

જાહેર ખબર.

અપૂર્વ નવીન પુસ્તક સિદ્ધાંત સાગર (છત્તીસ થોકડા) હાલ છપાઈ તૈયાર થયેલ છે. દરેક જૈન બંધુઓને અવશ્ય ઉપયોગી હોવાથી તેની જોડણી નકલો ખપવા લાગી છે. કિંમત માત્ર એક રૂપીયો આઠ આના છે. તેમજ નરચંદ્ર જૈન જ્યોતિષ કે જે જૈન ધર્મના મહાન પંડિત આચાર્ય શ્રી નરચંદ્રજી મહારાજે શાસ્ત્રના આધારે આ એકજ પુસ્તક રચ્યું છે. તેની અંદર વરસ કેવું નીવડ્યો, તેમજ ભવિષ્યમાં દુનીયા ઉપર સુખ દુઃખના બનાવો કેવા બનશે, તેમજ તમામ જાતનાં મુશ્કેલ તેનાં શુભાશુભ ફળ દુકાળમાં સ્વરોહ્ય જ્ઞાન વગેરે વિષયથી ભરપૂર છે કે જેની મુગલ્લી કાઢી સુધી ચાકુ છે. હવે તેની નકલો સીલીકમાં ઘોડીજ રહી છે. માટે જલ્દી મંગાવો. કિંમત માત્ર એક રૂપીયો ચાર આના છે. વળી હાલમાં અતિ ઉપયોગી વાંચવા લાયક મુખ્યધિક કથા સંગ્રહ શાસ્ત્ર અધ્યયનોને દ્રઢ કરનાર જ્ઞાન સાથે ગમત આપનાર ઉત્તરાધ્યયન મુત્રની ગાથાઓ સહિત ચોરાશી રશ્મિક કથાઓનું પુસ્તક છપાઈ તૈયાર થયેલ છે. કિંમત રૂ ૧-૦-૦ તેમજ વાતાંઓ, નોવેલો, નાટકો વિગેરે પુસ્તકો નિચેના શીરનામે મળશે.

ત્રીભોવનદાસ રૂગનાથદાસ શાહ.

કે. આકાશોદના કુવાની પેળ, અમદાવાદ.

જૈન ધર્મનાં તમામ પુસ્તકો વેચનાર.

આભાર પત્રીકા.

શ્રી: દિરશ્યાઈ રતનશ્યાઈ દસ્તે પાનાચંદ્રશ્યાઈ
દિરશ્યાઈ; શ્રી: મુળચંદ્ર લેલાશ્યાઈ દસ્તે બાઈ દેમકોર બાઈ;
સૌભાગ્યવંતાં બાઈ માણીશ્યાઈ; શ્રી: નાનચંદ્રશ્યાઈ દેવચંદ્ર;
શ્રી: નમુશ્યાઈ મુળશ્યાઈ; શ્રી: નરબેરામ ગોપાળશ્યાઈ; શ્રી:
જમનાદાસ ખુશાલશ્યાઈ; શ્રી: મોરારશ્યાઈ મુળશ્યાઈ; સૌભા-
ગ્યવંતાં બાઈ ગુલાબ; શ્રી: ખુશાલદાસ ગીરધર; શ્રી: સખ-
મીચંદ્ર રાધાશ્યાઈ; તથા શ્રી: બીખાલાલ જગજીવન.
મુ. મુશ્યાઈ.

ઉપર લખેલા સદગૃહસ્થોએ અને બાઈઓએ આ પુ-
સ્તક છપાવવામાં જે પોતાનો ઉત્સાહભાવ અને ઉદારવૃત્તિ
ખતાવી છે, તે બાબત તેઓ સર્વનો આભાર માનું છું.

લી૦ પ્રગટકર્તા.

આ પુસ્તક મળવાના ઠેકાણા:—

ખંભાત:—શ્રી હંદાસાજી મેલીયત. ડૉ. સુનારવાડો.

अभ्यासः-१। नीमोदनदास इमनाथदास, बौद्ध भिक्षुपुत्रः
 २। रायपुत्र-आशुतोष कुमारी पोतः
 तस्य।

१ साधु भूत—सर्वभूतानां भित्ति.

୫୪ — ୩୩୩୩ ୩୩୩୩
 ୩୩୩୩ ୩୩୩୩ ୩୩୩୩ ୩୩୩୩

[illegible]

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥
 ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

[illegible]

1. 1990. 10. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843

2. 4. 1944

પ્રસ્તાવના.

પ્રીય વાંચક વચ્ચે આપને યાદ તો હશે કે, હમેશાં જ્ઞાની વસ્તુઓ અને જાણતો ધણા વખત મુઠી ટકી રહે છે અને ખૂબ તેમજ વધારે જોવામાં આવે છે. બલે નવી ચીજો ઘણી થાય અને વપરાય પણ અંતે જ્ઞાની વસ્તુઓજ સર્વંતું મન સમાધાન કરે છે. તે જાણતો અનુભવ આ પુસ્તક ઉપરથી આપને થશે.

શ્રી સુત્રાય માળા ભાગ ચોથાની, પ્રથમ આવૃત્તિ અને સાધુ મહાત્માઓની મદદથી જ્ઞાના સંદર્ભમાંથી સાધુ મહારાજોએ તથા ઠવીઓએ શાસ્ત્રાનુસારે રચેલી સંજ્ઞાઓ, ઠવીતો, અને દોહડોઓનો સંગ્રહ કરી ખંભાત નીન પુસ્તકાલય તરફથી છપાવી બહાર પાડેલ અને તે પુસ્તકમાં જ ખપી જવાથી અને ફરી તેની ઉપર ઉપરી માગણી શરૂ થવાથી કાગળોની સખ્ત મોંઘવારી છતાં આ પુસ્તકની બીજી આવૃત્તિ અમારે છપાવવી પડી છે, અને તેજ તેની ઉપયોગતા બતાવી આપે છે.

આ પુસ્તકનાં મુદ્દ સુધારવામાં ત્રીભોવનદાસ રૂગનાથદાસે બનવી કાળજી રાખેલ છે, છતાં દ્રષ્ટિ દોષ કે છાપ દોષથી કાંઈ ભૂલ રહી ગયેલ હોય તો તે સુધારી વાંચવા વિનંતી છે.

કર્તા.

આ પુસ્તકના અગાડિયી પ્રાદક થયેલા

સદ્ગૃહસ્થોનાં મુખારક નામ.

મુંમર્મ.

૨૫) શા. શા. નડુભાઈ કામુભાઈ શાહ. શ્રી આર્થ નેતિક નાટક
અમાજન માર્તીક ૫) શા. નવજીભાઈ આલુ ૬૭, ૨) શા. પોપટજી
માવજી મયાલાવાળા, ૨) વનમાળીભાઈ માવજી મયાલાવાળા, ૨) શેડ
જગવાનદાસ મદનજી; ૨) શા. વાઘનાજીભાઈ ચુડામચ ૬; ૨) શા.
સખમસીભાઈ સયાભાઈ; ૨) શેડ પ્રજુભાઈ વીરજીભાઈ; ૨) રેસાઈ
મણીલાલ ભાઈ ઇવરાજ. ૧) મેડ ઉમરગી જેવન; ૧) શા.
પુલભાઈ સાધા; ૧) બા. નકકારનાજી, ૧) શા. ખેતરી જેડા-
ભાઈ; ૧) શા. પેડાભાઈ ગાજી.

અનુક્રમણિકા.

વિષયાંક	પૃષ્ઠાંક	વિષયાંક	પૃષ્ઠાંક
૧ ત્રિભંગી છંદ ...	૧	૨૮ રામલક્ષ્મણ વનમાં જવા વિષે. ...	૪૩
૨ શીશ્યમહેનું સ્તવન. ...	૩	૨૯ સીતાજીના ઉત્તર વિષે. ...	૪૫
૩ શંતિનાથજી લાવણી... ૪	૪	૩૦ ધીરજ વિષે... ...	૪૭
૪ મદાવીર દેવનું સ્તવન. ૫	૫	૩૧ પદ્માવતી રાણીની ચોથી દાજી ...	૪૭
૫ શ્રી મંદીર સ્વ મિને વિનંતિનું સ્તવન. ...	૬	૩૨ અરેખા જવાસા વિષે. ...	૪૯
૬ શીશ્યમ મંદીર સ્વામિને વિનંતિનું સ્તવન. ...	૭	૩૩ ઉપદેશી સત્રાપ. ...	૫૦
૭ શ્રી ગાનન સ્વામિ ધંદ જીતિજનો રાસ. ...	૮	૩૪ પ્રથમ પોતાનું સંભાળવા વિષે દોહરા. ...	૫૧
૮ સમોસરજીનું સ્તવન... ૧૧	૧૧	૩૫ શ્યમદેવનું સ્તવન. ...	૫૨
૯ અન્નેશ પચ્ચિત્તી. ... ૧૨	૧૨	૩૬ શ્રી બાદુજીનું સ્તવન... ૫૩	૫૩
૧૦ સાધુને ધીમામણ વિષે. ૧૪	૧૪	૩૭ દોષ્ટી અને નારદની સત્રાપ ૫૩	૫૩
૧૧ ધાવણી કરણી વિષે... ૧૭	૧૭	૩૮ ઉપદેશી સત્રાપ ... ૫૫	૫૫
૧૨ પ્રવચનની પ્રભાવના વિષે. ૧૯	૧૯	૩૯ નેમ રાજુલના નવમવની સત્રાપ. ...	૫૬
૧૩ એક વચની સત્રાપ... ૨૦	૨૦	૪૦ માનની સત્રાપ. ... ૫૭	૫૭
૧૪ ઉપદેશી બાર માસ... ૨૧	૨૧	૪૧ અંધક કુમારની સત્રાપ. ૫૮	૫૮
૧૫ ઉપદેશી પત્તર તિથિ વિષે ૨૨	૨૨	૪૨ રાજેમતી અને નેમનાથની સત્રાપ. ...	૬૧
૧૬ ઉપદેશી સાત વાર. ... ૨૪	૨૪	૪૩ પરનારીની પ્રોત તપ/તા વિષે સત્રાપ. ...	૬૨
૧૭ દોષ્ટી કુખ્જીની ગરબી. ૨૪	૨૪	૪૪ દાવાયે જીવ પ્રત્યે કરેલી વીનંતિ વિષે. ...	૬૩
૧૮ તપ વિષે સત્રાપ. ... ૨૬	૨૬	૪૫ ચંતનને સમજવાની સત્રાપ. ...	૬૩
૧૯ શીશ્યબાદુ કુમારની સત્રાપ ૨૭	૨૭	૪૬ શ્રી ધર્મનાથજીનું સ્તવન. ૬૪	૬૪
૨૦ દસાબંધ રાગનીલાવણી ૨૯	૨૯	૪૭ પરદેશી રાગનું શ્રીદાજીનું ૬૬	૬૬
૨૧ નંદિપંજીની સત્રાપ. ... ૩૧	૩૧	૪૮ શ્રી ધાવણ્યા પુત્રનું ચો-દાજીયુ. ...	૭૦
૨૨ અવવંતા મુનીની સત્રાપ. ૩૩	૩૩	૪૯ શ્રી રમનદેવીનું અજ દાજીયુ. ...	૭૪
૨૩ પંચમી બાર માસ. ... ૩૪	૩૪		
૨૪ ઉપદેશી સત્રાપ. ... ૩૬	૩૬		
૨૫ મહાર બાવની. ... ૩૭	૩૭		
૨૬ મરનારની પાછળ નરોરા કુલયા વિષે. ...	૪૧		
૨૭ શંતિનાથ અગવ નનુ સ્તવન. ...	૪૨		

૧૦	મદુની ૧ શી.	...	૮૨	૮૦	મીઠામીઠામીઠા સમય.	૧૧૮
૧૧	મદુની ૨ શી.	...	૮૩	૮૧	પાઈપન સમય.	૧૨૦
૧૨	મદુની ૩ શી.	...	૮૪	૮૨	પદ્ય પદ્યનું સમય...	૧૨૧
૧૩	મદુની ૪ શી.	...	૮૫	૮૩	શી સિદ્ધાંત ૭૩.	૧૨૨
૧૪	મદુની ૫ શી.	...	૮૬	૮૪	જનનાની પીઠાની ૭૪	૧૨૩
૧૫	મદુની ૬ શી.	...	૮૭	૮૫	પદ્ય પદ્યનું સમય...	૧૨૪
૧૬	મદુની ૭ શી.	...	૮૮	૮૬	સ ૧૨ માનનાની સમય.	૧૨૫
૧૭	મદુની ૮ શી.	...	૮૯	૮૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૨૬
૧૮	મદુની ૯ શી.	...	૯૦	૮૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૨૭
૧૯	મદુની ૧૦ શી.	...	૯૧	૮૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૨૮
૨૦	મદુની ૧૧ શી.	...	૯૨	૯૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૨૯
૨૧	મદુની ૧૨ શી.	...	૯૩	૯૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૦
૨૨	મદુની ૧૩ શી.	...	૯૪	૯૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૧
૨૩	મદુની ૧૪ શી.	...	૯૫	૯૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૨
૨૪	મદુની ૧૫ શી.	...	૯૬	૯૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૩
૨૫	મદુની ૧૬ શી.	...	૯૭	૯૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૪
૨૬	મદુની ૧૭ શી.	...	૯૮	૯૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૫
૨૭	મદુની ૧૮ શી.	...	૯૯	૯૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૬
૨૮	મદુની ૧૯ શી.	...	૧૦૦	૯૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૭
૨૯	મદુની ૨૦ શી.	...	૧૦૧	૯૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૮
૩૦	મદુની ૨૧ શી.	...	૧૦૨	૧૦૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૩૯
૩૧	મદુની ૨૨ શી.	...	૧૦૩	૧૦૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૦
૩૨	મદુની ૨૩ શી.	...	૧૦૪	૧૦૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૧
૩૩	મદુની ૨૪ શી.	...	૧૦૫	૧૦૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૨
૩૪	મદુની ૨૫ શી.	...	૧૦૬	૧૦૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૩
૩૫	મદુની ૨૬ શી.	...	૧૦૭	૧૦૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૪
૩૬	મદુની ૨૭ શી.	...	૧૦૮	૧૦૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૫
૩૭	મદુની ૨૮ શી.	...	૧૦૯	૧૦૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૬
૩૮	મદુની ૨૯ શી.	...	૧૧૦	૧૦૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૭
૩૯	મદુની ૩૦ શી.	...	૧૧૧	૧૦૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૮
૪૦	મદુની ૩૧ શી.	...	૧૧૨	૧૧૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૪૯
૪૧	મદુની ૩૨ શી.	...	૧૧૩	૧૧૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૦
૪૨	મદુની ૩૩ શી.	...	૧૧૪	૧૧૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૧
૪૩	મદુની ૩૪ શી.	...	૧૧૫	૧૧૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૨
૪૪	મદુની ૩૫ શી.	...	૧૧૬	૧૧૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૩
૪૫	મદુની ૩૬ શી.	...	૧૧૭	૧૧૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૪
૪૬	મદુની ૩૭ શી.	...	૧૧૮	૧૧૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૫
૪૭	મદુની ૩૮ શી.	...	૧૧૯	૧૧૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૬
૪૮	મદુની ૩૯ શી.	...	૧૨૦	૧૧૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૭
૪૯	મદુની ૪૦ શી.	...	૧૨૧	૧૧૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૮
૫૦	મદુની ૪૧ શી.	...	૧૨૨	૧૨૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૫૯
૫૧	મદુની ૪૨ શી.	...	૧૨૩	૧૨૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૦
૫૨	મદુની ૪૩ શી.	...	૧૨૪	૧૨૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૧
૫૩	મદુની ૪૪ શી.	...	૧૨૫	૧૨૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૨
૫૪	મદુની ૪૫ શી.	...	૧૨૬	૧૨૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૩
૫૫	મદુની ૪૬ શી.	...	૧૨૭	૧૨૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૪
૫૬	મદુની ૪૭ શી.	...	૧૨૮	૧૨૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૫
૫૭	મદુની ૪૮ શી.	...	૧૨૯	૧૨૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૬
૫૮	મદુની ૪૯ શી.	...	૧૩૦	૧૨૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૭
૫૯	મદુની ૫૦ શી.	...	૧૩૧	૧૨૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૮
૬૦	મદુની ૫૧ શી.	...	૧૩૨	૧૩૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૬૯
૬૧	મદુની ૫૨ શી.	...	૧૩૩	૧૩૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૦
૬૨	મદુની ૫૩ શી.	...	૧૩૪	૧૩૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૧
૬૩	મદુની ૫૪ શી.	...	૧૩૫	૧૩૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૨
૬૪	મદુની ૫૫ શી.	...	૧૩૬	૧૩૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૩
૬૫	મદુની ૫૬ શી.	...	૧૩૭	૧૩૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૪
૬૬	મદુની ૫૭ શી.	...	૧૩૮	૧૩૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૫
૬૭	મદુની ૫૮ શી.	...	૧૩૯	૧૩૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૬
૬૮	મદુની ૫૯ શી.	...	૧૪૦	૧૩૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૭
૬૯	મદુની ૬૦ શી.	...	૧૪૧	૧૩૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૮
૭૦	મદુની ૬૧ શી.	...	૧૪૨	૧૪૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૭૯
૭૧	મદુની ૬૨ શી.	...	૧૪૩	૧૪૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૦
૭૨	મદુની ૬૩ શી.	...	૧૪૪	૧૪૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૧
૭૩	મદુની ૬૪ શી.	...	૧૪૫	૧૪૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૨
૭૪	મદુની ૬૫ શી.	...	૧૪૬	૧૪૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૩
૭૫	મદુની ૬૬ શી.	...	૧૪૭	૧૪૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૪
૭૬	મદુની ૬૭ શી.	...	૧૪૮	૧૪૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૫
૭૭	મદુની ૬૮ શી.	...	૧૪૯	૧૪૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૬
૭૮	મદુની ૬૯ શી.	...	૧૫૦	૧૪૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૭
૭૯	મદુની ૭૦ શી.	...	૧૫૧	૧૪૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૮
૮૦	મદુની ૭૧ શી.	...	૧૫૨	૧૫૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૮૯
૮૧	મદુની ૭૨ શી.	...	૧૫૩	૧૫૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૦
૮૨	મદુની ૭૩ શી.	...	૧૫૪	૧૫૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૧
૮૩	મદુની ૭૪ શી.	...	૧૫૫	૧૫૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૨
૮૪	મદુની ૭૫ શી.	...	૧૫૬	૧૫૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૩
૮૫	મદુની ૭૬ શી.	...	૧૫૭	૧૫૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૪
૮૬	મદુની ૭૭ શી.	...	૧૫૮	૧૫૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૫
૮૭	મદુની ૭૮ શી.	...	૧૫૯	૧૫૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૬
૮૮	મદુની ૭૯ શી.	...	૧૬૦	૧૫૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૭
૮૯	મદુની ૮૦ શી.	...	૧૬૧	૧૫૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૮
૯૦	મદુની ૮૧ શી.	...	૧૬૨	૧૬૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૧૯૯
૯૧	મદુની ૮૨ શી.	...	૧૬૩	૧૬૧	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૦
૯૨	મદુની ૮૩ શી.	...	૧૬૪	૧૬૨	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૧
૯૩	મદુની ૮૪ શી.	...	૧૬૫	૧૬૩	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૨
૯૪	મદુની ૮૫ શી.	...	૧૬૬	૧૬૪	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૩
૯૫	મદુની ૮૬ શી.	...	૧૬૭	૧૬૫	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૪
૯૬	મદુની ૮૭ શી.	...	૧૬૮	૧૬૬	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૫
૯૭	મદુની ૮૮ શી.	...	૧૬૯	૧૬૭	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૬
૯૮	મદુની ૮૯ શી.	...	૧૭૦	૧૬૮	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૭
૯૯	મદુની ૯૦ શી.	...	૧૭૧	૧૬૯	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૮
૧૦૦	મદુની ૯૧ શી.	...	૧૭૨	૧૭૦	માનના મુખ પિંચી પા.	૨૦૯

॥ श्री भीमवैद्य नमः ॥

॥ श्री ॥

॥ जैन सज्जायमाळा ॥

भाग ४ थो.

श्री पंचपरमेष्ठीनी स्तुति.

(दोहरे.)

ॐ वमो अरिहंताणं, जेम पांयु पढ भांय,

ॐ हों ही श्री हों स्वाहा, जपनां हों श्री याय. ॥ १ ॥

(निमंगी छंद.)

प्रणमं सरस्वति, लेख वरभति, यित्त दुलसे अति, गुण गुणवा,
शुद्ध भावे ध्यावे, सो मुभ ध्यावे, जेक यित्त ध्यावे, यश गुणवा,
जयजय परमेष्ठी, जगमे देष्ठी, हे पढ जयेष्ठी, जगधारं,
त्रीजग मजारं, नाम उदारं, जय मुभकारं, नवकारं, (जे टेक.) १
जारे गुणवंता, श्री अरिहंता, लोग मदंता, गुण गढेरा,
धनपातिक कर्म, मिथ्या जर्म, त्याग अधर्म, विम लोरेरा
शुद्ध मन ध्याया, ठेवल पाया, एकर आया, तिलुवाए. त्री० २
वर प्रभदा जारे, दुर्ग अपाए, सुखी अवधारे, लनवाणी,
अमृतशु ध्यारी, जगद्धितकारी, मुर नरनारी, पढेयाणी,
ठेप संजम धारे, ठेप मत जारे, कर्म विहारे, शिवत्यारी. त्री० ३
द्वितीय पढ ध्यावे, सिद्ध गुण यावे, हिर नदिं आये, लडां जेठं,
जे जलम निरंजन, जवि मन संजन, कर्मके जंजन, शिव सांठं,
पुत्रपत्नी हंदा, इर निकंदा, परमानंदा, अविहार. त्री० ४

અષ્ટ ગુણકે ધારે, જગત નિહારે, કાલ ન મારે, ઉનતાંઈ,
 જીહ્વાં સુખ અનંતા, કેવલ વંતા, ગુણ ઉચરંતા, છે નાઈ,
 નિજ વાસ બતાઈ, ઘો મુજ તાંઈ, તુમસા નાંઈ, દાતારં. ત્રીં ૫
 ગણીવર પદ ત્રીજે, નિત્ય નમીજે, સેવા કીજે, હપં ધરી,
 પંથ મહામત પાલે, દ્રવણ ટાલે. ગજ જીમ માલે, શર હરી,
 પાંચું વશ કરતે, પંથ ઉચ્ચરતે, પાંચું હરતે, દુઃખકારં ત્રીં ૬
 શીતલ જેમ ચંદા, અચલ ગિરિંદા, ગનપતિ ઈંદા, શિરદાસં,
 સાગર જેમ ગહેરા, જ્ઞાન લહેરા, મિથ્યા અધેરા, પરિહારં,
 સપદ વસુ પાલે, ન્યાય બદાલે, પાળે પગાલે, આચારં. ત્રીં ૭
 ગુરુ સેવા સાધી, વિનય આરાધી, ચિત્ત મમાધી, જ્ઞાન બલે,
 બારે અંગ વાણી, પેટી સમાણી, પૂર્વ નાણી, સંસય હણે,
 નિરવધ સત્ય બાંખે, શાસતર શાખે, ગુણ અભિલાખે, નિજ સારં. ત્રીં ૮
 ઉવજ્રાયા સ્વામી, અંતરજામી, શિવ ગતી ગામી, હિતકારી,
 શીખણને આવે, જોગ ગિણાવે, ન્યાય બતાવે. ઉપગારી,
 દુર્ગંતિમાં પડતો, કાલવ નડતો, ચિત્ત કરે ચડતો નિજવ. ત્રીં ૯
 કંચુક અહિ ત્યાગે, દૂટે ભાગે નિમ વરાગે, પાપ હરે,
 જુડા પરછંદા. મોહની કેદ પ્રમત મદા નેત્ર ધરે,
 સખ માલ ખજીના ત્યાગ ન કોના. માલ્યાનત કોના. અનુગા. ત્રીં ૧૦
 પાળે ગુરુ કરણી ભવજત તજાની. આપદ હજણી દ્રષ્ટિ રખે,
 બોલે મત્ય વાણી. ગુમાં રાણી, જગત પ્રાણી નમનત્રાંખે.
 શિવ મારગ ધ્યાવે, પાપ દહાવે, વર્મ મહાવે નત ના. ત્રીં ૧૧
 જે પ્રણમે ભાવે, વિદ્ય હડાવે. અરિહનિ જોરે રૂપ નહી,
 જે તપ તેજરી, દુઃખ ખિમારી નેત્ર મવારી આત નહી,
 મહ પીડા ભાગે, દ્રષ્ટિ ન લાગે. જન ન બોલે કીના. ત્રીં ૧૨
 એહ મંતર નીકો, તારક જીંગ નિજગ પીડા, ગુણદાતા.
 એ મંત્ર કરારી, મહિમા બારી. વાદ નન્નરી નુતજાતા,
 સરજી વનવેલી, હે ધન દેસા ભવ નર ડસા વડ ના. ત્રીં ૧૩
 પદાસન વાળી, રંગ નીહાળી, આર નાળી વ્યાન ધરે.

તિલોક પ્રેમપે, ભાવશુભ્રવે, સદી સિદ્ધિ સુખે જોઈ પર,
એક છંદ ત્રિભંગી, આવે ઉમંગી, ભવભવ સંગી, જ્યોત્સર્ગ, ગ્રીષ્મ ૧૪

શ્રી કૃષ્ણદેવનું સ્તવન

(૧૬૦૦ શ્લોકોવાળી પાત્ર, ઉભી રાંધ માંગરી-આસ દાંત, ગ-
એ રશી)

શ્રી સંહારશુ પદ્માય, ભણ્યા ગિવપુર થઈ, આશરણ	
શ્રી મહાદેવીના નંદ; નાભિ પુલ ગુણમણી;	આં
શ્રીગુરુ નાથક દેવ, પાથકની વિનંતિ,	આં
મોહિ રીપુ ભય હાણ, શરણ પ્રશો શુભમતિ.	આં ૧
તાર તાર મુજ તાત, વાત કદુ મનતણી;	આં
જનમ મરણ જંભળ, આવે ધમશમણી,	આં
તાથી ભવ જનંત, શાંતિ મુગુણા ધણા;	આં
ઉદરીયા અપરાધિ; માહા અવગુણ તણા.	આં ૨
તુમ નિહક દીનદયાળ, હું બાળ હયામણો,	આં
કયો ન કયો મુજ આર, વિસાયો કેમ ધણો;	આં
એ તારો ગુણવંત, અચરીજ સિ નદી,	આં
એ મુજ સરીખો દીન, ઉદાસો જશ સદી.	આં ૩
આપક પદીધો આજ, આયો શરણે વહી,	આં
જોર ન તારણદાર, તે માટે મિં કહી.	આં
મુજ સરીખો કોઈ દિન, પ્રભુ મુજ તારીખો,	આં
લાપે નહિં જગમાંય, કિયો મિ પારીખો	આં ૪
ગુહીજ તારયો નેટ, પદિલા પાછ સદિ,	આં
યેવક કરે પાકાર, બાહિર દોષા નહિ.	આં
સમરથ મિ તુમે સ્વામિ, જગત તારણ બણી,	આં
દયે મુજ વેણા કેમ, અનાદાની ધણી	આં ૫
આવે તારમતાર, આદાઈ શુ અવધો.	આં

પણુ તુમ તારકે બિરૂદ, કિલુ વિધ આવરો;	મા૦
કહેયો એ છે અભણ, આવે નહિ વિનતિ,	મા૦
માવિત્ર વિના કહો કોણ, શીખાવે તે રીતિ.	મા૦ ૬
શિખાવો મુજ સોય, કૃપા કરી નાથલ.	મા૦
વિણ મનાયા નહિ છોડું, તુમારો સાથલ;	મા૦
કરૂણા કરી મુજ કાઢ્યો, નરક નિગોદ્યું,	મા૦
આંયો આપ હનુર, ત્હારો હવે મોદ્યું.	મા૦ ૭
ગજ હોદે નિજ માત, મુગતી મેલી ખરી,	મા૦
ભરતને ઝરીસા ભુવને, દીની કેવલ સીરી;	મા૦
અઘાણું નીજ પુત્ર, ઝુઝંતા વારીયા,	મા૦
બાહુબળ ગજ માન, થકી તે ઉતારીયા.	મા૦ ૮
વિતરાગ સમભાવ, છો સમતાસાગર,	મા૦
મ્હારો યારો નહિ આપ, તો તારો જગ શર;	મા૦
માત પિતાથી જેમ, બાળક આઝો કરે,	મા૦
ઝપલ લજુંદ્યું તેમ, તિલોકરીખ ઉચ્ચરે.	મા૦ ૯

અથ શ્રી શાંતિનાથજીની લાવળી.

[“ અગાડમ બગાડમ બાજો થાધરા ” અથવા

“ સોળ સ્વપ્નાની ”—દેશી.]

પ્રભુ તુમવિણ મેં ભગ્યો જગતમે, અબધ્યો મુખ સપત્ત સ્વામિ,
શાંતિ જીનેશ્વર શાંતિ કરો મોય, વિધન હરણ અંતરભામી. એ ટેક.
પાખો પારેયો મેઘરથ નૃપભવ, ગોત્ર તીર્થકર બાંધ્યો લહાં,
સ્વાર્થસિદ્ધ પ્રત્યે સચમ લેકર, રિયતિ તેત્રીશ સાગરકી તિહાં;
હથિણાપુર વિશ્વસેન પટરાણી, અચીરા કુખે જન્મ લીયો,
વે પદવી ઉપરાલ પુણ્યસે, મરકી રોગ પ્રભુ દૂર કીયો;
જય દેહ્યો તમ સારે દેશમે, પરજા પલુ શાતા પામી. શાં ૧
પચિથ પચિથ હનુર વરસણગ, કુંવર રાજ ચકરવર્તી,

એક હંભર પુરૂષ સંમે પ્રભુ, સંધ્યમ લીનો શુભમતી;
 એક વરસ ઉદ્ધરથપણમે, સદા પરીત્તા અનરાયા,
 ઘનધાતીક ગ્રા કર્મ કાટકે, શ્રી અનવર કેવલ પાયા;
 દિયો ઉપદેશ ભવીક જન તારણ, ધન જગવત્સલ શીવગામી. શાં ૨
 પચીસ સહસ્ર વર્ષમે એક કમ, કેવલ પદવી રીપાર્ધ,
 ઉત્તોશ ગજધર હુવે નાયકે, બાસક સહસ્ર ભયે મુનીરાધ;
 એકસક હંભર જોર છસે આજકા, એક લક્ષ નેવું હંભરા,
 ભયે આવક એકવીશ ગુણ પૂરણ, બારા મન ધારણહારા,
 તીનસહ ત્રાણુ સહસ્ર આલોકા, કરણીમે કાણુ નહિ ખામી. શાં ૩
 લક્ષ વર્ષકા સર્વ આઉખો, અન મારગ હંક રીપાયા,
 સમેતરીખર પર્વતપર ચડકે, જગતારક અણુસણુ ટાયા;
 વરી તેરશ નશેત્ર દેવતિ, જ્યેષ્ઠ માસમે મુગતી લહી,
 અજર અમર અવિકાર નિરંજન, દુખસંજન જિદં આપ સહી;
 તિલોકરીખ કહે તારા મુજકું, અજ કદ નિત શીરનામી. શાં ૪

શ્રી મહાવીરદેવનું સ્તવન.

[“પહેરણ દક્ષિણી ચીર, જોડણ પીળી પામરી-લલના” એ રાગ.]

મોહન ત્રીસલાનંદ, ચડ્યો ચિત્ત માદ્યરે,	લલના. ૧
અવર ન આવે દાધ, વારી ગુણ તાદ્યરે;	લલના.
દેખી અનૂપમ રૂપ, મોહ્યાં તુજ મુખડે,	લલના.
મપૂકર રસીયો જંમ, લપટાણો કુલડે.	લલના. ૧
સમોત્તરણે મહારાજ, બેઠાં ચોલા ધરી,	લલના.
હેજ ભરી ગુણ ગાય, ઉભી મુર કુંભરી;	લલના.
તુજ ગુણ મોહ્યાં ઈંદ્ર, અવર ચિત્ત નવી ગમે,	લલના.
ઉવેખી મુર ધામ, આવી ચરણે નમે.	લલના. ૨
વરસે પ્રભુ મુખ વાણ, મુધા ગુણ અપતિ,	લલના.

પામે પરમ વિલાસ, લવીક વન માલતી;	લલના.	૩
તુજ મળવાની નાથ, ઘણી મુજ આતુરી,	લલના.	
પણ પામું નહિં આજ, કડું લખ આતુરી.	લલના.	૩
રહે એ ચિત્ત ઉદાસ, છળુંક તુજ કારણે,	લલના.	
આપે કોણ વિશ્વામ, જાડું તસ વારણે;	લલના.	
શું થાય પરશું વાત, કિયાં મન મોકળે,	લલના.	
જેમ દવ નહિ ઓલવાય, છાંટયે મુખ કોગળે.	લલના.	૪
ભમતા યોગતિ માંય, મળી એવા તાદ્ધરી,	લલના.	
અવશુજી જ્ઞેશે જ્ઞે આપ, તો કોણ ગતી માદ્ધરી;	લલના.	
આપે તું શીવરાજ, કિયાં તુમ આકરી,	લલના.	
પામું કિણ વિધ ઈશ, ઉદયગતિ આકરી.	લલના.	૫
ફર ચકી પણ નાથ, આધાર છે એવડે,	લલના.	
શીર વહું તુજ આણ, તરૂણ જેમ કેવડે;	લલના.	
જપે શિષ્ય એમ, હરિમુખિ દેવરાજનો,	લલના.	
મળીયો મોહનવીર, સુદત્ત દીન આજનો.	લલના.	૬

શ્રી મંદિરસ્વમિને વિનંતિ વિપે સ્તવન.

[“ એક દિવસ રૂકિમણી દરી સાધે. ”—એ દશી.]

શ્રી શ્રી મંદિર સાહેબ મોરા, દુઃશ્યાન આદુ પ્રભુ તોરાણ;
 શિવપુરનતરીમાં ઘાં મુજ દેરા, ફરી ન કૂઝે બવ દેરાણ. શ્રી. શ્રી. ૧
 પુરુષ મહાવીરેદ્ધ ધીરાજે, જ્યાં સદા પ્રત્યે વોયો આદેણ;
 દિન પ્રત્યે દશાંન દેખે પ્રમુખા, ધન્ય તેના અવનાદેણ. શ્રી. શ્રી. ૨
 વાર અનાંતી દુઃવીજ્યમા ઉપન્યે, અનાંત અગ્નિદત્તને રીઠાણ;
 કેવળી આગળ રદી ગયો કોદે, તન મનમુજા ત્યાં ન મીઠાણ. શ્રી. શ્રી. ૩
 ભસ્તના છવ તો બારે કર્મી, દુઃખમ પચમઃ આદેણ.
 એને આદે પુન્ય પ્રવડયા હમારા, મે પાળ્યો ધર્મ, તનાદેણ. શ્રી. શ્રી. ૪

અંતરભી તો અગગા ગિરાજે, દેખ કરી આવું તુમ જોડેજ;
હુંદું અમારે અતિ ઘણું દાએ. પણ હમં કેડે નહિ છાટેજ. શ્રી. શ્રી. ૫
મીત પ્રભુજી પ્યારી બહુ હાજે, મન માદે થાયે રળીયુંજ;
યુગધ લેતાં જેમ હુંદું દરખે, જેમ અપેડી કળીયોજ. શ્રી. શ્રી. ૬
અવન દેવની મેં તો આખડી હીધી; ન જાણ્યા અંતરભીજ;
કૃપા કદા હવે મોહોડા પ્રભુજી, શ્રાન્તમિશ્યાત્વની બાગીજ. શ્રી. શ્રી. ૭
હું તો અદિં ને આપ નિહાં ખીરાજે, વચમા છં બેટજ બારંજ;
એણે આદે કોઈ આવે ન જાવે, જો કડ કાંડ ઉપાયજ. શ્રી. શ્રી. ૮
સંવત અદાને વરસ છત્રીસમા, જોધપુર ગામ ચોમાસજ;
પુત્ર્ય જેમજી કેડે પશાયે, એહ કરી અરદાસજ. શ્રી. શ્રી. ૯

શ્રી યુગમંદાર સ્વામિને વિનંતિ વિષે સ્તવન.

કાચાઈ પાગ્યો અતિ કૃપી પાખ વિના કેમ આવુ ઉડી,
સગિધ નહિ કોઈ એવી ડીડે, શ્રી યુગમંદારને કહેજો.
દધિયુત વિનવડી નૃણજોડે, શ્રી યુગમંદારને કહેજો. એ રેક. ૧
તમ નંવામા નુન કેડી નેહનાથી આવે એક દોડી.
તો આગા કહે પાનિકે મારીડે શ્રી યુગ ૨
હુ મમ આડે કહેં બજને અનિશ્ચય જાનિ નહિ વગે:
કહિએ કહે, કોણુ આખજે ને શ્રી યુગ ૩
શ્રવણ નુમીયા, તુમ નાને નવજા હનિશણુ નહિ પામે:
એહ છં જગડાને કંભે શ્રી યુગ ૪
નન આનુકૂળે અ.નંદે નહિ, શોક તાલી પેડે હુ ખ તહેવુ;
પ્રભુ વિના કાણુ અ.ગા. કહેવુ શ્રી યુગ ૫
મે.દ. મે. રડી નાંડે મે.ને નમતોલ કરી થાયે:
તે નમજન જન જનના આપે શ્રી યુગ ૬
મે.ડુને. જે અક મન થાયે તે કેવળજાન યુગજ પાવે:
અન નવગી વાંતો ખની આંડે શ્રી યુગ ૭.

ગજ લગ્નગત ગજગતિ ગામી. વિચરે વિપ્રા વિજ્યે સ્વામિ;
નગરી વિજ્યા શુભધામી રે. શ્રી યુગ ૦ ૮

માતામૃતારાએ જાયો, મુદ્દ નરપતિ કુલે આયો;
પંડિત ચંદ્ર મુનિએ શુભ ગાયો રે. શ્રી યુગ ૦ ૯

શ્રી ગૌતમ સ્વામી-શંદ્રભુતિજીનો રાસ.

[સીદ્ધ ચક્રને પુજેરે ભવિકા.—ઐશ્વરી.]

પ્રભુમું થી વૃધમાન મુદંકર, મનગુર શીખ નમાઉ,
નેષ્ટ સિધ્ધ શ્રી ગૌતમ સ્વામી મુદ્દ ભાવે શુભ ગાઉરે;
ભવિકા ગૌતમ ગણધર વડો, ભવભવ દુખ નિકહારે. જા ૦ ગૌ ૦ ૧
ગોખર ગામ આરામ મનોહર, વમુભુતિ વીમ્બ જાણે;
તસ ધર પૃથવી નારી મુલ્લજી, શીખ શુભે મૃદુવાણેરે. જા ૦ ગૌ ૦ ૨
એક દીન મુખ મેળ્યામાં સુતિ, ઇંદ્રિયવન જલકતો;
દીદો રૂપમ દરખ અતિ પામી, કંચમુ કથા વીરનનોરે. જા ૦ ગૌ ૦ ૩
સવાનવ માસ પુરણ થયા જનમ્યા, દાન માન બદુ દીનો;
ઇંદ્રિયવન દેખ્યો તિજ કારણ, ઇંદ્રિયુતિ નામ દીનોરે. જા ૦ ગૌ ૦ ૪
કૃષ અનુપમ કનકસી કાયા, જલક જલક તન હમકે;
પંચધાવે કરી વધ્યા દીન દીનસો, દુરમમ દેખીને ચમકે. જા ૦ ગૌ ૦ ૫
ચાર વેદ ૭ શાસ્ત્ર સો જાણીયા, અરથ તરક વિધિ સારી;
ચત્તેવિધા નિધાનસો પંડિત, વીરતરી મહીમા સો ભારીરે. જા ૦ ગૌ ૦ ૬
મધ્ય પાપપુર સોમલ જાણણ, યત કરણ ઐ જુલાયા;
અપ્રીયુતિ વાયુભુતિ સંગે, અતિ આઠંબરે આચારે. જા ૦ ગૌ ૦ ૭
વિદ્યાપાત્ર છાત્ર નરસંગે, એક એકને લારે;
પાંચ પાંચસે આયા વિચિત્રજી, યત માંડ્યો તીજવારેરે. જા ૦ ગૌ ૦ ૮
શ્રી મહાવોર અતિ ગુણેશ્વર, તપ કીયો દુઝરકારી;
જગજાલીલાંતરી તીર જલતપમ્યા, એવજ આમન મગરીરે. જા ૦ ગૌ ૦ ૯

ઈશાક કાદ દશમી રીત જાણે, ધ્યાન કાકલ મન ધ્યાણે;
 રમ નરમપણે કકમ જાકાક, ટાળી કેવળપદ પાયાદે. જા. ગા. ૧૦
 રમ પાપાપુરી જાહીર પધામી, કેવળ અરોનામ કાળે;
 દ્રિ ધ્યાન મીલ જાયા હમંગમ, વીમલાનળી વિધિ જાળેદે. જા. ગા. ૧૧
 રીત જાવમર ચાર મની ના જાવે, દેવ દેવી કેડ કાઢી;
 જમર વીમાનમ જાવર કાળે, કૈવા કદે કદ જોડીદે. જા. ગા. ૧૨
 મલ ઉપર ચાડ દેવતા જાવે, ઈડ્ડજીનિ તજ જાવે;
 મલ કાળે જાવી કીટાં જાવે, કીજી પાટયા મુક જોડીદે. જા. ગા. ૧૩
 જોડીદે કોઈ કદે પુર જાકાદે, જાયાસિ રીતદયાળા;
 વીમલાનંદન હજુદ રીવાકર, ખટકાયા પ્રતિપાકરે. જા. ગા. ૧૪
 તેદનમ દરશન કાળે જાગુરમુર, જાયાસિ ઈડિં ચલાઈ;
 ઈડ્ડજીનિ હમ મુળી જાવવાળી, જાણે મન જાકાકાદે. જા. ગા. ૧૫
 મુજમ જાપીક કવળ જગમાંદી, વિદ્યા મુજ જાક પારી;
 ઈડ્ડજીનિ મુર વશ કીધા, જાટવર કમ્પો જાકાદે. જા. ગા. ૧૬
 મુજ જાગળ સો કરી નહિ દેદે, હમ જોધી તીજુવારે;
 જોધા પાલખી મન ધરીને, પાંચમે જાગ પરીવારિદે. જા. ગા. ૧૭
 સમીસરજ તળી રેખી રચના, મનમાંદી તોમ વિચારે;
 જોધકલાઈ નહિ મુજમાંદી, વશ કીમ જાવશે મદારે. જા. ગા. ૧૮
 પાછા કદે તો નીંદા ચાવે, પગ પગ સોધિ ધણેદે;
 રેખ્યા થી જાનરાજ નપજમ, વીરમય ધયા બહુ તેરાદે. જા. ગા. ૧૯
 કવિદર જાકા નહિ રવિ ઇદર. રીસે પ્રતાપ સવાયો;
 ઇજમ વિવાદ કરી નહિ હનુ, નાદક મં ચલ જાવોદે. જા. ગા. ૨૦
 સાદમા હમા જાણેજાયા નજ, થી જગદીશ ઉચ્ચારે;
 ઈડ્ડજીનિ મુખે જાયા ચલાઈ. તજ નનમે સો વિચારેદે. જા. ગા. ૨૧
 રીતકરને સજ જાણે જગતમે, તિમ મુજ નામ જો જાણે;
 પણ જો મુજ મન શંકા જો નીવાદે, તો સવી જાવ પીછાણેદે. જા. ગા. ૨૨
 પદમેધર કદે તુજ ચિત શંકા, વેદમે તીન કાકાદે;
 દયા દાન હમણે ઈડી મન. તત્તવ મુજ જો વિચારેદે. જા. ગા. ૨૩

જીવ છે નિમ્બે એ ત્રીહુ પદસે, વેદ શાક્ષો પણ ન્યાયે;
 ઇમં. સુણી પંચસયા પરીવારે, સંજ્ઞમકો પદ ઠાવેરે. ભ૦ ગા૦ ૨૪
 અંબિભુતિ વાયુભુતિ પણ આયા, સંજ્ઞમ, હીયો ત્રીહુભાર્ધ;
 ત્રીપદીજ્ઞાન લખી થઇ પ્રકટ, ગણધર પદવી પાછરિ. ભ૦ ગા૦ ૨૫
 છક છક તપ નીરંતર કરણી, વણુવી સૂત્ર મોઝારો;
 ચારે જ્ઞાન ચડદે પુરવધર, ઉકટું આસણુ ધારોરે. ભ૦ ગા૦ ૨૬
 જાત દીવસ પ્રભુ સેવના કીધી, પુછયા પ્રશ્ન અપારો;
 ચચોવાદ વિષે અતિ કરડા, કીનો અતિ ઉપગારોરે. ભ૦ ગા૦ ૨૭
 એક દીવસ શ્રી ગોયમ સોચે, પ્રથમ મેં દીક્ષા ધારી;
 મુજને કેવળજ્ઞાન ન ઉપનો, થઇ ચિંતાતુર ભારીરે. ભ૦ ગા૦ ૨૮
 વીરપ્રભુ કહે ગોયમસેતિ, આગે આપણ રહ્યા ભેળા;
 હલુકું વડાઈકી રીત જ હોતી, હલ્લાં પણ થયા તુમ ચેતારે. ભ૦ ગા૦ ૨૯
 અંબ ઈજુ ભવકે આંતરે આપણ, યાસ્યા બરોબર દોધ;
 મોહની કીસ્કો જીત લેવાયે, કમી નહે નહિ કોઈરે. ભ૦ ગા૦ ૩૦
 એમં મુળી હીય હર્ષ ધણેરો, ઇંદ્રભુતિ મન આયો;
 પન પન અંતરજાતી દયાનિધિ, મુજપર પ્રેમ સવાયોરે. ભ૦ ગા૦ ૩૧
 લખી નીધો શ્રી ગાતમ સ્વામી, ગદવામે રહ્યા પચાસો;
 રીધ વરણ છદ્મસ્થપણામાં, પ્રભુ નેવ્યાં ઉડાસોજી. ભ૦ ગા૦ ૩૨
 શ્રી વા અમ્ભવારયાની રાત્રે, શ્રીજીન મુક્તિ સીધાયા;
 રાત્ર સ્વામીને કેવળ ઉપનો, ઇંદ્ર મોહવ ભણી આયારે. ભ૦ ગા૦ ૩૩
 પદે રહે સત્ત કેવળ પ્રદમાંડી, શ્રીજીન ધર્મ દીપાયો;
 ચારે રહે શ્રી મુક્તિ સીધાયા, પરમ મંગલ પદ પાયોરે. ભ૦ ગા૦ ૩૪
 ચડદે જીવે સર્વ અઉખો, જગમે કીર્તી સવાય;
 મધ્ય ૨ જીવે મેઝ ને વ્યાપે, સોગ ન અજોરે. ભ૦ ગા૦ ૩૫
 અમીભુતિ જીવે કમળ, જગ મંત્ર
 વિદ્યાપાત્ર જીવે સોમે ભમથી. ભ૦
 પાંચ પાંચલે જીવે શિર ચર
 શ્રી મ... ભીમારી

જોનમ નામનું હી હી મંપનિ, મિદ મિદ મનુ અપે;
 ગુરુ પરીવાર સમજાન સુખગાના, એ મગદે કુદ અપેદે; બક ગોઠ કદ
 બગ્યા જો કામધેનુ સુખદારે, નવા સુખનદે અપેદે;
 મગદા માળી ચીંતામાળી મેંની, જોનમ નામ નવાપારે, બક ગોઠ કદ
 અમરપીરે આગતોશ માગતોશ કાદરી, પંચમો નિધિ રવીવાદે;
 શ્રીલો હી અલ્લ કદે જોનમ મકુને, જોલે કદા નવાપારે, બક ગોઠ કદ

સમોસનનું સ્તવન.

(“હારે હું તો બરવા બાગી, જગજગમનાને તીરે રંગ—એ રશી.”)

- હારે મારે દામ ધરમના, શાલ પથરીમ દેશ એ
 દીધેરે નિદાં દેશ મજલ, મહુમાં કીરેરે લોલ. ૧
- હારે મારે નજરી તેમાં, રાજમદી મુવિયેષ એ;
 શાલેરે નિદાં મેળીક, ગાલે નજ પેરેરે લોલ. ૨
- હારે મારા ગામ નગર પુર, પાવન કરતા નાથ એ;
 વિચરતા નિદાં આવી, લીંબ સમોસર્યારે લોલ. ૩
- હારે મારે લોક સદાજ, મુનીવરને સારે માથ એ;
 મુધારે તપ સંયમ રીપણ, પાળતારે લોલ. ૪
- હારે મારે કુલ્યા રસબર, પુલ્યા આમ કરમ એ;
 જાલુરે ગુણરીલ વન, હસીમાલીંગેરે લોલ. ૫
- હારે મારે વામા વાયા મુવાયા, અવિજાંબ ત્યાંજ એ;
 વાસેરે પરિમલ ચિદુ, પાસે સંધિએરે લોલ. ૬
- હારે મારે દેવ અનુચિંધ, આપે હોલ હોલ એ;
 તિગંધેરે મજિ હંમ, રજતને રધેરે લોલ. ૭
- હારે મારે ધ્યાનક મુરપતિ, શેરે લોલ દોલ એ;
 અગેરે રસ લાગે, દંડાગી નમેરે લોલ. ૮
- હારે મારે મજિમય દેમ, ચિંદાસન મેઠા આપ એ;
 રામેરે મુર આમર, મજિરત્ને જલ્યારે લોલ. ૯

- હારે મારે મુણતાં હુંદુભિ, નાહ ટળે સવિ તાપ ને;
 વરસેરે મુર દુલ સરસ, જાનું અઠયાંરે લોલ. ૧૦
- હારે મારે તાળે તેજે, ગાળે ધન જેમ લુંબ ને;
 રાજેરે જિનરાજ સમાજે, ધર્મનેરે લોલ. ૧૧
- હારે મારે નિરખી હરખી, આવે જન મન લુંબ ને;
 પોપેરે રસ ન પડે પોપે, ભર્મંમારે લોલ. ૧૨
- હારે મારે આગમ જાની, જિનનો શ્રેણિક રાય ને;
 આલ્યોરે પરિવરિયો, હયગયરથ પાયંગેરે લોલ. ૧૩
- હારે મારે હર્ષ પ્રદક્ષિણા, રવી બેડા કામ ને;
 મુણવારે જિનવાણી, મોટે ભાવગેરે લોલ. ૧૪
- હારે મારે ત્રિભુવન નાયક, લાયક તવ ભગવંત ને;
 આણીરે જન કરૂણા, ધર્મ કથા કહેરે લોલ. ૧૫
- હારે મારે વેર વિરોધ. વિચારી જગના જંત ને;
 મુણવારે જિનવાણી, મનમાં ગહગહેરે લોલ. ૧૬

અથ શ્રી અજોગ પચિર્શી.

(“ ધેં ધરેંજા કઠાંસુ લાવીયાં ”—એ રાગ.)

- ત્રીજે અંગમે કાણે તિસરે, અર્થ મેં એટલો લેશ મુનીવર
 વળી વેઠ કલ્પમાં વરણ્યો, અરીહંતે દિયો ઉપદેશ, મુનીવર
 દિક્ષા મ દેજો અથોઅને. એ ટેક.
- કાવકિયા વિણ ઠીક મુનીવર, પાછે હિ પરતાવરો, તિનમાં ન
 મિન ને મેષ મુનિવર, દિક્ષા મ દેજો અથોઅને. ૧
- અતિભુકો ને વિદ્યા નહિ, વળી નિર્બલ નાનો બાળ; મુ
 નપ્રસક ને રોગીયો, ચોર વળી ચંડાલ. મુ ૨
- કેાઈ રાજનો અપરાધીયો, ગેરી જારી ગુલામ; મુ
 અધો ને વળી ઉનમતિ, કુદી દુદી પરીણામ. મુ ૩
- મોલ લિયો ન દેવાળીઓ, હિલો હોયે કુળ જાત; મુ

મુગાવણે ને શુદ્ધ બહેરે, રરથે દિન ને રાત.	મુ૦ દિ૦ ૪
મુપ વિના હસવે કદે, વળી ગભંવંતી નાર,	મુ૦
કીજીયે મુકયે છાકરે, તે પાણ તજવે નિરધાર.	મુ૦ દિ૦ ૫
કાન નાક ખુચા હોય, ચહુદિલો મુગો મુખ;	મુ૦
હોય ઘણું દોષ તે માંહિ, નામદિલો ભાંગે ભુંગો.	મુ૦ દિ૦ ૧
હોય બુદ્ધિહિલો વળી, અપચ્છ દો અવીનિત;	મુ૦
કપટી લપટ કઠાગૂદી, વીજરી પૂરી ન પરતિત.	મુ૦ દિ૦ ૭
કોપી અને કલેશીયો, હોલપી ઝસને કાજ;	મુ૦
ઘપળ બેહો વાંકા વેણુનો. નહિ નેનમેં લાજ	મુ૦ દિ૦ ૮
સંયમમા મમજે નહિ. નહિ મુમત મુપતરી હીક;	મુ૦
શુન્ય ચિત્ત સમજે નહિ. દીધી ન લાગે શીખ.	મુ૦ દિ૦ ૯
પહેલાથી ઈંજે પારખો. જનમેં હીજે ભેય;	મુ૦
અધીગ ને ઉગ્રવળા, કદી ન હોયો કોય.	મુ૦ દિ૦ ૧૦
મૂંઝ ને મુઝેં મનિ જડ મુઝ ને જડ ડંકે;	મુ૦
મુલત્રો કલં હલત્રો પટે. વળી નાગો ભુંગો ને ભૂંગ	મુ૦ દિ૦ ૧૧
નહા હુટયે. ધાંડે હોય નહિ. બે દિંજે લાખ પ્રકાર;	મુ૦
નશબજી સાંકે નરિ કમદી દાધીનો ભાગ.	મુ૦ દિ૦ ૧૨
કાગીયો ને કુનાણુનો કદી હુજે ન લાગે જંગ.	મુ૦
કાન ન હોયે ઉગ્રંગ. જડ નહાવે કદી નગ	મુ૦ દિ૦ ૧૩
હોડ નાનુ કાપી કરે વળા વચ્ચેના તેહ,	મુ૦
હોળા ને વળા હોળા હોળા વાળે હુખ.	મુ૦ દિ૦ ૧૪
હોળ્યા પછિ દિડ નાડેં ચાડા ન નહા મસ;	મુ૦
નીનુગ વહી દિંજે પાખે. ગીખ દિંજે મુવિનિત	મુ૦ દિ૦ ૧૫
વિકલને ભંગા હોય. પછી લજાવે બેન	મુ૦
અવગુણ નીનુગ ઉપજ ન પડેં વિવેક વિશેષ.	મુ૦ દિ૦ ૧૬
કોઈ ભજન સન્ધ્યાની ભેગી જગી વગા ડાગ દુ કાગ ભેખધારી.	મુ૦
એ પ્રણે નગ ન મુઝે. પખો નાન ખે ચાન.	મુ૦ દિ૦ ૧૭
કોઈ અજાણ્યો આવીયો નીજરી હીડ ન કાય	મુ૦

[illegible]

अथ श्री भगवत् पुराणम्.

* 5 37 01 34121 44 4196 * 44 9121 *

[illegible]

- મુગાવણે ને મુદ્દ જાહેર, ટરપે દિન ને રાત. મું હિં ૪
 મુપ વિના હસવો કદે, વળી ગભૈંવંતી નાર, મું
 કીજુરો મુકયો છોકરો, તે પજુ તજવો નિરધાર. મું હિં ૫
 કાન નાક બુચા હોય, ચકુદિલો મુંગો મુખ; મું
 હોય ધણું દોષ તે માંહિ, નામદિલો ભાંગો ભુંગો. મું હિં ૬
 હોય બુદ્ધિહિલો વળી, અપચ્છ દો અવીનિત; મું
 કપટી લપેટ કદાગરી, તીજુરી પૂરી ન પરતિત. મું હિં ૭
 કોપી અને કલેશીયો, લોલપી રસને કાજ; મું
 ચપળ બેલો વાંકા વેલુનો, નહિ નેનમેં લાજ. મું હિં ૮
 સંયમમાં સમજે નહિ, નહિ સુમત ચુપતરી ઠીક; મું
 મુન્ય ચિત્ત સમજે નહિ, દીધી ન લાગે શીખ. મું હિં ૯
 પહેલાથી કિને પારખો, જનસેં લીજે ભેય; મું
 અધીગ ને ઉતાવળા, કદી ન હોયો કોય. મું હિં ૧૦
 મૂરખ ને મુંડજે મતિ. જર મુંડ ને જર ટકે; મું
 મુલટો કલો ઉલટો પડે, વળી નાગો ભુંગો ને ભૂરંગ. મું હિં ૧૧
 ગદો કુટયો યોયો હોય નહિ, ભે કિને લાખ પ્રકાર; મું
 રાશભશું ચાલે નહિ, કબહી હાથીનો ભાર. મું હિં ૧૨
 કાળીયો ને કુમાલુસો, કદી દુલે ન લાગે રંગ; મું
 કાગ ન હોએ ઉજળો, જઈ નહાયે કદી ગંગ. મું હિં ૧૩
 લોક સદુ કાંધી કહે, વળી વરજવો તેહ; મું
 લેતા ને વળી છોડતા, દોતું વાતે દુઃખ. મું હિં ૧૪
 છોડ્યા પછિ છિદ્ર વાકસે, ચંકા ન રહી મજ; મું
 તીજુશું વટી કિને પારખો, શીખ કિને સુવિનિત. મું હિં ૧૫
 વિકલને ભેગા કીયા, પછી લજાવે ભેખ; મું
 અવગુણ તીજુશું ઉપજે, રાખજે વિવેક વિશેષ. મું હિં ૧૬
 દોષ ભજન સન્યાસી ભેગી જતી, વળી કાળ દુઃકાળ ભેખધારી; મું
 એ ત્રણને તરત ન મુંડજે, પરખો માસ ભે ચાર. મું હિં ૧૭
 કોઈ અજાણ્યો આવીયો, તીજુરી ઠીક ન કાંચ; મું

'તિલુચે ભરંસે મતિ રાખજે, જેમ જતના પોતાની યાય. મું ૬૦૧૮
 જેસા તેસાને મુંડીને, પુરી ચેલારી ચ્હાય; મું
 ગળીયા ગદ્દા સારીખો, અવશુલુ કાઢીને જાય. મું ૬૦૧૯
 ગુરુવાદિક વર વળી, તીલુમે નહિ ભલીવાર; મું
 અધીક બોલો અટકળી, ચતુર લેજે ચિત્ત વિચાર. મું ૬૦૨૦
 એવા ગુરુ પામી ભાખીયો, યોડામે ઘણો સમાસ; મું
 દીક્ષા દેજે દેખીને, મનમાં શેય વિમાસ. મું ૬૦૨૧
 મહિમા હોય જેમ ધર્મનો, યાય વળી સધળી સોભાય; મું
 એન ચિત્ત પાવે આપણો, લોકોને વધે વેરાય. મું ૬૦૨૨
 દિક્ષા પચ્ચીશીએ પરખજે, રૂપી રાયચંદલ કહે વિમાસ; મું
 સંવત અદાર છત્રિશમે, નાગોર શહેર ચેમાસ. મું ૬૦૨૩
 પહેલી શીખ પોતા ભણી, વળી બાંધજે પહેલેથી પાળ; મું
 પુન્ય જેમલલ પ્રસાદથી, જુગારું જેડી દાળ. મું ૬૦૨૪

સાધુને શીલામણ વિષે.

(“ વિંછીયાની ” રીતી.)

અસ્વામી ઘર છોડીને નિકળ્યા, થેં લીધો સંજમ ભાર,
 અસ્વામી પાંચે મહાવૃત પાળજે, મત લોપો ગુરુની કાર;
 અસ્વામી અરત મુણો આવક તણી. (એ આંકણી.) ૧
 અસ્વામી ઇરીયા ભાષા એવણા, થેં બોલજે બોલ વિચાર;
 અસ્વામી બાવીશ પરીયા અતણા, ચારીત્ર ખાંડાની ધાર. ૨
 અસ્વામી આધાકરમી લેણો નહિ, જો હોયે લાખ પ્રકાર;
 અસ્વામી અશુભતો દેખી કરી, થેં ફરી જજો તત્કાળ. ૩
 અસ્વામી દોષ ટાળી કરજો ગોચરી, ગુરુને લેજો પૂરછ;
 અસ્વામી નિત્યપ્રત્યે લેણો નહિ, જો પહોંચવા ચાહો મોક્ષ. ૪
 અસ્વામી વિચરજો મુનિવર દોષ ભલા, શેખા કાળે આરત વ્રણ;
 અસ્વામી વધુ રહે તો આગના, ઘટતાનો નહિ કોઈ કામ. ૫

અસ્વામી દેખી પૂછીને દિશા દેલે, થે' દેલે ઉત્તમ પિયાર;
 અસ્વામી આરબ ઘણી મત મુંદલે, ટોળાઠોળગાટે તોલ. ૭૦૫૦૬
 અસ્વામી ધોળ પાણી કે કારણે, ચેલાશું કરો મુનીરાજ;
 અસ્વામી ગાયરીકો આગસ મતિકરો, એતો વટરાકો કામ. ૭૦૫૦૭
 અસ્વામી કોઈ કરશે થાને વંદણા, બહુ નિશા શીવ નમાય;
 અસ્વામી કોઈ દેશે થાને ગાલીયા, થે' મન હોત્યો દિલગીર. ૭૦૫૦૮
 અસ્વામી કોઈ વહોરાવે થાને લાડવા, થાને કોઈ બહોરાવે ખીર;
 અસ્વામી કોઈ વહોરાવે સૂકા દુકા, થે' મત હોલે દીલગીર. ૭૦૫૦૯
 અસ્વામી ગૃહસ્થી કે ઘેર જાયકે, કયા અથવા મત કરો વખણ;
 અસ્વામી ત્યાગ કરે તો કરાવજો, બિલકો નહિ કાંઈ કામ. ૭૦૫૦૧૦
 અસ્વામી એક મહિનામાં દોય નરી, વિર બાંખ ગયા મુખ આપ;
 અસ્વામી તેમાં બેઆલોચણ લેલે, ઉતર જાય થાકે પાપ. ૭૦૫૦૧૧
 અસ્વામી ચેખાકાલે માસ રહેજો, ચાર માસ રહો ચેખાસ;
 અસ્વામી વિનાકારણ પડી રહેવો નહિ, લેથી સરશે આતમકાળ. ૭૦૫૦૧૨
 અસ્વામી માસખમલ કે પાણે, કાંઈ જીલો વરસે મેલ;
 અસ્વામી ગાયરી મલી ઉડજો, નેમાં નહિ મીન ને મેષ. ૭૦૫૦૧૩
 અસ્વામી શક્તિ હોય તો તપસ્યા કરો, નહિતર કરજો વિગયનો ત્યાગ,
 અસ્વામી નિત્ય પ્રત્યે બેગવવી નહિ, જો રાખવા ચાહો શીયજ. ૭૦૫૦૧૪
 અસ્વામી બહોરણ વેળા જુરશે, દેખશે નારીનાં રૂપ;
 અસ્વામી સાધુપણને હેઠગો, થે' નારી સામું મલી જોય. ૭૦૫૦૧૫
 અસ્વામી આવણ જાવણ કહેવો નહિ, થે' દેલે ધરમ ઉપદેશ;
 અસ્વામી નિરવધ જાયા બોલજો, જેમ ન લાગે થાને પાપ. ૭૦૫૦૧૬
 અસ્વામી આપમ્મદે ચલણો નહિ, જો ટોળામાં રહેજો ચ્હાયણ;
 અસ્વામી તિન પછેડી નિન પાતરા, વીર બાંખ ગયા મુખઆપ. ૭૦૫૦૧૭
 અસ્વામી પન્નાદ તો કરજો નહિ, થે' જાણજો જાણજો ચિત્તલાય;
 અસ્વામી નિંદા કોઈકી મત કરો, અંગારકો હોત્યો અંત. ૭૦૫૦૧૮
 અસ્વામી અરજશું પરચો ઘણો, ઘણું આવણ જાવણ દો નહિ કામ;
 અસ્વામી લેજો દેજો ને સદાપદો, સાધુને બરજો ના કોઈ. ૭૦૫૦૧૯

અસ્વામીશાનારમુ મીઠા બોલો, કરપણમુ બોલો નહિ મનન;
 અસ્વામી એ મારગ નહિ સાધુકો, ચારીત્રમાં પડ્યો ભંગ. ૭૦૫૦૨૦
 અસ્વામી રંગાચંગા રહેલો નહિ, નહિ કરણો દેરી શણગાર;
 અસ્વામી મેલ ઉનારો શરીરકો, એતો સાધુને લાગે જાનના. ૭૦૫૦૨૧
 અસ્વામી અંધારો કરતે દોખીને, યેં તપસ્યા કરતે વિચાર;
 અસ્વામી નિકર પાત્રી યેં ડગી જાયો, યાને કમશે નર ને નાર. ૭૦૫૦૨૨
 અસ્વામી ગૃહસ્થકે ધર બેમલો નહિ, કોઈ વિના કારણ નહિ સાધ;
 અસ્વામી ખુશામત તો કરણી નહિ, નીકર નવાં કરમ બધાય. ૭૦૫૦૨૩
 અસ્વામી નારી આવે એકલી, પદ આંક શીખવા કાજ;
 અસ્વામી વેળા આવે કુવેળાગતરી, યેં મનશીખાયો મુનીરાજ. ૭૦૫૦૨૪
 અસ્વામી કપડાં બોલો ઉજાળા, યેં તો બારે મુઠા ચિત્ત લાય;
 અસ્વામી સાધુ પજાં શણગારીયા, પંડે કોકોમા નિશ થાય. ૭૦૫૦૨૫
 અસ્વામી શિયામું કરતે દેખને, યેં થાનક વેળે વિચાર;
 અસ્વામી અદાબદે પડે એક નારી ત્યાનાપુને જવં પે ન કોવ. ૭૦૫૦૨૬
 અસ્વામી ખાઈ પીડને નુકં કેરુંજા, ખેડા પડિમન થાય,
 અસ્વામી રજા પાત્ર ગાંધો પજા યેં પાનથ્યા કરવ. ૭૦૫૦૨૭
 અસ્વામી બુકું બેઠીને જરાખંડો દૂરે નગ દીવે. ન. ૫,
 અસ્વામી એ તો જાણુ નહિ નાપુડા બાં. ને નવાં. ૧. ન. ૭૦૫૦૨૮
 અસ્વામી મત જાંત કરણો નહિ, નહિ તળી નવજા. ૧. ન.
 અસ્વામી એતક નિમિત્ત બાખડું નહિ, છદમ અપે. તંત્ર અપ. ૭૦૫૦૨૯
 અસ્વામી ઉંચે દેરે મુકપતિ, પંકેરજાં નહિ શી;
 અસ્વામી દેવ દોકે કરો મેચરી, યેં પાંખાયો અનાંકે નવ. ૭૦૫૦૩૦
 અસ્વામી એતર બેવે યદુજા, ત્યા નાપુ બેકુયો બાય,
 અસ્વામી દેવ લેવે છે એ અપને, શાનકો નહિ કોઈ કમ. ૭૦૫૦૩૧
 અસ્વામી દુષ્ટા અરેકે પાચમો, એ તો અરહણુ જગ દેશ;
 અસ્વામી યેં મુદ મારયે ચાકમે, નહિંતર કરે ન્યાનેશન. ૭૦૫૦૩૨
 અસ્વામી દેવ શિયામદે આનરે, મુખે કરતે શિયામે અપ;
 અસ્વામી દેવજાને તુલે અરને, મન કાંડો શિયામની વાન. ૭૦૫૦૩૩

અસ્વામી હાંણંગ સૂત્રમાં આલીયા, આવક ચાર પ્રકાર; .
 અસ્વામી ભલી બુદ્ધિએ ચાંને શીખ દેવે, એ માની લેને મુનીશાન. ૭૦૩૪
 અસ્વામી એ દેયાકેરા હાર છે, છાટી વધી મોલીયાંકી માળે;
 અસ્વામી વીરથ ચારૂ થાપીયા, જાને જોડે નમાવું શીશ. ૭૦૩૫
 અસ્વામી દશવિકાલિક આચારાંગમે, ફીર જ્યાર સૂત્રકી ચાખ;
 અસ્વામી જન આજ્ઞાએ તુમે ચાલજો, હોઈ ભરો ખેવો પાર. ૭૦૩૬
 અસ્વામી ચોટીને ઘણી જાણજો, મુનિ છે ગુણના ભંડાર;
 અસ્વામી મુજ ચાકર ઉપર કૃપા કરો, મોક્ષમાં લેજો મોય. ૭૦૩૭
 અસ્વામી સૂત્ર સિદ્ધાન્ત દેખ્યો નહિ, મેં તો દેયાશું કિયો ઉદાયલ;
 અસ્વામી અધીકે જ્યોછો કિયો હોય તો, મિચ્છામી દુહાક્રમિય. ૭૦૩૮
 અસ્વામી ગ્રાધુમાં ગુણ તો છે ઘણાં, મેં પુરા દહ્યાં ન જાણ;
 અસ્વામી સાચાને મન ભાવશે, દીવાને નહિ લાગે દાય. ૭૦૩૯
 અસ્વામી સંવત અદાર છત્રીસમે, જો તો દહીજુ ધરા મોક્ષાર;
 અસ્વામી જોડી મોલીચકે ભુગવીશું, સાંભળજો તુમે નર નાર. ૭૦૪૦

આવકની કરણી વિષે.

(આપાઈ.)

આવક તું ઉઠજો પ્રભાત, ચાર ઘડી લે પાછલી શત;
 મનમાં સમરો શી નવકાર, જેમ પામો ભવસાગર પાર. ૧
 કવણ દેવ કવણ શુદ્ધ ધર્મ, કવણ હમારે છે કુળ કર્મ;
 કવણ હમારે છે વ્યવસાય, એવું ચિંતવજો મનમાં. ૨
 સામાયક હોઈ મન શુદ્ધ, ધર્મતણી દેવે રાખો ખુદ;
 પડિકમણું કરજો રચણીનણું, પાલીક આલોવજો આપણું. ૩
 કાયા શક્તિએ કરો પચ્ચખાણ, શુધિ પાણે જનવર અણ;
 ભણજો ગણજો સત્તવન સજ્જય, અણદુટીનીસારો ચાલે. ૪

- ચિતારો નિત ચોદે નીચમ, પાળો જીવદયા ત્યાં શીમ; ૫
 પરભાતે ઉડી-ચોવીસથો કરે, અનંત ચોવીસી ધ્યાનજ ધરે. ૫
- ઉપાસરે શુદ્ધ વંદન જાય, મુજને વખાણુ સદા ચિત્ત લાય; ૬
 નિર્દોષ મુક્તો આહાર, સાધુને દેજો મુવિચાર. ૬
- સ્વામીવત્સલ કરજો ઘણાં, મોટા સગપણુ સ્વામીતણાં; ૭
 દુઃખીયા હીણા અધા દેખ, કરજો તાસ દયા મુવિશેષ. ૭
- ધર આરે તું દીજો જ્ઞાન, મોટાંમું કરો માં અભીમાન; ૮
 શુદ્ધને મુખ લઈ આખડી, ધરમ મ મેલીશ એકે ધડી. ૮
- અનંતકાંચ કહી બરીશ, અભક્ષ બાવીશે વિશવાવીશ; ૯
 એ બક્ષણુ નવિ કીજો કીમ, કાચા કુણા કુળ મત જીમ. ૯
- વારુંમું કીજો વ્યાપાર, આછા આધેકાનો પરીહાર; ૧૦
 મ બરીશ કેદની કુડી શાખ, કુડા મુખથી કથન ન બાંખ. ૧૦
- રાત્રીભોજનનો બહુ દોષ, બાણીને કરજો સંતોષ; ૧૧
 સાંજ સાણુ લોહ ને ગળી, ધાવડીયા માં વેચો વળી. ૧૧
- વળી માં કરાવીશ રંગ ને પાસ, દોષ ઘણાં કદાં છે તાસ; ૧૨
 પાણી ગળજો બે બે વાર, અણગળ પીતાં દોષ અપાર. ૧૨
- જીવાણીનાં કરજો જતન, પાતક છાંડી કરજો પુન્ય; ૧૩
 છાંણુ દિલ્લુ મુલો ભેઈ, વાવરજો જોમ પાપ ન હોય. ૧૩
- ધૂતનીપેરે વાપરજો નીર, અણગળ નીરે મ ધોજો ચીર; ૧૪
 બારે મત મુઘા પાળજો, અતિચાર સધળા ટાળજો. ૧૪
- કહીયે પંદર કર્મોજ્ઞાન, પાપતણી પરહરજો ખાણ; ૧૫
 શીષ મળે બે અનર્થ હંડ, મીઠ્યા મેલમાં મ ધોજો પીંડ. ૧૫
- સમકીત શુદ્ધ હોયે રાખજો, ભોલ વિચારીને બાંખજો; ૧૬
 ઉત્તમ કામે ખરચો વિત્ત, પર ઉપગાર ધરો શુભ ચિત્ત. ૧૬
- તેલ તક ધૂત દૂધ ને દહીં, ઉઘાડા મત મેલો સહી; ૧૭
 પાંચે તિથિ મ કરો આરંભ, પાળો શીયજ તજો મન હંભ. ૧૭
- હીવસ ચરીમ કરજો ચોવીહાર, ચારે આહાર તણે પરીહાર; ૧૮
 ચાર શરણ કરી દ્રઢ મુજે, સાગરી અણસણુ હીજે. ૧૮

આવકની કરણી છે એક, એકથી લહીએ ભવજન છેક;
આઠે કર્મ કરી પાતળાં, પાપતણાં છુટે આમળા. ૧૬
વારુ લહીએ અમર વિમાન, અનુકમે લહીએ શીવપુર દામ;
કહે છનહરખ શીખામણુ એક, ઉત્તમ એવ પાળો ધરી નેક. ૨૦

પ્રવચનની પ્રભાવના વિષે

(“ તીરંધની આશાતના નવ કરીએ ”—એ રાગ.)

પ્રવચનની પ્રભાવના નિત્ય કરીએ, હારિ નિત્ય કરીએ હારિ નિત્ય કરીએ;
પ્રવચનની પ્રભાવના નિત્ય કરીએ. (એ. ટેક.)

હારિ મન નિશ્ચલ એવો ધરીએ, હારિ જેથી શુભ શુભ સ્થાને ચડીએ;
હારિ એ છે તારણીજહાજ. પ્ર૦ ૧

પ્રવચનની પ્રભાવના હિતકારી, હારિ દોષ પાર પામ્યા નરનારી;

હારિ શું અને ગાયો છે વિસ્તારી, હારિ જેનો જન્મ પ્રમાણ. પ્ર૦ ૨

થાવચ્ચો પૂત્ર પરીવારશું રિદ્ધી ભારી, હારિ હુવા સંજમ લેવા તૈયારી;

હારિ આબ્યા કૃષ્ણ કરી અધારી, હારિ લિયો ગોદ બિછાય. પ્ર૦ ૩

મસ્તક ચુબિ પૂછીયો મન એયું, હારિ જેનું નેત્ર ચરણ ચિત્ત મોહ્યું;

હારિ જેણે જન્મ મરણ દુઃખ ખોયું, હારિ જેની પૂરી છે આશ. પ્ર૦ ૪

પટો વગાડાવ્યો સહસનેશુંદારી, હારિ નીજ મૈન્ય સકલ શણગારી;

હારિ મહોટો મહોત્સવ કીધો મોશારી, હારિ સોપ્યાં છે પ્રભુ હાથ. પ્ર૦ ૫

એમ છનમત દીપાવતા શુભ બાંધ્યો, હારિ ધન્ય માનવનો ભવ લાધ્યો;

હારિ જેણે તિર્થકર ગોત્ર બાંધ્યો, હારિ હોશે બારમો દેવ. પ્ર૦ ૬

શ્રી વીરને વારે જાણીએ મન્ય દેશે, હારિ જેનો પુન્ય પ્રભાવ વિશેષે;

હારિ શુભ સમુદ્ર ફળ્યો ઉપદેશે, હારિ પ્રભુ ભક્ત નરેશ. પ્ર૦ ૭

ગોત્ર તિર્થકર બાંધીયું હિતકારી, હારિ હોશે પમનાલ અવતારી;

હારિ શ્રી શ્રી જૈન ધર્મ અંજવાળી, હારિ લેશે શીવપુર વાસ. પ્ર૦ ૮

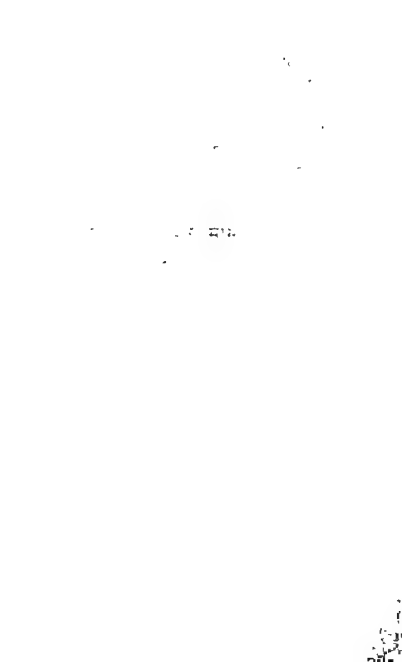
શ્રી શુરદેવ પસાયથી શુભ ગાયા, હારિ જેના ચરણકમળ સુખદાયા;

હારિ હુવા ઉલટ અંગ સવાયા, હારિ પ્રભુમે છનદાસ. પ્ર૦ ૯

૧૬૫. વચની સજ્જાય.

(૧૫ પુરુષ વિશે કુર્ષ પાશપુરી ૩—અંક ૨૦૫)

- બુદ્ધિ વિના ધરમ નહિ પાવે, બુદ્ધિ વિના મમકિત નહિ આવે;
 બુદ્ધિ વિના મન રહે ડાંચુ, એક વચા વિના નરવે ડાંચુ, ૧
 બુદ્ધિ ધોષીને બહુ નરડે, વચા મોટા નજા વાં પેલુજા મરડે;
 બુદ્ધિ વિના સૂચ વાંચુ, એક વચા ૨
 કેઈ વાત કરે ધરને બુદ્ધિ, ત્યાં વચા મરડે ધોષીને યોગદે પૂજે;
 વહિવંચાએ જેમ પાશુ વાંચુ, એક વચા ૩
 કોઈ વાળીયો જેમ આવે ધરના જેવો કોઈ મેલીને કોઈ સાધી;
 વેરાએ જેમ નાડુ ખેંચુ, એક વચા ૪
 આદરજા એકાંતે ગુજ કરે, તિહાં મુક આવિ પ્રવેશ કરે;
 વિવેક વિના પાણે ધાન્ય એક વચા ૫
 મન વિરોધે વરતુ આવે તેની વચ નામ મુરખ કાઈ લેવે;
 પછી હાથ હાથ કરે ડાંચુ નીચુ એક વચા ૬
 કેમતો હાથ ડાંચુ ડાંચુ ડાંચુ મુનનાદો ડાંચુ પાણે;
 ખાઈ મોગુ ન મળુ ત્યાં એક વચા ૭
 બુદ્ધિ હોય તે માન પાવે બુદ્ધિ હોય ન મમકિત પાવે;
 બુદ્ધિ હોય તો નરવે નાચુ એક વચા ૮
 બુદ્ધિ વિના મન નહા પાવે બુદ્ધિ વચા મમકિત નહિ પાવે;
 બુદ્ધિ વિના મન રહે ડાંચુ, એક વચા ૯
 વિવેક વિના બહુજાં પાણે, આવજા પરવાની મુજાં ખાણે;
 વિવેક વિના પાણે ધાન્ય એક વચા ૧૦
 શુદ્ધિ વિના સામયક બજા વચા ડાંચુ ડાંચુ વચાજ મુજે;
 સમજે નહિ તે કઈ નાચુ એક વચા ૧૧
 મુખે હસે ને વાતુ કરે, વચા નાચુ મુકી કુવાટે કરે;
 આયો મરડે બુદ્ધિ પાશુ એક વચા ૧૨

૧૬ વવાની સજ્ઞાપ.

(૧૧ પુરવ દિશા દુર્ઘ પાપાપુરી ૧—એ રાગ)

બુદ્ધિ વિના ધરમ નહિ પાવ, બુદ્ધિ વિના સમકિત નહિ આવે;
બુદ્ધિ વિના મન રહે ડાંચુ, એક વવા વિના મરવે કાચુ, ૧
બુદ્ધિ ધોરી ને બહુ મરડે, રંગો મોટા તણા તો પેણજ મરડે;
બુદ્ધિ વિના સૂર વાંચુ, એક વવા ૨

કોઈ વાત કરે ધરને બુદ્ધિ, ત્યાં મવા મરડે આરે મોજડે મૂંજે;
વહિવ આએ જેમ પાચુ વાંચુ, એક વવા ૩
લોક વાળીયો જેમ આવે પ્રવા મવા હોડે મેસીને લોડે સામે;
પાસાએ જેમ નાડુ ખેંચુ, એક વવા ૪

આવજા એકાંતે મુક ૩૦, વિષા મુક આવિ પ્રવશ કરે;
વિવંક વિના પાણે ૫

મતવ વિદેશે વરતુ આવે તેની તમ નાંખ મુરખ કાઈ લેવે;
પછી હાથ હાથ કર ૩૦ નીચુ, એક વવા ૬

કેમો દ.લ કેમો વ.લ કેમો મુનલાદા કેવલે પાણે;
ખર મોગુ ન મખુ તા, એક વવા ૭

બુદ્ધિ હોય તો તાન પાવ બુદ્ધિ હોય તો સમકિત પાવે;
બુદ્ધિ હોય તો તવ નાચુ, એક વવા ૮

બુદ્ધિ વિના મન તણા પાવ બુદ્ધિ વિના સમકિત નહિ આવે;
બુદ્ધિ વિના મન રહે ડાંચુ, એક વવા ૯

વિવંક વિના બહુલ પાણે, આપણા પરાયાની મુજ ખાણે;
વિવંક વિના પાણે પાચુ, એક વવા ૧૦

બુદ્ધિ વિના સામયક બધા વગા ઉપાડા ઉપતો વખાણ મુજે;
સમજે નહિ તે કહ નાચુ, એક વવા ૧૧

મુખે હસે ને પાતુ કરે વગા મારન મુકી મુખાટે કરે;
આથો મરડે બુધે પાચુ, એક વવા ૧૨

એ છે દેવદાસ નહિં કોઈ પગનું, અવર અવરનું શું મટે;
 મહિર માળીયા દાડ દેવંદ્રી, મોન આંખો મળિ હટે. અનુશ્લ ૫
 પાંચમે પાંચમાં રત્ના રાણી, ન રત્ના મર્મનાં કામ;
 વિષયમાં હુમખાણી આળી, ન ગળી બગવંતની ચાળી. અનુશ્લ ૬
 છંદે ઉગ્રપ્રજીલે માર્દ દાલે, પલ્લ જમણું ભેદ ન જાલે;
 ખાન પિના ને આકર તાકર, મળનાં કોઈ ન જાલે. અનુશ્લ ૭
 જાનમે મમલમે નહિં આળી, મળેલાં કાપુલની ચાળી.
 પરભવ બતા લવને રોડી, શામે ધર્મ ગણાઈ. અનુશ્લ ૮
 જામિ જનતાં ભવ તું જાલયો, ધર્મ વિનાનું ભવ;
 દુશ્વર દુરેવ દુધર્મ ઉડીને, આશા આશુ મેવ. અનુશ્લ ૯
 નવમે નિવનો આશવધી, શામે સંવરનાં રાણી;
 જન વધારે ઉતમ આળી, રો જનનને ત્યાંની. અનુશ્લ ૧૦
 દશમે દશ દ્રણને દોદીલે, માનવીને અવતાર;
 પૂરવ પુ-વે પાગ્યે આળી, ને મારે મતિ દાર. અનુશ્લ ૧૧
 અજારો જોનું જાળી, ધર્મ કરે તમે આળી;
 પરભવ જાતાં ને મુખ પામે, જે કરે જાણી કમાળી. અનુશ્લ ૧૨
 બારમે બાર જન જે પાળે, શબક કદીલે તેદ;
 સંસાર મયાથી રહે જાગ્યે, શામે ધર્મશું રનેદ. અનુશ્લ ૧૩
 તે-દી વ્રજ મનેરથ ચિંતવે, બાવ ધરી નરનારી;
 વીરજનેશ્વર સ્વયં મુખ બાંધ્યું, લણ્યાં સુત્ર મોઝારી. અનુશ્લ ૧૪
 દેવકે દેવ કરીને પ્રજા, જે મોટા મુનીરાજ;
 દિલ તાળી કયા અજવાળી, તારણ તારણ જાલજ. અનુશ્લ ૧૫
 પુનમે પરખીને તમે સેવા, દેવ મોટા ભનસય;
 ત-પુ તગતથી શુદ્ધ ભવને, સામ ધણેયે શાપ. અનુશ્લ ૧૬
 મન્ન નિધિ પૂરણ દીધી, કહે જપી કર્મચંદ;
 દેવજ સ્વામિ છુટ પ્રતાપે, દિન દિન અધિક જ્ઞાનદ. અનુશ્લ ૧૭

- ૧૧) યોગેશ્વર નહિં એક પગનું, અવર આરંભ શું મટે;
 હિર માળીયા હાટ હવેલી, માત આંખે અવિ છટે. ચતુર ૫
- ૧૨) અંતરે પાપમાં રહ્યો રાચી, ન કર્યો ધર્મનાં કામ;
 વેવચમાં લુપ્ત્યાણે પ્રાણી, ન ગમી ભગવંતની વાણી. ચતુર ૬
- ૧૩) ઝૂંડે ઉલ્લખીલો ઘર્ષ હાલે, પણ જમશું ભેર ન ચાલે;
 માત પિતા ને આકર હાકર, મરતાં દોઈ ન જાલે. ચતુર ૭
- ૧૪) જ્ઞાનમે સમજ્યો નહિં પ્રાણી, મુલ્યે સાધુજની વાણી;
 પરભવ લતા જીવને હોયે, આધો ધર્મ અપાઈ. ચતુર ૮
- ૧૫) આકમે અનંતા ભવ તું ભટકયો, ધર્મ વિનાનો જીવ;
 કુશુર કુદેવ કુધર્મ છંદીને, માયા સફુરે એવ. ચતુર ૯
- ૧૬) નવમે નિવર્તો અશ્વવધી, યાચો સંવરના રાગી;
 મત્ત વધારિ ઉત્તમ પ્રાણી, ઘો અમનને ત્યાગી. ચતુર ૧૦
- ૧૭) દશમે દશ દ્રશ્યંતે દોહીલો, માનવીનો અવતાર;
 પૂરવ પુન્યે પાગ્યો પ્રાણી, તે માટે મતિ હારો. ચતુર ૧૧
- ૧૮) અવ્યારથે એવું લાણી, ધર્મ કરો તમે પ્રાણી;
 પરભવ જાતાં તે મુખ પામે, જે કરે ભરી કમાણી. ચતુર ૧૨
- ૧૯) બારથે બાન મન જે પામે, આવક કદીએ તેહ;
 સંસાર મ.યાથી રહે અજગો. રાખે ધર્મશું રનેહ. ચતુર ૧૩
- ૨૦) તેરથે ત્રણ મનોરથ ચિંતવે, ભાવ ધરી નરનારી;
 વીરજનેશ્વર સ્વયં મુખ બાખ્યુ, હાણાંગ સૂત્ર મોઝારી. ચતુર ૧૪
- ૨૧) ચોદમે ચોંપ કરીને પ્રણમું, જે મોટા મુનીરાજ;
 હિંસા ટાળી કયા અજવાળી, તારણ તરણ જહાજ. ચતુર ૧૫
- ૨૨) પુનમે પરખીને તમે સેવા, દેવ મોટા જનસાથ;
 સાધુ સગતથી શુદ્ધ જીવને, લાભ પહેરો યાવ. ચતુર ૧૬
- ૨૩) પંચર તિથિ પૂરણ કીધી, કહે કરી કર્મચંદ;
 દેવજી સ્વામિ ગુરૂ પ્રતાપે, દિન દિન અધિક આનંદ. ચતુર ૧૭

પ્રભુલ દોષ નહિં તુમ કોયં કે, કિરતાર એહીં ગમે રે લોલ, ૧
 પ્રભુલ છોડ કછોડ ધાય કે, માવિતરં તોહીં ખમે રે લોલ; ૨
 બાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ, ૩
 પ્રભુલ વિનવું ગોંડ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૪
 પ્રભુલ તુમે મહોરા મહારાજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ, ૫
 પ્રભુલ પોતાનો પરીવાર કે, દિલમાં આણી રે લોલ; ૬
 પ્રભુલ મોટા હોય દતાર કે, બેલે મુખ મીઠડું રે લોલ, ૭
 પ્રભુલ મોટા ન કહે આજ કે, કરે અણીઠડું રે લોલ. ૮
 દ્રોપદી ત્હારા પતિના બોલ કે, સીલુ સીલુ સાંભરે રે લોલ, ૯
 દ્રોપદી એણે કિધાં ને કામ કે, વેરી પલુ નવી કરે રે લોલ; ૧૦
 દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદા પાછી નવી કરે રે લોલ, ૧૧
 એહને જળ કેળાડું આજ કે, મનમાં રીથ ધરે રે લોલ. ૧૨
 રાણી વિલખાણી તેણીવાર કે, આંખે આંમુ દળે રે લોલ, ૧૩
 સાધલ એવઠો મ કરો રોષ કે, ઉમી એમ ટળવળે રે લોલ; ૧૪
 પ્રભુલ દોષ કુંતાની લાજ કે, દિલમાં આણવી રે લોલ, ૧૫
 પ્રભુલ પાંડુરાય મયાય કે, મનમાં જાણવી રે લોલ. ૧૬
 પ્રભુલ ગોપ્રાણલુ પ્રતિપાજ કે, સો તમને કહે રે લોલ, ૧૭
 પ્રભુલ તુમ ચરણે ને અપય કે, સો નર નીર વહે રે લોલ; ૧૮
 પ્રભુલ કઠોર થયા તુમ આજ કે, કિમ હોયે સહી રે લોલ, ૧૯
 પ્રભુલ દર્શન કરમની વાત કે, વાંક કેનો નહિં રે લોલ. ૨૦
 પ્રભુલ માલુસ હોયે એહ કે, વાત ધણી ધઈ રે લોલ, ૨૧
 પ્રભુલ બાંધ ગૃહાની લાજ કે, રાખો હેત લઈ રે લોલ; ૨૨
 પ્રભુલ કરણી તણાં ફળ એહ કે, તુમચી બિનડી રે લોલ, ૨૩
 પ્રભુલ પુરવ જવનાં પાપ કે, તાસ વેળા પડી રે લોલ. ૨૪
 પ્રભુલ એવડીં તુમચી ધાક કે, હવે હું કેમ સહું રે લોલ; ૨૫
 પ્રભુલ અંખંડ એવાતલુ રાખ કે, જાણું શું કહું રે લોલ; ૨૬
 પ્રભુલ રાખો એટલી લાજ કે, છોડ કરી છોડવા રે લોલ, ૨૭
 પ્રભુલ મેલો મનની રીથ કે, વેહેલો રંધ જોડવા રે લોલ. ૨૮

- પ્રભુજી દોષ નહિ તુમ કોષ કે, કિરતાર એહી ગમે રે લોલ, ૧
 પ્રભુજી છોડ કછોડ ચાપ કે, માવિતર તોહી ખમે રે લોલ;
 બાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ,
 પ્રભુજી વિનવું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૨
 પ્રભુજી તુમે મહોદા મહારાજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ,
 પ્રભુજી પોતાનો પરીવાર કે, દિલમાં આણી રે લોલ;
 પ્રભુજી મોટા હોય દતાર કે, બેલે મુખ મીઠકું રે લોલ,
 પ્રભુજી મોટા ન કયે આજ કે, કરે અણદીઠકું રે લોલ. ૩
 દ્રોપદી ત્હારા પતિના બેલ કે, સીલુ સીલુ સાંભરે રે લોલ,
 દ્રોપદી એણે કિયાં જે કામ કે, વેરી પણ નવી કરે રે લોલ;
 દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદા પાછી નવી કરે રે લોલ,
 એહને બળ દેખાડું આજ કે, મનમાં રીશ ધરે રે લોલ. ૪
 રાણી વિલખાણી તેણીવાર કે, આંખે આંધુ ઢળે રે લોલ,
 માધલ એવડો મ કરો રોષ કે, ઉશી એમ ટળવળે રે લોલ;
 પ્રભુજી દોષ કુંતાની લાજ કે, દિલમાં આજુવી રે લોલ,
 પ્રભુજી પાડુરાય મયાય કે, મનમા જાણુવી રે લોલ. ૫
 પ્રભુજી ગાજાસલુ પ્રતિમાજ કે, મો તમને કહે રે લોલ,
 પ્રભુજી તુમ શરણે જે અથ કે, મો નર નીર વહે રે લોલ;
 પ્રભુજી કઠોર થયા તુમ આજ કે, કિમ હોયે સદી રે લોલ,
 પ્રભુજી કઠિન કરમની વાત કે, વાંક કેનો નહિ રે લોલ. ૬
 પ્રભુજી માણસ હોયે એહ કે, વાત ઘણી થઇ રે લોલ,
 પ્રભુજી બાંધ ગૃહાની લાજ કે, ગખો હેન લઈ રે લોલ;
 પ્રભુજી ક-ણી તજા કળ એહ કે, તુમચી ખેનડી રે લોલ,
 પ્રભુજી પરવ ભવના પાપ કે, તાસ વેળા પડી રે લોલ. ૭
 પ્રભુજી એવડી તુમચી માક કે, હવે હું કેમ સહું રે લોલ,
 પ્રભુજી અખડ એવાનજ રાખ કે, અર્જુન શુ કહું રે લોલ;
 પ્રભુજી રાખો એટલી લાજ કે, છોડ કરી છોડવા રે લોલ,
 પ્રભુજી મેલો મનની રીશ કે, વેહેલો રથ જોડવા રે લોલ. ૮

પ્રમુછ દોષ નહિં તુમ કોયં કે, કિસ્તાર એદી ગમે રે લોલ,
 પ્રમુછ છોડ કછોડ યાય કે, આવિતરં તોહી ખમે રે લોલ;
 જાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ,
 પ્રમુછ વિનધું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ.
 પ્રમુછ તુમે મહોરા મહારાજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ,
 પ્રમુછ પોતાનો પરીવાર કે, દિલમાં આણી રે લોલ;
 પ્રમુછ મોટા દોષ દાતાર કે, બોલે મુખ મીઠડું રે લોલ,
 પ્રમુછ મોટા ન કયે આજ કે, કરે અજુરીડું રે લોલ.
 દ્રોપદી ત્હારા પતિના બોલ કે, ક્ષીણ ક્ષીણ સાંભરે રે લોલ,
 દ્રોપદી એણે કિધાં જે કામ કે, વેરી પજુ નવી કરે રે લોલ,
 દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદ્ય પાછી નવી કરે રે લોલ,
 એહને બજા દેખાડું આજ કે, મનમાં રીય પડે રે લોલ.
 શણી વિલખાણી તેળીવાર કે, આંખે આંસુ ઢળે રે લોલ,
 સાઈલ એવદો મ કરે રોષ કે, ઉમી એમ ટળવળે રે લોલ;
 પ્રમુછ ફાંધ કુંતાની લાજ કે, દિલમાં આણવી રે લોલ,
 પ્રમુછ પાંડુરાય મયાય કે, મનમાં જાણવી રે લોલ.
 પ્રમુછ ગોષ્ઠાસણ પ્રતિપાજ કે, સો તમને કહે રે લોલ,
 પ્રમુછ તુમ યરજે જે આય કે, સો નર નીર વહે રે લોલ;
 પ્રમુછ કઠોર થયા તુમ આજ કે, કિમ દોષો સદી રે લોલ,
 પ્રમુછ દહિન કરમની વાત કે, વાંક ઈને નહિ રે લોલ.
 પ્રમુછ માણસ દોષો એહ કે, વાત ઘણી થઈ રે લોલ,
 પ્રમુછ જાંઘ ગૃહાની લાજ કે, રાખે હેન લઈ રે લોલ;
 પ્રમુછ કરણી તજાં ફળ એહ કે, તુમચી બેનદ્રી રે લોલ,
 પ્રમુછ પૂરવ જાવન યાય કે, તાસ વેળા પડી રે લોલ.
 પ્રમુછ એવડી તુમચી પાક કે, હવે હું કેમ કહું રે લોલ,
 પ્રમુછ અખંડ એવાતણ રાખ કે, જાજું શું કહું રે લોલ;
 પ્રમુછ શખે એટલી લાજ કે, છોડ કરી છાટવા રે લોલ,
 પ્રમુછ મેલો મનની રીય કે, વેહેલો રય એહવા રે લોલ.

પ્રભુલ દોષ નહિ તુમ કોય કે, કિરતાર જોદી ગમે રે લોલ,
 પ્રભુલ છોડ કોઈર થાય કે, માવિતરં તોડી ખમે રે લોલ;
 બાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ,
 પ્રભુલ બિનવું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૨
 પ્રભુલ તુમે મહોટા મહાસાજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ,
 પ્રભુલ પોતાનો પરીવાર કે, દિશમાં આણી રે લોલ;
 પ્રભુલ ગોટા હોય દાતાર કે, બેલે મુખ મીઠું રે લોલ,
 પ્રભુલ મોટા ન કયે આજ કે, કરે અણીકડું રે લોલ. ૩
 દ્રોપદી ત્હારા પતિના બેલ કે, શીલુ શીલુ સાંભરે રે લોલ,
 દ્રોપદી જોલે કિધાં ને કામ કે, વેરી પણ નવી કરે રે લોલ;
 દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદા પાછી નવી કરે રે લોલ,
 જોહને બળ દેખાડું આજ કે, મનમાં રીથ પડે રે લોલ. ૪
 રાણી વિલખાણી તેજીવાર કે, આંખે આંસુ ઢળે રે લોલ,
 ભાઈલ એવડો મ કરો રોષ કે, ઉશી એમ ટળવળે રે લોલ;
 પ્રભુલ દોષ કુંતાની લાજ કે, દિશમાં આણવી રે લોલ,
 પ્રભુલ પાંડુરાય મયાય કે, મનમાં જાણવી રે લોલ. ૫
 પ્રભુલ ગોશ્વાસણ પ્રતિપાજ કે, સો તમને કહે રે લોલ,
 પ્રભુલ તુમ યરલે ને આય કે, સો નર નીર વહે રે લોલ;
 પ્રભુલ કઠોર થયા તુમ આજ કે, કિમ હોયે સદી રે લોલ,
 પ્રભુલ કઠિન કરમની વાત કે, વાંક કેનો નહિ રે લોલ. ૬
 પ્રભુલ માણસ હોયે જોહ કે, વાત બાળી યદ રે લોલ,
 પ્રભુલ બાંધ ગૃહાની લાજ કે, રાખે હેત લઈ રે લોલ;
 પ્રભુલ કરણી તણાં ફળ જોહ કે; તુમચી બેનડી રે લોલ,
 પ્રભુલ મૂવ ભવનાં પાપ કે, તાસ વેળા પડી રે લોલ. ૭
 પ્રભુલ એવડી તુમચી ધાક કે, હવે હું કેમ સહું રે લોલ;
 પ્રભુલ અખંડ એવાતણ રાખ કે, અનું શું કહું રે લોલ;
 પ્રભુલ રાખે એટલી લાજ કે, છોડ કરી છોડવા રે લોલ,
 પ્રભુલ મેલો મનની રીથ કે, વેહેલો રથ ભેડવા રે લોલ. ૮

- પ્રભુજી દોષ નહિ તુમ કોય કે, કિરતાર એહી ગમે રે લોલ, ૧
પ્રભુજી છોડ કછોડ થાય કે. આવિતર તોહી ખમે રે લોલ;
ખાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ,
પ્રભુજી વિનવું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૨
- પ્રભુજી તુમે મહોટા મહારાજ કે. મનમાં જાણીયે રે લોલ,
પ્રભુજી પોતાનો પરિવાર કે. દિલમાં આણી રે લોલ;
પ્રભુજી મોટા હોય દાનાર કે. એલે મુખ મીઠડું રે લોલ,
પ્રભુજી મોટા ન કયે આજ કે. કરે અણરીઠડું રે લોલ. ૩
- દ્રોપદી ત્હારા પનિયા બોલ કે. ક્ષીણ ક્ષીણ સાંભરે રે લોલ,
દ્રોપદી એલે કિધાં જે કામ કે, ચેરી પજુ નવી કરે રે લોલ;
દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદા પાછી નવી કરે રે લોલ,
એકને બળ દેખાડું આજ કે, મનમાં રીથ ધરે રે લોલ. ૪
- ગણી વિલખાણી તોળીવાર કે આંખે આંધુ ઢળે રે લોલ,
ભાઈજી એવડે મ કંગે રોષ કે. ઉભી એમ ટળવળે રે લોલ;
પ્રભુજી દે.ડું કુતની લજ કે દિલના આજુબી રે લોલ,
પ્રભુજી પાડુરવ નયય કે મનમાં જાણવી રે લોલ. ૫
- પ્રભુજી ગોઠવણજી પ્રતિપાળ કે. ના તમને હલે રે લોલ,
પ્રભુજી તુમ ચમલે જે અથ કે એ નર નીર વહે રે લોલ;
પ્રભુજી હો.ય થય તુમ આજ કે દિમ હો.યે સહી રે લોલ
પ્રભુજી હરિન કેનની વાત કે વાકે કેનો નહિ રે લોલ. ૬
- પ્રભુજી માખન હો.યે અલ કે વાત ધાણી ધમ રે લોલ,
પ્રભુજી ખાહ મૂઠાની લાજ કે ગ ખે હો.ય લઈ રે લોલ;
પ્રભુજી કમળી ગદા કર એક કે તુમચી બેનડી રે લોલ,
પ્રભુજી ૧૦૦ જાવન પાપ કે. નાસ વેળા પડી રે લોલ. ૭
- પ્રભુજી એવડી તુમચી ખા.ક કે હવે હુ કેમ સહું રે લોલ.
પ્રભુજી અખઃ એવજાલ ન મ કે મજાં શુ દે રે લોલ,
પ્રભુજી નાંખે અપડી લજ કે હર કની છ.ડવ. કે લોલ,
પ્રભુજી એલે મનની ડાંગ કે પહેલે રૂઝ જોડવ રે લોલ. ૮

પ્રભુલ રોષ નહિ તુમ કોય કે, કિરતાર જોદી ગમે રે લોલ, ૧
 પ્રભુલ છાંરૂ દોઝાં થાય કે, આવિતર તોદી ગમે રે લોલ;
 બાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ,
 પ્રભુલ વિનવું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૨
 પ્રભુલ તુમે મહેલો મદાશજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ,
 પ્રભુલ પોતાનો પરીવાર કે, દિલમાં આણી રે લોલ;
 પ્રભુલ મોટા હોય દાતાર કે, જોલે મુખ મીઠડું રે લોલ,
 પ્રભુલ મોટા ન હયે આજ કે, કરે અણીઠડું રે લોલ. ૩
 દ્રોપદી ત્હારા પતિના જોલ કે, શીલુ શીલુ સાંભરે રે લોલ,
 દ્રોપદી જોલે કિયાં ને કામ કે, ચેરી પળ નવી કરે રે લોલ;
 દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદા પાછી નવી કરે રે લોલ,
 જોલેને જળ દેખાડું આજ કે, મનમાં રીશ ધરે રે લોલ. ૪
 રાણી વિલખાણી તેણીવાર કે, આંખે આંખુ હોયે રે લોલ,
 બાઈલ એવઘે મ કરે રોષ કે, ઉભી એમ ટળવળે રે લોલ;
 પ્રભુલ દોષ કુતાની લાજ કે, દિલમાં આણવી રે લોલ,
 પ્રભુલ પાંડુશય મયાય કે, મનમાં જાણવી રે લોલ. ૫
 પ્રભુલ જોપ્રાદાણ પ્રતિપાળ કે, સો તમને કહે રે લોલ,
 પ્રભુલ તુમ શરણે ને અપય કે, સો નર નીર વહે રે લોલ;
 પ્રભુલ કઠોર થયા તુમ આજ કે, કિમ હોયે ચડી રે લોલ,
 પ્રભુલ દહિન કરમની વાત કે, વાંક કેનો નહિ રે લોલ. ૬
 પ્રભુલ માજુજ હોયે અંદ કે, વાત ધણી થઈ રે લોલ,
 પ્રભુલ બાંધ ગૂઢાની લાજ કે, રાખો હેત લઈ રે લોલ;
 પ્રભુલ દરબી તણું કળ એક કે, તુમચી બેનરી રે લોલ,
 પ્રભુલ પૂરવ ભવના પાપ કે, તાસ વેળા પરી રે લોલ. ૭
 પ્રભુલ એવરી તુમચી ધાક કે, હવે હું કેમ સહું રે લોલ.
 પ્રભુલ અખંડ એવાતજ રાખ કે, અજું શું કહું રે લોલ;
 પ્રભુલ રાખો એટલી લાજ કે, છાંરૂ કરી છાંડવા રે લોલ,
 પ્રભુલ મેલો મનની રીશ કે, વેહેલો રથ જોડવા રે લોલ. ૮

- પ્રભુજી દોષ નહિ તુમ કોય કે, કિરતાર એહી ગમે રે લોલ; ૧
પ્રભુજી છોડ કષોડ થાય કે, આવિતર તોહી ખમે રે લોલ; ૨
બાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, હાજ વિચારીયે રે લોલ,
પ્રભુજી વિનવું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૨
પ્રભુજી તુમે મહોટા મહાશાજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ,
પ્રભુજી પોતાનો પરિવાર કે, દિલમાં આણી રે લોલ;
પ્રભુજી મોટા હોય દાતાર કે, બેલે મુખ મીઠડું રે લોલ,
પ્રભુજી મોટા ન કયે આજ કે, કરે અજુરીઠડું રે લોલ. ૩
દ્રોપદી ત્હારા પતિના બોલ કે, ક્ષીણ ક્ષીણ સાંભરે રે લોલ,
દ્રોપદી એણે કિયાં જે હામ કે, વેરી પણ નવી કરે રે લોલ;
દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદા પાછી નવી કરે રે લોલ,
એકને બળ દેખાડું આજ કે, મનમાં રીશ ધરે રે લોલ. ૪
રાણી વિલખાણી તેણીવાર કે, આંખે આંસુ ઢળે રે લોલ,
ભાઈજી એવઢે મ કરો રોષ કે, ઉભી એમ ટળવળે રે લોલ;
પ્રભુજી દોષ કુતાની લાજ કે, દિલમાં આણવી રે લોલ,
પ્રભુજી પાંડુરાય મયાય કે, મનમાં જાણવી રે લોલ. ૫
પ્રભુજી ગોપાલજી પ્રતિપાળ કે, મો તમને કહે રે લોલ,
પ્રભુજી તુમ ચરણે જે આય કે, મો નર નીર વહે રે લોલ;
પ્રભુજી કઠોર થયા તુમ આજ કે, કિમ હોયે સહી રે લોલ,
પ્રભુજી કઠિન કરમની વાત કે, પાંક કેનો નહિ રે લોલ. ૬
પ્રભુજી માણસ હોયે એક કે, વાત ધણી યદ રે લોલ,
પ્રભુજી બાદ ગૃહાની લાજ કે, ગખો હેત લઈ રે લોલ;
પ્રભુજી કનછી તણા કળા એક કે, તુમચી બેતરી રે લોલ,
પ્રભુજી પરવ ભવના પાપ કે, તાસ વેળા પરી રે લોલ. ૭
પ્રભુજી એવરી તુમચી પાક કે, હવે હું કેમ સડું રે લોલ,
પ્રભુજી અખડ એવાગણ રાખ કે, આજું શું કહું રે લોલ;
પ્રભુજી રાખે એટલી લાજ કે, છોડ કરી છોડવા રે લોલ,
પ્રભુજી મેલો મનની રીશ કે, વેહેલો રથ જોડવા રે લોલ. ૮

અથ ઉપદેશી સાત વાર.

—ૐ—

(“ ભાવથી ભરીજન સાંભળો ”—એ રાગ.)

સરસ્વતી સ્વામિને વિનંતું, સદ્ગુણ લાગુછ પાય;
 સાતે વાર શીખામજનાં, મુણતાં પાતિક ભય કે,
 ‘ધરમ’ ભલો જનવર તણે—એ ટેક.
 સોમે તે ધન ધણે સંચીયો, નવિ ખરચ્યો નાવરીયો;
 પુન્ય ન કીધો માધકો, મનખો એજે ગમાયો કે ધરમ૦ ૨
 મગજીક ભવે માનવી, મન જો જો વિચારી;
 દાન શીયજ તપ ભાવના, પાળજો નરનારી કે ધરમ૦ ૩
 જુદજંતની સંગત થકી, જુદિ સારેરી આપે;
 ક્રાજ ક્રોધને મારીને, વિષયા નવી વ્યાપે કે ધરમ૦ ૪
 ભલી સંપત્ત છે તાદારી, કોટીધ્વજ કહેવાણો;
 પુન્ય મારગ સમજ્યો નહી, મનખો એજે ગમાયો કે ધરમ૦ ૫
 મુકૂત કમાઈ તેં શું કરી, નવિ પાળ્યો જનધર્મ;
 પરનિંદા તેં મુકી નહિ, કૂણ બાંધ્યા તેં કમ કે ધરમ૦ ૬
 રોડ ન કર પરનારીનો, મન રાખી નિરધાર;
 મોહ મચ્છર મદ ગાળીને, અભિમાન અહંકાર કે ધરમ૦ ૭
 અહિતે તપસી ઉદયો, સિધ્યા સાધુ અનંત;
 કહે મુગચંદ ભાવે કરી, આરાધા અરીહંત કે ધરમ૦ ૮

દ્રોપદી, કૃષ્ણજીની ગરવી.

(“ રાવજી હમને દિંદુ આજ કે, રાવ ગરાશીયારે લોલ ” એ રશી.)
 કૃષ્ણજી તુમને દહું કરજોડ કે, મુણે પ્રભુ વિનતિ રે લોલ,
 પ્રભુજી નહિં દોઈ તુમચો દોષ કે, નહોર થયા મુજ પતિ રે લોલ;
 પ્રભુજી તુમશું એવડી હાંસ કે, કરવી કેમ ઘટે રે લોલ,
 પ્રભુજી લખ્યા છઠીના લેખ કે, મટાડયા નવી મટે રે લોલ. ૧

અથ ઉપદેશી સાત વાર.

(“ ભાવથી ભવીજન સાંભળો ”—એ રાગ.)

સરંવતી સ્વામિને વિનવું, સદ્ગુણ લાગુ પાપ;
 સાતે વાર શીખામળનાં, સુભુતાં પાતિક બંધ કે,
 ‘ધરમ’ ભલો જીનવર તલો—એ ટેક.
 સોમે તે ધન ધલો સંચીયો, નવિ ખરચ્યો વાવરીયો;
 પુન્ય ન કીધો માધકે, મનખો એજે ગમાયો કે ધરમ ૧
 મંગળીક ભવે માનવી, મન જો જો વિચારી;
 જ્ઞાન શીયજ તપ ભાવના, પાળજો નરનારી કે ધરમ ૨
 જીવંતની સંગત યકી, જીવિ સારી આપે;
 કાળ ક્રોધને મારીને, વિષયા નવી વ્યાપે કે ધરમ ૩
 ભલી સપેત છે તાહારી, કેટીવજ કહેવાણી;
 પુન્ય મારગ સમજ્યો નહી, મનખો એજે ગમાયો કે ધરમ ૪
 સુકૃત કમાઈ તેં શું કરી, નવિ પાળ્યો જૈનધર્મ;
 પરનિંદા તેં સુકી નહિ, કૃણ જાંધ્યા તેં કર્મ કે ધરમ ૫
 રોહ ન કર પરનારીનો, મન રાખી નિરધાર;
 મોહ મચ્છર મહ ગાળીને, અભિમાન અહંકાર કે ધરમ ૬
 અહિંસે તપસી ઉદયો, સિધ્યા સાધુ અનંત;
 કહે મુજવંદ ભાવે કરી, આરાધા અરીહંત કે ધરમ ૭

દ્રૌપદી, કૃષ્ણજીની ગરવી.

(“ રાપજી હમને હિંદુ આણુ કે, રાપ ગરાશીયારે સોસ ”—એ રાગી)
 કૃષ્ણજી હમને હહુ કર્મોડ કે, સુષો પ્રભુ વિનતિ રે લોલ,
 પ્રભુજી નહિં દોઈ તુમચો દોષ કે, નકોર થયા મુજ પતિ રે લોલ;
 પ્રભુજી તુમશું એવડી હાંસ કે, કરવી કેમ ઘટે રે લોલ,
 પ્રભુજી લખ્યા છૂંના લેખ કે, મટાડયા નવી મટે રે લોલ.

પ્રભુજી દોષ નહિં તુમ કોય કે, કિરતાર એહીં ગમે રે લોલ; ૧
 પ્રભુજી છોડ કહોડ ચાય કે, આવિતરં તોહીં ખમે રે લોલ; ૨
 બાંધવ તુમચી મોટી લાજ કે, કાજ વિચારીયે રે લોલ, ૩
 પ્રભુજી વિનવું ગોઠ બિછાય કે, રોષ નિવારીયે રે લોલ. ૪
 પ્રભુજી તુમે મહોટા મહારાજ કે, મનમાં જાણીયે રે લોલ, ૫
 પ્રભુજી પોતાનો પરીવાર કે, દિલમાં આણી રે લોલ; ૬
 પ્રભુજી મોટા હોય દાતાર કે, બોલે મુખ મીઠડું રે લોલ, ૭
 પ્રભુજી મોટા ન કયે આજ કે, કરે અબુદીઠડું રે લોલ. ૮
 દ્રોપદી ત્હારા પતિના બોલ કે, કીણ કીણ સાંભરે રે લોલ, ૯
 દ્રોપદી એણે કિધાં ને કામ કે, વેરી પછુ નવી કરે રે લોલ; ૧૦
 દ્રોપદી મારી એકજ વાત કે, ગદ્ય પાછી નવી કરે રે લોલ, ૧૧
 એકને જળ દેખાડું આજ કે, મનમાં રીથ ધરે રે લોલ. ૧૨
 રાણી વિલખાણી તેણીવાર કે, આંખે આંમુ ઢળે રે લોલ, ૧૩
 ભાઈજી એવડે મ કરો રોષ કે, ઉભી એમ ટળવળે રે લોલ; ૧૪
 પ્રભુજી ફાઇ કુંતાની લાજ કે, દિલમાં આણવી રે લોલ, ૧૫
 પ્રભુજી પાંડુરાય મયાય કે, મનમાં જાણવી રે લોલ. ૧૬
 પ્રભુજી ગોપાલજી પ્રતિપાળ કે, સો તમને કહે રે લોલ, ૧૭
 પ્રભુજી તુમ શરણે ને આય કે, સો નર નીર વહે રે લોલ; ૧૮
 પ્રભુજી કહોર થયા તુમ આજ કે, કિમ હોયે સહી રે લોલ, ૧૯
 પ્રભુજી કહિન કરમની વાત કે, વાંકે ઠેનો નહિં રે લોલ. ૨૦
 પ્રભુજી માણસ હોયે એક કે, વાત ધણી થઇ રે લોલ, ૨૧
 પ્રભુજી બાંધ ગૃહાની લાજ કે, રાખે હેન લઈ રે લોલ; ૨૨
 પ્રભુજી કરણી તણાં ફળ એક કે; તુમચી બેનડી રે લોલ, ૨૩
 પ્રભુજી પૂરવ જવનાં પાપ કે, તાસ વેળા પડી રે લોલ. ૨૪
 પ્રભુજી એવડી તુમચી ખાક કે, હવે હું કેમ સહું રે લોલ. ૨૫
 પ્રભુજી અખંડ એવાતણ રાખ કે, જાગું મું કહું રે લોલ; ૨૬
 પ્રભુજી રાખે એટલી લાજ કે, છોડ કરી છોડવા રે લોલ, ૨૭
 પ્રભુજી મેલો મનની રીથ કે, વેહેલો વધ બેલવા રે લોલ. ૨૮

એહવા મયન મુળી જુહરાય કે, મનશું વિચારીયો રે લોલ,
 હઠે મળીયો અબળા અંત કે, એમ મન વાળીયો રે લોલ;
 કેશવ ઉપાડી લોહ હંડ કે, કોપ કરી તીહાં રે લોલ,
 પાંચે રથ ક્રીયા ચક્રુર કે, પાંડવ ઉભા છહાં રે લોલ. ૬
 ભાંખે રોષ ધરી હરીરાય કે, આણુ માહારી વહે રે લોલ,
 પાંડવ દુમથો સો પરીવાર કે, રહેવા નવી લહે રે લોલ;
 રહેને પ્રથી યકી દુમ દૂર કે, પાસે મતિ આવળે રે લોલ,
 પ્રભુજી મન ફાટયો ન સધાય કે, સહી એમ જાણુને રે લોલ. ૧૦
 પ્રભુ રથ મદનને હામ કે, કોઠો વસાવીયો રે લોલ,
 પ્રભુજી મૈન્ય સકળ તેળીવાર કે, સન્મુખ આવીયો રે લોલ;
 પ્રભુજી દ્વારપુરી સો સાય કે, પહોંચ્યા તે સહી રે લોલ,
 પ્રભુજી એકસો પચાસમી હાજ કે, ગુણસાગર ઠહી લોલ. ૧૧

તપ વિપે સજ્ઞાય.

૨.ગ—“ પરછયો, ”

તપ વડે રે સંસારમાં, જીવ ઉત્તવળ થાય રે;
 કરંમરૂપ ઈષણ બળે, શીવપુર નગરી સીધાવે રે. તપ૦ ૧
 તપથી રૂપ પાવે પ્રભુ, તપથી મુર અવતાર રે;
 જુદિ વૃદ્ધિ મુખ સપદા, યમે લખીજ ભારી રે. તપ૦ ૨
 શબ્દ આદર દેવે ધણો, આવે જાણે નીર જેમ ખીર રે;
 લોક એળીપેરે કહે, ઈશુરે તપસામાં શીરો રે. તપ૦ ૩
 તપશું રોમ દૂરે ટળે, વિધન સદુ ટળ જાવે રે;
 દેવતા સાક્ષ તપે કરે, ધર લક્ષ્મી મણુ આવે રે. તપ૦ ૪
 અજ્ઞાનપણે તપસ્યા કરે, તોહિ નીમ્ફળ ન જાવે રે;
 જ્ઞાન સહિત તપસ્યા કરે, તેને પાર ન આવે રે. તપ૦ ૫
 કરે એક નેકારથી, સો વરસ નરકના છૂટે રે;
 ભાંપે આમુખ્ય દેવનું, થી છનવર એમ ભાંખે રે. તપ૦ ૬

અરે. ખજનો નાપ માલદો, કોઈ પુન્યવંત જાણે છે. . . .
 આવ્યો જાય દેવલોકમાં, જાતાં કોઈ ન વારે છે. તપ ૭
 પોતે તો તપે પૂરે હુવે, સદા વર્તે આનંદ છે; . . .
 એવક અણુ માને સંહુ, તેજ ના પડે મંદ છે. તપ ૮
 તપશા કિધી મહાવીરજી, કર્મ કંઠજુ ભેદ છે; . . .
 ધન્ય અણુગારે તપ દીયો, પહોંચ્યો મોક્ષ મોક્ષારે છે. તપ ૯
 બેલે બેલે કિધી પારણ, ગણધર ગણતમ સ્વામિ છે; . . .
 મંત્રી અધકજી તપ તપ્યાં, હુવા મોક્ષના કામી છે. તપ ૧૦
 અર્જુન માળી ઉદયો, મુનિવર મેઘકુમાર છે; . . .
 શય પ્રદેશી તપ તપ્યા, જાણે મોક્ષ મોક્ષારે છે. તપ ૧૧
 અઠ રાણી શ્રી કૃષ્ણની, પ્રાણી અંતનપ્રાણ છે; . . .
 તેવીસ યેણીકની મુંઢરી, કાઠી કર્મની જાળી છે. તપ ૧૨
 ઇત્યાદિક જહુ તપ તપ્યા, કહેતા ન આવે પાર છે; . . .
 કર્મ કટક હલ જીતીને, પામ્યા અવિચળ કામ છે. તપ ૧૩
 મુગત સાદુ તપ કદા, મુખ નિશ્ચે પાંખો છે; . . .
 આચારજી મુનીવર ભણે, જોષપુરમં ધ્યામણો છે. તપ ૧૪

અવ શ્રી સુવાદુકમારની સંપ્રદાય.

(“આજ હમરી કોશ માદુશા” — એ રામ.)

કહે સુવાદુકમાર જોમ ચિંતવે,
 જમિ જોગુ સંજમ આજ માલિ ધોરી
 આ મેં વિર પ્રભુની વાણી સાંભળી,
 તેણી મેં જાણ્યો છે અધીર સંસાર; માલિ ધોરી
 કહે હું નહિં રે સાધુ સંસારમાં. એ ટી. ૧
 હારે જાયા સંજમ પથ મણે અધરે,
 જત છે પાંચાની પારા જાયા મોહરે
 અધીર પરીણા જીતવા,

મદી પદી અમદી શ્રીગુપ્તી કલય; આદી આદીને
 એમ જીવેડે ગયો ને કાયા પદી જહી;
 મુલા પદી જાણી કરશે રાખ; આદી આદીને દવે દુ' ૬
 દારં માણ માત પિતા ને ભાઈ ખેડેનદી,
 નારી કુટુંબ પરીવાર; આદી આદીને
 અનંતાને સદુ અગમ્ય કરેશે,
 એક જીવ ધર્મ તારણદાર; આદી આદીને દવે દુ' ૧૦
 દવે ધારણી માતા એમ વિંતવે.
 આ પુત્ર નદિ રહે સંગાર; અવિઠ જન ને
 એક દિવસનુ વાજ બોગવી,
 સંજમ લીધા મદાવીર પામ; અવિઠ જન ને
 મુખાદુકુમારે અંજમ આદ્યો. ૧૧
 તથ જપ કરી કાયા શાપવી,
 આરાધીક થઈ ગયા પહેલે દેવસાક; અવિઠ જન ને
 પંજર ભવ ત્યા પુષા મશે,
 મદાવિદેહ ફોરે જાશે મિશા, અવિઠ જન ને કુષાદુ' ૧૨
 સતત અઢાર માનુ માતમા
 વઠવાળુશહેર પાઝાર, અવિઠ જન ને
 પ્રભુ પ્રધાતજના શિખ અમે.
 પાનાથદલ કિયા છુલખામ અવિઠ જન ને કુષાદુ' ૧૩

અથ ઈશ્વરભદ્ર રાજાની સાવધાની.

“ મહાકવિજન અની કાળી પૂર્વે રશી. ૧
 ધીર હોને વરના અ. રે. રાજાજી કરે શરે
 પદાધી ધીરજીવક આદિ રાજાજી કરે શરે.
 મુની રાજાજી ના કરેક દો અપાલ છયોલ કરે
 આગવી-વર્તે કરમ દેવ રહે, રે. રે. રે. અ. રે. ”

મુરત આપે ઉતાર્યો, પને જાણ્યો શહેર
 ધંધ જળ મુનીવરને મેલે, નદિ કે અંધતણી તોલે;
 આરતો સર્વ જાત માહારે, નિકયકુ રિવાજદિ ખાલે;
 સાખી-અન્ન પન્ન દો મુનીરાજી, રાખ્યો મન અનંક;
 વાર વારે મુલુ આવતો, શુર ગયો જમનકે મંક; વીર ૭૬
 મુનીવર સંઘમ શુદ્ધ ખાળી, પખાયાં મોલ મોઝારી;
 મીઠાયા જન્મ મરણ દેશ, અપમા અટલ દુવા તેશ;
 સાખી-મુદ્દ દેવ પ્રમાદશું, મુલુને જલીયણુ હીક;
 ને કરણી સાથી કરો તો, મીલે સયણ મીક. વીર ૭૭
 સંવત જોગણીશહી સોવે, કાલ તેલીશહી મન મોવે;
 અગ્રે શુરો પંચમી જલે, કરખમું દીરાલાલ આવે;
 સાખી-દેશ હાલેલીને વિરે, કોટો મોટો ચહેર;
 શિખાસો દીયો રામપુરમિ, આર સંતકો લહેર. વીર ૭૮

અથ શ્રી નંદિવેળની સજ્ઞાય.

(“સાવણી” અથવા “અવગુન ગ્રીન મુજ નેમલજુંઠ
 માયેપીતું ”—એ રાગ.)

વીર જીનેશ્વર સાહેબ પધાર્યાને, રાજગદી નગરી મોઝારી,
 શેલીકરાય તિહાં વાંદવા આવ્યા, રૂપે હરખે અખારી;
 હારે હારે કે દરીશલુ કરવા, યોગતી તરવા રે વાલુ,
 અવગુણુ વિના શ્રી વીરજીવુંદનીરે વાણી, મેરે દિલે માણીરે વાલુ. જોટેક
 સમોસરણુ તિહાં રચીયો કુદર, મુરત મોહનગારી,
 સિંહાસન પર દેવ બિરાજે, લલીત છળી હિતકારી;
 હારે હારે કે દેશના દાખે, જવિલવ આખેરે વાલુ. અવગુણુ ૨
 નંદિરેણુ તિહાં નેરાગજ પાગ્યોને, વચન મુળી હિતકારી,
 માત પિતાને ઠહે અનુમતી આપો, અમે સંયમ લેશું મુજકારી;

ચોખે ચિત્તે મુનિ ત્રત જ પાળે ને, દોનું થયાં ઉઘ વિહારી,
 ઠમ્ ઝપાવી કેવળ પામ્યા, હું તો જાઉં તેમને બહીહારી;
 હારે હારે કે મતિ કોઈ નીકો; ભવી જીવ વંદોરે વજ્ર. અવગુણ ૧૩
 સંવત ઝોગલીયે ત્રીસની સાથે, કાગુણ માસ ઉછાસે,
 રૂપી રામચંદ્ર કરા પ્રતાપે, રૂપી રૂપચંદ્ર ગુણ ગાયે;
 હારે હારે કે ને ધર્મ કરશે, તે સંસારને તરશે રે વાણુ. અવગુણ ૧૪

અયવંતા મુનિની સજ્જાય.

(રાગ—મહાર, “ પાંડવ પાંચ વાંદતા મન મોહુજી ”—એ રશી.)

એક દિન ઋતુ વપાં તણી, આવી વરસે મેહ અપાર રે,
 અંગતી વીજ સોદામણી, મોર કરે મધુરી ઠંગાર રે;
 મોર કરે મધુરી ઠંગાર, જલધર વરસતો બહુ ગાળે રે. ૧
 કાળે ધન તે વરસીયો, મુનિ ફેરાને ઠારણુ ભય રે;
 અયવંતો ઋષિ તેણે સમે, તે તો મુનિવર સાથે ભય રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૨
 નગરી બાહિર મુનીવર ગયા, ચાલે ભૂતળ અતિ ઘણો નીર રે;
 અયવંતો ઋષિ દુકરો, મેલી ગયા સાહસ ધીર રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૩
 મોહ ઉઠ્યે તેણે મુનિવરે, બાંધી ભૂતળ માટીની પાળ રે;
 જળ વહેતો તેણે રાખીયો, કીધા અધિક અતિ શોચાળ રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૪
 માંહિ તે મુદ્રી કાચલી, તે તો તરતી રહી ઉપર સોય રે;
 મધૂર વચન એમ ઉચરે, મોરી નવ તરંતી એય રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૫
 મુનિવર ફેરાથી વળીયાં, આવી દેખે તો કોતુક સાર રે;
 મુનિવર તિહાં ઉચરે, તમે કીધા સંયમ બાર રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૬
 એક ઉઠકે બિંદુમાં કદા, જીવ અમ્રખ્યાતા જાણુ રે;
 તે પ્રત્યે કેમ હીસીએ, નેહની ચાર થયાં ચાર પ્રાણુ રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૭
 પાપ થયાં શિખ અતિ ઘણા, કાંઈ મોટી આલોચણુ હીને રે;
 આપણે સૂરમણી સારીખા, માટે એ કરણી કેમ દીને રે (૨) જા ૦ બા ૦ ૮
 મુનિવર મનમાં એમ ચિંતવે, જનજને પુછું એ વાત રે;

જેથી જન્મતા રહેશે તે દૂર, અંત સમયે કામનું. ૩
હાંદે ભાઈ માહ મહિને મન યોજુરે, ભામની ઠેરા સોગમાં,
એમાં શું રે રહ્યો લલચાઈ, વિષયના રોગમાં,
મારી જુદી સહિત અંકુશ, વિષયના ઉન્માદમાં,
એની તૃપ્તિમાં ગયો રે તણાઈ, સમજ્યો નહિ સાંનમાં. ૪
હાંદે ભાઈ ફાગણે રહ્યો શું ફુલાઈ, જુવાની ઠેરા જોરમાં,
ત્યારાં શીરપર ફળે છે દાળ, લેશે પલક પહોરમાં;
તિહો જન્મતાં માગે રે જવાબ, અંજિમાં ઉલ્લે રાખશે,
માથે પડ્યો મુદ્ગરનો ખાર, ઉઘે મસ્તક ટાંગશે. ૫

હાં રે ભાઈ ચિતરે ચિત રાખે રે, શુદ્ધ ઠેરા ચરણમાં,
બીજા ન કરો અવર ઉપાય, મારગ મળે મુંગતીને;
સેવો સફળ મુખના દાતાર, કરમ તારા કાપશે,
મિટાડ્યો જન્મ મરણનો જંતણ, અભય પદ આપશે. ૬
હાંદે ભાઈ વૈશાખે વહી ગયા રે, દિવસ તારા વાટમાં,
એમાં શું રે રહ્યો લલચાઈ, મનુષ્યના ઘાટમાં;
હાંદે ભાઈ પરનારીશું પ્રીત નહિં પ્રભુના નામની,
પહોર આઠ ને ઘડી બે ત્રીસ, કલપના કામની. ૭

હાં રે ભાઈ જોડે જીવતરને પિછાર, જાણ્યા નહિં જગનાથને.
કલપી કલપીને દીધાં રે દાન, વઢાયે ત્યારા હાથનું;
તું તો મિથ્યા મુખમાં મોહ્યો મતિ મુંદ, પ્રભુને નથી પેખતો,
ત્યારી કૂટી ગઈ આંખે રે દોય, તેણે રે નથી દેખતો. ૮

હાં રે ભાઈ અપાઠે અનંત અનંત, કરમ તેં તો બાંધીયા,
તેં તો જાણ્યા નહિં જગદીશ, શુદ્ધને નહિં વાંદીયા;
ત્યારા થવલ પડ્યાં મુનકાર, પ્રભુને નથી પેખતો,
ત્યારે માથે બયો છે મોહોટાઈનો ખાર, તેણે નથી દેખતો. ૯
હાં રે ભાઈ આવણે શીયળ પાળોને ઉદાર, સમજ્યા વિનાશું પળે,
સાકર કહે કહે નહિં આવે સ્વાહ, શીવરમણી મુખ મળે;
હાંચો થનુરાઈપણનો જંતણ, દાઝે ત્રિવિધ ઠેરા તપમાં,

અથ શ્રી ઉપદેશી શીખામણ વિષે

“ ગમાર વાવની. ”

(સોહરા.)

- કરી ભરસો કર્મનો કહે યાચે યાનાર;
આપ તને ઉદ્યોગને, એ પણ એક ગમાર. ૧
- આખાની આશા થકી, અદ્યો તને આહાર;
પછી પુરો પરવાય છે, એ પણ એક ગમાર. ૨
- ને વસ્તુ બતી રહે, એનો ચોક અપાર;
કરે સદા સંભારીને એ પણ એક ગમાર. ૩
- તેલ તુલ્ય અંતર તપે, સુકે વળી વધાર;
બળતાને બાળે બહુ, એ પણ એક ગમાર. ૪
- કરે વિચાર કયા વિના, અવશર વિરૂદ્ધ ઉચ્ચાર;
સમય વિષે સમજે નહિ, એ પણ એક ગમાર. ૫
- જેની જોખતથી યયું, અતિ દુઃખ એક વાર;
વળી તેની સાથે વસે, એ પણ એક ગમાર. ૬
- જાણે જે જેની જાણે, નીકળે સદા નકાર;
તોપણ ભાગે તે કને, એ પણ એક ગમાર. ૭
- સહેજ વાતમાં સર્વપર, ખોટો રાખે ખાર;
વેર વધારે વિચારમાં, એ પણ એક ગમાર. ૮
- સહસા કામ શરમેટીને, વળતી કરે વિચાર;
પછી પીને ધર પૂછે, એ પણ એક ગમાર. ૯
- વારે નાણું વાવે, આપે બની ઉદાર;
કરજ કયાનો કર નહિ, એ પણ એક ગમાર. ૧૦
- નિજ દુર્ગુણ દોષ નહિ, પરનિંદા પર ખ્યાર;
છિદ્ર ઉઘાટે અવસ્થા, એ પણ એક ગમાર. ૧૧
- બૂતગમા બુદ્ધિનો ભરે ભલો ભંદાર;
શાખારી સ્વપ્ને ન હો, એ પણ એક ગમાર. ૧૨

વિરૂદ્ધ હીસે વિશ્વમાં, એમ સંજે ચણગાર;	
અપજશથી નહિં એસરે, એ પણ એક ગમાર.	૨૭
કરે ખુશામત એર જન, વખણ વારંવાર;	
સાચું માને સર્વ તે, એ પણ એક ગમાર.	૨૮
આગળ કહે અમીર તું, પાછળ કહે કુંભાર;	
એવાને નવ એજાએ, એ પણ એક ગમાર.	૨૯
હિપજ ખરચના આંકનો, શોધે નહિં મુખાર;	
વણ લેએ ધન વાવરે, એ પણ એક ગમાર.	૩૦
પ્રથમ ચકાવી પુષ્પને, છેવટ છાટે છાર;	
ધમ્યુ કનક ધૂળે ધરે, એ પણ એક ગમાર.	૩૧
સ્વાસ્થ સાધ્ય સમે કરે, રનેહીને સંહાર;	
શોભ ન રાખે લોભનો, એ પણ એક ગમાર.	૩૨
છેતરવા જન ભાતને, હિંમત કરે હજાર;	
નીનિની રીતિ તજે, એ પણ એક ગમાર.	૩૩
કથને જનના કાગળ, કાપે જેમ કટાર;	
નનુરપણ ચિન્તમા ગણે, એ પણ એક ગમાર.	૩૪
પાછાં જેના પંડને ધરે સદ્ધિ સ્મર;	
એવા જેના આચળ, એ પણ એક ગમાર.	૩૫
એ ગણામી ભમિમા. દગાય હારોહાર;	
કપર કશું ન કળી શકે એ પણ એક ગમાર.	૩૬
વાણ તેડાવે વળી વળી આવે વાન અહાર.	
વાણ બેડાવે. બદ બકે એ પણ એક ગમાર.	૩૭
હને જાને હરવા ધને જાની સાળા મેઝાર.	
માનસની નજાફ નહિં એ પણ એક ગમાર.	૩૮
ગુણ તે નયક ગણય નહિં અવગુણને. અવગાર;	
નિશ્ચ નન ધકે ધાન એ પણ એક ગમાર.	૩૯
જનની રી. ન. ગ. ૩. ન. ૩. પ્રતિદા.	
જ. ન. ૩. અવિધ્યનાં એ પાન એક ગમાર.	૪૦

- માણ તણ મીઠાશનો, વિધની ભરે વખાર;
 સાહે સોને સાલ સમ, એ પણ એક ગમાર. ૪૧
 પરનારીની પ્રીતથી, ખાતે મળે ખુવાર;
 જર જશ ને જોખન ખુવે, એ પણ એક ગમાર. ૪૨
 ઉધમને આગોથા ધરી, જઈને રમે જુગાર;
 હંચે ધન એના ચકી, એ પણ એક ગમાર. ૪૩
 પાપે પેટ ભરે સદા, ચહે સ્વર્ગ સંચાર;
 ભભકે રાખે ભગતનો, એ પણ એક ગમાર. ૪૪
 પક્ષા પાખંડી તણો, પણ રાખે પતિયાર;
 ખસા ખાય ખરો પછી, એ પણ એક ગમાર. ૪૫
 એનાં કંઈક જતા રહ્યાં, જન જમરાજ દુવાર;
 તોપણ તેનો ત્રાસ નહિ, એ પણ એક ગમાર. ૪૬
 વેગે કલાક વહી ગઈ, ઉઝ્યા પછી અચાર;
 તોય ન ચેતે ચિત્તામાં, એ પણ એક ગમાર. ૪૭
 પોતે સોપે પૂત્રને, અત્ર ધન ને આગાર;
 વેડે ચંકટ વૃદ્ધ ચર્ધ, એ પણ એક ગમાર. ૪૮
 વૃદ્ધપણે પરણે વગી, નાની મરણી નાર;
 વગતી હેરે હેરણાં, એ પણ એક ગમાર. ૪૯
 પ્રભુ કડળથી પૃથ્વી પર, એ મુગે મરદાર;
 આરણીય છે નહિં અવરની, એ પણ એક ગમાર. ૫૦
 ઉપકારી જનનો કહી, ઉર ન ધરે અમાર;
 દુનીયામાં દણપણ કહે, એ પણ એક ગમાર. ૫૧
 કાં તે વચર ભણ્યો ભણે, કાં તે ભણે ભણે;
 અધવધરા જનથી જુગે, ભદુ તિગાદ બનેડ. ૫૨

મરનારની પાછળ ન રોવા કુટુંબા વિષે.

(“ ગુરુ ગોવિંદને હું નમું વળગારો, ”—એ શબ્દ)

માનવીયો મરનારને ન રોયો, રોયે લાલ નથી લવલેશ;
ખાલી આંખ ખોલો રો.—એ ટેક.

ધીરજ મનમાંહિ પારજો, નં રોયો, હેયું કુટીને રાતાં હમેશ; ખાં ૧
નરનું ધાયું તો યનું નથી, નં એ ધાયું ધણીનું યાય; ખાં
સઘળું બને તે તો સાંખજો, નં એને એકે નથી રો ઉપાય. ખાં ૨
જનમ લીધા જયે જોટલાં, નં નથી સાથે સડ સોંડનાર; ખાં
એકે આપ્યા ને એકે જલું, નં નાના મોટાને નહિ નીરધાર ખાં ૩
જન્મ્યાં કે સડ મરી જાય છે, નં નથી એમાં દરી રો નવાઈ; ખાં
કાગળું બાળી ન કુટયો, નં એમાં યદને ન કર્યો ભવાઈ. ખાં ૪
જ્યાં જ્યાં ગમે ત્યાં તમે જુઓ, નં બહુ એવા બનાવ બનેલ; ખાં
પૂત્ર મુખ્ય કંઈક પરત્વીને, નં ગુણવંતા બલેલ જલેલ. ખાં ૫
મેલી બાગક એક માસનું, નં કંઈક માતાઓ પામી છે મલું; ખાં
તે જોઈ દુઃખ તમે તમે, નં સમરો ઈશ્વર અશરણુશરણુ. ખાં ૬
રામ જેવા ગયા રાજવી, નં ગઈ સીતા સમી સતી નાર; ખાં
કુંવર ગયા શ્રી કૃષ્ણના, નં રિયર કોઈ ન ઠર્યું આ દાર. ખાં ૭
ઈશ્વરીયો ઉત્તર યઈ, નં પાછી પૃથ્વીયો પામી વિનાશ; ખાં
અગણીત પેટી ગઈ આપણી, નં નથી આપણે રહેવાની આશ. ખાં ૮
હેને સંભારીએ કાગળે, નં વળી દેની વિસારીએ વાત; ખાં
જન્મ મરણ નદી જળ સદા, નં રહે આણતુ ડીવસ ને રાત. ખાં ૯
હિંમત ધરે હેવા વિષે, નં આપો બીજને ધીરજ એમ; ખાં
રહતા દેખીને બીજા રૂવે, નં માટે દરીએ એવું કદી કેમ. ખાં ૧૦
વીની તે વાત વિસારજો, નં નહિં તો પામયો પીડા પંડ; ખાં
રાજે દરી તેમ તો રહે, નં એમ અનંદ પામે અનંદ. આ

રામ તંથા લક્ષ્મણે વનવાસ જતી વસ્તે સીતાજીને
પિયર તરફ જવા કરેલી ભલામણ વિષે ધોઢ.

(“ આમેરૂં મેધા મુલનું ”—એ રાગ)

રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં, સતી સીતાને આવતાં સાથ;
કહે રમુનાથ, પધારો પિયર ભણી.
નહિં તો અહીં રહે સસરાના રાજ્યમાં, હેતે હજીમળી સાચુ સંગાત;
નહિં તો ભેટી હાથ, પધારો પિયર ભણી.—એ ટેક.
અમે વરતી નહિં વરીએ વનિના, અમે કરશું જઈ વનવાસ;
તમે પામે ત્રાસ, પધારો પિયર ભણી.
આથે રૂથ કે યોડું નહિં રાખીએ, નહિં રાખીએ દાસી કે દાસ;
કેઈ અમ પામ, પધારો ૨
તમે દેશને પથ દીપા નથી, ચરણે ચાલવાથી પામે યાક;
હીંથી ખેંચે નાક, પધારો પિયર ભણી.
અમે વન ફળ ખાઈ ખુશીમાં રહેશું. કેઈ દિવસે તો કેવળ યાક;
વિના હાજી પાક, પધારો ૩
વનમાં નથી મંદિર નથી માળીયા, નથી પેઠવા કાળે પલજ;
રંગીત નવરંગ, પધારો પિયર ભણી.
કરશું ઘાસ કે પાનની કુંપડી, ભુવા સચ્ચરે તે ખુએ અંગ;
એમાં શો ઉમંગ, પધારો ૪
વનમાં હીરના ચીર તો નહિં મળે, વનમાં નહિં મળે દરતા પુલેહ;
કે તેહ પુપેલ, પધારો પિયર ભણી.
વનમાં નહિં મળે ચાળી સ્પહેલીયો, કરશે કેસજ ખાંતથી ખેલ;
ઉમંગ ભરેલ, પધારો ૫
ઉજી કાળે વારો ઉના વાવસ, એવું દેખીને યાચોડ દાસ;
ભ્યારે નેક માસ, પધારો પિયર ભણી.
વરસે મેધ ને ઝગકો ચિહ્નની, તેવે દાણે તો તરૂં તળે વાસ;
નહિં ઇચ પામ, પધારો ૬

સીતાર્જુના ઉત્તર વિષે ધોઝ.

(રાગ-ઉપર પ્રમાણે.)

એવું આંલણીને સીતાજી કહે, મુલે મુંદર સ્વામ મુલણ;
ખ્યાસ મારા ગાણ, સાથે રાખે સ્નેહથી.
જુદા પડવાની વાત બહાણ કહે, તે તો બેલ લાગે તિશણ બાણ;
રધુકુળ બાણ, સાથે રાખે સ્નેહથી. સાથે ૧

સ્વામી બ્યાં તમે ત્યાં ઘર માહાર, તુમથી વેગળી તે પરદેશ;
હું બાલું હમેશ, સાથે રાખે સ્નેહથી.
તમે ભેગીનો વેષ જે ધારયો, તો હું ભેગળુનો ધાર વેષ;
જ્યા કહે કેશ, સાથે ૨

સ્વામિ તુમેરે મુખી તો મુખ માહાર, તમે દુઃખમાં તો દુઃખમારેદેહ;
ભેમાં શો સદેહ, સાથે રાખે સ્નેહથી.
જે કોઈ પરવશ પછી રહે પીયરમાં, બવતાર બળ્યો ધીક બેહ;
મુઠા જેવી તેહ, સાથે ૩

સ્વામી તુમ વિના મંદિર ને માળીયાં, ભાસે પરવત મોટાં સમાન;
વરતી તો વેરાન, સાથે રાખે સ્નેહથી.
મહા વનમાં ભરી વરતી ભાસયો. બ્યારે પામીશ દર્શન દાન,
કૃપાના નિધાન, સાથે ૪

સામુ સસરા ને માત પિતા સહુ, બહે છવો કરા રૂડાં રાજ;
મ્હને મહારાજ, સાથે રાખે સ્નેહથી.
સ્વામિ શું કરે બાઈ સોબડીને. સ્વામિ શું કરે નિયર સમાજ;
બંનુ નથી દાજ, સાથે ૫

સામું વનપણ જગના સ્વામિતણ, બીએ સ્વાર્થી સરજો સંસાર;
કુડબ પરીવાર, સાથે રાખે સ્નેહથી.
નાન લાટ પાલણુ તમે તાલજી, બીએ નયો આંમુને કોનાર;
કે બંકે અધાર, સાથે ૬

ત્યાંથી આગળ ચાલતાં, ફીઠો તાપસ એક;
 મનમાં ધીરજ ઉપની, અગગો ટળ્યો ઉદ્દેગ. ૨
 તાપસ પુછે કોણ તું, સઘળો કહ્યો સંબંધ;
 તાપસને પણ મુગગો, ચેડાશું સંબંધ. ૩
 દેઇ ત.પસ આશાસના, મ કરીશ દુઃખ લગાર;
 એ શંસાર અસાર છે, દુઃખ તણો બંધાર. ૪
 રાણીને ભેરે કરી, ખવરાવ્યાં ફળ પુલ;
 સપ્રિય પણ સાથે ચડ્યો, તાપસ સહસ અમૃત. ૫
 આગળ જઇ ઉભો રહ્યો, આવી ગામની સીમ;
 હજા ખેડી ધરતી હવે, મુજ ચાંલણતું નીમ. ૬
 સુણ પુત્રી એ દંતપુર, નામે નગર નજીક;
 દંતવિક્રમ રાજા બહો, તું જાજે નિભિક. ૭
 એમ કહીને પાછો વળ્યો, તાપસ પર ઉપગાર;
 રાણી પણ પમાવતી, પોહોંચી નગર મોઝાર. ૮

॥ ઢાલ ચોથી. ॥

(રાગ—“કેશરો” અથવા “મયી કળી અનારકીરેહાં.”—એકરસી.)

હવે રાણી નગરી ગઈરે હાં, પુછંતી ધર્મશાળ; કર્મ વિટંબના.
 વિધિશું વાંસી સાધવીરે હાં, ખેડી અજાળા બાળ. કર્મ વિં ૧
 શેવા લાગી અતી ધણુરે હાં, નયણે નીર પ્રવાહ; કર્મ વિં
 ઠોણુ ઠોણુ ઠપ મેં લોગવ્યારે હાં, દુઃખ ધરી મનમાંય. કર્મ વિં ૨
 સાધ્વીએ ધર્મ મુણાવીયોડે હાં, એ સંસાર અસાર; કર્મ વિં
 ધર્મ સામગ્રી દોહિલીરે હાં, કુટુંબ અનંતીવાર. કર્મ વિં ૩
 મેંતો મન વાળીયુંરે હાં, લીધો સંયમ બાર; કર્મ વિં
 દિશાથી ખીલી ધકીરે હાં, ન કહ્યો ગભં વિચાર. કર્મ વિં ૪
 અનુક્રમે મત્ત પાળતાંરે હાં, વાંચું મહોદુંરે પેટ; કર્મ વિં
 કોઈ પાઠ શુદ્ધ ખેટનોરે હાં, ન રહે છાનું નેટ. કર્મ વિં ૫

મરે મુરજી મેઝી કરો દે દાં, જામે કરમું નીચાંદ; કર્મ વિં
 દેઠક ધિક ધિઉ નદિં દે દાં, છન ધાજન ઉદાદ કર્મ વિં ૬
 મેટો જાયો સાપચી દે દાં, ઝામે મુકયો મસાણ; કર્મ વિં .
 ફનનકેવલ શીર વીંટીયો દે દાં, વળી મુંદરડીસદીનણ; કર્મ વિં ૭
 ન્યાં પળ જાળ મુંધાનદિં દે દાં, દે દે મુન્ય પ્રમાણ; કર્મ વિં
 ઘંટાલ દેખી ઘમદીયો દે દાં, ઝોમે રીધાં જાણ; કર્મ વિં ૮
 અપકરણ નામ થાપીયું દે દાં, જિન જિન વાધે તેદ; કર્મ વિં
 ઘંટાલણીયું સામી દે દાં, મોટે જાધિક ફનેદ; કર્મ વિં ૯
 મુરજી પૂમે માધી દે દાં, ગળં ન દીસે ઢેણ; કર્મ વિં
 મેં જાયો મુયો ઘેઠો દે દાં, જાદિર પરખ્યો તેણ; કર્મ વિં ૧૦
 જાગકમું જાગક દમે દે દાં, માને દો મુજ દંટ; કર્મ વિં
 ખાજ ખજાવે દામમું દે દાં, નામ મકમું દરદંટ, કર્મ વિં ૧૧
 સામી જાત તપે ઘણું દે દાં, જાગકમું જહુ પ્રિમ, કર્મ વિં .
 બેટો પળ માને મળે દે દાં, મોદ વાધ્યો જહુ જોમ. કર્મ વિં ૧૨
 મીઠા મેવા સામી દે દાં, ખાજ લાડ મુર્મ; કર્મ વિં
 બોદીને દીયે જાળનેદે દાં; ધિક ધિક મોદનું. કર્મ વિં ૧૩
 કરકંદુ મેટો થયો દે દાં, રખવાળો મસાણ; કર્મ વિં
 કર્મ દુજાવે છવને દે દાં, ઠોઈ ન ચાલે ટાણ. કર્મ વિં ૧૪
 યોચીકાજ જો મેંદહી દે દાં, રાગ દેદારે જાય; કર્મ વિં
 યમવમુંદર કહેકર્મનીરે દાં, મેં ગલી દહી જોન જાય. કર્મ વિં ૧૫

અદેલા જવાસા વિષે.

(“ વાંસલડી વાગી ને રે હું” તો જાગી. ”—એ રામ.)

જવાસા શીદને મરે છે મુકાઈ, મુંડું મુંડું દીધું વરસાદે જાઈ,
 જવાસા શીદને મરે છે મુકાઈ.—એ રેક.

આરે દિશા વર્ષાદની યર્ષચકાઈ, દેખી તેની સર્વ યદી સરસાઈ,
 હારે ત્હારા ઉરમાં આવી અજોખાઈ.

જવાસા ૧

- એથો દાળ અનંત બલ દાણમાં રે લોલ,
માત્રી ભેને તું મન વિચાર ને. શુભ જ્ઞાન ૧
- એક મોઘ જાગર અવિદ્યામાં રે લોલ,
ત્યાં શરીર અમૃત્ય નીજોડ ને;
અવ અનંત કહ્યા અન વીરુડ રે લોલ,
માત્રી તીહાં આદ વિનોડ ને. શુભ જ્ઞાન ૨
- દેઈ દિન મુશ્વતિ નરપતિ તું યથો રે લોલ,
માથો દપ ઝપ શબ્દ ઉદાર ને;
દેઈ દિન દેથો એકીલો તું જાનમાં રે લોલ,
એમ બટથો એતન નિરાધાર ને. શુભ જ્ઞાન ૩
- વરુ નીજ શુભ મોહની છાકમાં રે લોલ,
પ્રથો અશુભ તથો પચાય ને;
દેખી જ્ઞાન બસે નીજ રૂપનેરે લોલ,
પટથુ દાથ તણુ વરમાંવ ને. શુભ જ્ઞાન ૪
- બમ્થો દ્યાગતી બાવ ધ્યાનમાં રે લોલ,
પ્રથો ઉત્તમ એ નર કેહ ને;
દાણે પાતીક ને શીજુ આદરે રે લોલ,
ચરણુ ધર્મ તણાં શુભ એહ ને. શુભ જ્ઞાન ૫
- ભરી મુમતી સરોવર નીરશુ' રે લોલ,
કદો ઉલ્લગ નીજ શુભ ચાંદ ને;
કહે હીર મુનિ બલ તારણો રે લોલ,
એમ બાખ્યાં ઉપદેશ અજુ'દ ને. શુભ જ્ઞાન ૬

પ્રથમ પોતાનું સંભાળવા વિષે.

(શેઠરા.)

પોતાનું પર પ્રજાને, તે તે પીયા દાળ;
ચરની તારે શી પડી, તું તારું સંભાળ.

સંસ્કૃત, ૧૫૮.

૧

- વખત જશે વહી વાતમાં, કાળ અપચે કાલ; ૨
 ચતુર હોય તો ચેતીને તું તારૂં સંભાળ. ૨
 જળ લઈ ભેંધજી તેટલું, ગરલું લઈને ગાળ; ૩
 નદી તળાવ ગળાય નહિ, તું તારૂં સંભાળ. ૩
 તુજ ઘર પર પાણી પડે, પરઠવ ત્યાં પરનાળ; ૪
 નભ સઘળું ઢંકાય નહિ, તું તારૂં સંભાળ. ૪
 પહે પગરખા પહેરીને, તાપ તપે તો આલ; ૫
 મેઢની બધી મઢાય નહિ, તું તારૂં સંભાળ. ૫
 પેખી ને તુજ પગ વિષે, આશી લાગી અળ; ૬
 શું બીજાને શીર જીવે, તું તારૂં સંભાળ. ૬
 જલાય પાપ ન જગતનું, તારૂં પાપ પ્રજાળ; ૭
 બીજાને પછી બોધ કર, તું તારૂં સંભાળ. ૭
 જળ તુજ ઘરથી વહી જવા, ખોદ પ્રથમથી ખાય; ૮
 વળતી બીજી વાત કર, તું તારૂં સંભાળ. ૮
 પ્રથમ પેખ ઘરને પછી, ને આકાશ પાતાળ; ૯
 પાર ન આવે પર તણે, તું તારૂં સંભાળ. ૯
 કર તું તારા બાગને, પાણી પેહેલી પાળ; ૧૦
 ઠરશે તો કરશે બીજા, તું તારૂં સંભાળ. ૧૦
 પેખી ચળગત પારકી, અમથો અંતર બાળ; ૧૧
 કરશે તે ફલ પામશે, તું તારૂં સંભાળ. ૧૧
 પાપ ન પેખીશ પારકું, નિજ શુદ્ધ હોય નિહાળ; ૧૨
 દુનિયામાં દલપત્ત કહે, તું તારૂં સંભાળ. ૧૨

શ્રી ઋષભદેવનું સ્તવન.

(“ કરે પડીકમણું ભાવશું ”—એ દશી.)

જગજીવન જગ વાલ હો, મરૂંદેવીનો નંદ લાલ રે;
 મુખ દીઠે મુખ ઉપજે, દરચણે અતિહી આનંદ લાલ રે, જગ ૧

આંખડી અંબુજ પાંખડી, અણસી શરી સમ ભાળ લાલ રે;
 વદન તે શારદ ચંદ્રલો; વાણી અતિ રસાળ લાલ રે. જગ ૨
 લક્ષ્મી અંગે બિરાગતા, અણે સહસ ઉદાર લાલ રે;
 રેખા કર ચરણાદિકે, અવ્યંતર નહિ પાર લાલ રે. જગ ૩
 ઈંદ્ર ચંદ્ર રવી ગીરી તણાં, શુભ લઈ ધણીયું અંગ લાલ રે;
 ભાવ્યકિહાં યદીઆવીયું, અચરીજ એહ ઉત્તંગ લાલ રે. જગ ૪
 શુભ સપળા અંગે કયાં, ફર કયાં સવિ દોષ લાલ રે.
 વાયક જય વિજય મુણ્યો, દેને મુખનો પોષ લાલ રે. જગ ૫

શ્રી વાહુ જીન સ્તવન.

સાહેબ બાહુ અનેશ્વર વિનવું, વિનવડી અવધાર હો;
 સાહેબ ભવ ભયથી હું ઉભગો, હવે ભવ પાર ઉતાર હો. ૧
 સાહેબ તુમ સરીખા મુજ શીર છતે, કર્મ કરે કેમ જોર હો;
 સાહેબ જુજંગ તણો ભય ત્યાં નહિ, જે વન વિચરે મોર હો. ૨
 સાહેબ છતાં રવિ તેજે જળહણે, તિહાં કેમ રહે અધકાર હો;
 સાહેબ કેશરી છતાં કીડા કરે, તિહાં નહિં ગજ પરીચાર હો. ૩
 સાહેબ ત્રિમ ને તુમે મુજ મન રમો, તો નાચે ફરીત સંભાર હો;
 સાહેબ વચ વિજય મુસીમાપુરી, રાય મુખીવ મહાર હો. ૪
 સાહેબ હરીજી હાંછન એમ મેં સ્તવ્યે, મોહની રાણીને કંઠ હો;
 સાહેબ વિજયાનંદન મુજ ઘીયો, જલ્લ કહે મુખ અનંત હો. ૫

દ્રોપદી અને નારદની સંજ્ઞાય.

(“રાયજી અમને દિંડ આપ્યા કે રાય ગણશીયાદે લોલ”-અંદરી
 આખ્યા નારદ મુનિ તેળીવાર કે, પાંડવ પાંચ ધરે રે લોલ,
 ઉઠી મળીયા મુખીદિર રાય કે, ભીમ હરખ ધરે રે લોલ;

દીકરા દ્રોપદી લેઈ ગયો કોઈ કે, વેરી દેવતા રે લોલ,
 અમને ન મળી ત્રીજાંઠ કે, શુદ્ધ કરી ઘો મુતા રે લોલ. ૮
 નારાયણે તિહાં દીધો કોલ કે, બોલ છે માહરો રે લોલ,
 દ્રોપદી હઉં તુમ હાથોહાથ કે, ભત્રીજો તાહરો રે લોલ;
 એમ કરી ખજૂર કરાવો ત્રીજાંઠ કે, થઈ નહિં તે છતી રે લોલ,
 એહવે આવ્યો નારદ તેજે કે, પ્રગટ કરી સતી રે લોલ. ૯
 પોંડવ પાંચ ને જુદુપતિ નાથ કે, પહોંચ્યા કંકાપુરી રે લોલ,
 જીત્યો તિહાં પદ્મોત્તર વળી રાય કે, દ્રોપદી વારી હરી રે લોલ;
 વાળ્યો તિહાં જીતનો શખ વાજાંત કે, પહોંચ્યા સર્વે ઘરે રે લોલ,
 મંગળ કામ શીયળ પ્રભાવે કે, ઘરઘર ગુહી ઉછળે રે લોલ. ૧૦
 દ્રોપદીએ પાંચું નીર્મળ શોળ કે, લીલ પામી ધણું રે લોલ,
 આયુ પાળી પહોંચી પ્રહલોક કે, આગમ વચન મુખી રે લોલ;
 ધોરણદરમાં રહી શ્યામાસ કે, સતી શુભ વલુંબ્યા રે લોલ,
 મુનિ મયાચંદને આવડે સદુ કે, ભલે ભાવે વિનવ્યા રે લોલ. ૧૧

ઉપદેશી સંજ્ઞાવ.

(“ રાગ પરજયો. ”)

જ્ઞાન મુખા રસ પીજયે, જળ લગે ઘટમાં પ્રાણ;	
આ જુગ જુઠો બાજુને, બાજો રવખ વીલાસ.	જ્ઞાન૦ ૧
અમૃત પીતાં ના દીજયે રે, કાંઈ આગસ અંગ;	
આચિંતાનો આવી મળે, કાજ રૂપી ભોરંગ.	જ્ઞાન૦ ૨
લખ ચોરાશી ચોનીમાં રે, ધર્મોં જહુ અવતાર;	
દુર્લભ દેહી માનવની; પામ્યાં મનુષ્યાવતાર.	જ્ઞાન૦ ૩
ફરી ફરીને નહિં મળે રે, આ અવસર સાર;	
જાનકે શું ખેતી પરાવી જ્યો, પછી ઘેર અધાર.	જ્ઞાન૦ ૪
જેવાં તે જાકગ જાંઝવા રે, જળ જીંદુ ને વીજ;	
જેવાં આ દેહીના રૂપ છે, આતમ કારજ સાધ્ય.	જ્ઞાન૦

ધાંચમે ભવ અતિ દીપ્તો, એતો નર અપરાણત શાર મારા વાણ;
 પ્રીતવંતી હું તાદરી, હું તો દલી દેવાનો દાર મારા વાણ. હું ૦ ૭
 ઘડી ચારિત્ર દરખે ભરી, હવે છૂટો ભવ ઉદાર મારા વાણ;
 આરજુ દેવલોકે એ જણાં, મુખ વીલસ્યાં શ્રીધાર મારા વાણ. હું ૦ ૮
 સંખરાજનો ભવ આતમે, હું તો જસોમતિ પ્રાણ આધાર મારા વાણ;
 વીસ સ્થાનકે દરસ્યાં તિહાં, તિહાં વત્યો જ્યજ્યકાર મારા વાણ. હું ૦ ૯
 આઠમે ભવ અપરાણત, ટાંઈ વરસે જાય જર્ત્રીસ દ્વંજન મારા વાણ;
 ઈચ્છા તે ઉપજે આહારની, એતો પુર્વ ભવ પુન્ય પ્રકાર મારા વાણ. હું ૦ ૧૦
 દરીવંશ માંહે ઉપના, તોરી શીવાદેવી માત મલાય મારા વાણ;
 નવમે તે ભવ ક્યાં પરીદરો, કાંઈરાખેલ લોક વહેવાર મારા વાણ. હું ૦ ૧૧
 એવું મુંઝીને સંબધ પાછલા, નેમલ ભર્યા પ્રહા આચાર્ય મારા વાણ;
 તમને સાથે તેડવા, હું આવ્યો સસરા દુવાર મારા વાણ. હું ૦ ૧૨
 એવું મુંઝી રાજેમતિ, ગયાં તે પીડલની લાહાર મારા વાણ;
 નિશ્કેર એના સાહેબા, રૂપે સ્નેહ પાળે મુક્તિ મોઝર મારા વાણ. હું ૦ ૧૩
 ધન્ય ધન્ય તે જનબાળીસમાં, જેલે લારી પેતાની નાર મારા વાણ;
 ધન્ય ઉગરસેનની નંદીને, એતો સલીપો માંહે શીરદાર મારા વાણ. હું ૦ ૧૪
 સંસાર છોડી મુંઝમ આહર્યો, કર્મ અપાવી કેવળ પામીયા મારા વાણ;
 પહોંચ્યા છે મુક્તિમાં, વત્યો છે જ્યજ્યકાર મારા વાણ. હું ૦ ૧૫

માનની સજ્જાય.

માન ન દીજે રે માનવી, માને જ્ઞાન વિનાશ	
ધ્યાન ન પામે ધરમનો, મરી મરી દુર્ગતિ જાય.	માન ૦ ૧
જે નર મહેલે રે પોહતાં, કરતાં હાસ વિલાસ;	
તે નર મરી રે માટી થયા, ઉપર ઉડ્યાં છે માસ.	માન ૦ ૨
જે નર ઠસી કમ્ભર બાંધતાં, શાહુ કસબી રે પાધ;	
તે નર રણ અટવી પડ્યાં, ચાંચો મારે રે કાગ.	માન ૦ ૩
આસઠ સહસ્ર અતેઃકરી, પાયદલ છનુ રે કોડ;	
તે નર અતે રે એકલા, મુત્તા ચીવર એદ.	માન ૦ ૪

- બન કામ અનિવર જાવવા છ, વચન મુજી વેળા;
ખાત પિનાને ગેમ કરે છ, લેણું સાંધમ બાર. મુનિં ૩
- ખાત પિના જાગતા ઈમ કહે છ, તું નાનડીકે રે ખાગ;
આરિય કિ વચ્ચ ફાંદીલો છ, જેમી ખાંદાની બાર. મુનિં ૪
- પંચમદાસન ખાળવા છ, પંચે મેરુ ઇમાન;
દોષ બેનાલીસ ટાગવા છ, લેવો મુજનો આંદાર. મુનિં ૫
- મોદ દાવાનગ પ્રજાને છ, દાડે ડી રે ખાગ;
મદારો કુંવર કિ નાનડે છ, રમે દુદલ્યો મુકમાળ. મુનિં ૬
- રાય શાળીને વિનવે છ, કાળી કરાને વિચાર;
પાંચમે જાણુ જની કરે છ, મેલો કુમારની સાથ. મુનિં ૭
- પાંચ મુમતિ તીન શુપતથુ છ, અનિવર કરે રે વિદાર;
નગરી કુંતિ આવીયા છ, જન મન દરખ આપાર. મુનિં ૮
- નગરી તો બનેવી તાળી છ, દર નહિં બેક લગાર;
નરુ તો કામે ગયા છ, બેકલા બધા સાથ. મુનિં ૯
- જલેજળુ વેગા પાંચયા છ, નગરી દીપો રે પ્રયંશ;
ચીર દાઝે પાય બળે છ, મમતા નહિ લવલેશ મુનિં ૧૦
- રાય શાળી સોમકે રમે રે, દ્રષ્ટે દીઠા રે સાથ;
મુજ બધવ ઈમદીજ હતા છ, નયણુ વાહુદા નીર. મુનિં ૧૧
- રાય શાળીને નીરખતાં છ, રાય મન દુબ્ધે રે વીખવાહ;
રાયના જન દાંઠારીયા છ, જલીને કશે પરીહાર. મુનિં ૧૨
- રાયના જાણુ સાથે થયા છ, જલીની સાદી રે બાંધ;
અનને રાય આદેશીયો છ, બંધન દીધા રે સાથ. મુનિં ૧૩
- ધીરજ તો સાધુ કરે છ, ન લીયે આપલો રે નામ;
સમતા જાવે આલીયા છ, લેતાં ભગવંતનું નામ. મુનિં ૧૪
- મસાણુ બુમિકા લેઈ આપ્યા છ, કોપ ચાંચો તેળીવાર;
ત્વચ ઉતારી દેહની છ, ના આપયો રાષ લગાર. મુનિં ૧૫
- પરિસ્થાહ તો સાધુ સહે છ; અંતગઠ કેવળી રે હોય;
આઠ કર્મનો ધ્યય કરી છ, પહોંચ્યા મુક્તિ સોય. મુનિં ૧૬

- ઝાઠે પંખી મુજ્યા હ, રાયા રાઝ રીયાળ;
ત્વચા ઉતારી જવતાં હ, તે રાણીનો વીર. મુનિ ૧૭
- હાહાકાર નગરી હુઈ હ, ભેવા મળીયાં રે લોક;
રાય રાણી ભેવા મળ્યાં હ, મળીયાં રાણે રાણ. મુનિ ૧૮
- નકર તો ચૌદીશે ભેઈ હ, ના રૂખે મુનિના રે પાય;
ક્યાંય તો હીસે નહિ હ, હઈયે મ્હારો ભરાય. મુનિ ૧૯
- હવે આમણુ દુમણુ નીકળ્યા હ, ચેડી પુછે રે વાત;
દીહાંથી આવ્યા દીહાં જશે હ, કુણુ તણા રજપુત, મુનિ ૨૦
- સાવધાનગરી અમે વસી હ, કનકકેતુ તિહાં રાય;
ખંધકુમાર સંયમ લીયો હ, તેહની ચેડી યાય. મુનિ ૨૧
- વચન મુણી ચેડી તણાં હ, હઈયે ઉડી રે આજ;
હા હા મેં એ શું કયું હ, હણીયો નાનડીયો બાળ. મુનિ ૨૨
- પરિસ્સાહ તો સાધુ સહે હ, અવરે સદ્યા નહિ જાય;
આઠ કરમનો હાય કરી હ, પામ્યાં મુખ અનંત. મુનિ ૨૩
- રાય રાણીને વિનવે હ, રાણી કરો રે વિચાર;
જાંધવના દુઃખ ઢોહીજા હ, લેશું સંયમ ભાર. મુનિ ૨૪
- મણી માણેક ને મોતી હ, છોડ્યો રચણુ ભંડાર;
મમતા મુકી રાજની હ, લેશું મંયમ ભાર. મુનિ ૨૫
- મમતા મુકી રાજની હ, છોડ્યો સઘળો રે સાય;
રાય રાણી સંયમ લીયો હ, પાંચસોને પરિવાર. મુનિ ૨૬
- કેવળજાની સમોસયાં હ, પ્રસ પુછે રે રાય;
આગે હતાં કે નવાં બાંધીયાહ, તે બાંખ્યો જીવીરાય. મુનિ ૨૭
- ધણે કાળે બાંધ્યા હુતા હ, જે નથી હુયો રે હાય;
મુરખણે પરિસ્સાહ સદ્યા હ, પહોંચ્યા મુકિત મોઝાર. મુનિ ૨૮
- વચન મુણી કે વળી તણાં હ, અધિકો દુઝો વેશગ;
આઠ કરમનો હાય કરી હ, પહોંચ્યા મુકિત મોઝાર. મુનિ ૨૯
- કરભેડી કવીયણુ બણેહ, મુણને બવીયણુ લોક;
કર્મતણાં જાંધ મત કરો હ, જાઓ રીવપુર લોક. મુનિ ૩૦

રાજેમતી અને નેમનાથની સજ્જાય.

છનેશર દેશર સીનેવેશ, (૨) રાજેમતી રાણીને તજ્યારે. માણા ૧

૨૪ લવની પ્રીતલડી સંભાળ દે, કાંઈ પ્રીતલડી સંભાળ;

કોર નં થઈયે નાહતા દે.

માણા ૧

તંદવરાય તાહરી જાન જોયાની હોંચ દે, કાંઈ જાન જોયાની હોંચ;

રાણીથી કેમ પાછા વળ્યા દે.

માણા ૨

ખુલ આઘ્યા પીયુજની પાસ દે, કાંઈ પીયુજની પાસ;

હામાં વરસ્યા મેહુલા દે.

માણા ૩

શીંભય શીંભય ચુંદડીયો ને ચીર દે, કાંઈ ચુંદડીયો ને ચીર;

શીંભય કોશ કંચુવા દે.

માણા ૪

ખુલ પેઠાં ગીરી ગુફાની માંહી દે, કાંઈ ગીરી ગુફાની માંહી;

તાપાં સીના વેશવા દે.

માણા ૫

ગુફ્યાં કાંઈ ચુંદડીયો ને ચીર દે, કાંઈ ચુંદડીયો ને ચીર;

ગુફ્યાં કોશ કંચુવા દે.

માણા ૬

ડીઠાં ડીઠાં રાણીજનાં રૂપ દે, કાંઈ રાણીજનાં રૂપ;

કાઈસંજથી રહનેમી હયા દે.

માણા ૭

પદમણી કાંઈ પુર મનની આશ દે, કાંઈ પુર મનની આશ;

શમીને મન રીઝવું દે.

માણા ૮

જમ્યાં જમ્યાં ભાત રસાળ દે, કાંઈ ભાત રસાળ;

વમેલો વાંછે જુદલો દે.

માણા ૯

હીયરજી જુમ જુદ વચન સંભાળ દે, કાંઈ જુદ વચન સંભાળ;

આશા ન કદસો અમ તણી દે.

માણા ૧૦

એ દે સતીનાં ને ગુણ ગાયો દે, કાંઈ ને ગુણ ગાયો;

મનવંછીત આશા તો ફોલે દે.

માણા ૧૧

પરનારીની પ્રીત તજવાં વિપે સજ્જન્ય.

(૩૨ી—‘લલના’ ની.)

પરનારીની રે પ્રીત, ભવેભવ છંડીયે,	લલના.
શીયજ અમુલક રત્ન, જતન કરી રાખીયે;	લલના.
ખરચે સોનાની કોટી, રતન હીરા ધણા,	લલના.
તોયે ન છુટે રે પાપ, એ પરનારી તણાં.	લલના. ૧
પરણ્યો પંચની શાખ, તો તે નારી બહી,	લલના.
જો હોય પોતાની નાર, તોય આખર છંડીયે;	લલના.
શીયજ અમુલક રત્ન, જતન કરી રાખીયે,	લલના.
જે નર ઘોટે સ્વાર, તો પાળા દોડી વળ્યાં.	લલના. ૨
જે નર હોય અતુર, તો તે નર ચેતી રહ્યાં,	લલના.
જે નર હોય મુઠ ગમાર, તો તે નર લપટાઈ રહ્યાં;	લલના.
અખડ બખડની વાતો, વસે રે ખંડખંડમાં,	લલના.
ખાસી અધારી રાત, અણુકે વીજળી.	લલના. ૩
ઝરઝર વરસે છે મેહ, રામુલ ભોંજાય મુંઢી,	લલના.
સરખી સહીયરોની ટોળીમાં, રામુલ બેઠાં માળીયે;	લલના.
ફરકે છે જમણે અંગ, જાદવ પાછા વળ્યા,	લલના.
પેલી બની પેત્રું શું બેલો. જાદવ પાછા નહિ વળે.	લલના. ૪
જેમું બધાળી છે પ્રીત કે, ટાળી નહિ છુટે,	લલના.
દુધ સીંચવોને સીંચ કે, કડવાસ નહિ મટે;	લલના.
જેલો ખાધા વછનાગ કે, ઝેરથી નહિ મરે,	લલના.
જેલો એળાંચા સાપ કે, વીંછીથી નહિ ઠરે.	લલના. ૫
ઝેર સીંચવો દ્રાક્ષ કે, મીઠાસ નહિ મટે,	લલના.
એક મોતી ને બીજું મન કે, ભાગ્યું નહિં બળે;	લલના.
જેના પડ્યાં રે સ્વભાવ કે, ટાળ્યાં નહિં ટળે,	લલના.
હીરવિજયની જોડે તો, તપગી પુરી ધઈ.	લલના. ૬

કાયાયે જીવપત્યે કરેલી વિનંતિ વિપે સજ્ઞાય.

એકલડી મત મેલો, છતાં છ માને એકલડી મતી મેલો. એ ટેક.
 સેજ બીછાય પલંગ પર મુતી, અબ ધરતીયે મંતી મેલો;
 માઝા જતન કરાવું મહારા પ્રભુ છ, માહરે મંદીરીયે ખેલો. છ૦ ૧
 છવ કહે રે મુણ કાયા રે બોળી, ઘારો મારો ન્યારો ગેલો;
 હમં પરદેશી ઉઠકર જાસી, મહારો રહેલો બને નહિં લેજો. છ૦ ૨
 છાખ ચોરાશીમા ભમતાં ભમતાં, પ્રીત કરી ઘણી વેજા;
 આપ ધર એ શી રીત બની હે, અતે ઘારો માહરો રહેલો એકીલો. છ૦ ૩
 ખાઈ ખાઈ લોહી માંસ વધાયો, દ્રવ્ય કુટુંબ કરી લેજો;
 સજ્જન ધન અતે કામ નહિં આપે, મહારો ન્યાસ ગયો જળ છેલો. છ૦ ૪
 દયા વીહુણ મુને લોક ઉણવે, જંગલ લગે દેવે નેરો;
 તુજ વીના મુને માટીમા મીલાવે. કાયકાય પાડું રહેલો. છ૦ ૫

ચેતનને સમજની સજ્ઞાય.

(“ સદુકો મુખજો રે કરમ સમો નહિં કોઈ. ” — એ રેલી.)

ચેતન ચેતજો રે એ કાળ ન મેલે કેયે,
 સંજલ સીધર સાથે લેજો, દીનાસ વસે છે નેયે. ચેતન૦ ૧
 છાયા મીથ કરીયે નિત્યે, છગજ વેશે છાનો;
 આચિંતો એ પકડા જાશે, કાંઈક ચલાવી જાનો. ચેતન૦ ૨
 તનું રૂખ એ છવ બેરેરો. ઇચારામે રમતો;
 કુર વિનાશ એ સમજી પેરે, લેઈ જાશે ભમતો. ચેતન૦ ૩
 બાળા બુદ્ધા મર્મે દુના. જોખન વય લેઈ જાવે;
 કાચાં પાકાં સઘળા બેંડાં. અહને દયા ન આપે. ચેતન૦ ૪

કાયાયે જીવપ્રત્યે કરેલી વિનંતિ વિષે સજ્ઞાય.

એકલદી મગ મેલો, હયા હ માને એકલદી મળી મેલો. એ ટેક.
 મેજ વીકાય પક્ષંગ પગ મળી, આપ ધરતીયે મળી મેલો;
 જામઃ જગત કંગવ મહાના પ્રભા હ. માલદે મંદીરીયે મેલો. હૃ ૧
 હવ કહે દે મુજુ કાય. કે બોળી. યાને માને ન્યાદો 'મેલો;
 હમ પરદેશી ઉઠકર જામી મહાને મંદોળા ખને નદિ બેળો. હૃ ૨
 હાખ ચેરાશીય બનતા બનતા. પ્રાંગ કરી ધાળી પેળા;
 આપ ધર એ રી રીંગ ખની હે આંગે થ કે માલદે દેલોળા એકીલો. હૃ ૩
 ખાઈ ખાઈ લેલો ન ન વધે. કે ન્ય દુઃખ મળી બેળો,
 સજ્જન ધન આંગે મ નહિ આપ નહ ન્યાન ગયો જાખ હિલો. હૃ ૪
 દયા વીંદાય મને લે. કે ને જા, ન્ય ન્યે દેવે કે.
 નવ રીંગ મને મળી નહિ ને ન્ય ન્યે પદ ને હિલ. હૃ ૫

ચેતનન મમજનાં સજ્ઞાય.

તું જાણે પરવારી જઈશું, લોચા સઘળા ધોઈ;
 હાંહાં કરતાં લેઈ જાણે, સહુકો રહે એમ ભેળ. ચેતન૦ ૩
 તું અમરપેરે સ્થીર થઈ બેઠો, લોચા વાળે મુંઢ;
 લખપતિ નરપતિ શેઠ સાર્યવાહ, તુજ આગળ કેઈ જુઠ. ચેતન૦ ૬
 આજ કાલ કે પોર પરાંરે, ધર્મે વિલંબ ન કરતો;
 દણ દણ આયુધ્ય ઓછો થાયે, અંજળી જળા જીમ ખરતો. ચેતન૦ ૭
 તારે તો રોહણમાં ગાળે, બહેરો થઈને બેઠો;
 તુજ આગળ કેઈ નર ચાલ્યા, તું એ પંથે પેઠો. ચેતન૦ ૮
 વાર કવાર એ સુખી દુઃખી, ન ગણે એકે ટાણું;
 અવર રૂઠ્યા તે દામે યાયે, ન વળે એહનું આણું. ચેતન૦ ૯
 નિશ્ચિંત નવ મુઠયે પ્રાણી, જમનો જાઓ ભેરો;
 માત પીતાદિક ભેતાં લેશે, કેનો ન ચાલે તોરો. ચેતન૦ ૧૦
 સમરથાયે ચેત્યો નહિં પ્રાણી, આવે આયુ બહુ ઝુરે;
 જુહતાં વારે કેવી લાગે, યાયરને જેમ પુરે. ચેતન૦ ૧૧
 રાત દિવસ ચાલે એ પંથે, કિણે ન જાયે કળીયો;
 યાવચ્ચાદિક તે મુનિ ચેત્યા. તેહને એ ભય ટળીયાં. ચેતન૦ ૧૨
 પાણી પહેલી પાળ જે બાધે, તે જગમાહિ બળીયો;
 ઘર લાગે કુવો જે ખોદે, તે મુરખમા બળીયો. ચેતન૦ ૧૩
 જરા કુત્તિ જોખન એ નમલો, આહોહી જમ જાણો;
 જહાં જાણે નિહાં એ મારે, ચિત્તમા કાં નવિ આણો. ચેતન૦ ૧૪
 એવું જાણી ધર્મ આરાધો, શું કરે તે જમ બળીયો;
 વીર વીમળ શુરૂ શિષ્ય વિશુદ્ધ કહે, જઈશીવપુરમા બળીયો. ચેતન૦ ૧૫

શ્રી ધર્મનાથજીનું સ્તવન.

(“હારે મારે જોખનીયાનો સરકો દદાગ ચાર જે” — એ રશી.)
 હારે મારે ધર્મ જીવંદ્યું, લાગી પુરણ પ્રીત જે,
 ભવલો લલગાણે, જનજની ઓલગે રે લોલ;

તું જાણે પરવારી જાઈગું, કોચ્યા મળ્યા પાછું;
 હાંદાં કરતાં થોડું જાણે, સહુકો રહે એમ જોઈ. ચેતન૦ ૧
 તું અમરપેરે સ્થીર થઈ બેઠો, કોચ્યા વાળે મુંડ;
 લાખપતિ નરપતિ શેઠ સાથેવાલે, તુજ આગળ કેઈ જુદ. ચેતન૦ ૨
 આજ કાલ કે પાર પસારે, ધર્મે વિજાળ જ કરતો;
 કાળ કાળ આમુખ્ય આંજા થાયે, અંજાળી જાળ જીમ ખરતો. ચેતન૦ ૩
 તારે તો રાહજમાં જાણે, બહેરો થઈને બેઠો;
 તુજ આગળ કેઈ નર આત્મા, નુ એ પથે પેઠો. ચેતન૦ ૪
 વાર ક્યારે એ મુખી દુખી, ન ગળે એકે ટાણું;
 અવર રૂઠ્યા તે દામે વાંચે, ન વળે એકનુ આણું. ચેતન૦ ૫
 નિશ્ચિંત નવ મુઠયે પ્રાણી, જનનો જાણે જોરો;
 માત પીતાદિક જોતા કોરો, કેનો ન આજે તોરો. ચેતન૦ ૬
 સમરથાયે ચેયો નહિ પ્રાણી, જા.વ આપુ બહુ ગુરે;
 જુડનાં વાટે કપી જાગે ગાદરને જેમ પુરે ચેતન૦ ૭
 રાત દિવસ આજે એ પથે, કોણે ન માયે કળાયો;
 થાવ-આદિક તે મુનિ ચેત્યા તેડને એ જાવ કળીયા. ચેતન૦ ૮
 પાણી પહેલી પાગ જે બાપ તે જનમાદિ બળાયો;
 ધર જાગે કુંચો જે ખાદ તે મુનિના નળાયો. ચેતન૦ ૯
 જરા કુત્તિ જોખન એ જનસ. આહોડી જમ જાણો;
 છહા જાણે તિહા એ મારે, રિયતમા જો નવિ આજો. ચેતન૦ ૧૦
 એવું જાણી ધમ આરાધો શુ કરે તે જન બળાયો;
 વીર વીમળ શુર શિષ્ય વિગુહ કહે જઈદીવ પુરના બળાયો. ચેતન૦ ૧૧

શ્રી ધર્મનાથજીનું સ્તવન.

(“હાંરે મારે જોખનીયાનાં સરકો દહાડા ચાર જો”—એ રશી.)
 હાંરે મારે ધર્મ જીજ્ઞાસુ જાણી પુરણ પ્રાંત જો,
 એવડો લક્ષ્મણ, જનજની બોલજે રે લોલ;

કેઈ હેત ને ખ્યાર ગણ્યો નહિ, તેણે માંડી થલીની ઘાત રે;
 રાણી લોકીક શું લાલ નહિ, ઈસી સગાઈરી ભાત રે. તમે૦ ૧૦
 એ તો અવળી ગત નારી તણી, એણે કાંઈ ન કયો વિચાર રે;
 એટલો મન ચોચ્યો નહિ, મારા આલી હોઈભર્યો હાય રે. તમે૦ ૧૧
 કુમાર મુણી મન ચિંતવે, એ તો દુષ્ટલુ દીસે છે માત રે;
 બાપ મારો દુષ્ટી હતો, રહેતાં લોહી ખરડ્યાં હાય રે. તમે૦ ૧૨
 જે ના દહું તો માતા છે ભુરી, હા દહું તો પિતાની ઘાત રે;
 કુંવર અવસરનો બાણ છે, મુખ બહાર ન કાઢી વાત રે. તમે૦ ૧૩
 એ તો અણુઓયો ઉડી ગયો, રાણીને ન દીધો જવાબ રે;
 રાણી મન વિલખી ચર્ચ, હાં હાં ગર્જ મારી આળ રે. તમે૦ ૧૪
 મેં તો કહ્યું હતું કિત બણી, કુંવરને ન અધી દાય રે;
 વાત પ્રગટ દુવા ચક્ર, પડ્યો મુજ ગજામાં આય રે. તમે૦ ૧૫
 કુંવર કહેયે એના બાપને, મહારી છાની પ્રગટ્યો વાત રે;
 તો હું પહેલાં જ અવશર દેખીને, બેઢી કદે રામની ઘાત રે. તમે૦ ૧૬
 એમ મનમાંહિ વિચારીને, કિહાં રામ એકલો હોય રે;
 છિદ્ર વિવર કરવી કરે, તિહાં એક દીન અવશર દેખ રે. તમે૦ ૧૭
 અતિ હાય જોડી કરે વિનતિ, મુજને કૃપા કરે મહારાજ રે;
 મુખને છે છટકલું ચારલું, ચો તો દીલએ મહારે હાય રે. તમે૦ ૧૮
 એ તો મુખ ઉપર મીઠો લવે, માંટે છે બદુલી પ્રીત રે;
 પણ અંતર ઘાત એવે ઘણી, બાણે દુરમન કેરી રીત રે. તમે૦ ૧૯
 કુલ માતા પિતા ભામની, ઠોલ પૂત સત્તન મિત્ર ભાઈ રે;
 દુરમન હોવે કપટ કિલરા, જળ કર્મ ઉદય હોય આઈ રે. તમે૦ ૨૦
 વારંવાર રાણીએ કહ્યો, પરદેશીએ માની વાત રે;
 હવે કુલ ઉપાય રાણી કરે, તે સાંભળને ચિત્ત લાય રે. તમે૦ ૨૧
 એક સગપણ પીયુંતણે, વળી બીજો મત્તનો ધાર રે;
 ત્રીજો તપસી વેરાગીયો, રાણીને નાવી કરૂણ લગાર રે. તમે૦ ૨૨
 આવક મત લીધાં પછી, રાયે તેર બેલાં દીધાં રે;
 યોગલુઆલીશ દિનમેં કરી, રાયે જશનાં નગારાં દીધાં રે. તમે૦ ૨૩

નમોઽમુજાં ત્રીજે મુખ પૂર્વ દે, બાવણું ઠેરથી સમજીને કીધ દે;
 ધર્માચાર્ય મોટા માદરા દે, પૂર્વે મેં આવકના મત લીધ દે. જોજો ૮
 માદરે હવલા મત છે એમહીજ છે દે, એવને ત્રિવિધ ત્રિવિધ જમામ દે;
 ઇંદ્રાં દેડીડું મુસને વ્યાખ્યાની દે, ત્યાં આપ રહ્યા છે દેખ દે. જોજો ૯
 આપ અદારે સર્વ પરદરી દે, વળી પગપથો છે યોગીદાર દે;
 ઇંદ્ર કિંટંગ કાચા હુતી દે, જોસરાવી છે ઉલે આસોઆસ દે. જોજો ૧૦
 મુરીકંતાએ એમ બાળીયું દે, રણે અધ્યાનો કરે ઉપાય દે;
 મુખ સમાધિ પુછજીને મસે દે, રાજને ગળે દુપો રીધ દે. જોજો ૧૧
 પજુ પરદેરીએ કામા કરી દે, રહ્યો ધર્મને મુખ ધ્યાન દે;
 ઇંદ્રાની કામા ને કોઈ સાધુ કરે દે, સકતે ઉપજે કેવળજ્ઞાન દે. જોજો ૧૨
 તેરમા બેલાનો હુતો પારણો દે, આલોઈને નિશ્ચલ થાય દે;
 કાળ કરીને ઉપન્યા દે, સરમલ દેવ વિમાન દે. જોજો ૧૩
 પાંચે પથોયે કરી રીપતા દે, પ્રથમ દેવલોકે તત્કાળ દે;
 હમાને ઠરણી કીધી અતિલલી દે, અદ્ય દિવસ મત પાળીયા દે. જોજો ૧૪

॥ દાઝ રે જી. ॥

(રાગ—ધાપાઈ.)

રાણી લટો તોડી કરે ચોગે, મહારા બહાલા તલો દે વિનોગે;
 મને અન્નપાણી નવિ બાવે, પરીવાર નહિ દે મુકાવે. ૧
 હું તો ચાર દેશની છું નારી, કંથા કરી આડ્યા દે ખુવારી;
 માથે નામ મતિ કોઈ લેજો, મૂને દરિદ્રણ દેખવા દેજો. ૨
 રાણી લલ્લન કપટ મન ધરવી, ઉમરાવોને દૂરે કરવી;
 રાણી આડી પરીચ કરાવી, રાણી માંહિ ગઈ દે ચલાઈ. ૩
 રાણીએ ઇંસરો અકારજ કીધો, રાજને ગળે જઈ દુપો રીધો;
 રાણીએ મનમાં ન આણી મયા, રાજની નહિ બાળી દે કયા. ૪
 સુવાનું કારજ કીધો, મુરીકંત કુંવર રાજ કીધો;
 એવો અરથીર પદારથ લલો, સંસારનો મોહ મતિ આલો. ૫
 એમ બાળ્યો થી કેવળજ્ઞાની, અજુગું વાત નહિ કોઈ છાની;
 અજુગું કહ્યો જો એવ કરશે, સંસાર સમુદ્રને તરશે. ૬

॥ દાઢ ૨ જી ॥

(દર્શી—“બાર માસની”)

૧. રે જે કહો તે સાચો સહી, મારે ન આવે હાય, મોરી માતા.
 ૨. મ લેશું માતલ, સાચો સુખ જેમ યાય; મોરી માતા.
 ૩. આ કહે માતા પ્રત્યે.
 ૪. રે વિષયમાં ખુલ્યાં માનવી, તેને દોહિલો હોય; મોરી માતા.
 ૫. રીરને છે સોહિલો, અંધમ વિચારી જોય. મોરી માતા. યાં ૨
 ૬. રીરે એ સંસાર અસાર છે, દુઃખમાં પૂર્યાં છે લોક; મોરી માતા.
 ૭. મ મરણુ ભય તેહને, દેહમાં છે બહુ રોગ. મોરી માતા. યાં ૩
 ૮. રીરે લક્ષ્મી અંચળ નાણીયે, વિજળીનો જેમ અંકાર; મોરી માતા.
 ૯. રીર કુટુંબની પ્રિતરી, આખર ધર્મ આધાર. મોરી માતા. યાં ૪
 ૧૦. રીરે કામની રંગ પતંગ છે, સાચો ન પાળે નેહ; મોરી માતા.
 ૧૧. રીરે માર્ગની દેખણી, તેણે શું કરવો સ્નેહ. મોરી માતા. યાં ૫
 ૧૨. રીરે લાખ ચોરાશી ફેરા ફેરો, એવ કર્મ તણે પરીમાણ; મોરી માતા.
 ૧૩. રીર ભવ પુન્યે પામીયો, હવે કેમ યાચો અજાણ. મોરી માતા. યાં ૬
 ૧૪. રીરે દીન મુખે રડતી કહે, લીયો દીશ્ય કુમાર; મોરા પુત્ર.
 ૧૫. રીરે જતન કરજો ધણાં, જેમ જીવને હોય હિતકાર. મોરા પુત્ર.
 ૧૬. માતા કહે યાવચ્યા પ્રત્યે.

॥ દાઢ ૩ જી ॥

(“જીવડણા રે હું મ કર નિંદા પારકી રે.”—એ દર્શી.)

૧. યાવચ્યા ગાહાવળી લેટણું લેઈને, આવ્યા શ્રી કૃષ્ણની પાસે જ,
 ૨. હે સ્વામિ મુજ પુત્ર એક છે, તે લેશે સંજ્ઞા ઉઠાસે જ;
 ૩. યાવચ્યા ગાહાવળી લેટણું લેઈને.
 ૪. તે માટે સ્વામિ તુમે દિજીયે, ઉત્ર આમર ને વાજાંત્ર જ;
 ૫. દિશ્ય મહોત્સવ કરવા કારણે, મન ઉમાદ્યો વિચિત્ર જ. યાવચ્યાં ૨
 ૬. કૃષ્ણ કહે મોક્ષણી સાંભળો, તમે પધારાંને ધેર જ;
 ૭. દિશ્ય મહોત્સવ હું કરશું સહી, તમારા કુંવરનો નેહ જ. યાવચ્યાં ૩

કૃષ્ણ આંખ્યા રે હરખ અતિ ઘણે, યાવચ્ચા કુમારને ઘેરે ૭,
દિક્ષા લ્યોછો તુમે શું કારણે, મુજને કહોને રે તેહ ૭;
કૃષ્ણ ૭ કહે યાવચ્ચા કુમારને.

મુજ છત્ર છાંયામાં કુંવર તમે વસો, ભોગવો મુખ શીરતાજો ૮;
તુમને પીડાકારક જે હુવે તેહને વાકે આજ ૭. કૃષ્ણ ૮

દુખકારી નર મુજને કોઈ નહિ, સ્વામિ તુમારો આધારો ૯,
પણ મુજ જીવને દુઃખ દીયે ત્રણ જણાં, મુકુંદ તેણે સંસારો ૯;
યાવચ્ચા કહે શ્રી કૃષ્ણ ૯ પ્રત્યે.

કૃષ્ણ કહે રે તે નર કોણ હં, નામ કહોને કુમારો ૧૦;
જન્મ જરા મરણ દુઃખ દિયે છે, કાયા દુઃખનો ભંડારો ૧૦. યાવચ્ચા ૧૦
એને નિવારો સ્વામિ જો તુમે. તો રહું ઇચ્છુ સંસારો ૧૦;
તે નરને હું નવિ વારી શકું, મનુષ્યને વાર કુમારો ૧૦. કૃષ્ણ ૧૦

જીનવર મુરિવર ચક્રિ જે થયા. તેણે નવિ વાયો એહ ૧૧;
કર્મ ક્ષય કરે છુટે તે સહી. લિયો દિક્ષા ધરી નેહ ૧૧. કૃષ્ણ ૧૧

સાઠ પડાવે નગરી દારીકા, રાજા અથવા કુમારો ૧૨;
શેઠ સેનાપતિ દિક્ષા જે લીયે. પાત્રું હું તન પરીવારો ૧૨. કૃષ્ણ ૧૨

યાવચ્ચાકુમાર દિક્ષા લે સહી, ધન મુકી પરીવારો ૧૩;
તેહના રાગી સહજ પુરૂષ થયા, સંજમ લેવા ઉદારો ૧૩. કૃષ્ણ ૧૩

જોતસવ કૃષ્ણ મહારાજ કરે, ખરચે જહોળા દામ ૧૪;
શીવીકાએ એસે નીજ નીજ રથ ચક્રી, આંખ્યા વનતેહ દામ ૧૪. કૃષ્ણ ૧૪

સ્વહસ્તે દિક્ષા દીધી નેમજી; હુવા યાવચ્ચા અણગાર ૧૫;
શિષ્ય પોતાના કરી થાપીયા, મહિતજો કરે વિહાર ૧૫. કૃષ્ણ ૧૫

અનુક્રમે શેલંગપુરી આંખ્યા, શેલંગરાય આવક કીધો ૧૬;
સોગંધીક નગરી યાવચ્ચા આંખ્યા, સુદર્શન મત લિનો ૧૬. કૃષ્ણ ૧૬

વાત મુણીને શુક તિહાં આંખ્યો, સહસ સેનાપતિ સંધાત ૧૭;
મારો શિષ્ય એણે ભોળ્યો, હવે કરૂં યાવચ્ચા શું વાત ૧૭. કૃષ્ણ ૧૭

પ્રથમ પડુત્તર શુક જહું પુછીયા, કુટીલપણે ઉઠાસો ૧૮;
ચોઢ પૂરવ યાવચ્ચા મુનિવરૂ, પહોંચાય કેમ તાસ ૧૮. કૃષ્ણ ૧૮

ખોટો ધર્મ મિથ્યાત્વ, શુદ્ધ ચયો અભુગાદો છ;
 સદઅસન્યાસી દિશા લીધે તિહાં, હુયો ચોદ પૂરવ ધારો છ. કૃષ્ણ ૧૭
 મામ અભુગાણ સદઅ આધુમું, શેત્રુંજે કીધો સંધારો છ;
 યાવચ્ચા મુની કેવળ પામ્યા, પોહોંચ્યા મુગતી મોઝારો છ. કૃષ્ણ ૧૮

॥ દાઢ ૪ થી. ॥

(“ હું બલિદારી રે વીર ગુણ તાલરે રે ” અર્થવા: “ રવકીતો
 આપી નંદન વાંદવા રે ”—એ રાગ.)

શેલંગપુર આવ્યા હો, શુદ્ધ મુનિવર રે, સદસ શિષ્ય પરીવાર,
 શેલંગસભ હો, પાંચથે મિત્રશું છ, કરે ધર્મનું કાજ; હું શુભ ગાઈ હો, યાવચ્ચા મુનીવર રે, એ આંકણી. ૧
 વિરાધ્ય પામ્યો હો, શેલંગ શાલ્યો રે, મંદુકને રેઈ રાજ;
 દિશા લીધી હો, પાંચથે મંત્રીશું રે, કરે ધરમનાં કાજ. હું શુભ
 શુદ્ધ આચાર્ય હો, પુંદરીકે ચડી રે, પાદોપગમન સંધારો કીધ;
 સાથેસદસસાધુ હો, પરીવારે કરીરે, લીધી મુખી થયા સિદ્ધ. હું શુભ
 શેલંગશ્રી હો, વિહાર કરતાં યકા રે, અંત પ્રાંત કરે આહાર;
 રોગ વ્યાપો હો, કાયા તેહની રે, આવ્યા નીજ પુરી સાર. હું શુભ
 તાત શરીરે હો, રોગ રોખી કરી રે, મંદુક કરે ઉપચાર;
 વિવિધ પ્રકારે હો, આપથે કરી રે, સમગ્રવે રોગ તેહીવાર. હું શુભ
 આહાર તણા હો, રસનાં લોલપી રે, થયા શેલંગ જીવીરાય;
 પટિકમણાદિ હો, કીયાને વિષે રે, પ્રમાદી હુવા ગુરુરાય. હું શુભ
 પાંચથે આધુઓ હો, મનમાં ચિંતવે રે, રહેવું નહિ એક કામ;
 પંથક શિષ્યને હો, પાસે થાપીને રે, વાઘ્યા મુનિ મુનશુ. હું શુભ
 કાર્તિક યોમાસી હો, આહાર કરી ધણો રે, સુતા શેલંગ અપોરાય;
 પંથક ખમાવે હો, પટિકમણા સમે રે, આવ્યા મુનિ ચિત્તલાય. હું શુભ
 શિષ્ય સંઘટે હો, તત્સાણુ બગીચા રે, કાંધ ચડ્યો વિકાજ;
 સુખ ભર સુતો હો, મુજને જગાડીયો રે, એવેકાણુ અંદાજ. હું શુભ
 પંથક નામે હો, સ્વામિ શિષ્ય છું રે, ખમજો મુજ અપરાધ;
 આજપછીહુ હો, અવિનયનહિં કરે રે, શ્રી છનવચન આરાધ. હું શુભ ૧૦

આગને વાવડીયાં રાગીયામણી રે, સદાનંદ છે કાંઈ જોવાભોગ રે;
 દેડાં ને મોર તથા બહુ ઠાણેલા રે, શાખ ફેંધ બધે દુરમના ભોગરે. દે૦૪
 જો શાને તિલમાંદિ નહિ ગમે રે, તેા તું જાણે જલદેરે જાગ રે;
 અરુણા અરુણીનાં શાખ મોહામણી રે, શારદા દેમન વચનજગતુ મુખકારે. દે૦૫
 પશ્ચીમનો ત્રીજો જાગ મોહામણી રે, વચન શીખ દેગ મુખદાય રે;
 લેલો ને જાણે દુગડીયામણી રે, રાખે જાણોદસિય જાગ દુઃખમાંયે. દે૦૬
 તિલમાંદિ વાઘ અરુષ છે મોટકા રે, અંદ દુર છે નિહાળ રે;
 રાખે પીગ ઉપજવે તુમ જાળી રે, આનંદે મોહા વચન રજાજ રે. દે૦ ૭

(રોડકો.)

હાતી હબ દશમણી, અંદ દુર છે નેજ;
 તિલ કારણ તમે માનજો, આજવદન મુજ ચેજ. ૧

॥ ટાઢ ૪ થી. ॥

(“ જામજ જાણે પીરો રે, વિરાગી થયો. ”—એ દશી.)

જાઈ દોયે મતો દીયો રે, પરિયા સોચ અધાગ,
 આ કારણે દેવી વર્જિયા, ચાલો દેજો દરિજાને જાગ રે;
 કિલુ વિધ નીકળો. એ જાંકળી. ૧
 દેખતા દુર્ગંધ છે જાળી રે; માથા બહુ હાલ તિલમાંય;
 દીઠો એક ગુણીએ પુરૂષને, બધન દીઠા થાય રે. કિલુ ૨
 કિલુ નમરી વસતો હુતો રે, કેમ દુઃખ પડીયો રે આય;
 એ અન્યાય કિલો દીયો રે, જાને રાણીએ દીધો અગાય. કિલુ ૩
 હું કાકંદીનો વાળીયો રે, ઘાલ વેચવા જાય;
 રૂબી અંદાજ તિહાં નીકળ્યો રે, અજાદેવી વશ થાય રે. કિલુ ૪
 દેઈ દિન મુખ ભોગવ્યાં રે, કાળ કેટલો જાય;
 જે દિનથી ઇજાને મેં મળ્યારે, માને રાણીએ દીધો અગાય રે. કિલુ ૫
 એ ગઈ છે અમુક બહોરવા રે, પુરૂષ મીસે કોઈ આય;
 ભોગવમે મુખ તિલ થકી, જાને દેશે રાણી અગાય રે. કિલુ ૬
 જે વાંચો તમે હવેજો રે, જાગ પૂરવમે જાય;
 શેલક જાણ પાયે પડા, જાણ દેશે પાણ પહોંચાય રે. કિલુ ૭

(હાલ્લો.)

હૈયે દેષ છે અતિ ધણે, વીલ વીલ કરે અપાર;
આડી નજરે ભેવતી, કહે દેખુ તુમ અણુપાર. ૧

॥ દાઢ છ ટી. ॥

(“શ્રીપત વગલે વાંસળી” અથવા “અંજના સતીની”—૨૨ી.)

કુલપગર વીખરા કરે, ગધ વરણ વરસાવે મેહ તો,
રતનની ઘંટા વગલવતી, બેલે વચન ઘણાં સરનેહ તો;
મેલી કેમ જાણે રે બહાલા, (એ આંકણી.) ૧
મેં ઉપકાર કયોં ધણે, વિસયાં કેમ મોટાં માંય તો;
ચુક બતાવે ક્રોધ મુજ ભણી, તો મારે મનમાં મુખ થાય તો. મેલી ૦ ૨
કેમ મુજથી વિરક્ત થયા, મારે હેયું ફાટી જાય તો;
મુખ દેખાડે રે મુજ ભણી, તો મુજ હેયું ટાડું થાય તો. મેલી ૦ ૩
સમુદ્ર ભયોં કાણે, હું એકલડી રહી અનાથ તો;
પ્રાણ તજી યારા જિપરે, માંને માંના થેં મારી વાત તો. મેલી ૦ ૪
વીલ વીલ કરતી વીનવે, એ અવશ્ય પર મેલી મોય તો;
અવગુણ જાણું હું માહરે, થેં મારો દોષ ન કાઢ્યો ક્રોધ તો. મેલી ૦ ૫
હાય ધસે શીય ધુલતી, પસ્તાવો કરતી કેટ જાય તો;
કોઈ જિપાય મળે નહિ, હાય હાય મુજને કેમ મુખ થાય તો. મેલી ૦ ૬
ગજમળે નયણે વિનવે, એકવાર મુજ મુખને ભાળ તો;
દેવીને વચને મોહો, મન ડગીયો જનરખ તત્કાળ તો. મેલી ૦ ૭
અરજ મુજો એક માહરી, તુજ વીરહ મુજથી ન અમાય તો;
ઘણા ઈવસની પ્રીતડી, મુજથી કિમ વીસારી જાય તો. મેલી ૦ ૮
મેં લાડકોટ કીધાં ઘણાં, પેહેરાવ્યાં ધણાં નવનવા વેસ તો;
અમૃત ભોજન ખાવતો, સાહામો દેખે મેહ નીરસ તો. મેલી ૦ ૯
જીવરખ મુખ દેખાડ્યો, તો હેયું મુજ ટાડું થાય તો;
બહુ વીલજે છે બાપડી, જનરખ એયો નેણ નીહાજ તો. મેલી ૦ ૧૦

(હાલ્લો.)

જરે જર્યો મન યેલીયો, જનરખને નિરધાર;
પુંઠ જંજેડી પાછલી, નાંખી રીયો તેણીવાર. ૧

પુનઃ જન્મ લેવા સારું છે, સમુદ્ર તરીકા જાણે છે,
 જેને પુનઃ પુનઃ જન્મે છે, તે તો જુદે જુદે સમુદ્ર માં છે. સમજો ૦૮
 જુદા જુદા તરીકા છે, તિહાં જ્યાં સુખ માં છે,
 કાંઈ તે ખૂબ જિજ્ઞાસુ છે, સ્વર્ણદેવીને કીધા હશે માં છે. સમજો ૦૯
 કાંઈને મુળીયે ગણવામાં છે, જેના મહા દુઃખ થાય છે,
 જાતે સારૂ મ્યાનમાં છે, તે તો મરીને માં ગતિમાં જાય છે. સમજો ૧૦
 સ્વર્ણદેવી તે કામની છે, તે વંચ પંથમાં જાય છે,
 માંની જાળમાં પડે છે, જાણે ગતિમાં જાય તો જા તાજુ છે. સમજો ૧૧
 મર્યાદા જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે,
 માંની જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે. સમજો ૧૨
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૩
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૪
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૫
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૬
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૭
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૮
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૧૯
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૦
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૧
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૨
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૩
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૪
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૫
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૬
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૭
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૮
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૨૯
 કાંઈને જાળમાં રહે છે, જાળની જાળમાં જાય છે, સમજો ૩૦

- આપણાં વિચારી જાણા, આપણે નાક નામ ભેદે ૪
 માન અને કૃપા આપણ, કૃપાનાં નવિ રહેશે ભેદે;
 કૃપાનરમા હિ ભેદભા જાણ, ભદ્રામ ભગી ન રહે, ભેદે. ૫
 આપણાં કાલ્ય કાનું ગાળીયા, ભેદને કદી વિચાર ભેદે;
 જાણવથી કાલ્યાણનાં સેવાથી, કટપટ કદી કપાદ ભેદે. ૬
 માન ભાગીને આપણે મળીયાં, મરને મગા દેવ ભેદે;
 માન ખારા કપાં આપણ, બદાન નથી કૌચ ભેદે. ૭
 ભાગે ધણ માને નજરે, ભાગ કદી નહિ કૌચ ભેદે;
 આપણી ખુદે પ્રમદ સુદે, વિદા રહેશે કૌચ ભેદે. ૮
 દુષ્ટ આપણે રો આપણા કરેશે, દુષ્ટમાં ભેદાં ભાગી ભેદે;
 દુષ્ટ ભયે વેદી કાઈ ભરેશે, કહેશે કપાદે દુષ્ટ ભેદે. ૯
 ભેદીએ કાઈ કદીયા નું વેદ, દેખા દુષ્ટો પડેશે ભેદે;
 દે ભવ કૌચ છે ત્હારે બદાણ, વળગી વિદે કાલે ભેદે. ૧૦
 વિચાર કરતાં અમલ પડેશે, કૌચ વેદી કૌચ બદાશે ભેદે;
 આપ કર્મનાં ભાગાં ભેદે, દુર્ગતિમાં નહિ બદાશે ભેદે. ૧૧
 ભાગી ભેદે ભરે આપણા. માનુષી હિ શાન ભેદે;
 ઉમેદવાંદનાં મનમાં ભાગે, ભરેશે નિર્ભય શાન ભેદે. ૧૨

॥ ગદગદી ૩ જી. ॥

(૧૧ આપણે નંદાસાસ સમયા આપણે ૩. ૧—જે શામ.)

(શામ વાર)

- આપણે આપ વિદાર કરીને, ગામી ગમમાં પાવ ધરીને,
 દરીયા પથ વરીને, મુનિવર શાતામાં રહેશે;
 દુષ્ટ સદેશા રહેશે, મુનિ દરી દરશન રહે. ૧
 સોમવારે શિષ્ય સાંધાતે લીધાં, ઉપુ વધે જ્ઞાન રસ ભરી પીધાં;
 ભવ આમર આંત કીધા, મુનિવર શાતામાં રહેશે. દુષ્ટ ૨
 મંત્રજે મંગલિક મુનિવર રોળી, આલે છે ગજગતે એકજ એળી;

મુક્તિનો મારગ ખોલી, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૩
 બુદ્ધવારે તમે બુદ્ધિના બળીયા, ઉપસમ રસની દાળમાં ફળીય;
 ભાગ્ય ભલે મુનિ મળીયા, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૪
 ગુરુવારે ગુરુ જન ગુણ ગાતા, જ્ઞાન ગોઠ કરી ઉપજાવી શાતા;
 ભાવિક મન હરખાતા, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૫
 શુકવારે મુમતિ લઈ ચાલે, હળી મળી રહેજો એકજ વાતે;
 જીવ જતન કરજો ખાતે, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૬
 શનીવારે શુભ ભાવમાં રહેજો, વહેણ વહેણ મુનિ દરશન દેજો;
 વિનંતિ હમારી હેજો, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૭
 સંયમ જતના કરીને વિચરજો, શાન્ત સ્વભાવમાં નિતનિત ઠરજો;
 ભવગામર વહેણ તરજો, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૮
 ધર્મી સંઘ સરવે અરજ કરેછે, ગુરુ બોધ વિના ખોટ પડેછે;
 તેથી વિભેગ નડે છે, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૯
 વાઢવિના કરી વેણ ન ચડશે, શૂર વિના જેમ વિર ન લડશે;
 ગુરુ વિના જ્ઞાન ન જડશે, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૧૦
 શેષ કલ્પ કરી કરજો ચેમસા, દળશે મુખ માગ્યાં દાવના પાસા;
 અમને છે તરવાની આશા, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૧૧
 વિદેશમાં જઈ વેહેલેરા વળજો, તરણ તારણ તમે બોલથી પગજો;
 ઉમેદ વારથી મળજો, મુનિવર શાતામાં રહેજો. મુખ ૧૨

॥ મઠૂલી ૪ થી. ॥

(“ કુકંઠ અક્ષર લખી કહે તાજ ”—એ રાગ. અથવા

“ અસંખરા ચોગી ”—એ રશી.)

શ્રીગુરુપદપંક્તની સેવા, જાગી છે મુજ મન હેવારે; ગુરુજી ઉપગારી. એટલે.
 ગુરુ ગુણ કરિયો, શુભેર ભરીયો, મુજથી કેમ જાયે તરીયો રે. ગુરુજી
 જ્ઞાન પાંચ માંહે ઉપકારી, એ શુભ જ્ઞાનની બલિહારી રે; ગુરુજી
 અસંખ્ય જીવના ભાવ વિલાસે, સંખ્યાતા ભવ પ્રકાશે રે. ગુરુજી
 લોકના ભાવ તે જ્ઞાનથી કહીયે, સદ્ગુરુ મુખથી સહીયે રે; ગુરુજી
 દરશન સહિત જ્ઞાન તે ભાસે, દરશન મોહની નારે રે. ગુરુજી

વિષટે મિથ્યાત્વ આતમ કેસ, ટાળે તે ભવનો દેસે રે; ગુરુલં
સમદીત વિજ સંજમ નહિ રચના, આગમ માંહે છે વચનાં રે. ગુરુલં
સમદીત સહિત કરે જે ક્રિયા, તે ભવશયુદ્ધથી તરીયા રે; ગુરુલં
એકવી વાણી એકમ કેરી, નાસે દૂર કર્મરૂપ વેરી રે. ગુરુલં

॥ ગહુલો ૫ મી. ॥

(“ વાડીના બમરા દ્રાક્ષ મીઠી રે ચાંપાનેરની ” — એ રાગ.)
હરે કામની કહે મુઠ્ઠા કંથે હ, હરે કળીયા મનોરથ આજ રે;
નજુરીના વીરા, મુનિવર પધાયો આલો વાંદવા. એ ટેક.
હરે ભવોદધી પાર ઉતારવા, હરે તારણ તરણ જહાજ રે. નજુ
હરે ગુણશીલ ચેત્ય અમેસયો, હરે વીરતણાં છે પટોધાર રે; નજુ
હરે પાંચથે મુનિ પરીવાર છે, હરે તિરથના અવતાર રે. નજુ
હરે કંચન કામની પરીક્ષયો, હરે પ્રગટયા છે ગુણ વિતરાગ રે; નજુ
હરે પરીસ્થાહની ફોજને હતવા, હરે કર ધર્યું ઉપશમ ખટગ. નજુ
હરે પ્રવચન માતાને પાળતા, હરે મુમતી ગુપતી ધરનાર રે; નજુ
હરે મેરૂ ગીરી સમ મોટકા, હરે પંચે મહામત ભાર રે. નજુ
હરે સુરપતી નરપતી જેહને, હરે હોય કરજોડી હજાર રે; નજુ
હરે અમૃત સરિખી દેશના, હરે પાપ પડલ હોય દૂર રે. નજુ
હરે કામની વચણે મીઠ્યાં, હરે વાંદ્યા છે એમ મુનિરાજ રે; નજુ
હરે ગુરુ મુખથી મુઠ્ઠી દેશના, હરે આનંદ અંગ અપાર રે. નજુ
હરે દિપવિજય કવિરાજ હ, હરે પૃથ્વી નંદન બલિહાર રે; નજુ
હરે ગોતમ ગણધર પૂજ્ય હ, હરે વીર શાશન શણગાર રે. નજુ

॥ ગહુલો ૬ ઠી. ॥

(હરીયાલી.)

સખી રે મેં તો કોતક દીહું, આપુ સરોવર સીલતાં રે,
સખી રે મેં તો કોતક દીહું, નાકે રૂપ નીહાળતાં રે;
સખી રે મેં તો કોતક દીહું, લોચનથી રસ બાળતાં રે,
સખી રે મેં તો કોતક દીહું, મુનિવર નારીશું રમે રે.
સખી રે મેં તો કોતક દીહું. નારી હીંચોળે કંથને રે,

સખી રે મેં તો કોતક દીકું, કંચ ધણું એક નારીને રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, સદા યોવન નારી તે રહે રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, વેશ્યા વિદ્યુધ્યા કેવળી રે. ૨
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, આંખ વિના દેખે ધણું રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, રથ બેડાં મુનિવર ચલે રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, હાથ જલે હાથી ડુબીયો રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, કુતરીએ કેસરી. હણ્યો રે. ૩
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, તરસ્યો પાણી નહિ પીયે રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, પગ વિદુણો મરણ ચલે રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, નારી નપુથક બેઝવે રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, અંખાડી ખર ઉપરે રે. ૪
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, નર એક નિત્ય ઉભો રહે રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, બેઠો નથી નવિ બેસશે રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, અર્ધ ગગન વચ્ચે તે રહે રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, માંકડે માહાજન ઘેરીયો રે. ૫
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, ઉઠરે મેરૂ હલાવીયો રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, સૂયં અજવાળું નવી કરે રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, લણુ બધવ બત્રીસ ગયા રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, રાકે નહિ પડી બેનડી રે. ૬
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું. શામળો હંસ મેં દેખીયો રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, કાટ વળ્યો કંચન ગીરી રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, અંજનગિરી ઉજવળ થયા રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, તોય પ્રભુ ના સંભારીયા રે. ૭
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, વયર સ્વામિ મુતા પારજે રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, આવિકા ગાયે હાલરાં રે;
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, મોટાં ઘર્ષ અર્ધ તે કહેજો રે,
 સખી રે મેં તો કોતક દીકું, શ્રી શુભ વીરને વાલડાં રે. ૮

પાંચ ગતિમાં જીવ કયા કયા પ્રકારથી જાય છે તેની મજ્જાય.

(“ અરેલી! મુનિવરે આલ્યા આશરી ”—એ રામ.)

આરંભ કરતાં હેલુવ થકે નહિ, મલ માંસનો કરે આદારે હ,
માન કરે દે પચિન્દ્રી હવની, મન મેલણ તુખ્યા અપારે હ;
એ આર પ્રકારે દે હવ બપ નરકમાં. ૧

કુદ કપડને દે કુદ માયા કરે, એસે મુખા વાયહ,
કુદ તોલારે દે કુદ માપણ, એટા લેખ લખાયહ;
એ આર પ્રકારે દે હવ બપ નિર્ધનમાં. ૨

સરલ સ્વભાવિક બદ્રિક પ્રજામથી, વિનય તળું શુભ જાય હ,
દયા ભાવ દે રાખે દીક્ષમાં, મરસર નહિ થટ માંય હ;
એ આર પ્રકારે દે હવ બપ મનુષ્યમાં. ૩

હરમપણેથી પાળે આપુપણું, આવકના મત બારે હ,
અજ્ઞાન કદ અજ્ઞાન નિર્જલ, તિજશું મુર અવતારે હ;
એ આર પ્રકારે દે હવ બપ દેવમાં. ૪

જ્ઞાનથી બાળે દે હવ અહવને, યદા ને સમગ્રીત આપે હ,
ચરિત્રથી રાકે નવા કર્મ આવતાં, તપે પૂર્વના કર્મ ખપાવે હ;
એ આર પ્રકારે દે હવ બપ મોક્ષમાં. ૫

દીવાલ્કીનું સ્તવન.

॥ ગદ્ગદી ૭ મી. ॥

(“ ચિત્ત ચાપે ચારી નવ કરીયે રે. ”—એ રામ.)

રમતી રમતી અમુન સાહેલા, બેઠું મળી લીછએ એક તાલી રે;
સખી આજ અનુપમ દીવાળી.—એ રેક

લીલ વિલાસે પૂરણ આસ, પાપ હરામ નીશી રહ્યાળી રે. સં ૧

પેશુપંખી વસીયાં વનવાસી, તે પલુ મુખીયાં સમકાલી રે; સં
 જોણી રીતે ઘર ઘર ઓછવયે, મુખીયાં જગતમે નરનારી રે; સં
 ઉત્તમ ગૂંઠ વિશાખા જોગે, જનમ્યા પ્રભુ છ જન્મકારી રે; સં
 સાતે નરકે યમા અજવાળા, સ્થાવરને પલુ મુખકારી રે; સં
 માત નમી આઠે દિગ્ગુંવરી, અધા લોકની વસનારી રે; સં
 કુતી ધર ઇશાને કરતી, જોજન એક અશુચી ટાળી રે; સં
 ઉધ્વલોકની આઠ કુમારી, વરસાવે જલ કુમુમાલી રે; સં
 પૂરવ રૂચક આઠ દર્પણ ધરતી, દક્ષીણની અદ કળશાળી રે; સં
 આઠ પશ્ચીમની પંખા ધરતી, ઉત્તમ આઠ ચમર ઢાળી રે; સં
 વિહિરીની ચૌ દીપ ધરતી, રૂચક દિપની જોખાણી રે; સં
 ઠેલી તણા ઘર ત્રણ કરીને, મહંન સ્નાન અલંકારી રે; સં
 રક્ષા પોટલી બાંધી બેઠુને, મંદીર મેઘ્યા શલુગારી રે; સં
 પ્રભુ કમળે અમરી અમરી, રાચ રમંતી લટકાળી રે; સં
 પ્રભુ માતા તું જગતની માતા, જગ દિપકની ધરનારી રે; સં
 માછ તુમ નંદન ઘણું જીવે, ઉત્તમ જીવને ઉપગારી રે; સં
 છપન દિગ્ગુંવરી શુભગાતી, શ્રી શુભવીર વચનચાલી રે; સં

દીવાળીનું સ્તવન.

(“ અમરા પહેસો વધાયો મારે આવીયો.”—એ દશી.)

ભવીયાં પ્રથમ જીનેશ્વર પાય નમી, ભવીયાં પ્રજામી તે સદગુરુ પાય રે;
 પરવ આવીયો. (એ આંડણી.)

સાનીષ કારણ સરસ્વતિ, ભવીયાં અક્ષર આજીને સોય રે. દી૦

પાવાપુરી તે પુર્વ દીસે, ભવીયાં વીર પધાયો ઉદાસ રે; દી૦

ભવીયાં હસ્તીપાળ રાજની વિનતિ, ભવીયાં જઠે કીયો ચોમાસ રે. દી૦

ભવીયાં પશુ નેવાસી બાકી રક્ષાં, ભવીયાં ચોથા આરાની જોણીવાર; દી૦

ભવીયાં સોલ પહોર લગે દેશના, ભવીયાં દોય દીન કેરો સચાર રે. દી૦

બંધીયાં રાજ અદારે દેશના, ભવીયાં દોય દોય પોયા કીધ રે; દી૦

ભવીયાં કંરતક વહી અમાવાસ્યાં, ભવીયાં વીરજીવમુખ લીધ રે, દી૦ ૪
 ભવીયાં સકળ તિર્થમાંહિ જનવરા, ભવીયાં નામે તે જનવર્ધમાન રે, દી૦ ૫
 ભવીયાં તે વીર શીવમુખ પામીયાં, ભવીયાં ગૌતમ કેવળજ્ઞાન રે. દી૦ ૬
 ભવીયાં ન્યારી પાટે તે શોભતાં, ભવીયાં શ્રો સોહમ ગજુધાર રે, દી૦ ૭
 ભવીયાં નાસ પરપરા ચાલશે, ભવીયાં વરસ એકવીશ હજાર રે, દી૦ ૮
 ભવીયાં દેવ ઈંદ્ર બહુ આવીયાં, ભવીયાં વીર તણે નીરવાણુ રે, દી૦ ૯
 ભવીયાં તિલુ દીન કરણી ઇંસી કરે, ભવીયાં સકલ કરમનો નાશ રે. દી૦ ૧૦
 ભવીયાં સુમ સવેગ નિવેગશુ, ભવીયાં લીધેને આતમ એહ રે, દી૦ ૧૧
 ભવીયાં અનુકંપા ને વળી આસતાં. ભવીયાં આઠો રંગ કરે રે. દી૦ ૧૨
 ભવીયાં કમલ પુષ્પાદિક ચીતશે, ભવીયાં આચાર આઠ વખાણુ રે, દી૦ ૧૩
 ભવીયાં નિસંદેહ્યાદિક દેખ દ્યો, ભવીયાં સમકીતનાં તે જાણુ રે, દી૦ ૧૪
 ભવીયાં ઉપસમ જળે નહાઈ કરી, ભવીયાં નરનારી કરે શણુગાર રે. દી૦ ૧૫
 ભવીયાં વિવેક વસ સોદ્યામણાં, ભવીયાં આબુષણુ આશા ત્યાંય. દી૦ ૧૬
 ભવીયાં ધ્યાન તેહલ મોહકબલાં, ભવીયાં મગદળીયાં મનસ્વીર રાખે, દી૦ ૧૭
 ભવીયાં મરમરીયાં મરદવ તણાં, ભવીયાં સરલ સેવકયા-આખ રે. દી૦ ૧૮
 ભવીયાં ગંભીર શુભ ગણુ વળી, ભવીયાં દમ શુભ હંધવડા જાણુ રે, દી૦ ૧૯
 ભવીયાં સકરપારા ભલાં સવેગના, ભવીયાં ખાજલાં શેખા પરમાણુ રે. દી૦ ૨૦
 ભવીયાં શુદ્ધ સદહણાં એહવી, ભવીયાં પરપણુ શુદ્ધ તેમ રે, દી૦ ૨૧
 ભવીયાં કાકુલ શુદ્ધ ફરસણુ તણાં, ભવીયાં ભાવશું કીજીયે એમરે. દી૦ ૨૨
 ભવીયાં લાવરયતા મીઠી લાખસી, ભવીયાં વડાઈ શણે વડા હોય રે, દી૦ ૨૩
 ભવીયાં દયાળુ હાતાડપણુ તિહાં, ભવીયાં ચિત્ત ચોખા તિહાં જોય રે. દી૦ ૨૪
 ભવીયાં સેવ સેવા સદગુરુ તણી, ભવીયાં શુભ મહણુ મત આંણુ રે, દી૦ ૨૫
 ભવીયાં ખમોસમણાં ખાંડ શોભતી, ચઢશે તે કાજ પરમાણુ રે. દી૦ ૨૬
 ભવીયાં પાપક પાપ આલોઈણુ, ભવીયાં કાકસગ્ગ કર કેપુર રે, દી૦ ૨૭
 ભવીયાં સત્ય વચન તણાં સાલણાં, ભવીયાં તપ તબોલ ભરપુર રે. દી૦ ૨૮
 ભવીયાં દીર્ઘ દ્રઢી દીવા કરે, ભવીયાં વિનય તણી કરે વાટ રે, દી૦ ૨૯
 ભવીયાં કરમ પકાવી કરે ઠોડીયાં, ભવીયાં જીમ મટે સર્વ ઉચ્ચાર રે. દી૦ ૩૦

ભવિયાં તેલ સીંચે નવ તત્વનો, ભવિયાં દેવ ગુરૂને વળી ધર્મ રે; દી૦
 ભવિયાં શુદ્ધ અર્થે એને આજેખો, ભવિયાં ધર્મ તણો એ છે મર્મ રે; દી૦
 ભવિયાં મેરાયાં ત્રણ મનોરથ તણાં, ભવિયાં બીજે ઠાણે અધીકાર રે; દી૦
 ભવિયાં દીવાળી તે દરશન તણી, ભવિયાં શુદ્ધ ગ્રહે જે કોય રે. દી૦
 ભવિયાં પરીક્ષમણાં હોય ટંકના, ભવિયાં સાંજ અને પરભાત રે; દી૦
 ભવિયાં પાપ આલોષને આપણાં, ભવિયાં કીજે તે નીરમજ ગાત્ર રે; દી૦
 ભવિયાં નાજ કરો રે નવવાડની, ભવિયાં બુદ્ધી તણીરે બંધુ કરે. દી૦
 ભવિયાં દારૂણ કરો દાન કરમના, ભવિયાં ફટાકીયા છે મુખકાર રે. દી૦
 ભવિયાં ફટપ્રગટ કરણી તણાં, ભવિયાં ફટાકીયા છે મુખકાર રે; દી૦
 ભવિયાં બંધુ ભગવંતના નામનો, ભવિયાં જેણુશું જ્યજ્યકાર રે. દી૦
 ભવિયાં ખાર મત બપોરીયા, ભવિયાં મેરાયાં કરો મર્યાદ રે; દી૦
 ભવિયાં હવાઇયો હણો કપાયની, ભવિયાં તીલુમાં મ કરો પરમાદ રે. દી૦
 ભવિયાં કુલખંડીયો ફગફગાવજો, ભવિયાં નીંદા ને વિકથા જેહ રે; દી૦
 ભવિયાં કુલુ એ રમત કીહા કરે, ભવિયાં હવે વળી મુલુજો તેહ રે. દી૦
 ભવિયાં નિવૃત્તિ નગર સજ કરો, ભવિયાં જ્યારાં છે નવે કોટ રે; દી૦
 ભવિયાં કરણ ને જોગ કોઠા સલા, ભવિયાં કીણ રીત લાગે ચોટ રે. દી૦
 ભવિયાં જ્યારાં દરવાજા નવ વીંમ છે, ભવિયાં ઉઘાડા થેં મતિ રાખરે; દી૦
 ભવિયાં સંવરે કવાડે કરી સાચવો, ભવિયાં ભાવ ભુંગલ તીરે ભાખરે. દી૦
 ભવિયાં રાજ કરે તિહા રાણ્યો, ભવિયાં નામે તે ચેતનરાય રે; દી૦
 ભવિયાં ચારિત્ર ચોક સોદ્ધામણે, ભવિયાં ભાવ રમત તીહાં યાયરે. દી૦
 ભવિયાં વાળ તે વાગે રે ધરમના, ભવિયાં નગારા તે નવકાર રે; દી૦
 ભવિયાં આંખુ વરતાવો જનતણી, ભવિયાં વત્યો તે મ ગળ ચાર રોહીરે
 ભવિયાં મંગળ પહેલો અરીહંતનો, ભવિયાં દુજો તે મીઠા મંગળકાળીરે; દી૦
 ભવિયાં તીજો તે મંગળીક સાધુતણો, ભવિયાં ચોથે દયા ધર્મ ઠીક રે. દી૦
 ભવિયાં એવારે મંગળ વરતીયા, ભવિયાં વીધન સહુ ટર્લી જાય રે; દી૦
 ભવિયાં મંગળમાંએ મોટકો, ભવિયાં મુક્તિ નગર લે જાય રે. દી૦
 ભવિયાં અસાની ફાટે છે હાંડલાં, ભવિયાં આગસ કાઢણુને કાજ રે. દી૦
 ભવિયાં અલસ કરો અસમધીની, ભવિયાં લક્ષ્મીયો મુગતીનારાજ રે. દી૦

ભવીયાં હરતર પુત્ર દોષ ટાળીને, ભવીયાં આલોવી નીસંહ યાયં રે; દી૦
ભવીયાં સંવર શીફળ ભેટીયે, ભવીયાં ચેકે મોટાં મુનિરાયં રે. દી૦૩૨
ભવીયાં દીન દીવાળીનો આવીયો, ભવીયાં નીરમળ પાળેને શીયળરે; દી૦
ભવીયાં રાત્રીભોજન પરીહરે, ભવીયાં ફળ હોવે રે અંબીચળ લીલરે. દી૦૩૩
ભવીયાં આવી દીવાળીઓ જે કરે, ભવીયાં તસ ઘર મંગળ ચારં રે; દી૦
ભવીયાં તસ ઘર નવ નીધી સંપળે, ભવીયાં તસ ઘર અંબીચળકાર રે. દી૦૩૪
ભવીયાં સંવત અઢાર અઢાવને, ભવીયાં ભુજનગરં ચોમાસં રે. દી૦
ભવીયાં પુત્ર્ય કૃપાપુત્ર પ્રસાદથી, ભવીયાં સ્વામિં કાલાંતરે ઉદ્ધાર રે. દી૦૩૫
ભવીયાં છત્રીસી દીવાળી દીનેરે, ભવીયાં કહી મુનિ મુલચં દંત્રીયરે; દી૦
ભવીયાં દેવ અરીહંત દેવ વાંહતા; ભવીયાં આનંદ મંગળ હોયં રે. દી૦૩૬

શીખામણ વિષે ગદુલી.

(“ પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીં રે. ” — એ સંગ.)

અહ્ય ઉમરમાં દુક્કિત કર્મ કરે નહિ રે,
ધરને નિત્યે માથે નાથ ત્રીલોકી ત્રાસ;
હેતે નમિયે જઈને ઉત્તમ તો ગુરૂદેવને રે. એ ટેક,
નિત્યે જીનવર વાળી, મુલુવા જઈયે પ્રિમથી રે;
જેથી ભવભવ સંચિત, પાતિક દુર પગાય. હેતે નમિયે૦૧

સાખી—વાલેસર ગુરૂ માહારા, પ્યારા પ્રાણાધાર;
ભવસાગરમાં દુખતાં, છે ગુરૂ તારણહાર,
પર ઉપગારી પુરણ, ભાગ્યે ગુરૂ આલિયા રે;
તે તો ધર્મી કંજવન, ઉલસીતના કરનાર. હેતે નમિયે૦૨

સાખી—ગુરૂ ગુખ વાળી સાંભળી, તને જ પાતિક પથ;
કરને જતના જીવની, વંદો ગુરૂ નિમય,
દુખીયા દીલ્લાહીલા, દેખો દીલ દયા ધરા રે;
તેને પાળો જેવાં, નિજ તણાં સંતાન. હેતે નમિયે૦૩

સાખી—જુઠ વચન તો બોલતાં, જગમાં ધંજલ ભય;
મળે ન લાંબુ આઉપું, કાળામહે પકડાય,

જુઠે બકરા ચાપને, જયો કસાઈના હાથમાં રે;
 બળી ગઈ તણાં દુઃખ, સહેજો અપરપાર. હેતે નમિયે૦૪
સાખી—ચોરી કુડા લેખ તો, લખો ન જુઠા ભાય;

પુરો ન ખોટી સાશીયો, કડુ ન વદ્યો વાય,
 ગુણિયલ પરની ચાપણ, ઝાળવયો ન કઢી તમે રે;
 બાણી પરલવ માંહિ, પુત્ર તણે વિન્નેગ. હેતે નમિયે૦૫

સાખી—પરનારીની પ્રીત તો, કરતાં હવ ગમાય;
 જુદિ ધન જથ હારીને, ગાગા ખત્તા ખાય,
 પત્યરી રોગ થયે ને, જાણે જમના હાથમાં રે;

પાવક પુતળી સંગે, યાચે દુઃખ અપાર. હેતે નમિયે૦૬
સાખી—નિંદા વેણ કડુ વદી, કરો ન પર સંતાપ;

હલે પર મળ પાપને, શું ધોવોછો આપ,
 નિજ અવગુણને ચોધી, કરને તનથી વેગળા રે;
 નિંદા કયાં ન પામે, લવલવમાંહિ હલ. હેતે નમિયે૦૭

સાખી—ફાડ અછડ શું કરો, જતાં ન જોખન વાર;
 પડ્યો ત્યારે તાણરે, માથે જમના માર,
 ત્યારે ઉગરવાનો અરો, તારે છે નહિ રે;

માટે સમજી દુખની, બીલી રાખો ભાય. હેતે નમિયે૦૮

સાખી—મનુષ્ય જન્મને પામીને, કરો ન નિંદિત કામ;
 પરલવ નીકે આલણું, રમે જ ધર્મારામ.

કાયા માયા બણો, વાહજ ઠેરી છાંયડી રે;
 પાણી પુરને જાતાં, કરી ન લાગે વાર. હેતે નમિયે૦૯

સાખી—દેવગુરૂ ને ધર્મની, મદદા રાખો શુદ્ધ;
 પાપથી સંગ વારતાં, નિર્મળ થાયે જુદ.

નિર્મળ સમકિત રત્ન, જત્ને કરીને રાખજો રે;
 જેથી ભવસાગરનો, વેયે પાર પમાય. હેતે નમિયે૦૧૦

સાખી—ધરમીની સોજત કરી, કરીયે સદ્ગુણ કામ;
 સુમન સાધુ સંગથી, વધશે મોટી મામ.

એવા ગુણિજન ગુરુને, દેવ નિરંજન સેવતાં રે;
પાપી હોદું પારસ, સંગે ચાચે હેમ. હેતે નમિયે ૧૧;

સાખી—પુરણ વેરણ પાપણી, આળસથી દુઃખદાય;
ધર્મે ધકકે લગાડીને, દુર્ગતિયે લઈ જાય.
તેને કાઢી દાન કયાને, પોપા આદરો રે;
જેથી ભવ દુઃખ સંજ્ઞા, હેટે શ્રી જગદીશ. હેતે નમિયે ૧૨

સાખી—તપ કરીને તન આળજે, પાતિકે દુર પગાય;
જ્ઞાન મંડી ગુરુ ગ્રંથી, કરોને પાવન કાય.
ઋષી ગીરધારીની સાર શીખ્યામણ સાંભળી રે;
ધારી કરજો ઉત્તમ, શીવરમણીશું ખ્યાર. હેતે નમિયે ૧૩

અથ શ્રી પાસકુમારનો થાઠ.

(૧૨ી—હાલરહાની. અથવા “ માતા ત્રીશક્તિ જ્ઞાત્રે પુત્ર
પારજે ”—એ રાગ.)

માતા વામાદે બોલાવે જમવા પાસને,
જમવા વેળા ચર્ધ છે રમવા શીદને જાય;
સાયલ વાટ જીવેછે ચારો બહુ ઉતાવળા,
વહેલા હીચેને લોજનીઆ ટાઢા થાય. માતા ૧

માતાજીનો વચન મુળીને જમવાને બહુ પ્રેમશું,
જીવિ બાળેક દાળી ચર્ધ બેઠા હોંશીયાર;
તેથી થાળ અજવાળીને લાલની આગળ મુદીઆ,
વિવેક વાટકીએ સોવરાળી થાળ મોઝાર. માતા ૨

સમતા સેલડીએ છોલીને પીતા મુકીયા,
રીલના દાદમ દાણા ફોલી મુકયા સાર;
અમકિત સીતાજીનો રસ લેવા બહુ સગીઆ;
જીગતે જામજી કંજાં આરોગ્ય અપાર. માતા ૩
કુરણા કેરી પાળી મીઠી રસની વેલડી,
સાકર કંજાં ફોલી ઉપર ખેમા ખાંડ;

લેજા જમીણો રસીકા પ્રેમે પકવાન પીરજી.

ભાવે ધીમાં તળીયાં રખે રખે ચિત્ત. માતા ૪

પ્રભુજીને મન મોતેયા ગુણના ગુંદવડાં પીરસ્યાં,

પ્રેમના પેંડા જમજો માનવ ધારણ ડાઁ;

જાણપણની જલેખી ખાતા ભાગે ભુખડી,

દીલને દુધપાક મીઠો આદેગો અપાર. માતા ૫

મારા લાઠકડાને શીરાં સેવડું મન ઘણું,

જમતાં સાકર લઈને ઉપર લેજો ધૂત;

ભક્તિ ભણ્યાં એ તો ખાતા લાગે રૂપડાં,

અનુભવ અથાણા ચાખે રાખે એક ચિત્ત. માતા ૬

સરધા શીરોને વળી પુતની પુરી પામતા,

સંવેગ શાક તણે વળી-હરખે આવે સ્વાદ;

રસ રોટલીએ પેળો શેડી લીજીયે,

વિચિત્રણ વડી વધારી તીખી તમતમ સાર. માતા ૭

શર્ધતી રૂઈતી કેરી આગળ તમારે ઘણી હતી,

પ્રભાવના રૂપ પુઠલાનો છમકાર;

ચતુરાઈ સુરમાના લાડુડા ભાવે હેમના,

દસના રૂપ તણી વળી રાખે એક ઉદાર. માતા ૮

પ્રભુજીને પુન્યનો પાપડ જમતા પોચો લાગતો,

ચિત્તના ચોખ્ખા એસાવ્યા અણીયાળા અણીદાર;

જ્ઞાની ગાયના દુધ તપાવ્યા સમતા સાકર ઉપરે,

હજવે હજવે જમજો જગજીવન એ કુર. માતા ૯

આસ્તા અઢાના શીત અમૃત જળ પીતા ઘણાં,

તનનાં તખોસ છાંટયા પ્રભાવતી મન રંગ;

સેજે સોપારી સુડી બીડી આપે માવડી,

પીતાજીની સાથે ચાક્યા પાસકુંવર. માતા ૧૦

પ્રભુના થાળ તણે અર્થ ગાય શીખે ને સાંભળે,

લેશનલેહ સમજે તે જ્ઞાની કહેવાય;

પંડિત ગમનવિજયને શિષ્ય નમાવું કરજોડીને,

સોભગવંતા વાંદુ મનથી જો સઠાય. માતા ૧૧

અથ શ્રી નાગલાની સજ્જાય.

(“ મેઠ નવર કો નામલ ”—ઝા રેડી. “ વાઃ મુજા દરે
પાંચમી ડે ”—ઝં યાગ)

કુદેવ બાઈ ધરે આવીયા દે, અનિર્માધવા મુનિશાય દે,
દાયમાં લીધું ઘીનું પાતરી દે, બાઈ મુજને આપેરા બેલાવ દે;
નથી પરમીને બોદી નાગલા દે. (એ ટેક.) ૧
એમ કહી મુદલ પામે લઈ ગયા દે, મુદલ પુત્રિ દિશનો કાંઈ બાવ દે;
લાજે નકારો નથી કરો દે, દિશા લીધી બાઈ પામે બોળે બાવ દે. નવી ૦ ૨
બાવ વરમ સંજમમાં રહ્યા દે, હોટ ધરનો નાગલાનું ધ્યાન દે;
કાંદાં મુરખ મેં શું કર્યું દે, નાગલા તે હવન પ્રાપ્ત દે. નવી ૦ ૩
ચાંદ્રવદની અગાલોચની દે, વસવલવી મુદી નીજ નારદે;
સોગ વરસની તે મુંદરી દે, મુંદર તનું મુકુમાળ દે. નવી ૦ ૪
માત્ર પીત્ત ત્લેને નથી દે, એકલવી તે અલગા નાર દે;
મુજ ઉપર અનુરાગળી દે, તો કરવી ત્લેની સંભાળ દે. નવી ૦ ૫
હાજર પુષ્પ તલ કરી દે, અરક અદિ કર માળ દે;
પામીને મુખ તલ કરી દે, પડીયો કષ્ટ જાંબાળ દે. નવી ૦ ૬
કુદેવ ભજ ચિત્તે આવીયો દે, અણુઓગખીતે પુછે ધરની નાર દે;
ઠેલે દીઠી તે ગોરી નાગલા દે, અમે જત તે છાટલુ દાર દે. નવી ૦ ૭
નારી બલે મુજો આપુલ દે, વમ્યો ન લીજે આહાર દે;
હસ્તી ઘડીને ખર કુણ ચટે દે, તમે છા જાનના બંદાર દે. નવી ૦ ૮
હવે કેમ વચ્છો વમ્યા આહારને દે, તે નહિ માનવ આચાર દે;
તમે ધર ધરળી તલ કરી દે, તો શી કરવી તેની સંભાળ દે. નવી ૦ ૯
ધન્ય મુગાદુ ધન્ય શાળીભદ્રલ દે, ધન્ય ધન્ય મેષકુમાર દે;
નારી તલ સંજમ લીયો દે, ધન્ય ધન્ય ધન્યો અણુગાર દે. નવી ૦ ૧૦
દેવદી મુત સોગસા તણા દે, નેમ તણી વાળી મુળી ઉત્તાસ દે;
બત્રીસ બત્રીસ ચત્રીયા તણો દે, પરદયો બોગ વીલાસ દે. નવી ૦ ૧૧
નરકની આણુ નારી છે દે, નરકની લીવીય છે નાર દે;
તમે તમે મુનિશાજલ દે, જેમ પામે ભવતણો પાર દે. નવી ૦ ૧૨

અથ શ્રી નાગલાની સજ્જાય.

(“ નેક નજરે કરો નાથલ ”—એ રશી. “ વાઠ મુઠો હવે
પાંચમી રે ”—એ રાગ)

શુદેવ ભાઈ ઘરે આવીયા રે, પ્રતિબોધવા મુનિરાય રે,
સાથમાં લીધું શીનું પાતર રે, સાઈ મુજને આપેરો બોલાવ રે;
નવી પરણીતે યોરી નાગલા રે. (એ ટેક.) ૧
એમ કહી શુરૂ પાસે લઈ ગયા રે, શુરૂ પુછે દિશાને કાંઈ ભાવ રે;
લાજે નકારે નવી કયો રે, દિશા લીધી ભાઈ પાસે ભોળે ભાવ રે. નવી ૦ ૨
બાર વરસ સંજમમાં રહ્યા રે, હેંડે ધરતો નાગલાનું ધ્યાન રે;
હાંહાં ચુરખ મેં શું કયું રે, નાગલા તે લવન પ્રાણ રે. નવી ૦ ૩
ચંદ્રવદની અગાલોચની રે, વસવલવી મુઠી નીજ નારરે;
સોજ વરસની તે મુંઢરી રે, મુંઢર તનું મુકુમાળ રે. નવી ૦ ૪
માત પીતા ત્હેને નથી રે, એકલરી તે અળખા નાર રે;
મુજ ઉપર અનુરાગળી રે, તો કરવી ત્હેની સંભાળ રે. નવી ૦ ૫
જાંબર પુષ્પ તણ કરી રે, અરક અલિ કર માળ રે;
પામીને મુખ તણ કરી રે, પડીયો કષ્ટ જંભાળ રે. નવી ૦ ૬
શુદેવ ભજ ચિત્તે આવીયો રે, અણબોળખીતે પુછે ધરની નાર રે;
હેલે દીડી તે યોરી નાગલા રે, અમે મત તે છાહણ હાર રે. નવી ૦ ૭
નારી ભણે મુઠો સાધુલ રે, વગ્યે ન લીજે આહાર રે;
હસ્તી ચડીને ખર કુણ અડે રે, તમે છે જ્ઞાનના બંધાર રે. નવી ૦ ૮
હવે કેમ વગ્ગે વગ્યા આહારને રે, તે નહિ માનવ આચાર રે;
તમે ધર ધરણી તણ કરી રે, તો રી કરવી તેની સંભાળ રે. નવી ૦ ૯
ધન્ય મુબાહુ મન્યા શાળીભદ્ર રે, ધન્ય ધન્ય મેઘકુમાર રે;
નારી તણ સંજમ લીયો રે, ધન્ય ધન્ય ધન્યો જલગાર રે. નવી ૦ ૧૦
દેવકી મુત સોજસા તણા રે, નેમ તણી વાળી મુલ્લી ઉઠાસ રે;
જત્રીસ જત્રીસ સત્રીયા તણે રે, પરકયો સોમ વીલાસ રે. નવી ૦ ૧૧
નરકની આણ નારી છે રે, નરકની ધીવીય છે નાર રે;
તમે તમે મુનિરાય રે, એમ પામે ભવતણ પ્રાર રે. નવી ૦ ૧૨

અંકુશે વશ ગજ આણીયો રે, રાજેમતી રહેનેમ જોમ રે;
 તિમ વચન વશ આણીયા રે, નાગલાએ ભુદેવ એમ રે. નવીં ૧૩
 નાગલાએ નાથ સમજાવીયો રે, ફરી લીધો સંજમ ભાર રે;
 ભુદેવ કેવલોક ગયો રે, હુવા હુવા શીવકુમાર રે. નવં ૧૪
 પાંચમે ભવે જંબુ સ્વામિજી રે, પરવ્યા પદમણી આઠ રે;
 કોઠ નવાલું ધન લાવીયા રે, એ છે મુતનેા પાઠ રે. નવીં ૧૫
 પ્રભવાદિક ચાર પાંચમે રે, પદમણી આઠે ત્યાર રે;
 કમ ખપાવી મુતને ગયા રે; સમય મુંદર મુખકાર રે. નવીં ૧૬

અથ શ્રી મુનિસુવ્રત જીન સ્તવન.

(“અહો પીયુ પંખીડા નારી શુભાયાળી તામ જો”-એ દેશી)
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, ખ્યારા થયા કેઈ રીત જો,
 ઉલગીઆને આલાહું, બનતાહરો રે લોલ;
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, લક્ષ્મણસહ લગવંત જો,
 આપ વસો મુજ મંદીર, સાહેબ માહરે રે લોલ. ૧
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, હજી ન વીસાઈ તુજ જો.
 તંબોલીના પાન તળી, પરે દેરતો રે લોલ,
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, લાગી મુજને માયા જોર જો,
 દિલ્લપરવાસી સુ સાહીબ, તુમને હેરતો રે લોલ. ૨
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, તુનિ સનેહી જિનરાય જો,
 એક પંખી પ્રીતલડી કિલ્લ, પરે રાખીયે રે લોલ;
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, અંતર્ગતની મહારાજ જો,
 વાતલડી વિલ્લ સાહેબ, કહેને કાખીયે રે લોલ. ૩
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, અલખરૂપ થઈ આપ જો,
 જઈ વસો શિવ મંદીર, માંહે તું જઈ રે લોલ;
 અહો પ્રભુ મુજ ખ્યારા, લાધ્યો તુમારો લેહ જો,
 મુત્ર સિદ્ધાંતે ગતિ મેં, સાહીબ તુમ લઈ રે લોલ. ૪

અરો પ્રભુ મુજ પ્યારા, જગજીવન જનરાય જો,
 મુનિમુનત જિન મુજરો, માનજો માદરો દે લોલ;
 અરો પ્રભુ મુજ પ્યારા, પય પ્રભુમી જન રાય જો,
 બધ બધ સરજો સાદીજ, સ્વામિ તાદરો દે લોલ. ૫
 અરો પ્રભુ મુજ પ્યારા, રાખશું હૃદય મોઝાર જો,
 આપોને શામળીયા, પદી તાદરી દે લોલ;
 અરો પ્રભુ મુજ પ્યારા, રૂપવિજયનો શિષ્ય જો,
 મોહનને મન લાગી, માયા તાદરી દે લોલ. ૬

અથ શ્રી મહાવીર જીન સ્તવન.

(“ પ્રવચનની પ્રભાવના નિત્ય ” કરીયે ”—એ રશી.)

વીર કુમારની વાતડી દેને કદીયે, હારે દેને કદીયે રે દેને કદીયે;
 નવિ મંદીર જેમી રદીયે, હારે મુકુમાળ શરીર. વીર૦ ૧
 બાળપણથી લાડકો નૃપબાળ્યો, હારે મગી ચોસઠ ઇંદ્રે મન્હાળ્યો;
 ઇંદ્રાણી મગી હુલરાળ્યો,, હારે ગયો રમવા કાજ. વીર૦ ૨
 છાંદે ઉછાંછાં લોકના કેમ રહિયે, હારે એની માવડીને શું કદીયે;
 કહિયે તો અદેખાં થઇયે, હારે નારી આવ્યાં બાજ. વીર૦ ૩
 આમલદી કીડ વગે વિંટાલે, હારે મોટો ચોરિંગ રૂપ જરાલો;
 વીરે હાથે આડીને તાવયો, હારે કાદી નાંખયો દૂર. વીર૦ ૪
 રૂપ પિધાચનુ દેવતા કરી આજ્યો, હારે મુજ મુતને લેઈ ઉછાળ્યો;
 વીર મુષ્ટિ પ્રહારે વળીયો, હારે સાંભળીયે એમ વીર૦ ૫
 ત્રિસલા માતા મોજમાં એમ કહેતી, હારે સખીઓને એલંભા રેતી;
 સજ સજ પ્રભુ નામજ લેતી, હારે તેડવે બાલ. વીર૦ ૬
 વાટ જોવંતા વીરજી ઘેર આવ્યા, હારે માતા ત્રિસલાએ નવરાખ્યા;
 ખોળે ખેતડી હુલરાવ્યા, હારે આલિંગન રેત. વીર૦ ૭
 ચોવન વય પ્રભુ પામતા પરજાવે, હારે પછી સંજમશું કીલ સાવે;
 ઉપમર્ગની દોજ દસાવે, હારે લીધું દેવજનાણ. વીર૦ ૮

મં સૂઝન તપ સાંખીયુ જનરાજે, હારિ ત્રણ લોકની ઠકુરાઈ ધાજે;
 ાકિત પૂજા કહી શિવ કાજે, હારિ ભવીને ઉપગાર. વીર૦ ૬
 ાતા અશાતા વેદની શય કીધું, હારિ આપે અશય પદ લીધું;
 ાજ વીરનું કારજ સીધું, હારિ ભાંગે સાદિ અનંત. વીર૦ ૧૦

અથ શ્રી નેમીનાથ જીન સ્તવન.

(“ કાચી કળીના અનારકી રે હાં. ”—એ રશી.)

હારણ આવી રથ ફેરી ગયા રે હાં, પશુઆ ડેઈ ડોશ; મેરે વાલીમા.
 હવ ભવ નેહ નિવારિયો રે હાં, રથો જોઈ આવ્યા જોશ. મેરે ૧
 િંદ્ર કલંકી નેહથી રે હાં, રાગને સીતા વિયોગ; મેરે ૨
 હ કુરંગમે વયણુડે રે હાં, પતિ આવે કુણ લોગ. મેરે ૩
 કતારી હું ચિત્તથી રે હાં, યુકિત ધુતારી હોત; મેરે ૪
 સદ્દ અનંતે ભોગવી રે હાં, તેહશું કવણ સંકેત. મેરે ૫
 રીત કરતાં સોહિલી રે હાં, નિર વહેતાં જન્મજ; મેરે ૬
 રહેવો વ્યાલ ખેલાવવો રે હાં, જહેવી અઝિ જાળ મેરે ૭
 જો વિવાહ અવસરે દીઓ રે હાં, હાથ ઉપર નવિ હાથ; મેરે ૮
 તો દિક્ષા અવસર દીજીયે રે હાં, શીર ઉપર જગ નાથ. મેરે ૯
 ઈમ વલવલતી રાણુલ ગઈ રે હાં, નેમી કને મત લીધ; મેરે ૧૦
 વાચકે યથ કહે પ્રાણિયે રે હાં, એ કંપતી ડોય સિદ્ધ. મેરે ૧૧

અથ શ્રી ધર્મનાથ જીન સ્તવન.

(“ એડલે ભાર ધણો છે રાજ, બાતાં કેમ કરોજો. ”—એ રશી.)
 માશું પ્રેમ બન્યો છે રાજ, નિર વહેજો તો લેજે,
 મેં રાગી થેં છો નીરાગી, અણજુગતે હોય હાંસી;
 એક પખો જે નેહ નિવંહિએ, તેહમાં શી શાખાશી. માશું ૦૧
 તીરાગી મેવે કંઈ હોવે, ધર્મ મનમાં નવિ આણું;
 ફલે અચેતન પણ જિમ સરમણિ, તિમ તમ ભકિત પ્રમાણ. માશું ૦૨

ચંદન શીતળતા ઉપજાવે, અગ્નિ તે શીત મિટાવે;
સેવકનાં તિમ દુઃખ શુભાવે, પ્રભુ શુભ પ્રેમ સ્વભાવે. આશું ૩
વ્યસન ઉદય જે જલધિ અલુ હરે, યશીનુ તેજ સંભધિ;
અલુ સંભધે કુમુદ અલુ હરે, શુદ્ધ સ્વભાવ પ્રગધિ. આશું ૪
દેવ અનેરા નુમથી છાટા, એ જગમાં અધિકેરા;
યશ કહે ધર્મ જિનેશ્વર આશું, દિલ માન્યા હૈ મેરા. આશું ૫

અથ શ્રી ઉપદેશી સંજ્ઞાય.

(“શીતાલ હીરે રે આદીંભરે.”—એ રશી.)

રે એવ એન ધર્મ કિલ્લે, ધર્મના આર પ્રકર;
દાન, શીયળ, તપ, ભાવના, જગ માંહે એ તત્ત્વસાર. રે. એવં ૧
વરસ દિવસને પારણે, શ્રી આદીશ્વર આહાર;
હંધુરસ પ્રતિલાભીયો, શ્રી ગ્રેયાંસકુમાર. રે એવં ૨
ગજ બવે સસલો સખીયો, કીધી કશ્વજા સાર;
એલિક નૃપ ધર અવતર્યો, અંગજ મેઘકુમાર. રે એવં ૩
અંધા પેળ ઉપાડવા, આરણી ઠાઠયો નીર;
સતીય મુખદ્રા જશ ચયો, તીલુદા શીયળ સધીર. રે એવં ૪
તપ કરી દાયા શોષવી, આરસ નીરસ લે આહાર;
વીર એવુંદ વખાણીયો, ધન્ય ધન્નો અલગાર. રે એવં ૫
અનંત ભાવના ભાવતાં, ધરતા નિર્મળ ધ્યાન;
ભરત આરિસા ભુવનમેં પામ્યા કેવળ જ્ઞાન. રે એવં ૬
એક ધર્મ મુરતરૂ સમો, એકની શીતળ છાંય;
સમય મુંદરે કહે સેવતાં, મોક્ષતણાં રૂળ પાચારે. એવં ૭

અથ શ્રી જીરણ શેઠની સંજ્ઞાય.

(રોહરે.)

શ્રી અરીકંત અનંત શુભી, અતિથય પૂરજ આગ;
જાની મુની સંજ્ઞાતી, તે બલે ઉત્તન પાગ.

- દેવ અભયે દુઃકૃણી છ રે, બેસે છે એ દર જોડે;
 દેમ જુદી દુઃખ તેહને છ રે, સાલગાર કરોડ. જગત ૧૧
- હોકશય તવ જ્યેમ મહે છ રે, ધન્ય ધન્ય પુરણ શેઠ;
 ઉત્તમ દરજી બેસે કરી છ રે, અવર સદુ તમ હેઠ. જગત ૧૨
- રાય કહે તમ શું દીયો છ રે, પારલું દીધું રે વીર;
 રાય બળી તે જ્યેમ દહે છ રે, મેં તો વઢેકાવી ખીર. જગત ૧૩
- છરણ શેઠ અવલે મુખી છ રે, વાણંત દુઃકૃણી નાદ;
 અનય દીયો પ્રભુ પારણે છ રે, મનમાં થયો વીળવાદ. જગત ૧૪
- જેજે મનેરય મેં દીયા છ રે, તે તો રહ્યા મનમાંય;
 નીરધનીયો જેમ જેમ થોતયે છ રે, તેમ તેમ નીપૂજ ધાય. જગત ૧૫
- પ્રાપ્તિ વીનાં દેમ પાંગીયે છ રે, મહેર ન બાવી રે સ્વામ;
 કમ્પતરૂ દેમ પાંગીયે છ રે, મેરૂ મંડળને દામ, જગત ૧૬
- અનય દીયો પ્રભુ પારણે છ રે, અન્યત્ર દીયો રે વિદાર;
 પામ સંતાનીયા આવીયા છ રે, તે મુનિ કેવળધાર. જગત ૧૭
- વિશાળાપુરીનો સળયો છ રે, લોક સર્વને આનંદ;
 રાય પ્રસન્ન તવ કરે છ રે, શુરૂ અરણે નીજ મંદ. જગત ૧૮
- મારી નગરીમાં કોણ છે છ રે, પુન્યવંત ને જશવંત;
 કહે કેવળી આજ તો છ રે, છરણ શેઠ મહંત. જગત ૧૯
- રાય કહે કોણ કારણે છ રે, છરણ શેઠ મહંત;
 દાન દીયો શ્રી વીરને છ રે, તે તો પુરણ શેઠ. જગત ૨૦
- રાય પ્રત્યે કહે કેવળી છ રે, પુરણે દીયો રે દાન;
 દેમ જુદી દુઃખ તેહને છ રે, અવર ન કોઈ પ્રમાણ. જગત ૨૧
- એક ધરીવર દુઃકૃણી છ રે, છરણ ન મુંબંત કાન;
 તો હીયન છરણ સહી છ રે, બિત્તમ કેવળ નાણ. જગત ૨૨
- દેવલોક વળી બારમેં છ રે, છરણ પુન્ય પ્રગંધ;
 વગર દાન દીધે ફળ્યો છ રે, બિત્તમ શુર સંબંધ. જગત ૨૩
- ભવ્ય એવ તમે સાંભળો છ રે, દાન દીયે મુખ દેર;
 દાન તાળી અનુભવના છ રે, જેમ છરણ ફરૂ દેર. જગત ૨૪

- લાખ ટકા ભાઈ મુલવે, મોં માળ્યા આપે તે મુલ;
 લાખ ટકા ને વળી અધલાખ, ભાઈ તમારે ઘેર કેવો આચાર. હોં ૧૧
- રાગ દાઢ બનાવવા, કરવા તે સોલ શલુગાર;
 હીટાળા ખાટે હીચવા, અમ ઘેર ચાવવા કેવડીયા પાન. હોં ૧૨
- મારો લઠુ પડયો અવતાર હો સ્વામિ, મેં તો નહિ આરાધ્યા અરીહંત હોં
 મેં તો નહિ સમયાં ભગવંત હો સ્વામિ, મેં તો તોડી પુન્યની પાળ. હોં
- મેં તો માય વછોડા બાળ હો સ્વામિ, મેં તો કૂડા દીધા આળ. હોં ૧૩
- આઠામે ઉભા દેવતા, સાંભળ્યાં એવા બોલ;
 એને ઉલટી વલુરી વાંદરે. હોં ૧૪
- નાદ દાન વલુરીયા, દોસ્યા તે નાશી જાય;
 એ તો નાશી ગઈ તત્કાળ. હોં ૧૫
- ખાંધે ચઢાવી લઈ ગયો, વેચે ઇ.જરની માંહી;
 અઉંદામાં ઉભી કરી, એને મુલવે હશરથ ચોક. હોં ૧૬
- લાખ ટકા રે ભાઈ મુલવે, મોં માળ્યા તે મુલ;
 લાખ ટકા ને વળી અધલાખ, ભાઈ તમ ઘર કેવો આચાર. હોં ૧૭
- અપવાસ એકાચલુ; અતી ઘણા, અબેલનો નહિ પાર;
 પોષા પડીકમણા મુખે દેદે, અમ ઘેર પાણી મંગવા ત્રલુ કાળ. હોં ૧૮
- મારો સફળ થયો અવતાર હો સ્વામિ, મેં તો આરાધ્યા અરીહંત હોં
 મેં તો સમયાં છી ભગવંત હો સ્વામિ, મેં તો બાંધી પુન્યની પાળ. હોં ૧૯
- રોકલ વખાદેથી આવીયા, ધાવે તે રોકના પાય;
 મુલાએ મન ચીતવ્યું, એ તો નારી કરીને રાખ. હોં ૨૦
- હાથે તે ધાસ્યા દહકલાં, પગે ઘાલી હેડ;
 મસ્તક મુલવે વેણીના કેશ હો સ્વામિ, એમને ધાસ્યા મુખ દરબાર. હોં ૨૧
- પેહેલો દીવસ ત્યાં થયો, ક્યાં ગયા ચંદનબાળ;
 સરખી સુવરમાં રમવા ગયાં, એ તો કહ્યું ના કરે લગાર. હોં ૨૨
- બીજો દીવસ ત્યાં થયો, ક્યાં ગયા ચંદનબાળ;
 સરખી સાહેલીમાં રમવા ગયાં, એ તો ધરમાં ના આવે લગાર. હોં ૨૩
- ત્રીજો દહાડો ત્યાં થયો, ક્યાં ગયા ચંદનબાળ;
 સરખી સાહેલીમાં રમવા ગયા, એ તો મનમાં જા આંખે લગાર. હોં ૨૪

- પ્રભુ મું શિરનામી, કુમતિ વામી,
કુમતિ સ્વામિ, પુરે હમારી આશ. એ ટેક.
સાખી—પરમ કરમ સખ્યા ખરા, મહેં મેંબાં વીવથ વીકાર;
આત્મદોષ નહિ જોળખ્યો, ગર્વ સહિત ગમાર.
ખાંધ્યા કર્મ અપારી, વિનંતિ મારી;
ચિત્તમેં ધારી, પુરે હમારી આશ. મહા ૦ ૧
- સાખી—આયો હું આપને આશરે, ખાંધા ગૃહાની લાજ;
ભમતાં ભવજાળ પાર ઉતારે, ઘીરવા ગરીબ નીવાજ.
એ છે અરજ હમારી, લેલે સ્વીકારી;
છે ઉપકારી, પુરે હમારી આશ. મહા ૦ ૨
- સાખી—વીર પ્રભુ મુજ હાર હેયાના, આતમના આધાર;
તુમ ચરણાંબુજ વાસના કેરી, અંતર હોંશ અપાર.
છે વિશ્વાધારી, મુરત ખ્યારી;
લેલે ઉગારી, પુરે હમારી આશ. મહા ૦ ૩
- સાખી—જન્મોન્મનમ હું ઘસ તુમરો, બહાલા પ્રભુ મું વિશ્વાસ;
ચપોલાલજી મુનિ પ્રતાપે, અરજ કાળીદાસ.
કીધી હર્ષ અપારી, ચિત્ત વિચારી,
લ્યો અવધારી, પુરે હમારી આશ. મહા ૦ ૪

અથ શ્રી ઉપદેશી સંજ્ઞાપ.

- (“ તું તો અનંત કાળથી ભમીયો રે. ”—ઉપદેશી.)
મન ઠર રે ચોરાશીને ગરહરે, મન ઠર રે. એ ટેક.
તુંતોલાખચોરાશીમાંભમીયોરે, તું તો જન્મોન્મનમ કરીમરીયો રે;
તારો કાજ કહું નહિ સરીયો રે. મન ઠર રે ૦ ૧
નવ માસ ઉદરમાંહિ રહ્યો રે, મલ મુત્ર તલો દુઃખ સહ્યો રે;
માતાજીકે હાથે ઉલરાયો રે. મન ઠર રે ૦ ૨
તિહાં નવનવ મંગળ ગાયા રે, તિહાં વાત બહોત બળવા રે;

સહુકે મન હરખ ઉમાયા રે. મન હર રે૦ ૩
 પુનઃજનન કરીને પાળ્યો રે, પરણી કાઢવા લાગ્યો બાળી રે;
 દુનીયા હસી હસી દેવે તાળી રે. મન હર રે૦ ૪
 કેદ મરદીને મારગ ચાલે રે, મુછો મરદીને બાહિ વગ ધાલે રે;
 પણ કાળશું જોર ન ચાલે રે. મન હર રે૦ ૫
 હીર જોમન વય મદમાતો રે, મુઠે કાળ ન બાણ્યો બનો રે;
 બીવય રંગ રમ્યાહિ રાતો રે. મન હર રે૦ ૬
 રીરે દોય દોય તોરા ટાકે રે, તારી કેહ અનુપમ જોયે રે;
 પણ ચારાપર જામ કોપે રે. મન હર રે૦ ૭
 ઉંચામહેલચણાન્યાઅતિભારીરે, બાળી જરૂણાનીછળી ન્યારીરે;
 આઝ કાળ તણી અસ્વારી રે. મન હર રે૦ ૮
 યોં કરીયો ને યોં કરશું રે, ભંડાર બયો ફેર બરશું રે;
 મુંદ ના બલે અગ મરશું રે. મન હર રે૦ ૯
 રંગ મહેલ પલંગ પર પેડારે, તિકાં દોય દોય રીપક જોયાં રે;
 રમણીકા રંગ મોજા રે. મન હર રે૦ ૧૦
 તું બલે જો ઘર માકરે રે, પણ સગનદિ ચાલ્યો તારે રે,
 કાયા બાળીને કરી દેશે છારી રે. મન હર રે૦ ૧૧
 જોમ બલદીને મુકૂત કરીયે રે, સંસાર સમુદયી તરીયે રે;
 જોમ આનમ કાજ કરીયે રે. મન હર રે૦ ૧૨
 જીવી રાયચંદણ અંમ જોલે રે, દવા ધર્મ તો નાંક તોલે રે;
 તીન લોકનાદિ અનોલે રે. મન હર રે૦ ૧૩

ગુરૂજી વિહાર કરે ત્યારે શ્રાવકે વિનંતિ કરવા. વિષે સ્તવન.

જુલ મન બલેજી ગુરૂ માને, વિસર મન બલેજી ગુરૂ મનિ;
 મેં અરજ કરાજી ધનિ, જુલ મન બલેજી. જો રેક.
 સજગુરૂ પ્રેમ હરંવા બીચ જડીયા, પ્રમટ કહું કે છાને;
 જો મુજથી અપરુપ બન્યો તે, કરમ દેવ ગુરૂ મનિ. જુલ ૧.

બવભાષર જલસે ભરીયો, એવ નરણ નહિ જાણે;
 ઉશ્મ નવ જો જરી પુરે, પાર કરે શુરૂ માંને. મુલ ૨
 મેં વ્યકર મેં શુક પડી તો, શુરૂ અવશુજ નહિ માંને;
 બાળક ગુના દીધા બોતેરા, પીત્યા બીરહ જોમ જાણે. મુલ ૩
 મેરી દોઢ હે જદાં હમે અફશુરૂ, નમરકાર ચરણાંમે;
 બેરહાલકી એહી જિનનિ, ધન્ય ધન્ય હે શંતાને. મુલ ૪

અથ શ્રી ઉપદેશો સજ્ઞાવ.

(“ ચેતન મેનો રે કાળ ન મેસે કેટો, ”—જે રશી.)

જોમ જોલે સોદાગજ કાયા, એવ મા ધરીય જોટી માયા,
 કાયા ને માયા બાદગદી છાંયા, દોગટ જશે દર્મ લોભાયા;
 ચેતન સમજે રે માન અમીમાન ન ધરીયે, જો આંકળી ૧
 આળી આ સત્સાર અસાર છે, રીસે આગપચાગ;
 કરોળીઆની જાળ નાંખી પેરે, દાણમાં હોય વીસરાગ. ચે ૨
 લાખ દોડી રે ધન જોળે રે દીધે, કાંઈયે ન આવે આયે;
 ચેતન તમે દૂર વિદેશી, પુન્ય કરે નીજ દાયે. ચે ૩
 અમલતજે વચ દુકમ ચલાવે, પંચમાંહિ પંચવે;
 તે પજુ આળી મરતી ચેજા, અડી વાંસે બધાવે. ચે ૪
 કચેરીમાં કામ ચલાવે. બેશી સરખી ટોળી;
 તે પજુ આળી જમની આગળ, વચન ન જાણે બેહી. ચે ૫
 મેવા રૂઝ ખાતો મીઠા, પંચમાંહિ કરે બેહ;
 તે પજુ આળી અવસર આવે, બોંધ ખજૂંતા દીક. ચે ૬
 કોતલ થોડા આગળ ચાલે. બેસંતો સુખ પાવે;
 માયા ઉપર છત્ર બીરાજે, તે પજુ લીધા દાણે. ચે ૭
 તે માટે હું તમને વાડું છું, વાત ન કરીયે કેની;
 કુદા આગ ચલાવે જે નર, નબળી જાત હોય તેની. ચે ૮
 પરનારીનો સ્નેહ નીવારે, સપ્ત બચન સંગ છેડો;

၇၃။ ဤ စာချုပ် အောက်တွင် ရေးသားပါရှိသော အချက်အလက်များကို

4 4

Figure 1. A schematic diagram of the experimental setup. The subject is seated in a chair, viewing a video screen. The screen displays a target (a small circle) and a starting point (a larger circle). The subject's hand is positioned at the starting point, and the video screen shows the hand's position relative to the target. The subject is instructed to move the hand to the target. The video screen is controlled by a computer, which records the hand's position and the time taken to reach the target.

[illegible][illegible]

月 七 日 午 時 辰

$\{1, 2, \dots, n\}$ 上の n 個の元 $a_1, a_2, \dots, a_n$ を n 個の箱 $b_1, b_2, \dots, b_n$ に
 a_i を b_i に入れる。

[illegible]

૧. એ કુશુલકે અમને તિલાક, કૃષ્ણ દેવને કિશોરે જાણે;
 ૨. એ અમલકાંઠે વાળે, દાકમાં જાણેને ૧.
 ૩. અમલ કૃષ્ણ પદમ જેવાલી, કુશલિન પૂજારણ રૂ. નીક કી;
 ૪. એ મરીયા કીંચ મરી, દીકમાં અપાંને ૨.
 ૫. એમાં કાલિન કિલ્લેર અગીલા, અપાલ આનમાં કીન કીકીલા;
 ૬. અમલ કાલ કમલનીલા, દીકમાં અપાંને ૩.
 ૭. કુ કિમેશ્વર કાલ કિશોરી, અમુ મરી નિલ્ય અમલ આગી;
 ૮. એ કિન અપે દીકમાં, દીકમાં અપાંને ૪.
 ૯. અમલ કૃષ્ણ, કી અવનાથ, કુશલિન અમલ કાંચે મરી દાક;
 ૧૦. અમલ કુશલિને કાક, દીકમાં અપાંને ૫.
 ૧૧. કીકી કાલ, કીકી કુશલિની અમલ કીકી નિલ્ય કીકી;
 ૧૨. કાકી કીકીરકાને આલી દીકમાં અપાંને ૬.

॥ દુગ્ધ ૪ થી. ॥

(૧ અપાંને વિષય અગી. ૧ અ રલી.)

૧. એ કાલના કાલન અમલીનાથ, તનુ નીક અમલ કુશુભાગ;
 ૨. અમલ કી કાકા, કુશુભ વિન કાકિયા
 ૩. કુશુભાગ અમલ કુશુભાગ, અમુ નીલયા અમલ વિષયાગ;
 ૪. અમલ વિન કાલ, કુશુભ વિન કાકિયા.
 ૫. અમલ અમુ કૃષ્ણીકામા, કુશુભી કી અમલકા;
 ૬. કીકી અમલ અમલ, કુશુભ વિન કાકિયા.
 ૭. એમલ અમલ કીકી અમલ, એમલ અમલ કાલ અમલ;
 ૮. અમલ કાકી અમલ કુશુભ વિન કાકિયા
 ૯. અમલ અમલ અમલ અમલ, અમલ કાલ કુશુભ અમલ;
 ૧૦. અમલ અમલ, કુશુભ વિન કાકિયા.
 ૧૧. એમલ અમલ અમલ કીકી અમલ, અમલ કાલ અમલ;
 ૧૨. અમલ અમલ, કુશુભ એમલ કાકિયા.

ધોથી હાજ રસાજ રાગે કરી, કરજોડી કહે ખોડીદાસ;
પુરો મુજ આશ, મુગુળ જિન સાહિબા.

(કુળરા.)

માન વાસે મન ઉરજાસે, ઉગળીસે અપ્રાકરો;
ચંદ વારે શુકલ પદો, ગાંધ્યા ગુણ તેરો.

અથ શ્રી જીવરૂપી નાળાવટીની સજ્જાવ.

(“ મુખ એવાલણી ઘેરસાવાળી ઉભી રહેને ”—એ કરી.)

એ નાળાવટી નાણું નીરબે ખાં પરખીને લેજે, જોજે તને પૂતી બધે;
ધારેખ મુરતી નિર્મળ નજરે રેજે.

આ શહેરમે' ઠગ બહુ બાબ્યા છે, તે તો ખોટા રૂપેયા લાબ્યા છે;
તે તો સંસારીને મન લાબ્યા છે.

આ હોભી છે શહેરનો રાજા. કાંચીએ ઠગ રાખા ગાઝા;
જેવો રાજા છે તેવી પરખા.

એ રૂપીયા ઘણાં સંજ્ઞનાં છે, તારે પારખું હોય તો પરખી લે;
એ ખોટા પડશે તો નહીં ચાલે.

તમે સાંભળજો ઠગની વાતો, રખે ખોટું નાણું લઈ લલચાતો;
તું તો મુરત શહેરનો વીવાતો.

તું તો હાટે બેસી વેપાર કરજે, કોથળીમાં નાણું અડું ભરજે;
તું તો કપટીનો સંગ પરહરજે.

તું તો ચોટે બેસી લેણું લેજે, વળી ખાં ખોટું પરખાવી લેજે;
તું તો એ અવસરે કાંમાઈ કરજે.

તું તો માનવશું રાખે શાહુકારી, પરદેશે ચીડી બાહે તારી;
તાશ મનની હુંડી સકરાણી.

એમ વિવેકી બોલ્યા વાણી, એમ કહે શા. રવળ રૂપાણી;
તમે સાંભળજો ભવીયણ માણી.

અથ શ્રી ઉપદેશી સંજ્ઞાપ.

(૨૨ી-વળજારાની.)

- શું રહ્યો હવ લોભાઈ, નથી સાર જગતમાં ભાઈ,
તું અનાદિ કાળનો આણી, તું હયો અનંતા આણી;
પછી મળી મનુષ્યની કાંઈ, નથી સાર જગતમાં ભાઈ. એ ટેક. ૧
- નંવ માસ ગર્ભમાં ભારે, દુઃખ વેડી તું નીકળ્યો બારે;
જગ પવન લેહેર તવ વાઈ. નથી ૦ ૨
- એ ગર્ભમાં આઠે આવે, તે શીશુનું શરીર કપાયે;
કેમ ભુલ્યો સ્થલ દુઃખદાઈ. નથી ૦ ૩
- પછી બાળપણે અજ્ઞાની, બહુ જેલ વિષે મતી માની;
હતી પરાધીન તવ કાંઈ. નથી ૦ ૪
- કયો જુવાન કામ વીકારે, તવ ભુલ્યો ધર્મ વિચારે;
યથ અથ તે કાયા ગુમાઈ. નથી ૦ ૫
- પછી ઘડપણ તુજને આન્યુ, બગ અંગ તલુંજ ગુમાન્યુ;
છે લાજ ખાંસી મુખમાંહિ. નથી ૦ ૬
- એ હોય શરીરમાંહિ લોહી, બહુ માત પીતા રહે મોહી;
છે મતલબની મિત્રાઈ. નથી ૦ ૭
- જેવું પત્ર લાજથી તુટ્યુ, જેવું કામ કાચનું કુટ્યું;
તેમ ક્ષણમાં તન પડી જાઈ. નથી ૦ ૮
- નથી નારી તારી પ્યારી, બગ વીર્ય રૂપની પારી;
શીઠ કરે ખુવારી ભાઈ. નથી ૦ ૯
- આ રંગ પતંગી કાયા, તેની ધરવી શી મમતા માયા;
તે વલુસતાં વાર ન કાંઈ. નથી ૦ ૧૦
- જેવી ઈદ્રિજની માયા, જેવી વાહલ ઠેરી છાંયા;
તે ક્ષણ ક્ષણમાં પલટાઈ. નથી ૦ ૧૧
- જેવો પાણીનો પરપોટો, તેવો ઢેહ મરોસો ખોટો;
ત્યાં આવે નહિ અતુરાઈ. નથી ૦ ૧૨

અથ શ્રી ઉપદેશી સંજ્ઞાય.

(૬૨ી-વજ્રહારાની.)

તું રહ્યો છવ લોભાઈ, નથી સ્વાર જગતમાં ભાઈ,
તું અનાદિ કાળનો માણી, તું કયો અનંતા ખાણી;
પછી મળી મનુષ્યની કાંઈ, નથી સ્વાર જગતમાં ભાઈ. એ ટેક. ૧
નવ માસ ગર્ભમાં બારે, દુઃખ વેડી તું નીકળ્યો બારે;
જગ પંચન લેહેર તવ વાઈ. નથી ૦ ૨

જે ગર્ભમાં ગળે આવે, તેા શીશુનું શરીર કપાવે;
કેમ બુઝ્યો રચલ દુઃખદાઈ. નથી ૦ ૩

પછી બાળપણે અજાની, બહુ ખેલ વિવે મતી માની;
હતી પશુધીન તવ કાંઈ. નથી ૦ ૪

યયો જીવાન કામ વીકારો, તવ બુઝ્યો ધર્મ વિચારો;
યય અધ તે કાયા શુભાઈ. નથી ૦ ૫

પછી ઘડપણ તુજને આગ્યુ, બગ અંગ તણુંજ શુભાગ્યુ;
છે લાગ ખાંસી મુખમાંહિ. નથી ૦ ૬

જે હોય શરીરમાંહિ લોહી, બહુ માત પીતા રહે મોહી;
છે મતલબની મિત્રાઈ. નથી ૦ ૭

જેવું પત્ર ટાળથી તુટ્યુ, જેવું કામ કાચનું કુટ્યું;
તેમ કણમાં તન પડી જાઈ. નથી ૦ ૮

નથી નારી તારી ખ્યારી, બગ વીર્ય રૂપની વારી;
શીઠ કરે ખુવારી ભાઈ. નથી ૦ ૯

આ રંગ પતંગી કાયા, તેની ધરવી શી મમતા માયા;
તે વણસતાં વાર ન કાંઈ. નથી ૦ ૧૦

જેવી ઇંદ્રિયજની માયા, જેવી વાદલ ઠેરી છાંયા;
તે કણ કણમાં પલટાઈ. નથી ૦ ૧૧

જેવો ખાણીનો પરપોટો, તેવો હેઠ મરોંસો ખેંટો;
ત્યાં આવે નહિ ચતુરાઈ. નથી ૦ ૧૨

જે હતા મહા ચક્રવર્તી, જેની આજુ પૃથ્વીમાં ફરતી;
 તે આત્મા તણ સગાઈ. નથી ૦ ૧૩

જેમ પાણી માંહિ પતાયા, તેવા તનના જીવો તમાસા;
 તે પીગળતાં વાર ન કાંઈ. નથી ૦ ૧૪

ગયો અવસર ફેર નહિ આવે, શીઠ જનમ એણે ગુમાવે;
 હો જ્ઞાન ગુરુ મુખદાઈ. નથી ૦ ૧૫

તું રાગ રંગમાં રાતો, તું તાલ મગન થઈ દેતો;
 તે ભટકવા બવની માંઈ. નથી ૦ ૧૬

અરે સમજ કાળ રે ખુદયો, શા કર્મ બધેથી છુટો;
 વેશઅ આંજુ ઉરમાંઈ. નથી ૦ ૧૭

અથ શ્રી સહુણાની સજ્જાય.

(દોહરા.)

સોરઠ આંખો મોરીયો, મુડકો ગયો લોભાય;
 કોયલપ્રી ટઉકા કરે, બેઠી આંબલીયા યજ. ૧

સોરઠ મુગુણાં માણસાં, નિત્ય નિત્ય કરે જુહાર;
 નિગુણાં હે જ્યાં માણસાં, ઉભા ઉભા જુહાર, ૨

કિહાં કોયલ કિહાં અંબ વન, કિહાં દાદુર કિહાં મેહ;
 દૂર જ્યાં નવિ વિસરે, ગીરવા તણાં સનેહ. ૩

ગીરવા સેહેજે ગુણ કરે, મેધ ન માગે દાણ;
 કરસણ સિંચે સૌંદર બરે, કારણ કંથ મ જાણ. ૪

॥ દાઢ, ॥

(“ ધરેણાં કામું લાવીયા. ”—એ રશી.)

જાણ અરથ વિચારીયે, જાંડાશુ ચિત્ત લાય, સહુણા.
 ઓછા સંગ ન કિલયે, ઓછા ફેર બહલાય; સહુણા.
 સુમતિ સદા દીક્ષમાં પડે, ઓછા સુમતિનો સંગ. સહુણા. એ આંકણીની

અતરામર પદ પાઈયે, લહીયે અમર વિમાન;	અં
જગ આપણે કર લિજીયે, એસી મુમતિ બતાય.	સં મું ૨
હંસરાજ મોતી ચુગે, કંકર કબહુ ન ખાય;	સં
પાણી દુધ પટંતરે, એસી મુમતિ દહાય.	અં મું ૩
મન ભાંગ્યો ચિત બિતયો, આદર કરે અજાણ;	સં
ફળ ત્રુટ્યો તરવર ઘડી, કબહુ ન લાગે ડાળ.	સં મું ૪
ખેતી વિણસે ખારશું, સભા વિણસે કુટ;	સં
સાધુ વિણસે લોહપી, જેમ કેસરમેં ધુળ.	સં મું ૫
ભાંગ્યો કેસર ગુણ કરે, ભાંગ્યા પાનશું રંગ;	સં
એ દોષ ભાંગ્યા નહિ મળે, એક મોતી ખીલે મન.	સં મું ૬
મોતી ભાંગ્યુ વિષતાં, મન ભાંગ્યુ કુવેળ;	સં
મોતી મુલે મંગાવશું, મન મુલે ન વેચાય.	સં મું ૭
સાધુ શબ્દે પરખીયે, વિષત પડયા ઘર નાર;	અં
મુરઝા જખહી પરખીયે, જખ નીકસે તરવાર.	સં મું ૮
પહેલો મન ચંચલ બયો, અજ મેપાઈ લાણ;	અં
ટાંદી લાગી જ્ઞાનદ્રી, નિકસી હીરા ખાણ.	સં મું ૯
જાણ બઘાઈ ન કરે, જાણ ન બોલે ભાંડ;	અં
હીરા પણ કહે નહિ, લાખ હમારા મોલ.	સં મું ૧૦
કુલુદિ કપટી સંસારમાં, જેમાં આકુના પુણ;	સં
ઉપર લાલી ચડી રહી, માંદી વીખનાં મુલ.	સં મું ૧૧
લાખ ચોરાશીમાં લખ્યો, મનુષ્ય દેહી પાય;	અં
એ મુપનો તો વહી ગયો, ફેર ચોરાશી માંય.	સં મું ૧૨
કરે દલાલી ધર્મની, હીરે અધીકી બ્યોત;	સં
કૃષ્ણ મહાબળ લાણીયે, બાંધ્યો તિર્થકર ગોત્ર.	અં મું ૧૩
કંચન થાળ ન દણકે, કાંચુ બહુ દણજાય;	અં
જિતમ પુરૂષ બોલે નહિ, નીચ બોલે બધું વાય.	અં મું ૧૪
બ્યાંકા સુર પુરા મિલ્યાં, ત્યાંકાં શિષ્ય સપુત;	અં
વચન બાંધ્યા બધું રહે, બધું રણમાં રજપુત.	અં મું ૧૫

દુર્ગાના કાલની મહત્ત્વ છે, કેવલે જ્ઞાને મહાશક્તિ કહેલું
 પ્રાચીનમાં દુર્ગા કહે, વીરવા જાણી નીલાવ. કૃષ્ણ - શ્રાવણ ૫
 સપ્તાહમાં આ હોવા છે, કાલ મેઘા નીલકાંઠા કહેલું
 જગત્ કહે કાલેકેલે, ગાદી ન ઉપર છે કાલ. નૌદીક પાશવ ૬
 નીલ નીલું મેલેલું છે, કેવલ કાલે પ્રાચીન કૃષ્ણ
 કૃષ્ણમાં કાલનાં કાલકે, કાલના કૃષ્ણ કાલ. કાલના પાશવ ૭
 થી કાલ નૌ શ્રાવણ છે, કૃષ્ણ કહે કાલકે, કૃષ્ણ
 કૃષ્ણમાં કાલકે કહે, કાલ કૃષ્ણ કાલકે. કાલના પાશવ ૮
 થી કાલનાં કાલકે છે, કાલ કાલના પાશવ, કાલકે
 કાલ કહે કાલ નીલ, કાલના પાશવ, કાલના પાશવ ૯
 કાલ કાલ કાલના કાલકે, કાલના પાશવ, કાલના પાશવ ૧૦
 કાલના પાશવ, કાલના પાશવ, કાલના પાશવ ૧૧

અથ ધ્યાન પ્રવૃત્તિનું મતવન.

(" નીલકાંઠા નાદ નીલાવિધિ. " - ક્રમ ૧૩૧.)

પદમ પ્રભુ પદ વરિધે પદવીપુષ્પ છે. પ્રગટ્યો વિજ્ઞાન કાલ છે,
 જગદગ્રાહ્ય ઉદ્યાનથી જગદગ્રાહ્ય છે. જગદગ્રાહ્ય કાલ છે ૫૦ ૧
 પ્રભુ પદ પદમનો જાનના મહાશક્તિ છે. જગદગ્રાહ્ય કાલ છે,
 જગદગ્રાહ્ય પદમનો જગદગ્રાહ્ય છે. જગદગ્રાહ્ય કાલ છે ૫૦ ૨
 કાલ કાલ કાલ નીલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ છે,
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. ૫૦ ૩
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે,
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. ૫૦ ૪
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે,
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. ૫૦ ૫
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે,
 કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ કાલ છે. ૫૦ ૬

વિષય કષાય લાય લાય, આય મુખ સાગરં,
 કૃપા કરે દયા નિધિ, રિધિ વૃધી સિધી કરં. ૭
 તિલોકરિખ હસ્ત જોડ, કતં નિત્ય વંદના,
 નિરોગ બોધ લાભ ચહાય, કર્મકી નિકંદના;
 નહિ જગતમાંહિ ઝોર, આપ સે વિશ્વભરં,
 કૃપા કરે દયા નિધિ, રિધિ વૃધી સિધી કરં. ૮
 નિત્ય મેવ એ સિદ્ધાદકં, પકંતિ જે મનોહરં,
 વિજ્ઞાન મુક્તિ મુખ દ્રવ્ય, ભાવ હોત નાગરં;
 નાન્યત્ર દેવલોક માંહે, સિદ્ધ સ્થાન ઉપરં,
 કૃપા કરે દયાનિધિ, રિધિ વૃધી સિધી કરં. ૯

(રાહસા.)

અજર અમર અવિકાર હો, સિધ્ધ નિરંજન દેવ;
 કિંકર પર કરૂણા કરે, દીજો અવિચલ સેવ. ૧

અથ શ્રી જીનવાણી સ્તવન.

(ત્રીભંગી—છંદ.)

જય જય જીનરાયા, સૂત્ર મુનાયા, ધર્મ જતાયા, હિતકારી,
 જલધરજી જીલી, સંપી મુખેલી, નયરસ કેલી, વિસ્તારી;
 એ દાદશ અંગં, ભંગ તરંગં, મુવ અભંગં, અતિ ભારી,
 ધન્યધન્યપ્રમુવાણી, સજમુખદાની, ભવીજન પ્રાણી, ઉર ધારી. એટલે. ૧
 પદાં નહી તીર્થકર, કેવલ જલધર, અવધિ મુનિવર, મન જ્ઞાની,
 જંપા વિદ્યાચારી, પુરવ ધારી, આહારક સારી, મહા ધ્યાની;
 રહિ જગન જમની, પદ અનુસરણી, વૈક્રિયકરણી, પરિહારી. ધન્યજી
 દેવધી ખમાસમણ, તારણ ભવીયણ, ઉધમ લેખણ, જીન દીને,
 ઇંડુ હીજ આધારે, પચ્ચમ આરે, ધર્મજ ધારે, જીનજીને,
 જાણંબણ મહોટો, મુજકો ઉટો, રંચ ન ખોટો, હિતકારી. ધન્યજી
 પુદ સમ્યક તરૂવર, અતિ દદ પરવર, વાણી મુધારક, જલ ધારં,

વિષય કયાય લાય ભય, આય સુખ સાગરં,
 કૃપા કરો દયા નિધિ, રિધિ વૃધી સિધી કરં. ૭
 તિલોકરિખ હસ્ત ભેડ, કરં નિત્ય વંદના,
 નિરોગ બોધ લાભ ચહાય, કર્મકી નિકંદના;
 નહિ જગતમાંહિ ઓર, આપ સો વિશ્વભરં,
 કૃપા કરો દયા નિધિ, રિધિ વૃધી સિધી કરં. ૮
 નિત્ય મેવ એ સિદ્ધાદકં, પકંતિ ને મનોહરં,
 વિજ્ઞાન મુક્તિ સુખ દ્રવ્ય, ભાવ હોત નાગરં;
 નાન્યત્ર દેવલોક માંહે, સિદ્ધ સ્થાન ઉપરં,
 કૃપા કરો દયાનિધિ, રિધિ વૃધી સિધી કરં. ૯

(રાહસ.)

અનર અમર અવિકાર હો, સિધિ નિરંજન દેવ;
 કિંકર પર કૃણા કરો, રીતે અવિચલ સેવ. ૧

અય શ્રી જીનવાણી સ્તવન.

(ત્રીભંગી—કંદ.)

અય જીનવાણી, સૂત્ર મુનાયા, ધર્મ બતાયા, હિતકારી,
 મુખરભ શીલી, સંધી મુખેલી, નયરસ કેલી, વિસ્તારી;
 એ દાહસ અંગ, ભંગ તરંગ, ધ્રુવ અભંગ, અતિ ભારી,
 ન્યયન્યમુવાણી, સભામુખદાની, બવીજન પ્રાણી, ઉર ધારી. એટલે. ૧
 હાં નહી તીર્થકર, કેવલ ગણધર, અવધિ મુનિવર, મન શાની,
 આ વિદ્યાચારી, પુરવ ધારી, આહારક સારી, મહા ધ્યાની;
 હિ જગન ગમની, પદ અનુસરણી, વેક્રિયકરણી, પરિહારી. ધન્ય૦૨
 સંધી ખમાસમણ, તારણ બવીયણ, ઉપમ લેખણ, જીન કીનો,
 જી હીજ આધારે, પંચમ આરે, ધર્મજ ધારે, જીનજીનો,
 પાલંબણ મહોટો, મુત્રકો ઉટો, રંચ ન ખોટો, હિતકારી. ધન્ય૦૩
 મુદ્ધ સમ્યક તરુવર, અતિ દૃઢ પરવર, વાણી મુધારક, જલ ધારં;

તુમ વિન કોઈ દુસરો લગમે, દીસે નહીં તારણકારો; પદમ ૧
 ભક્તવત્સલ ભંગવંત દયાનિધિ, અવિનાશી અવિકારો; પદમ ૨
 બુખ્યાને લોભન જળ તર્યોને, રોગી આપધ ઉપચારો; પદમ ૩
 તિમ મુઝે મનમાં નિશ્ચે નિરંતર, આપ તણો આધારો. પદમ ૪
 આશ નિરાશ કંઈ નહીં દાતા, મંગનં જો આવે દારો; પદમ ૫
 વંછિત દાયક ભક્ત સહાયક, તુમ છો પરમ દાતારો. પદમ ૬
 શ્રી ધર નરાધિપ મુસમા, તનય પ્રમુ જીવન માણુ આધારો; પદમ ૭
 તિલોકરિખ કહે ભમ તિમ મુજને, એ નિજ પદ મુલ્ય દારો. પદમ ૮

અથ શ્રી સંવર ભાવનાની સંજ્ઞા.

(“સોવન સીદાસન બેઠા રેવતી.”—એ રશી.)

સાર સંવર કીયા આદરો, દાદરો એ શીવ વાટ રે; પદમ ૧
 હાટ કપાટ સમ બાણીએ, આશ્રવ રજ દેવે દાટ રે. સાર ૧
 ત્યાગ કરી આશ્રવ નાગાને, રોકીયે મન વચ કાય રે; પદમ ૨
 કર્મ ભજ સો કીયે તપ કરી, રોકીયે શ્રી જીનરાય રે. સાર ૨
 અષ્ટ પ્રવચન સત આદરો, જીતો પરીસ્થા બાવીશ રે; પદમ ૩
 ધર્મ દસ ત્રિધ આધુ તણો, ભાવના બારે બીશરે. સાર ૩
 પંચ ચારિત્ર સમાચરો, બેઠ સત્તાવન એહ રે; પદમ ૪
 અનુભવ જ્ઞાન દિશા કરી, બાણ સંવર મુખ ગેહ રે. સાર ૪
 સંવર અંબર બોદીયે, મોટીયે ભવદુઃખ તાપ રે; પદમ ૫
 વિષય રૂપ શીત સો લાગે નહિ, થોડે નહિ આશ્રવ આપ રે. સાર ૫
 જીવ તણાવ જલ કર્મ તે, આશ્રવ નાજાં કરો બધે રે; પદમ ૬
 અધ હોવે મત મોહમે, એ જીન આગમ સધ રે. સાર ૬
 વચ કરો ચાર કથાયને, છોડ દો પંચ પ્રમાદ રે; પદમ ૭
 આદરો મુલં સમકીત કીયા, મેટજો ભર્મ અનાદ રે. સાર ૭
 શ્રી જીન આજ્ઞા આરાધીયે, પાળીયે સંજ્ઞા ભાર રે; પદમ ૮
 જનમં મરણં વિપત્તા ટળે, ઉતરે ભવંજળ પાર રે. સાર ૮

- નિર અતિચારે પાળે જ્ઞાનાચાર દે, કાંઈ પાળે
ઉપીયોગે જ્ઞાન આરાધતાં દે; માણાં ૦
- જ્ઞાન થકી કાંઈ આવ્યા છે વિજ્ઞાન દે, કાંઈ આવ્યાં
વિજ્ઞાને રીત પંથ સાધતા દે. માણાં ૬
- પુન્ય પસાયે મળિયા ગુરુ ગુણવંત દે; કાંઈ મળીયાં
સેવાથી સમકિત પામીયા દે; માણાં ૦
- ઉઘડી છે કાંઈ અંતર ઠેરી આંખ દે, કાંઈ અંતર
દરશનથી દુખડાં વામીયા દે. માણાં ૭
- દ્રઢ ધરમમાં નિશ્ચય છે પરિણામ દે, કાંઈ નિશ્ચય
મુરના ચળાવ્યા નવી ચળે દે; માણાં ૦
- હાઠ મિલચે લાગ્યો ધર્મનો રંગ દે; કાંઈ લાગ્યો
મિથ્યાશ્રુ મન નવિ મળે દે. માણાં ૮
- ત્રણસે ચોશઠ પાખંડનો પરિહાર દે, કાંઈ પાખંડ
નીનવનો સંગ નવિ કરે દે; માણાં ૦
- દેવ અરીહંત ગુરુ ગમે સુસાધ દે, કાંઈ ગુરુ
અહીંયા ધર્મને આચરે દે. માણાં ૯
- સમકિત ધારી ત્રમતા રમના કુંડ દે, કાંઈ સમતા
શંકા કંખા દુરે ટળી દે; માણાં ૦
- વિતિગીચ્છા વત્ત્યાં વેર વિદોષ દે, કાંઈ વત્ત્યાં
અંતરથી ગર્વ ગયા ગળી દે. માણાં ૧૦
- પાખંડીની પ્રશંસા પરસંગ દે, કાંઈ પ્રશંસા
કુસંગ થકી દુરે રહે દે; માણાં ૦
- જળ પંકજ પરે આતમ નવી લેપાય દે, કાંઈ આતમ
ઉવર ગુણે ઠરી ગહગહે દે. માણાં ૧૧
- ત્રણ મનોરથ મનમાં ધારે નિત્ય દે, કાંઈ મનમાં
ઉદાસ રહે સંસારથી દે; માણાં ૦
- ખોટો જી કહે આવક ગુણ અનેક દે, કાંઈ આવક
મેં ગયા પુરણ પ્યારથી દે. માણાં ૧૨

- જેદની બેઠીને બેઠી છે, રોય લેટસી કહેલી છે,
ખરી રહેલી છે, રાખીને બેઠે ખરું છે, ૨
- થાપણ ખોટી નથી કરે, આજ અલીક ન ઉચરે,
મરણુ ધરે છે, કુટી થાજ નથી બરેલ,
પ્રાણીની કોઈ દાની છે, ન વડે એકવી વાળી છે,
શુભ ખાળી છે, પરનિંદાને પરદરે છે. ૩
- સત્ય વાયક શુદ્ધ બેઠે છે, બેઠીને નથી યેલે છે,
નથી ખોલે છે, મમં વચન મુખમાં થઈ છે;
વસ્ત્રોં વેર વીરોધ છે, આંખની સરણુ બેઠે છે;
કરી કોષ છે, જલજલ નથી વ્યય બકી છે. ૪
- ન કરે વ્યર્થ વીવાદ છે, પાપની નાપે યાદ છે;
લેહે સ્વાદ છે, સત્ય મુધારસ પાનના છે. ૫
- ગીરવા ન દીએ ગાળ છે, ન કરે ભુક જાંબળ છે,
પટે ફાળ છે, વાળી એકવી નથી વડે છે;
રહરી પરાઈ વાત છે, ન કરે જગત પ્રખ્યાત છે,
શુભ પાત છે, યાત કરે નહિ નીજ હુદે છે. ૬
- નીજ નારીના દોષ છે, ન કહે કરી આકોશ છે,
તણ દોષ છે, ચિત્ત રાખે સંતોષને છે,
દેઈ કુટ્ય ઉપદેશ છે, ન કરાવે તે કલેષ છે,
હમેશાં પરીહરે, માયા મોસને છે.
- ધરી આવકને લેખ છે, ન લખે કુલ લેખ છે,
અરેખ છે ન કરે, નીજ નયલો થઈ છે;
પભલો ખ્યારી વાળી છે, મુખ ખમે સદુ પ્રાણી છે,
અજાણી છે, વાત નથી ધાયે નદી છે. ૮
- કુટ કથનને પરીહરે, મુલ સર્વથા નથી કરે,
ચિત્ત ધરે છે, શરણુ શી વીતરાગનું છે;
સત્ય તણે મુખભાવ છે, જલમાં ન ખુટે નાવ છે;
ધન ધાવ છે, વીષ ન વેરે નાગનું છે. ૯

જ્યે કયા કીયા જોગી તુમને, નામ નામગી જલા રીયા;
 રીયા સાર નોદાર નામકું, ધરણીધર પદવી રીયા. ત્રીન લોકમે'૦૬
 બટે ઉમેહને આમે સાદીબ, સંવહરીકા દાન દીયા,
 માન પીનાકી આજ્ઞા લેકર, મદારાજને જોગ લીયા;
 રાજ તિલ હર ચલે જંગલમે', જુગતમે' કાઉસગ કીયા,
 બટે ધીર ગંભીર સાદીબને, ત્રીન લોકમે' નામ કીયાંત્રીન લોકમે'૦૭
 ઉજ્જ્વલકાંઠી બડી મુખમે', નીરંજન નીરાકાર ખડા,
 કમહામુરને કીયા કડકા, ભામંદગ વાહગ ચડા;
 સોઈ હીનમે' કમહામુરને, પીછલા દાવા જગાયા,
 મેપમાગીકા સેન્યા લેકર, જલદી જલદી જુલવાયા. ત્રીન લોકમે'૦૮
 બડા કીયા ધનધોર ભેરમે, પવન ચલાયા મતવાલા,
 કંઠ કંઠ કંઠ હુવા કડકા, ચમકે વીજકા અજવાલા;
 મુચલધાર મેધ વરસતે, ગગન ગરજતા ચીતાલા,
 સાત દીવસકા બડીજટીમે', ધોર બડા હે મતવાલાંત્રીન લોકમે'૦૯
 ચમક ચમક વીજળી ચમકતી, કડક કડક કડકાટ બડા,
 નાક જરાજર અપા પાણી, નાય નીરંજન ધીર બડા;
 સંકટમે' સીંદાસન યજ્યાં, હુવા ઘંટકા અવાજ,
 અવધોજ્ઞાનસે ઈંદ્ર દેખે, ધાવે ધાવે ધરણી રાંજ. ત્રીન લોકમે'૧૦
 ધરણીધર જલદીસે આયા, પદ્માવતીકું સંગ લીયા,
 પદ્માવતીને લીયે શીરપર, શેપનાગને છત્ર કીયા;
 કોડ ઉપાય કીયે કમહને. કમુખી ઈલાજ નહિ ચલતાં,
 રખનેવાલા સાદીબ ઉનકા, છલનેવાલા કયા કરતાં. ત્રીન લોકમે'૧૧
 છતે શ્રી છનરાજ સાદીબજી, કમઠ હારકે દુર બડા,
 હાથ જોઠ કર અરજી કરતાં, પાર્શ્વનાથજી તુમ બડા;
 કેવલ સર્વ પ્રભુ શીવપુર પહોંચ્યા, પાર્શ્વનાથજી મતવાલા,
 જગી જોતમે' જોત જુગતમે', તપે તેજકા ઉજવાલા. ત્રીન લોકમે'૦૧૨

પૂજ્ય શ્રી દોલતરામજી, બહુ શુભ ભંડારો;

રીખ.લાલચંદજી કરે વિનતિ, દાસ ચરણારો.

ચંદા ૧૩

અથ શ્રી મઠ્ઠદેવા માતાની સજ્જાય.

એક દિન મઠ્ઠદેવી માતા, પૂછે છે જયલજ્જનનંદની વાતો કે બહુ નેહ ધરી.
મારો રીખવ ગયો કેઈ દેશે, કે દાઉ મુજને મળશે કે. બહુ ૧
આંખે આંમુદા બહુ વરસે, મારો રીખવ જોવા મન તલસે કે; બહુ ૨
મ્હાશા રીખવે મુજને વીસારી, માનો મોહ ગયો નીવારી કે. બહુ ૩
વનીતા નગરીની પાસે, સ્વામી સમોસયો ઉદ્ધાસે કે; બહુ ૪
સમોસરણદેવે રચીયો, સીંધાસન રત્ને જડીયો કે. બહુ ૫
જોડી છત્ર બીરાજે શીવ, ચામર વીજ ચોવીશ કે; બહુ ૬
વાજાં વાગે સાદીબાર કોટ, મુર આવે હોડાહોડ કે. બહુ ૭
ભામંદળા જગદે છે અંબોડે, જાણે મુરજ ઉચ્ચા કોટ કે. બહુ ૮
દેવ દુંદુભી આકાશે વાગે, જાણે ગગન મંદળ ગાગે કે, બહુ ૯
ત્યાં તો મુરનર સૌ સેવા સાદે, ભવી જીવને પાર ઉતારે કે. બહુ ૧૦
ભરતેશ્વર કહે મુજો આઈ, પુત્ર દેખાડું તો મુંઝીયો વધાઈ. બહુ ૧૧
ભરતેશ્વર વાંદવા ચાલે, આઈ જગ ખડે ત્યાં માલે કે. બહુ ૧૨
ભરતેશ્વરને કહે આઈ, પુત્ર આવની કીહાં વળાઈ કે. બહુ ૧૩
સમોસરણ સ્વામીજી કેરા. માતા દેવ વાજાં જાણેરા કે; બહુ ૧૪
મેં જાણ્યું ને વચ્છાબહુ દુખીયો, એતો દીસે છે સદુધી મુખીયો કે. બહુ ૧૫
પુત્ર એવડ મુખમાં માલે, તો તે મુજને શીદ સંભારે કે; બહુ ૧૬
મેં જાણ્યું વચ્છા સદુધી દોહીલો, પણ દીસે છે સદુધી મોહીલો કે. બહુ ૧૭
પુત્ર વાંધા ઉગમતે સુદે, માતાના પાપ પડાગ ગયા દૂરે કે; બહુ ૧૮
પૂત્ર વાંદીને કેવળ પામ્યા, એમ રૂપવિજયે શુભ ગામારે. બહુ ૧૯

અથ શ્રી નિર્જરા માવની સજ્જાય.

(“ મુરીજન સાંબળજો સખ કોય ” — એ રશી.)

છી જન મારગ જોગજો, કાંઈ નિર્જરા ભાવ વિચાર,

મુકે સર જળ તાપથી, કાંઈ તીમ છીને કર્મકો વાર;
 ચતુરનર અનુભવ દ્રષ્ટી નીહાળ. એ ટેકો ૧
 દેહી લાજન એવ ઘૃત છે, કાંઈ કર્મ તે છાશ સમાન;
 તપ હુતાશન ભીજ કરે, કાંઈ હેમ કીટ ધમ ભણ. ચતુર ૨
 તે તપ બારે પ્રકારનું, કાંઈ અણુસણુ ઉગ્રોદરી નામ;
 ભીખ્યાચરી રસ ત્યાગણે, કાંઈ જાણી નિર્જરા કામ ૦ ચતુર ૩
 કાંઈ કીલે સમ્પન્નતા, કાંઈ બાજ તપ ખટ પ્રકાર;
 પ્રથમ પ્રાયશ્ચીત તપ કહ્યો, કાંઈ વિનય વૈયાવચ્ચ ધાર. ચતુર ૪
 સજ્જાય ધ્યાન કાઉસચ્ચ ભલો, કાંઈ એ અભ્યંતર મુ બિચાર;
 ધિક્કિ લોક પરલોક કિર્તિ બીના, કાંઈ સો નિર્જરા તપસાર. ચતુર ૫
 કર્મ પહાડ ભેદન મણી, કાંઈ કરણીયા વજ્ર સમાન;
 પુણ્ય મમતા ત્યાગીએ, કાંઈ શુદ્ધ ભાવ મુખદાન. ચતુર ૬
 સણુ અગ્નિ સણુ નીરમે, કાંઈ લૂહાર સાણુસી જેમ;
 પુન્ય પાપ ફળ લોગવે, કાંઈ દીનુઈ બંધન તેમ. ચતુર ૭
 એહાં લગે ન મોક્ષ સર્વંથા, કાંઈ તીહાં લગે નિર્જરા ભણ;
 સર્વંથા નિર્જરા હોય તદા, કાંઈ લહીયે પદ નિર્વાણ. ચતુર ૮
 ધમ જાણી શમ દમ ભાવશું, કાંઈ કરી અર્જુન અણુગાર;
 તીલોકરીખજી કહે છ માસમે, કાંઈ પાયા ભવજલ પાર. ચતુર ૯

અથ શ્રી નેમરાજુલની સજ્જાય.

("રાયજી હમને હાંડુ આણા કે રાય ગરાશીયા રે લોલ." એ રશી.
 કહે કર ભેટી રાજુલ નાર કે, શુણુએ શામળા રે લોલ;
 તમે છો બાદવ કુળના ચંદ કે, નિરૂપમ નિરમળા રે લોલ. ૧
 પાળો પુરવ ભવની પ્રીત કે, મેલો આમળો રે લોલ;
 દેખી પંજરમાં પશું મંદ કે, કીધા મોકળા રે લોલ. ૨
 વળીયા તોરણથી તત્તખેવ કે, ઘયા મન આકુળા રે લોલ;
 એક ન ઘટે હમને વાત કે, નેમજી નાહલા રે લોલ. ૩

- એ' યા ભવભવ જુમચી દાસ છે, ચાકર પાવણા રે લોલ; ૪
આવે આપણા ઘડમાંને છે, માંડયા આકળા રે લોલ.
એને સાંગામાંથી માંડે છે, પાઉં પાવણા રે લોલ;
દીવે ભોજનની બહી બાંનિ છે, ગીલા અનિ બલા રે લોલ. ૫
નેમણ દીધાં વરણી દાન છે, ખરી ગન ખાંતશું રે લોલ;
ચલીયા બીટવા ગદ બીરનાર છે, રૂપી રીતશું રે લોલ. ૬
દીધા અંજનનો ઉપચાર છે, પુરણ પ્રીતશું રે લોલ;
આથ સદસ સાધુ પરીવાર છે, સમના ચિન ધરી રે લોલ. ૭
એકવો સુંગી રાજુલ નાર છે, પુરણ પ્રીતશું રે લોલ;
ચાલી પેટાંચી પીડની પાસ છે, ગજગતિ ગાંભની રે લોલ. ૮
લીધા પંચ મદામત બાર છે, બહી પદે સ્વામની રે લોલ;
દીધા શિવપુરનો સંઘાત છે, આથ સ્વામની રે લોલ. ૯
નેમણ રાખ્યો અવિહદ નેહ છે, રાજુલ નારશું રે લોલ;
આપ્યો શીલ મુરંગો ઘાટ છે, મત આચારશું રે લોલ. ૧૦
પેટાંચા મોક્ષ પુરી માજાર છે, બદુ પરીવારશું રે લોલ;
ધન્ય ધન્ય બાવીશમે છનરાય છે, શીલ શીલુચારશું રે લોલ. ૧૧
મજુણ પોતાનો કરી દાસ છે, પાગ ઉતારને રે લોલ;
દેએ દોલત દીન દયાળ છે. દુરીજન વારને રે લોલ. ૧૨
ત્હારા સેવકની અગદાસ છે. ચિનમાં ધારને રે લોલ;
માજે મેઘસુનિ માય બાપ છે. મુગ્ધને તારને રે લોલ. ૧૩

અથ શ્રી શનિશ્વરનો છંદ.

(ચાપાઈ.)

- સરસ્વતી સંપત્ત ધાં મુજ સદા, અસીય વિધન નવિ આવે કદા;
નગરી ઉનેલી વિક્રમ રાય, સભા પુરીને બેઠા દાંય. ૧
એલીક પાસ સભામાંહે બાજુ. નવે ચઢનાં કરે વખાણુ;
એક કહે શનિશ્વર છે કુર, દેખાટે અતિ પ્રાણી રૂર. ૨
નિજ દ્રષ્ટે શની પોતં પાગળે, પીતા સારથી તમે સાંબળે;
રાજા વિક્રમ બેસ્યો ઇશું, એણે રાંકે બાપટે ચાલે દીશું. ૩

૧ ને પ્રદીપ લાવે શા પાસ, તવ ઉતરે: શનિશ્વર તાસ;
 ૧૫જુન રૂપ દેખી અતિ ઘણું, વચન કહે તે વરવા તણું. ૧૮
 વેકમ કહે કર માટે નથી, નથી પરજાએ તેદથી;
 તજે વર અંદીએ રીયો, એ વર માગીને મે લીયો. ૧૯
 ગમે પરજો વીક્રમચય, કે તે દાસે જાણે માય;
 પ્રગટ પરજાએ તવ પુત્રીકા, થી પતીને હા પડ્યો તિદાં યકા. ૨૦
 નરપતીના નિહાં પ્રજામી પાય, થીપતી નિજ વર લેઈ જાય;
 અશન પાન કરી શબ મુએ, શેઠ સદીત રૂપ વિચિત્ર જુએ. ૨૧
 પ્રિયમાં વરસ તિદાં આઠા આત, અવલોકે શનિશ્વર પતી વાત;
 શની હંમેશ મપે સંક્રમી, હાર ગોલસે મુકયો વમી. ૨૨
 અદી સંવહર મસ્તકે રહે, અદી નામે ભેતીય કહે;
 અદી સંવહર ચરણે વાસ. દુયો શનિશ્વર તીજે તાસ. ૨૩
 જનમ ઘડી દ્વિતીય ચીથે આઠમો, દાદશમો શનિશ્વર વમ્યો;
 એ કથા સાંજગરે જોહ, સર્વ રાશી હજા પામશે તેહ. ૨૪
 તવજુજુ શનિશ્વર પ્રગટયે ત્યાય, વર માગે તમો વિક્રમચય;
 જો તું મુજને તુકયો અહીં, જોહ કથા કહેશે તારી સહી. ૨૫

* આ ચોપાઈની મતલબ એ છે કે, માણસને પોતાની જે જન્મરાશી
 હોય તે રાશીથી મળવ. જે રાશી જાગવના હોય ત્યાં સુધી મળવું.
 તે મળના પેશા, જીવન, મારો, આપ્તમો, અને ખારમો, એટલા આઠ આવે
 તો પોતાને પતેલી છે એમ સમજવું. નેના ચોથો અને આપ્તમો પોતાની
 રાશીથી સની હોય, તો અદી વરસની પતેલી સમજતી. અને પોતાની રાશીથી
 ખારમો રાશી હોય તો સાઠ સાત વરસની પતેલી સમજતી પછી અદી
 વરસ મસ્તકે રહે, અને અદી વરસ છાતીએ રહે, અને અદી વરસ પગે
 રહે, એ સાઠ સાત વરસની પતેલી સમજતી પાશ કે દાસ શનિ મેષ
 રાશીનો છે નો વરખ રાશીને ખારમો થયો, એટલે જ ૭ ૮ ૯ ૦ આ નામ-
 પાળને સાઠસાત વરસની પતેલી ચાલે છે. તો એ પતેલીવાળા માણસે
 આ ચોપાઈ હમેશાં સવાગના એક વખત બજવાથી શનિશ્વર તેના ઉપર
 મહેર નજર રાખે છે.

અથ શ્રી મહાવીર જીન સ્તવન.

નહિ માંનું રે અવરની આંખ, નારે પ્રભુ નહિ માંનું;
 મહારે ત્હારે વચન પ્રમાણ, અવરને નહિ માંનું. નારે ૧
 હરિહરદિક દેવ અનેરા, દીઠા મેં જગમાંહે રે;
 ભામિની ભમર કુટિલ સહુ સોગી, તે તો મુજને ન મુકાય. નારે ૨
 કોઈક રાગી કોઈક દેવી, કોઈક લોભી દેવ રે;
 કોઈક મહા માયાના ભરીયા, શી કરવી તસ સેવ. નારે ૩
 મુદ્રાં પણ દીસે નહિ જેઠમાં, તારી પ્રભુ તિલભાત રે;
 તે દેખીને દીલ નવી રીઝે, શી કરવી તસ વાત. નારે ૪
 તું ગતિ તું મતિ તું મુજ સ્વામિ, છવ છવણ અધાર રે;
 શવ દિવસ મુપનાંતરે તુંહિ, તુંહિ તુંહિ મારે નિરધાર. નારે ૫
 ચોવીસમે જીન ત્રિભુવન સ્વામિ, રાજા સિદ્ધારથના નંદ રે;
 ત્રિસલાજીના ન્હાનપ્રીયા તુમ, દીઠ હે અતિહિ આનંદ. નારે ૬
 અવગુણ સરવ ઉવેખીને મુને, સેવક કરીને નિહાળ રે;
 જગ બધુએ વિનતિ આની, મહારા દુઃખને દુરે ટાળ. નારે ૭
 મુમતિવિજય કવિરાધને, કહે રામવિજય કરજોડ રે;
 ઉપગારી અરિહંતજી, મારા ભવ ભવ બધેન છોડ. નારે ૮

અથ શ્રી અર્જીત જીન સ્તવન.

ધીરો આરો જીનવર વારો, અજીતનાથ અધિકારી,
 એકેસો સીત્તેર જીનવર વિથરે, નવકોટિ કેવલ ધારી;
 આરો સદુષ્ટી આરો રાજ, અજીતનાથને વારો. એ આંકણી. ૧
 નવ સદસ કોટી મુનિવર મોટા, અહી દીરે ઉપગારી;
 સાધુ સાધ્વી યાવક આવિજા, જિતૂદા નરનારી. આરો ૨
 રાધશું રમતા રાણી જીત્યાં, ગરભાતણે શુણ લીધા;
 પુત્ર જન્મ ભાણીને રાજાએ, અજીત નામ તસ દીધા. આરો ૩

અજીત કામ મોહ અજીતે જીત્યાં, જ્ઞાન કેવળ તવ પામે;
 શ્વેતકર્ણ મળી મહોત્સવ કીધો, હનનરના શુભ ગાયા, આરો
 પુરવ સાથ બહોંતેર આયુ, પાળી પદોંધ્યા મુગતે;
 અંગ ડાઠામે ગાળી તેજસિંધુ, બાંધે હનનરના શુભ ભુગને, આરો

અથ શ્રી રાજેમતી નેમનું સ્તવન.

(“સુવચ્ચ અમં તો દિવં આજ્ઞાકે, રાવ ગરાશીયા પે કોત”-અં રશી)
 નેમજી તોજીથી રથ વાળી કે, પ્રમુ પાછા વળ્યા રે હોત;
 ધનસ નેમજી રે હોત.
 નેમજી નવજી રામજી નાર કે, જાગ નવજો બધો રે હોત.
 નેમજી એમ કેમ તોયે પ્રમ કે, કવિજી કવંડુ કરી રે હોત;
 નેમજી પૂવ બવની પ્રિત કે, ને કેમ વિસરી રે હોત.
 નેમજી આલે નજીકે રમ કે, મુગુજીની પ્રિતી રે હોત;
 નેમજી કિન કિન ચડતે હોત કે, ઊનખની રીતી રે હોત.
 નેમજી વાજીવાની છાપે કે, પડી થીર નવી રહે રે હોત;
 નેમજી તેમ નિયુંજી નિરનેક કે, નેક નહિ રહે રે હોત.
 નેમજી હુ ને તુજી મુષ્કીન કે, વેશી નું સહી રે હોત;
 નેમજી જલિ જલિ મરે જા ન કે, ઘીવાને મન નહિ રે હોત.
 નેમજી નિર જન મનચન કે, તુને કાઈ નવિ અડે રે હોત;
 નેમજી એક એકાએ પ્રિત કે, કેમ પુરી પડે રે હોત.
 નેમજી વિરક અનિની અવગ કે, દેશ પર જલે રે હોત;
 નેમજી મળત હુ મળી વન કે, કડીયે ફેલ અમતે રે હોત.
 નેમજી નકજી મુજી નકજન કે, હજી હજી સાતરે રે હોત;
 નેમજી એકજી હમુ કિન કે, ને કેમ વિસરે રે હોત.
 નેમજી મુજી અવતુજીની વન કે, એમ કેમ વિસરે રે હોત;
 નેમજી જાહે અજીની કજ કે, મુજીજી સાતરે રે હોત.
 નેમજી રામજી કિન હોત કે, મુજી કિહેલે મળત રે હોત;
 નેમજી હસ સજી હમુ હોત કે, મળત વળિત રૂપાં રે હોત.

અથ શ્રી સંભવનાથજીનું સ્તવન.

(ચાત.)

પ્રભુ પ્રભુનું દે, સંભવનાથ સોહામણા;
વાણી સુજાતાં દે, સદેહ જાને ભવતણા;
ઠરબેરી દે, ભાવ ધરી શિર નામીયે,
શુભ ગાતાં દે, મુક્તિ તણાં મુખ પામીયે.

(ઉપસો.)

પામીયે સદિ મુક્તિનાં મુખ, ભાવથી જો ધ્યાઈયે,
શુભવંત ગિરવા દેવ ત્રીજા, શ્રી સંભવનાથ આરાધીયે;
નયરી સાવશ્થી તણે નરેશ્વર, રાય છતારી જાણીયે;
શાણી તે સોન્યા તણે નંદન, શ્રી સંભવનાથ વખાણીયે. ૧

(ચાત.)

થડદ મુપનશું દે, સ્વામિજી આવીને ઉપના;
તવ દેશમાં દે, દાનના સંભવ નીચના;
તેણે શુભે ઠરી દે, સંભવ નામજ ધાપીયુ;
પુત્ર જન્મે દે, દાન રાયે બહુ આપીયુ.

(ઉપસો.)

આપીયું બહુ દાન રાયે, પુત્ર જન્મ લ્યારે હુવો;
તવ દેવ દેવી ઉદ્ર આવી, જન્મ મહોત્સવ મુર કીયો;
અનુકેમિ ચોવન વય જાણી, પાણીમહણ કરાવીયો;
સંસારનાં મુખ લોગવી, પછી સંજમશું મન આણીયો. ૨

(ચાત.)

એક કોડને દે, આઠ લાખ દિન દિન પ્રત્યે,
સંવત્સરી દે, દાન દીધાં એવા છનવરે;
તેવ દેવતા દે, ધાસઠ ઉદ્ર મહોત્સવ કરે,
નર સહસ્રશું દે, સ્વામિજી સંયમ ઉચરે.

(ઉપસો.)

ઠાચરે સદી સ્વામિ સંભવ, મુર ચળે મંચરે;
મુનિવર તિહાં મહે પરિસાહ, મેરૂની પદે નવિ ચળે;

તાહારો માન પુત્ર મને ખારો છે, તે તો દુર્ગતિ પુરનો દારો છે;
એ તો ભવ અટવીનો આરો છે.   એહો દુર્મં ૬

કહે દુર્મંતરી દોષ નહિ મ્હારો, એ તેડયો નહિ સ્વામિ ત્હારો;
એ ઉપાધિ તલ્લો સહિ ઉપગારો,

હો સુમતિ ૭, સુજને એવયે દોષ દીયો શા માટે.   ૭

નીર વહે નીચે દાળે, હાથું ન વહે કોઈ કાળે;

એ તો કલજલ કરી કોઈક વાળે.   હો સુમતિ ૮

મેલા ખેલા નિહાં હોરે, અલ્પતેડયો જગ સહુ જોરે;

એ તો ખાંતે નિશિ મધળી જોરે.   હો સુમતિ ૯

નિહાં દેવગુરુ દર્શન કરવા, કથા મુળી પાતક હણવા;

તિહાં મોહ આવે છે મન હરવા.   હો સુમતિ ૧૦

અંગે કથા મુણવા જાવે, આજસ ઊધ તિહાં આવે;

ભગવાન વચન નહિ મન ભાવે.   હો સુમતિ ૧૧

હવે કંત તમારો સમજાવો, પ્રેમ વાચકથી પરચાવો;

તિહાં દુર્મંતિનો નહિ કાંઈ દાવો.   હો સુમતિ ૧૨

સમતા ધરમાં જે કરશે, શુદ્ધ સમકિત તેહિ જ ધરશે;

ભવસાગર પલ્લુ તેહિજ તરશે.   હો સુમતિ ૧૩

જે ઉપાધિ તલ્લું ધરથી ટળશે, સમાધિ તલ્લું ધરમાં ભજશે;

તે તો માહાનંદ પદમાં જઈ મજશે.   હો સુમતિ ૧૪

અથ શ્રી શિખામળની સંજ્ઞાય.

(“ ધારણી મનાવે જે મેધકુમારને જે. ”—એ દર્શી.)

કાંઈ નવિ એતો જે ચિત્તમાં જીવડા જે, આયુ ગળે દિન રાત;
વાત વિસારી જે ગર્ભવાસની જે, કુણું કુણું ત્હારી ભાત. કાંઈ ૧
દોહિલો દીયો જે માનવ ભવ તલ્લો જે, આવક કુળ અવતાર;
આંસિ પુરી જે ગિરવા શુદ્ધ તળી જે, તુજ ન મળે વારંવાર. કાંઈ ૨

તું મત જાણુ રે એ ધન માહુરૂં રે, કુણુ માતા કુણુ તાત;
 આપ-સ્વાથે સહુ કોઈ મળ્યું રે, મ કરે પરાઈ તું વાત. કાંઈં ૩
 પુણ્ય વિહુણા રે દુઃખ પામે ઘણા રે, કોષ કીએ કીરતાર;
 આપ કમાઈ પુરવ જાવ તણી રે, ન મિટે તેહ લગાર. કાંઈં ૪
 કઠિણ કરમને અહનશ જે કરે રે, તેહનાં કળ જે વિપાક;
 હું નવિ જાણું રે કુણુ ગતિ તાહરી રે, તે જાણે પીતરાગ. કાંઈં ૫
 તે દુઃખ સદ્યાં રે જહુ રમણીતણાં રે, અનંત અનંતીવાર;
 સંજિધ કહે રે જે જીનને જાણે રે, તે પામે મોક્ષ દ્વાર. કાંઈં ૬

અથ શ્રી ઉપદેશી સજ્ઞાય.

(“અજ તો મનવા મેરા મેલી રને માન ”—એ દેશી.)

અજ તો વિષયનકો રસ ત્યાગ દે ગમાર, મારં એ ટેક.
 વીધે કોઝોરી ઈદ્રજાળ જાત, એ સમજો નરનાર;
 રજી સર્પ અરૂ જ્યું મૃગ તૃખા, વીણસત લાગે ન વાર, વારં અજ ૧
 આ જાવ અપજ જોત હોત હે, પરજાવ દુઃખ અપાર;
 હસ અવસ્થા મહનમત વારી, સજકુ કરત પીગાર, ગારં અજ ૨
 અલી પતંગ કુરંગ મીન ગજ, એક એક નિરવાર;
 શબ્દ રૂપ રસ ગંધ સ્પર્શ, એ પંચ વિષય વીકાર, કારં અજ ૩
 પંચ વિષયકા તેવીસ તસકર, હેત દુઃખ સંસાર;
 પરચોત્તમ કહે દુર કરી કે, કીજે કરણી સાર, સારં અજ ૪

અથ શ્રી માકુદેવા માતાની સજ્ઞાય.

(“રજની ક્યાં રમી આઝ્યા જી.”—એ દેશી.)

નગરી વનીતા જાલી બિરાજે, જગમગ જગમગ સોહે જી,
 કંચન માંહે કોટ બિરાજે, સુરીનરનાં મન મોહે જી;
 ઈલુ-કોડ પુરવ લગ પામી સાતા, મોરાદેવી માતા જી. એ ટેક ૧

જાડે આદેશર આવી ઉપના, મોરાદેવી ચેટે લ; ઇલુ ૦ ૨
 જામણ જગમે દુધ જ્યાંવી, જાયો રીખવ જાનેશર બેટો લ. ઇલુ ૦ ૨
 સેજ્યા ઉપર બેઠા સોહે, તે વડા તડીયા ગાદી લ; ઇલુ ૦ ૩
 દુધા ભરત આદુભજ સરખા પોતા, જ્યાંરી જગમે દીપે દાદી લ. ઇલુ ૦ ૩
 અડાલું વળી નાના પોતા, લગીલળી લાગે પાયો લ; ઇલુ ૦ ૪
 રૂપ અનુપમ અવલ ધીરાજે, મુલ કંતા મુખ આગે લ. ઇલુ ૦ ૪
 જાદી સુંદરી દોનું પુત્રી, રહી અખંડ કુમારી લ; ઇલુ ૦ ૫
 મોહટી સલીયા મુકતે પહોંચી, જ્યાંદો જગમાં મહીમાં ભારી લ. ઇલુ ૦ ૫
 પાંસઠ હજાર પેદી નજરે દીદી, નામ સધજાના ધરીયાં લ; ઇલુ ૦ ૬
 શોગ સંતાપ કદીય ન દીઠો, પુરા પુન્ય તેણે કરીયા લ. ઇલુ ૦ ૬
 અંગમાં કદી ના દુધ અશાનાં, તસકો કદીય ન કીધો લ; ઇલુ ૦ ૭
 જ્યાં લગી જીવ્યા મોરાદેવી, અ. શક એક નવી લીધો લ. ઇલુ ૦ ૭
 શ્રી આદેશર અઠે પધાર્યાં, દીધી ભરતે વધાય લ; ઇલુ ૦ ૮
 હરણ ધરીને હાથી હોરે, પુત્ર વંદણને આઈ લ. ઇલુ ૦ ૮
 જ્યે ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી દેવી દેવતા, નરનારીના મદો લ; ઇલુ ૦ ૯
 સમોશરણમાં સાહેબ બેઠા, જેમ તાગમાં ચડો લ. ઇલુ ૦ ૯
 જગ તારણને જોતી જામણ, આયો ઉત્તલ ધ્યાનો લ; ઇલુ ૦ ૧૦
 મોહ કર્મ જીત્યાં મોરાદેવી, પામ્યા દેવજાનાં લ. ઇલુ ૦ ૧૦
 ઇલુ ચોવીશીમાં સધજા પહેલી. શીવનગરીમાં પેડીલ; ઇલુ ૦ ૧૧
 મોરાદેવી મુકતે પોહોંચ્યા, હાથી હોરે બેઠા લ. ઇલુ ૦ ૧૧
 શ્રી આદેશર ઉદર ધરીને. મોક્ષ પોહોંચ્યા માતા લ; ઇલુ ૦ ૧૨
 જપિ રાયચંદ્ર કહે જે ગુણ ગામે, તે નર પામે શાતા લ. ઇલુ ૦ ૧૨
 સંવત અઢાર વર્ષ સાટ્રાસે, મેડન નગર ચોમાસો લ; ઇલુ ૦ ૧૩
 કાલિક વદ સાતમે ગુણ ગયા, મુણનાં પામે લીલ વીલાસો લ. ઇલુ ૦ ૧૩

અથ શ્રી ઉપદેશી હંદ.

(મનદર.)

અતિ અપમાન કરી દયા વિના દીધું દાન,
 એવું દાન દીધાથી ન દીધું તેજ સાધે છે;

આજસ ન કીધી પળ કપટનું કીધું કામ,
 એવું કામ કીધાથી ન કીધું તેજ સાદે છે;
 પાણીની તરસ લાગે વીળ તણું પીધું પાન,
 એવું પાન પીધાથી ન પીધું તેજ સાદે છે;
 કહે દલપત્ત કગવા પ્રભુનું લીધું નામ,
 એવું નામ લીધાથી ન લીધું તેજ સાદે છે. ૧

એક સરણાઈવાળો સાત વર્ષ મુધી રીખી,
 રાગ રાગણી વગાડવામાં વખણાવો છે;
 એકને જ બાચું એવી ટેક છેક રાખી,
 એક રોકને રીઝાવી મોજ લેવાને મંડાવો છે;
 કહે દલપત્ત પછી બિલ્લો તે કંજુસ રોક,
 ગાયક ન લાયક તું ફાગટ પુલાવો છે;
 શિકું છે તે બિલ્લુ તેમાં કરી તે રી કારીગરી,
 શાલિકું જાળવે તો હું બાલું કે તું શાવો છે. ૨

દેખવા પરાયા દોષ ચક્રુ ને અચળ થાય.
 અચળ તો આપણી જ આંખ આડું ધરીએ;
 મિથ્યા મુખ સ્વાદ માટે કરે ને વિવાદ કોઈ,
 સખીએ વદન બધ વેળ ન ઉચરીએ;
 સમજી વીચારી કરી સંદાસ ઉપાડીએ ન,
 ને ઉપાડીએ તો નાક બધ કરી ફરીએ;
 કહે દલપત્તરામ ને કહાપિ કોઈ કામ,
 બળ મુખ ખેલે ત્યારે કાન બધ કરીએ. ૩
 માનવીએ મધ્ય અભિમાન ધરી ચાન કહે,
 નજરીયા હોક છેક નજગા નરમ છે;
 હું તો બમું સર્વને મને બસી ન શકે કોઈ,
 કેવું મોટું માંસ ચેષુ ચકતું કરમ છે;
 ત્યારે તેને તેજ કામ કહે દલપત્તરામ,
 ખેટો એવે મેટો તાર મનમાં મરમ છે;

બસવાનો ભાઈ તે તો તારાજ ધરમ ધાર,
સજ્જનને બસવાની અતિયે ધરમ છે. ૪

કીમત ન બાણે તેની કીરતી કરીએ કેમ,
કહો એના પીતાનું અમારે કયાં કરજ છે;
વગર તેણ્યા બાળ વદીએ વખાણુ વહાં,
એ થકી તો પલ્લું સારું અમારું ધર જ છે;
જર તણું મદથી તે આંખે ખેલી નેતા નથી,
શારદાને વર શીર અમારે જરજ છે;
જેને કવી જનની ગરજ નથી જણાવી તો,
એવા મગરૂરથી અમારે શી ગરજ છે. ૫

ફક્કડને પકડવા બાણે સરદાર જતાં,
નાડું છુટયું ફક્કડનું ત્યાં પેલો પેકારે છે;
ફક્કડ કહે તું મને બાપ કહે તોજ બાંધું,
નહિ તો ન બાંધુ તેની ધરમ તો તારે છે;
મનાવતાં બીજી રીતે માને નહિ તેનું મન,
બાંધ બાપ નાડું અંતે એમ તે ઉચ્ચારે છે;
દાખે દલપતરામ દેખી લ્યે એ દાખલાથી,
નિરલજ છતે અંતે લાજવંત હારે છે. ૬

ચોરી કરી ચોર પછી બોલે બહુ જુઠા બોલ,
જુઠારીને જુઠા સમ ખાવા છલે ભેર છે;
ચોર ચોરી કરમ કરીને પાપે પેટ ભરે,
જુઠારી જગતમાં ખરો હરામખોર છે;
ચોર ચીજ ચોરતાં ન લાવે લવલેરા લાજ,
જુઠારી જુઠારે નેતાં નિર્લજ નહોર છે;
કહે દલપતરામ કેને બલે બુઝ કહું,
ચોર જેવો જુઠારી જુઠારી જેવો ચોર છે. ૭

કાગ કહે રાગ મારો હંસથી રસીક રૂપે,
અંગ તણે રંગ પલ્લુ બાણુનાર ભાણુયે;

સસવાનો સાઈ તે તો તારાજ ધરમ ધાર,
સજ્જનને સસવાની અતિશે શરમ છે. ૪

કીમત ન જાણે તેની કીરતી કરીએ કેમ,
કહો એના પીતાનું અમારે કયાં કરજ છે;
વગર તેણ્યા જઈ વહીએ વખાણ વહાં,
એ ચકી તો ઘણું સાફ અમારું ધર જ છે;
જર તણું મદથી તે આંખે ખોલી જોતા નથી,
શારદાનો વર શીર અમારે જરજ છે;
જેને કવી જનની ગરજ નથી જણાવી તો,
એવા મગરૂરથી અમારે શી ગરજ છે. ૫

ફક્કડને પકડવા જાણે સરદાર જતાં,
નાડું છુટ્યું ફક્કડનું ત્યાં પેલો પોકારે છે;
ફક્કડ કહે તું મને બાપ કહે તોજ બાપું,
નહિ તો ન બાપુ તેની શરમ તો તારે છે;
મનાવતાં બીજી રીતે માને નહિ તેનું મન,
બાંધ બાપ નાડુ અંતે એમ તે ઉચ્ચારે છે;
દાખે દલપતરામ દેખી સ્યો એ દાખલાથી,
નિરલજ અંતે અંતે લાજવંત હારે છે. ૬

ચોરી કરી ચોર પછી બોલે બહુ જુઠા બોલ,
જુગારીને જુઠા સમ ખાવા લહે જોર છે;
ચોર ચોરી કરમ કરીને યાચે પેટ ભરે,
જુગારી જગતમાં ખરો હરામખોર છે;
ચોર ચીજ ચોરતાં ન લાવે લવલેસ લાજ,
જુગારી જુગારે જોતાં નિર્લજ નહોર છે;
કહે દલપતરામ કેને જલો જુએ કહું,
ચોર જેવો જુગારી જુગારી જેવો ચોર છે. ૭

કાગ કહે શમ માદો હંસથી રસીક રૂપે,
અંગ તલો રંગ પણ બાજુનાર ભણુએ;

સાંભળી શીયાળ બોલ્યો, દાખે દલપતરામ,
અન્યતું તો એક વાંકુ, આપનાં અઢાર છે. ૧૧

કમાઈ કમાઈને કમાણી પુજાણી કરે,
એ તે ચારો શ્રીમંત ક્યારે થશે સંસારમાં;
ભણીભણી બુઢી ભય ભણેલું સંભારે નહિ,
કહે દલપત્ત થશે કુશળ કે વારમાં;
અંધળી દબેને આટો ચાર શ્યાન ચાટી ભય,
એ તે આટો ક્યારે એને આવશે આહારમાં;
સાત ડગ સામા ભરી પાંચ ડગ પાછો ફરે,
કહો એ તે સંઘ ક્યારે પહોંચે કેદારમાં. ૧૨

શુભ કયું ન દેત દાન, દાન ચે નવે નીધાન,
કળહું ન હોત હાન, માન સાચ મનમેં;
અધિક આદરમાન, હો ગયે તેરે બખાન,
બધિર કયું પુટે કાન, તાન નહિ તનમેં;
દોહત અચીર જાન, દયા દુખીકી આન,
હોયગો અતે હેરાંન, હોલકે લાંછનમેં;
પરેગો નરગ ખાન, હેધા કુટો હેવાન,
ખોડીદામ વિના દાન, કુડ તેરે માનમેં. ૧૩

ધરમાં ઘરૂણી સંગ, સંગરામે શૂરવીર,
હુંટનાર લોકને તો, આપવા ઉદાર છે;
ભેરાવર જન પાસ, ખરા કામાવાન રહે,
પેટને અનાજ દાન, દેવાને દાતાર છે;
ભવનમાં ભંડારેલું, ધન કાઢે ભોગવવા,
તે તો પાછું સોંપવાને, શાબ્દ શાહુકાર છે,
મુલો રૂપ રાજહંસ, દાખે દલપતરામ,
ચિત્ત પાસે સત્ય બોલે, એવા તો અપાર છે. ૧૪
વાણીએ વેપાર થાય, વાણીએ ઉગાર થાય,
રાજ કારભાર સાર, વાણીએ પ્રમાણીએ;

કરે દલપત કાંઈ કવિના ન કહે કદી,
 કવિતાની કીમત ને શી પેઠે પ્રમાણ્યે. ૧૮
 દોઢી ત્રી રોય નોય, નેમાં હે ઉતારવાને,
 એ ને ખાદોમાં ઉઠા, ઉતારવા કે તારવા;
 વેદ ભણા વિનાનો, વેદ બની વધુ' કરે,
 એ તે જ્યેનું શરીર, અમારવા કે મારવા;
 કામમય કથા કદી, કરે છતો કામ કોષ,
 એ તો જ્ઞાનિ બરેલો, ઉમારવા કે ભારવા;
 કાષે દલપત શબ્દ, વિના એ સાંધામ શબ્દ,
 એ તે શત્રુ સેન્યને, સંદારવા કે દારવા. ૧૯
 અનુમતી ગુરુહી, શિષ્યુ લાગત નીકી,
 દીરવી અધીક શુભ, વનીતકી રોય હે;
 ભાદીરથી ગુરુ આયે, શિષ્ય સન્નુખ ધાયે,
 ભાયે ગુરુ સેને પાય, ધર્મકે ઉચોત હે;
 અગીન ગુરુકી રીત, જાનન કરત નિત્ય,
 આઠા પાયે સમકોત, બુદ્ધી જલ્દિ બેત હે;
 ગુરુકે આધિન રહે, આજ્ઞા અખંડિત વહે,
 જલિ ખોડીદાસ કરે. ઉંચ મુળ ગોત હે. ૨૦

અથ શ્રી ઉપદેશી કુંહલીયા.

મહોબત કીએ મઈશુ', કબલુ આવત કામ,
 શિર સાટે શિર દેત હે, દુખિયનકો બિધામ;
 દુખિયનકો બિધામ, દુખ અપને તન કીલે,
 મટે ન જળ લગ માંહિ, તહાં અપનો કર હીલે;
 કયે શુ' કવીયાં કાન, સત્યસે સાચી સોબત,
 કબલુ' આવત કામ, મઈસે સાચી મહોબત.

મિશરી થોડે જુડકી, એસે હોય હમર,
 એર પિત્તાવે સાચકા, સો વિરલા સંસાર;
 સો વિરલા સંસાર, પટંતર ઉનકા એસા,
 મિશરી એર સમાન, એર હે મિશરી જૈસા;
 કયે શું કવિયાં કાન, ભુલ મત જૈયો ભોરે,
 જનકે શિર પેંભર, જુડકી મિશરી થોડે.

૨

ખરકો તુરંગ ન નિપજો, સજો અતિશે સાજ,
 પુવડ હોય ન પદાળી, કમવા બને ન બાજ;
 કમવા બને ન બાજ, કાચ કચન નવ હોવે,
 મકંટ મલેમેં હાર, મધ જંગલમેં ખોવે;
 કયે શું કવિયાં કાન, રવભાવ ન પતટે નરકો,
 સજો અતિશે સાજ, તુરંગ ન નિપજો ખરકો.

૩

બાંધ બાદુ માચકા, વડનું કહે જરૂર,
 મેન ન ઈન આવે નહિ, જગ કરો તુમ દૂર;
 જગા કરો તુમ દૂર, વરે જગ અરજી કીની,
 જરજાજનુ એક માસ, આસ વસવેનુ કીની;
 કયે શું કવિયાં કાન, મુલ કનુ નહિ હે ઉંડ,
 આવા અન નન, તુમ દુન નુકયા બાંધ.

૪

વચન મુનેરી ન.તરી, પેડક નત્રી મુનાર,
 કેન કેન ચિત્ત નાતક મન પાનીમેં હાર;
 મન પાનીમેં હાર, નહં ના કાચ ન આવે,
 પત્રી ખતકકે પ.ન આરકો નન નુમાવે,
 કયે શું કવિયાં કાન, અમ નહીં હાજ દુનેરી,
 મન પાનીમેં હાર, બહરી વચન મુનેરી.

૫

ચિન્ત જન.ન શરીર બન ર.દ તને ન જુઝવ,
 પ્રકટ પુન. નહિ રોનીએ, દ્રુ અનુ પુષ્પાવ;
 દ્રુ અનુ પુષ્પાવ, વરે જ્યે. શાચકી બહી;
 રુદ્ર પ્રાંત જરી બધ, રહી પાચકી દહી.

હરે ગિરિધર હવિરાય, મુનો રે મરે મિંતા,
યે નર હેમે છુએ, જારી બાપી રે ચિન્તા. ૬

ચિન્તામે ઘનુગારી ઘટે, ઘટે રૂપ શુભ જ્ઞાન,
શુદ્ધિ મદીન વિદ્યા ઘટે, ચિન્તા સીતા સમાન;
ચિન્તા સીતા સમાન, નેન નીડા નદી આવે,
નરી નારીમે પ્રેમ, જુખ નરી જોજન આવે;
હરે ગિરિધર હવિરાય, મુનો રાજ સત્જન મિંતા,
સો નર હેમે છુએ, નિશદિન છુએ મન ચિન્તા. ૭

લાડીમે' શુભ બહુન રે, સદા રાખીએ સંગ,
'ગદિરી નદિ નાળા બ્યાં, તદાં બચાવે જંગ;
તદાં બચાવે જંગ, જપટી કુતાકુ' મારે,
દુશમન દાવાગીર, રોય તિનદુદો બ્યારે;
હરે ગિરિધર હવિરાય, મુનો રો પુરકે બાડી,
સખ દુષીયાર ન છાંડ, હાથમે' લીંને લાડી. ૮

હજાજુગ તેરે રાજ્યમે', બયો અધેરે ધેર,
ચોર દીયેઃ હોટવાળમે, જિલ્લો દટે ચોર;
'જિલ્લો દટે ચોર, જોર હોટવાળ ન ચાલે,
કાજ શાહ વજર, લાંચ લે ન્યાય ન બોલે;
હરે ગિરિધર હવિરાય, ધર્મ'હો રહ્યાં ન પાયો,
માયે જાત મરીખ, રાજ દલજુગકો આયો. ૯

બનીયા વેપ્યા એક હે, તામે' ફેર ન જાન,
રસઈરસવતરાત હે, તન મન ધનસો આન;
તન મન ધનસો આન, વાત દિતહીદી બાંખે,
નિર્ધનિયન પહેચાન, ધડીએ કે નહિ રાખે.
હરે ગિરિધર હવિરાય, મુનો રે સખ દુનીયા,
મતલબહીકે ચાર, હોત વેપ્યા ચોર બનીયા. ૧૦

પિત જુ દીજે અતુર શુ', જિનહે' પ્રિતદી લાજ,
સો જોજન જલમે' રહે, પથરી તજે ન આગ;

પથરી તજે ન આગ, ચતુરકી પ્રિત જ્યુ' એસી,
તુટે સો સો બાર, ફેર જેસી કે તેસી;
કહે ગિરિધર કવિરાય, ચતુર શું કીજે કાળ,
જો તુટેગી પ્રિત, બહુરી આવેગી લાળ. ૧૧

બંદા બોન ન કુલીએ, ખુદા ખમેગા નાંહિ,
જોર જીલમ ન કીજીયે, મૃત્યુલોકકે માંહિ;
મૃત્યુલોકકે માંહિ, તુજરમાં તુર્ન દીખાવે,
જેતા કરે ગુમાન, સોહી નર ખતા ખાવે;
કહે દીન દરવેશ, જીલ મન ગાફિલ મંદા,
ખુદા ખમેગા નાંહિ, બોન મન કૂસે બંદા. ૧૨

એક નારસે કીજીએ, તોખા વાર હજાર,
કયા ન કરે કબુ કામિની, જો મિલહી હસ બાર;
જો મિલહી હસ બાર, દુકમ જિન જ ન મચાવે,
કનકા હાસી ખેલ, કિમીકા રીર કદાવે;
કહે દીન દરવેશ, મિલન જે લાખ પ્યારસે,
તોખા વાર હજાર, કીજીયે એક નારમે. ૧૩

કોટી મિલે ન જા.વ્ય જિન, દુસર કહે હજાર,
કે નર પાને નાહેલી, મિના લેખ કિન્નાર;
મિના લેખ કિન્નાર, ના.ન ના.ન ફિર આંખે,
જલક મરે લે ક.જ નાકી લાજ ગુમાવે;
કહે દીન દરવેશ, દંભા દિશ દંખે દોટી,
દુસર કરે હજાર, જા.વ્ય જિન મિલે ન કોટી, ૧૪
પાવેયેકે શહેરમે, વેચ. દિય. દુકાન.

તેલ જલાય. ગાડકા, કબુ ન પામી માન;
કબુ ન પામી માન, કેન નારી બર કેઈ;
ઈશ માંડકે શહેર નીચળા અવ અવ ખેઈ;
કહે દીન દરવેશ જાવ કયા જાવકેઈકા,
નહી જાનવા નાવકા શહેર હે પ.વેયેકા. ૧૫

દાતા નદિ, ગુણ નદિ, નદિ ધરમ નદિ નેમ,
 મેઘ આથા સંભારમે, જાણુ જનાવર નેમ;
 જાણુ જનાવર નેમ, કદી નદિ મુદ્દન કરાળી,
 જાણુ નદિ જગદીશ, બાર ભારી બો જનની;
 કદે દીન દરવેશ, જીવતા અવગત જાતા,
 નદિ ધરમ નદિ નેમ, નદિ મુશ નદિ દાતા. ૧૬
 જીતનો કદીયો જીવશું, જીતનો રખ્યો ખાન,
 જાણુ મિત્ર ન મિત્રીયે, મુજ મુજ મિત્ર મુજન;
 મુજ મુજ મિત્ર મુજન, બોલ કર દેખો જાતિયાં,
 થલિયે વાચા મુકે, પંથમે રહે ન પનિયાં;
 કદે જોઈ મુન જાન, અમુમે ગરબર રહિયો,
 જીતનો પટે ન જાક, જાણમે જીતનો કહિયો. ૧૭

અથ શ્રી ઉપદેશી સર્વેષા.

ગંગ તરંગ પ્રવાહ થલે જોર, કુપકો નીર પીયો ન પીયો,
 અખ્ય હૃદે રખનાય બસે તો. જ્યારકો નામ લીયો ન લીયો;
 કર્મ સંજોગ મુપાત્ર મિલે તો, કુપાત્રકો દાન દીયો ન દીયો,
 કવિ ગંગ કહે મુજ શાહ અકબર, મુરખ મિત્ર દીયો ન દીયો. ૧
 વાશકી જોતમે ચક્ર મુપે નહિ, ગુર મુપે નહિ બાહલ છાયો,
 રણ ચડ્યો રણપુત મુપે નહિ. દાતા મુપે નહિ માગન આયો;
 સંચલ નારકો નેન મુપે નહિ, મિત્ર મુપે નહિ પુક દેખાયો,
 કવિ ગંગ કહે મુજ શાહ અકબર, કર્મ મુપે ન બખૂત લગાયો. ૨
 બાહસે ખ્યાલ બટેસે બિરોધ, અગોચર નારસે ના હસિયે,
 અજસે લાજ અગનસે જોર. અજાને નીરમે ના ધસિયે;
 બેલકું નાથ ઘોટેકું લગામ, હસ્તિકું અંકુશસે કસિયે,
 કવિ ગંગ કહે મુજ શાહ અકબર, કુરસે દ્રર સદા બસિયે. ૩
 જ્ઞાન ઘટે કોઈ મૂંઢકી સંગત, ધ્યાન ઘટે બિન પીરજ લાયે,
 મિત્ર ઘટે કોઈ મુંગેકે આગે, લાવ ઘટે નિતહી નિત જાયે;

નિષ્કપટ ન્યાયી કુક, કપટ જેને છેક્યો હે;
વાત ગ્રુમ રાખે દાખે, બોલ ના કદિ ઉઘાપે,
પ્રકૃતિ પિછાની જાની, લાયક મન લેખ્યો હે;
કદલ હે કવિ ગંગ, મુનો મેરે દિલ્લી પતિ,
અમયે શીશ દેવે, એસો કાઈ દેખ્યો હે.

૧

કહેને સમજે નહિ, સમજાયે સમજે નહિ,
કવિ લોગ કહે, કદિ કે અવિસ્મરસી;
કાકો કપુર જેસે, મકંટો ભુખ જોસે,
આદાજો મહા જેસે, મીરો ખનારસી;
ખધિર કે આગે લાન, ગાયેકો સ્વાદ જેસે,
દિજડેકે આગે નારિ, લાગન અંગારસી;
કહે કવિ ગંગ, મનમાંદિ તો વિચાર દેખે,
મુંદ આગે વિદ્યા જેસે, અધ આગે આરસી.

૨

જશકો સ્વાદ સોઈ, મુનીયે પરાયે કાન,
જાનકો સ્વાદ સોઈ, હરીગુન ગાઈએ;
જાનકો સ્વાદ જુદા, બિલીયે ન કડ સંગ,
સપસકો સ્વાદ શીશ, સખસં નમાઈએ;
પરકો સ્વાદ જામિ, તેડી રાપ રોઈ બલે,
દેહકો સ્વાદ સો, નીરોગ દેહ પાઈએ;
જે તો મુખકો સ્વાદ, કદલ કેરાવહાસ,
ખાનેકો સ્વાદ કમું, બેરકું ખવાઈએ.

૩

ભરકો વિચાર કદા, મણિકો લાજ કદા,
બાધકો પાપ કદા, આંધળેકો આરસી;
નિર્ધનકો જુગ કદા, કાન કદા રીસીકો,
સેવા કદા ભુખડી, અરહીસીયારસી;
મરખીકો સોજ કદા, સોજ કદા કપરકો,
નીચકો વચન કદા, સ્વાગતી પુઠારસી.

ટોડર સુ કવી હોસે, હઠી તેં ન ઘર ટલે,
ભાવે કહો શુદ્ધી બાત, ભાવે કહો કારસી.

કાયરકો ખેત કહાં, કપડીકો હેત કહાં,
વેધ્યા વિશ્વાસ કર, કોન સુખ પાયો હે;
કાઠકી સમશેર બાંધ, કોને જગ છત લીયે,
પથ્થરકી મુરતકો, કહાંલો સમજાયો હે;
આંચકી ચીંગારીકો, પુસમા છુપાય દેખો,
રાગકે રૂપેઆકો, કહાંલો તપાયો હે;
ગાંડુમેં શુભામ, ધતલામ બાદશાહીને,
ગંગાસે ગુનીહીકો, ગજેંદ્રયે ચીરાયો હે.

પેસે બીન બાપ કહે, પૂત તો કપુત મેસે,
પેસે બીન ભાઈ કહે, બડો દુઃખઠાઈ હે;
પેસે બીન કાકા કહે, કોનકો ભતીજા હે તું
પેસે બીન બેન કહે, કીસકા તું ભાઈ હે;
પેસે બીન ભોરૂં સંગ, છાંડ કર ચલ જાય,
પેસે બીન સાસ કહે, કીસકા જમાઈ હે;
પેસે બીન પડોશી કહે, બડા ગંવાર હે તું,
આજકે જમાનેમેં, પેસેકી બઠાઈ હે.

મુરતકો સાર ગયો, લોકકો વ્યવહાર ગયો,
શાજગાર દુખ ગયો, દયા હોસી આઈ હે;
દુટ ગયે શાહુકાર, ઉઠ ગઈ ધીરધાર,
નહી કોઈ કીસેકે ચાર, વેરી સગા ભાઈ હે;
ખાનેકું ઝેર નહી, રહેનેકું ઘેર નહી,
બાત કહાં કહું ચાર, સખી દુઃખઠાઈ હે;
કહે તે ફકીરફીન, મુને હો ચતુરમુજન,
દુટ ગયે તોબી દક્કડ, મુરતી સીપાઈ હે.
શગ કરે લોગ ત્યારે, વેઠને વિશેષ લાભ,

દેશભંગ થતાં બેસે, કોળી તો કમાઈને;
પડે એ દુકાન રળે, હાજીના દુકાનદાર,
લટે એ બૂધાલ લાલ, સોગળો ગ્રીવાઈને;
મનથીઓ મરે ત્યારે, બલો લાલ બગીચાને,
મને આવનરે ત્યારે, હામ મળે હાઈને;
દાખે દલપતરામ, લટે લોક દામદામ,
બલો લાલ તે ગમે, મળે વધીલ બાઈને. c

સારૂ દામ આપવાને. મુશ ન મુકન કમો,
ચાંદને જ્ઞાનદ યોગ, કંઈ દાવે દોગીને;
ધર સજાવવામાં ધર ધણી, ધણો થેલો હોય,
પગ પગ પ્રતિ બંધ, પૂઠવા પાટોશીને;
ક્યારે નહાઈ ક્યારે ખાઈ, ક્યારે બેળ મુકાઈ,
ક્યારે બાઈ કચેરી, કલમ કાને ખોસીને;

મળે તે તો ગય કામ, માપે દલપતરામ,
નળે નદી તે તો, જઈ પુક જાણા બેશીને. d

મુખને ફૂંપે લીનો, હરમિં પમીનો રેખ,
જેદ કવી દિન્દો, બિપરેદા ચો ફૂંપ્યા તે;
પાલે અપુલ્કાન આમુ, પાલ કરે કારે ગાલ.
દે તુ પ્રિય માકો, માલ નાલ પહેન બેયા તે;
હાલ ધર જાતો તો, કુટાતો ના ચિરામ ખાતો,
જાતો પશ મિદે હાથ, હાથ મલ હોયા તે;
છન હટો બયોડો તયોડો, કાટો ના બટાઈ તોય,
મિં એ મરજે હો તો, સિખાવ કોહો પેયા તે. ૧૦

જામનકે ગાવનમિ પાવનકે, કહા કામ,
પાલવકે. કહા કામ નાજરમિ ચારંમિં;
મુરખ તમામ વહા, ચાતુરકે. કહા કામ,
મોચલકે; કામ કામ, અમુરમિ બારંમિં;

કહે જયેષ્ઠલાલ હમ, ચાર હે બિહાર નરકે,
કવિયનકે કહા કામ, સુમકી કચારીમેં. ૧૧

બેડીયે ન જહાં તહાં, કીજે ન કુસંગ સંગ,
કાયરકે સંગ શૂર, ભાગેહી ભાગે;
કાજળકી ફોટીમેં, કેસોહી જતન કરે,
કાજળકી એક રેખ, ભાગેહી ભાગે;
દેખો એક બાગનમેં, ફૂલનકી બાસનમેં,
કામિનીકે સંગ કામ, ભાગેહી ભાગે;
કહેતે બિહારીલાલ, વેસો હે હમારો ખ્યાલ,
ઇતનમેં એક ફંદ ભાગેહી ભાગે. ૧૨

યુક્તિ ઉપાઈ એતી, ઉમર ગમાઈ કહું,
કીની ન કમાઈ, કામ ભયો ન ભલાઈકું;
અઉધી જબ બાઈ તબ, કોનહે સહાઈ બાઈ,
સાઈભર કહું ન, બચાઈ ઠકુરાઈકો;
બાઈ પહુંચાઈ પછતાઈ, માઈ બાઈ ભાઈ,
છુટયો નાતો તુટયો નાતો, કીચન સગાઈકો;
ઇહાં તો સહાઈ, ધામધુમકી ચલાઈ પર,
ઉહાં તો નહી હે ભાઈ, રાજ પોષાબાઈકો. ૧૩

અથ શ્રી ઉપદેશી છપ્પા.

જરો રૂપ શુન પખે, જરો બીન તેજ તુરંગમ,
જરો મીત્રશું કપટ, જરો દુરીજનશું સંગમ;
જરો અર્થ બીન ભાત, જરો ભાવત બીન હાંસો,
દુઃખ બીન દારૂ જરો, જરો એકલમેં બાસો;

પાંત પુલ-ફલ બીન જરો, સો સોમલરૂપ અકબ ફલ,
 કવી ગંગ કહેરે શુની જનો, જસ બીન સંપત ભાઓ જલ. ૧
 રવન ન દીયો નીકલકં, કાયા તે અમર ન કીની,
 લક્ષ્મિ લઈ દાતાર, કૃપન કરમે દઈ દીની;
 સોનન દીયો મુગધ, કરી કરતુરી કારી,
 નિધૂળ નામરવેલ, બેત ફલ લાગ્યા તાડી;
 થકવારે ન બિછવો દીયો, સાયર નીર ખારો દીયો,
 કવી ગંગ કહે-કાકુશ, તું ઠેરઠેર ભુલી ગયો. ૨
 બુરો પ્રીતકો પંથ, બુરો જંગલકો બાસો,
 બુરો નારકો નેહ, બુરો મુરખસે હાસો;
 બુરી સૂમંદી સેવ, બુરો ભગિનિ ઘર ભાઈ,
 બુરો પેટ પંખાળ હે, બુરો મુ રનમે ભાગનો;
 કવિ ગંગ કહે અકબર મુનો, સખસે બુરો માંગનો. ૩
 નમે તુરી બહુ તેજ, નમે દાતા ધન દેતો,
 નમે અંબ બહુ કુલ્યો, નમે જરહર બરસતો;
 નમે સીંહ શુનવાન, નમે ગજવેલ સ્વારી,
 નમે સો ભારી હોય, નમે કુલવંતી નારી;
 કંચન પન કમીયો નમે, પ્રાણ બેન સાચું ચવે;
 સૂક્ષ્મ કાષ્ટ અજાણુ નર, ભાંગ પટે પન નહિ નમે. ૪
 કહાં સુમકો દાન, કહાં કાગુજકો પુઠો,
 કહાં મુરખકો માન, કહાં નીરધનકો તુઠો;
 કહાં નીચકો અંગ, કહાં ઠોડરાકો ખાનો,
 કહાં દીડીદી બાત, કહાં ગાડરકો ફુઝનો;
 કવિ ગંગ કહે રે શુભી જનો, કુટી નાવ ના ખેડીયે,
 અવશ્યુ ગુણુજાણે નહી, ઉત્ત કુટલકું કહાં સેવીયે.
 અંચળ પીપળ પાંત, મન અંચળ કાકુરકો,
 અંચળ ગજનો દાન, કાલુ અંચળ ચાકરનો;
 અંચળ સમુદ્ર તરંગ, રાગ સંધ્યાનો અંચળ,
 અંચળ વિજળી અગકાર, અપર ક્વાલ પજુ અંચળ;

1. 1945년 8월 15일 일제 패망 후, 우리 민족은
 38선 이남 지역에 대한 주권을 회복하고, 민족의
 단합을 꾀하며, 민주주의를 수립하고자 하였다.
 2. 그러나, 1948년 8월 15일, 남한에서는
 대한민국 정부가 수립되었고, 북한에서는
 조선민주주의인민공화국이 수립되었다.
 3. 이로써, 한반도는 분단 상태에 들어갔고,
 남북 양측은 각기 다른 체제를 수립하여
 서로 다른 길을 걸어왔다.
 4. 그러나, 분단 이후에도 남북 양측은
 민족의 단합과 평화의 실현을 위하여
 끊임없이 노력하고 있다.

अथ श्री गौडभाष्ये व्याख्यायाः टीकाः

[illegible]

अथः इति विदुः

2016年1月1日
 2016年1月1日
 2016年1月1日
 2016年1月1日

હો કુળ, કુલવંશ પુત્ર તારા, કંઈક ન કાંઈ અર્થ
 કે, કશું સહે આશરે, ભાવનું કોઈ ને આશરે.
 કહી ને નિષેધ, કોઈકી, કૈભાત કાલ કલ્યાણ;
 કૌભાત નાગ' કિ કાળી, વાઙ્મય કશું આશ.
 કૌભાત ને આં કોઈ અણ, કૌભાત બહિ નિભાણ;
 આવા દાન દુષણ, કાળી આશરે આશ.
 કૌભાત કૌભાત કાંઈક, ને આશરે ન આશ;
 આશ કૌભાત કાંઈક, કાંઈકી બહિ આશ.
 કાલજ કાલજના બિના, કહી કાંઈ બહિ કૌભા;
 કાલજ કાલજના કાંઈ, ને બહિ કાલજ કૌભા
 નિર્ભ નિષેધ અમાણના કાલજ કહી ન આશ;
 કાલજ કાલજના કાંઈક, નાગ પા કાલજ
 કાલજ કાલજના કાંઈક, ને આશ ન આશ;
 કાલજ કાલજના કાલજના કાલજ અમાણ આશ

અર્થ વિષે.

કાલજના કાલજના કાલજના કાલજ કાલજ
 પીળું કૌભાત પા કાલજ કાલજ ને આશ
 પાકાં કાલજ ને પાકાં કાલજના કાલજ
 પાકાં કાલજ પાકાં કાલજ કાલજ કાલજ
 પાકાં કાલજના કાલજ ને આશ કાલજ
 અમાણના કાલજના કાલજના કાલજ
 કાલજ કાલજના કાલજના કાલજ કાલજ
 કાલજ કાલજના કાલજના કાલજ કાલજ
 કાલજ કાલજના કાલજના કાલજ કાલજ
 કાલજ કાલજના કાલજના કાલજ કાલજ

અભાવ વિષે.

કાલજ કાલજના કાલજના કાલજ
 અધિક કાલજના કાલજ, ત્યાગિ અધિક કાલજના

લેખી જન ઉપકારીનું, ચર્વણ લેવા મ્હાય;
જેમ ઘણાના છાડને, સમૂળ ખેંચી જાય.

૭

કૃતઘ્ની વિષે.

કૃતઘ્નીને જે શુભ ક્યો, વરતુનો વળુઆડ;
મદે ખાધું ખેત્ર તે, નહિ પુણ્ય નહિ પાક.

૧

કૃતઘ્નીને જે આપીયું, ખાય ત્યાં લગી પ્રિત;
ખાતાં મુખી ભસે નહિ, આન તણી એ રીત.

૨

શુભ જે ક્યો અમારને, ધરી પૂજમાં પૂજ;
ભાવજિયો ભજિયો બની, સદાય આપે શૂળ.

૩

વળતે દિન ન વિસારીયે. મુખ દીધું દુઃખ કાળ;
ઉનાળે જળ આપનાં, ફળે રતે તરૂં કાળ.

૪

દે આશય જે દુહને, ઘટેજ તેનો ઘાટ;
ખીર તારું કાઢને, શીરપર પાડી વાટ.

૫

કરકસર વિષે.

કપ્પે આવે કર વિષે, તે જટ નહિ વવરાય;
કપ્પે વીંટી પહેરીયે, તે કપ્પેજ કઢાય.

૧

ચોગ્ય ખરચ કરવું બહું, બહું અધીક નહિ ભાઈ;
લેખણ બરી લખણ બહું, નહિ રેડી રૂથનાઈ.

૨

નિજ ઘરનું પરનું વરે, ત્યાં તેવાં મન રંગ;
દરજી પખતું વેતરે, મોચી વેતરે તંગ.

૩

જે ખરચે આવક વિના, તે ધન ખુટી જાય;
ટાંકું ખૂટે પણ ભુલ્યો, કુવા અખુટ રેખાય.

૪

કશું નિરુપયોગી નથી તે વિષે.

કરી જાણે ઉપયોગ તેા, નિરુપયોગી ન જણાય;
વાંકાનાં પેદાં બને, સિધે થાંભલા થાય.

૧

જે ઉપયોગ ન અપાવે, અપાર ઉપજે ચોક;
આંજો અંજન આંખનું, મુખપર મુરખ લોક.

૨

માલ મુલ જેમાં નહિ, તેને કોણ વ્હાય;
 કચરો પૂંજે કાઢીને, ઉકરડે જ નખાય. ૩
 જેને છે જે કામનું, આહક તેનો થાય;
 ખેડુ ખાતર નાંખવા, ઉકરડો લઇ જાય. ૪
 કરીયે વસ્તુ ન કામની, કરી નથી કર્તાર;
 એક ગણે અપવિત્ર તે, બીજે કરે અહાર. ૫
 જુગિત જાણે તેહને, નથી નકામું કોઇ;
 કરે બેસવા કાહણ, જાટે ઢેકો જોઇ. ૬

ધર્મ સિદ્ધાંત વિષે.

આખી પૃથ્વીમાં કહી, થાય ન રાખ એક;
 તેમજ એકજ ધર્મ પણ, કહી ન ચાલે છેક. ૧
 ધર્મ નિયમ પાળ્યા વિના, પ્રભુ ભજવા તે વ્યર્થ;
 ઝોસડ રોગ્યે શું થશે, પળાય નહિ જો પથ. ૨
 વેશ ફેરવીને નવા, કયા પંથના અંધ;
 પણ કાને ખાવા તણે, કોઇએ ન કયો પંથ. ૩
 માણસની મુકી વિષે, વસ્તુ નહિ વરતાય;
 તે જગદિશ્વરની કળા, અકળિત કેમ કળાય. ૪
 એકજ નદી તળાવ નહિ, દુકાન પણ નહિ એક;
 ધરણી ઉપર ધર્મના, એમજ પંથ અનેક. ૫
 શાસ્ત્ર વિવિધ વાંચ્યા વિના, જ્ઞાન ન પામે કોય;
 જે જન બહેરો જન્મથી, તે મુંગો પણ હોય. ૬
 ચાલે બગદ હંચારતે, હાંકનારની જેમ;
 મુદ્રીના નિયમે યકી, સ્વધર્મ સમજો તેમ. ૭
 આપે જુડું આપનું, કોઇ ન ચાહે ચિત્ત;
 સો હંમેશે સ્વર્ગે જવા, નહિ કો નરક નિમિત્ત. ૮
 મુખ્ય પાછી ફટ ફટ કરે, સો જેને સંસાર;
 પુરો પુરાયો એજ છે, ગયો નરક મોજાર. ૯
 મનસ છે વિશ્વાસથી, સ્વર્ગ અને વળી નકે;
 એમાં સંશય ઉપજે, ઠહીયે તેજ કુતર્ક. ૧૦

જેમું હાથ નવ કાઢે, નેની કી પંચાન;	૧૧
મગ્ગ અને જ્ઞાતાજ્ઞાના, દેશની કી વાન	
દે દેશીને જે અમુ, ને નેને આચાર;	૧૨
મર્મ જાગી દેવી કને, હરે અનુજ અંદાર.	
દશી પ્રમાણે અનુજની, ઉપજ્યા મર્મ અનેક;	૧૩
એક અદિશાને બને, અર્થમધને એક.	
સાથ અણી મર્મની, જે મુદ્ધમાંદિ જમાર;	૧૪
રહે કુશલ કી દીનથી, મુગ મદયુ તે જાદ.	
હરીયે નદી કમ્પર વિષે; નદવિનહં અનંત;	૧૫
મૃતિકાની ઠોલી ખુસે, શરવ નીકળે જાન.	
દરે પાપથી મજુ બને, તે નો મર્મો માર;	૧૬
જેમ સાચવ સાચવે, તે મદુ મારુકાર.	
જાવ જોઈથી મર્મના, જાને એક અનેક;	૧૭
મદુ મરિના વાચો કુવા, નીચ જોઈનું એક.	
અધર્મ પર પીડા વિષે, મધર્મ પર ઉપકાર;	૧૮
પયમાં માંખણ જેમ તે, મર્મ મર્મનો માર.	
મર્મ વૃથા બળિ વિના, બળિ મર્મ રહિત;	૧૯
બીંત વિના પાયો વૃથા, પાય વિના કી બીંત.	

નમ્રતા વિષે.

જે રાખે નરમાય તો, હરે અનુમા વાસ;	૧
જગીસ હાલ વચ્ચે વસે, જીભ રાખી નરમાય.	
ઉદત દુઃખ પામે અતિ નમ્ર જાયે જે ન્યાય;	૨
નમ્ર જાડ નરીમા બધે, અનમ્ર ઉખરી જાય.	
એક અદેખા જન વિન, વિનય થઈ વચ થાય;	૩
જળ જાને ચીતળ કહે, તાતા તેલ સિવાય.	
ચોખ્ખ નમ્રતા દીણ્યે અધિક કંઈ ઉપકાર;	૪
વાટે કરતા હંદવૃત હાક હને ચાપાય.	
અતિ નમ્રને દગાવપંચા, ઉનરને બે ચાલ;	૫
નિધિને નેકા અતિ નમ. તો આંધે પાતાળ.	

નમ્રપણું અતિ નિરખીને, ઝેરી ન તજે ઝેર; ૩
 અઘા ધરે અતિ નમ્રતા, વાઘ તજે નહીં વેર. ૬
 ઉત્તમ જનપરકારણે, નમેજ કામોઠામ; ૭
 માથું જ્યાં ત્યાં નમે, ઉઠર ભરણને કામ. ૭
 પદોપકારી હોય પણ, ધરે નમ્રતા ધીર; ૮
 ચોખે સૌના આણ પણ, નમતું ચાલે નીર. ૮

ગરજ વિષે.

આપ આપની ગરજથી, ગરજ જગત જણાય;
 વગર દરક ધર વેઠને, જરૂર કોઈ ન જાય. ૧
 તમા ન તણ્યે તેહની; જેની ગરજ સદાય;
 જળ સાથે રીસાઈને. કહો મત્સ ક્યાં જાય. ૨
 જેની ગરજ પડે સદા, તેને કેમ તજાય;
 બાળે છે ઘર આગ પણ, ઘરમાં રોજ રખાય. ૩
 કહિ હલકાની ગરજ પણ, ભારે ને પઠનાર;
 કાષ્ટ નાવના આશરે, પથરો ઉતરે પાર. ૪
 તેનો હોય ગણાય નહિ, જે ઉપયોગી અગાધ;
 એકી ખેત્ર ગણાય પણ, કામળનો નહિ બાધ. ૫
 એક બીજાની સદાયથી, મુખ દીસે ચોપાસ;
 પોતાથી નવ બની શકે, વાસણ વચ્ચે નિવાસ. ૬
 શીરપર શત્રુ ત્યાં મુઘી, ગરજ બીજાની હોય;
 ટાક ગયે સગદી તણે, પાટ ન પૂછે કોય. ૭
 ગરજ વગરનું કોઈ ને, કોઈ ન ચિત્ત ચ્હાય;
 ગરજે મોટા મહિપની, પર ઘર ધક્કા ખાય. ૮

ઘરસુત્ર વિષે.

આંદી કાઢે અકલથી, કુંચ પડે ન મુંઝાય;
 તાણીને તોડે નહિ, તે ઘરસુત્ર ચલાય. ૧
 ઘર મુતરને કાગડે, ઘણી કુંચવણ વીર;
 તાણી તોડે અકળો, ધીમે ઉડેલે ધીર. ૨

નવે જાતે ન લાગીયે, તાણે તુડી જાય;
 ને તુડ્યાં અન સાંખીયે, વધે જાડ પડી જાય.
 ખરણીને ધર માંડના, સહા જલનના તાડ;
 ખરણાં પડેલું પોંખના, આશુ તાણે તાડ.
 જાણે કે જાટે નહિ, તે જાળે પડનાય;
 જિહ્વ ઉ જાગારુખ, લાકડ લાડુ માય.

ચટલી પટલી વિષે.

જ્યારે ફેટે દેવ તો, જલોચર ન કરાય;
 સમુદ્ર જરખી ખાઈ પણ, લંકા લીધી રાખ.
 શીખામણ જાણે નહી, જ્યારે વિનાશ કાળ;
 સમજાવ્યો સમજ્યો નહી, લંકાને બુધાળ.
 દેખે પડતા દિવસમાં, સ્વજન પરપર કાળ;
 જેમ કાલના છુલ થયી, હીસે રૂપ વિકાળ,
 દિવસ દરે તેવે જાણે, સમજણ સપણી બ્યાર્ય;
 સર્વશક્તિ જુગદું રચ્યા, જોવા કંપો જનચ્ય.
 સવળે દિન સવળું પડે, જવળે જવળું થાય;
 અણપ્રમિયું જાણી જાણે, ઇચ્છિત જાણજું થાય.
 જાન જાણે અપમાન લે, ઘડતે પડતે કાળ;
 જાણીજાનામાં પડે, જાણે શીયાળે થાલ.
 મુખ દુખ સરવે સાંખીયે, મુળી જુના ઇતિહાસ;
 રાજ્ય જાણે કોઈક દિવસ, કોઈ દિવસ વનવાસ.
 દિવસ દરે તો દિલ વિષે, જાણના મુઝે ઉપાસ;
 કાપી વાલીને કંઠીયો, મુશક સર્વમુખ જાય.
 દિન પડતે પડતાય છે, પૃથ્વીનો પણ રંગ;
 સિદ્ધ રાજ્યનું ક્યાં ગયું, સરવર સદસ્ય વિંગ.
 આ માટે જાણરાધજે, ઉ મિથ્યા જાણરાડ;
 ધણાં મુખાં મર્યો ધણાં, કેના કરીયા ઉચાટે.
 કોણ કળી ચકે દેવ જાતિ, જાણ્યો કેમ જાનાવ;
 કોણ કહેનું જે જ્યો, મહિપતિ મહારાવ.

નમ્રપણું અતિ નિરખીને, ઝેરી ન તજે ઝેર;
 અજા ધરે અતિ નમ્રતા, વાઘ તજે નહીં વેર.
 ઉત્તમ જનપરકારણે, નમેજ કામોઠામ;
 માથું જ્યાં ત્યાં નમે, ઉદર ભરણને કામ.
 પરોપકારી હોય પણ, ધરે નમ્રતા ધીર;
 પોખે સૌના પ્રાણ પણ, નમતું ચાલે નીર.

ગરજ વિષે.

આપ આપની ગરજથી, ગરજ જગત જણાય;
 વગર દરદ ધર વેદને, જરૂર કોઈ ન જાય.
 તમા ન તણ્યે તેહની; જેની ગરજ સદાય;
 જળ સાથે રીસાઈને. કહો મત્સ ક્યાં જાય.
 જેની ગરજ પડે સદા, તેને કેમ તમય;
 જાણે છે ધર આગ પણ, ધરમાં રોજ રખાય.
 કદિ હલકાની ગરજ પણ, ભારે ને પડનાર;
 કાષ્ટ નાવના આશરે, પથરો ઉતરે પાર.
 તેનો દોષ ગણાય નહિ, જે ઉપયોગી અગાધ;
 એકી ખેજ ગણાય પણ, કાગળનો નહિ બાધ.
 એક બીજાની સહાયથી, મુખ દીસે ચોપાસ;
 પોતાથી નવ બની શકે, વાસણ વસ્ત્ર નિવાસ.
 શીરપર થતુ ત્યાં મુખી, ગરજ બીજાની હોય;
 ટાઢ ગયે સગદી તણે, પાડ ન પૂછે કોય.
 ગરજ વગરતું કોઈને, કોઈ ન ચિત્ત ચ્હાય;
 ગરજે મોટા મહિપતી, પર ધર ધક્કા ખાય.

ઘરસુત્ર વિષે.

આંટી કાઢે અકલથી, ઘુંચ પડે ન મુંઝાય;
 તાણીને તોડે નહિ, તો ઘરસુત્ર ચલાય.
 ઘર મુતરને ફાળકે, ઘણી ઘુંચવણ વીર;
 તાણી તોડે આકળો, ધીમે ઉકેલે ધીર.

તંત અત્યંત ન તાણીયે, તાણે તૂટી જાય;	
જે તૂટયાં મન સાંધીયે, વચે ગાંઠ પડી જાય.	૩
પરણીને ઘર માંડતાં, સદા સહનતા તાક;	
પરણ્યાં પહેલું પોંખતાં, સાચુ તાણે નાક.	૪
આજે દે આંદે નહિ, તે બન્ને પરતાય;	
એવું છે સંસારગુણ, લક્ષ્મી લાડુ માંય.	૫

ચઢતી પહતી વિપે.

જ્યારે રૂઠે દેવ તો, બદોબસ ન કરાય;	
સમુદ્ર સરખી ખાઈ પણ, લંકા લીધી રામ.	૧
શીખામણ લાગે નહી, જ્યારે વિનાશ કાળ;	
સમજાવ્યો સમજાવ્યો નહી, લંકાનો ભૂખાળ.	૨
દેખે પડતા દિવસમાં, સ્વજન પરસ્પર કાળ;	
જેમ કાચના ગુણ ઘડી, દીસે રૂપ વિકરાળ,	૩
દિવસ ફરે તેવે મમે, સમજણ સઘળી બ્યર્થ;	
ધર્મરાજ જીવદું રમ્યા, એવો કયો અનર્થ.	૪
સવળે દિન સવળું પડે, અવળે અવળું થાય;	
અણુઅણુ આવી મળે, ઇચ્છિત અળગું થાય.	૫
માન અને અપમાન લે, ચડતે પડતે કાળ;	
જાણીખાનામાં પડે, ગયે શીયાળે શાલ.	૬
ગુણ દુઃખ સરવે સાંખીયે, મુણી જુના ઇતિહાસ;	
રાજ્ય મળે કોઈક દિવસ, કોઈ દિવસ વનવાસ.	૭
દિવસ ફરે તો દિલ વિષે, અવળા મુઝે ઉપાય;	
કાપી વાદીનો કંડીયો, મુશક સર્પગુણ જાય.	૮
દિન પહટે પહટાય છે, પૃથ્વીનો પણ રંગ;	
સિદ્ધ રાજ્યનું કયાં ગયું, સરવર સહજ લિંગ.	૯
શા માટે ગભરાઈએ, છે મિથ્યા ગભરાટ;	
ઘણાં મુખાં મરશે ઘણાં, કેના કરીશ ઉચાટ.	૧૦
કોણ કળી શકે દેવ ગતિ, બનશે કેમ બનાવ;	
કોણ કહેનું જે જશે, મહિપતિ મહારાવ.	૧૧

જરા વિષે.

- સુજરા રહે સફળુ થકી, કે ખરચ્યાથી દામ;
શવણે સેવ્યા માવિતર, નિશ્ચય રાખ્યું નામ. ૧
- રૂપ રંગ કાળા ટળે, સુજરા સદા રહી બાય;
ઘડતરને જડતર ટળે, સોનું રહે સદાય. ૨
- સૌ ઇચ્છે છે મુજરાને, અપજરા ઇચ્છા નોય;
ચ્છાય કંકુ ચાંડલો, કાજલનો નહિ કોય. ૩
- ધન્ય જન્મ ભે જીવતાં, કીર્તિ મુણે નિજ કાન;
સાંભળવા નથી આવ્યું, મુખ્યા પછીનું માન. ૪

કિંમત વિષે.

- જળનું નિર્જળ દેશમાં; ઉપજે અગણિત મૂલ્ય;
ગંગા તટ જે જન વસે, તેને જળ તૃણ તુલ્ય. ૧
- અછતે પટે અગત્ય તો, તે વસ્તુ મહા મૂલ્ય;
નિર્જળ થય પ્રાણાંત તક, નીર લાખ ધન તુલ્ય. ૨
- સૌ ખપ તે સસ્તુ છે, તે પ્રભુ કૃપા અતુલ્ય;
પંડીત પાણી ને પવન, છે નિર્ધન નિર્મૂલ્ય. ૩
- સાત વેંતના સર્વ જણ, કિંમત અછલ્લ તુલ્ય;
મરખા કાગળ હુંડીના, આંક પ્રમાણે મૂલ્ય. ૪
- વસ્તુ પરાઈ ધાસતાં, દીસે કોણ દીલગીર;
ધાખણનાં બાળોતિયાં, જે રાણીનાં ચીર. ૫
- સોયું મોયું શીઠ ગણે, પરધન જ્યાં વપરાય;
તેલ ગોળ ઘર પારકે, બેઠા ઘોડા ખાય. ૬
- અમૂલ્ય પણ નિર્મૂલ્ય છે, જેની બહુ છત હોય;
નદી કિનારે નીરનુ, મૂલ્ય ન આપે કોય. ૭
- માલ જેહમાં જેટલો, અંતે સર્વ જણાય;
દીરાને જન જંગલી, કંકર કહે શું થાય. ૮
- કિંમત ઘટે નહિ વસ્તુની, ભાસે પરિમ્લ ભૂલ;
જેને જેવું પારખું, કરે મણીનું મૂલ. ૯

તેવે ભાત્ર મળે નને, જેવું થન અર્ચીશ;	
દક્ષમનુ કાની મળે, પગના પગચીશ.	૧૦
જેને જેનું કામ નહિ, તે નહિ ખાસે કામ;	
તો દાસી અનૌ મળે, જરીખને મું કામ.	૧૧
જેનો ક્યાં જાદક મળે, નો ત્યાં ઉપજે મૂલ્ય;	
હીકા પણ જાદક વિન્ય, હાથે કિંકર તુલ્ય.	૧૨

ક્રોધ વિષે.

રીશ ન સજે રીશમાં, નહિ મજે દિન નીશ;	
દર વિગેરે જગદીશનો, થટે દુદયમાં રીશ.	૧
કુદ સ્વાભાવિકનું કરી, માત કમીતે થાય;	
વાય અભાવીમા પડ્યો, કોણ કાદવા વાધ.	૨
અગ મુંગે અજ્ઞાન લાગુ, કદે સ્વાભાવિક અંગ;	
પાતી પણ ઉતુ બને. પદતાં તાપ પ્રસંગ.	૩
જ્યારે થાટ જણાય તો, રૂદે ન ધરશે કાષ;	
વક્રપાતું નિજ વદનમા, દર્પણના ચો દોષ.	૪
જો જાહે મન આંગળો, સાલસ જુદમી જણાય;	
દે જેવું પાતું નથી, વળથી ફાંસી થાય.	૫
પ્રતાપ પામી જે નખ્યો, વિનયે શાંતિ ધરે ન;	
થાડને દિન પથાર તખ્યા. નમતે તરત કરે ન.	૬
મગજ જેહનું પવન વસ, તેનું ચો વિન્યાસ;	
પવન દરી વૃદ્ધિ કરે. કદિ વૃદ્ધિનો નાશ.	૭
ગંભિર મન આકાશમાં, પવન કહે જો કોમ;	
જેમ જુઓ જાંચે સ્થળે, પવન પાતળો હોય.	૮
થટે જે સમે ભેસમાં, તે શું ન કરીયે તાલુ;	
શિખ દેતાં શેઠાણીને, મેતાના ગત આણ.	૯
ચોખ્ખ રીતે ઉપયોગથી, દુર્ગુણ પણ વખણાય;	
કરીયે ક્રોધ અસત્ય પર, તો તે શુણ કહેવાય.	૧૦
છેક તિવતા જે તણે, નરમાં તે ન ગણાય;	
શશિ રીતગ શાણુ તણા, વદન તુલ્ય વખણાય.	૧૧

નરમં ગરમ મળીને નિલે, નિકો ન સરખાં બેય;	
રહે રાખમાં દેવતા, હાડમાં ન રહેય.	૧૨
ક્રોધ ચઢેલા ક્રોધિને, ફીળે નહિ ઉપદેશ;	
તેલ તપે જળ છાંટતાં, સળગી ઉઠે અગ્નિ.	૧૩
સદેવ શીતળ રાખીયે, ક્રોધી જનને કેમ;	
દાસદરસને સાચવી, જળમાં રાખે જેમ.	૧૪
બલેલ ક્રોધી હોય તો, બ્યાંધ નહિ પોસાય;	
ક્રોધી મળિષરને કહો, ધરમાં કેમ રખાય.	૧૫
બ્યારે જન ક્રોધે તપે, ત્યારે કીમત થાય;	
પીતળ કનક તપાવતાં, બૂદી જાત જણાય.	૧૬
જન બ્યારે ક્રોધે તપે, શુભ ત્યારે પરખાય;	
જેમ લીંબુના અક્ષરો, તપાવતાં વચ્ચાય.	૧૭

જુલમ વિષે.

જોરાવરના જુલમનો, કોણ કરે દરીયાઈ;	
વાયે માર્યું માનવી, એનો શો ઇન્સાફ.	૧
રાય કરે અન્યાય તો, તો કેને કહેવાય;	
સૂયં તપે નિધિ હદ તજે, એનો નહિ ઉપાય.	૨
ન્યાય નિયમ સો ગરીબને, સમર્થને સો માફ;	
બૂદી વિશ્વ પ્રવચ કરે, એનો શો ઇન્સાફ,	૩
જેમ તેમ મન વાળવું, બ્યાં નવ ચાહે શત્રુ;	
મેં સુંદરાને દમ્યા, ફેંકી રસ્તે વશ.	૪
જોરાવરના જુલમમાં, ઉર ગાળીએ ઉપકાર;	
સૂયં તપે તો સમજાયે, પછો મેલ અપાર.	૫
સાલસ પર દુરા સડ, જુલમી આગળ રાંક;	
અબ ઉપર શુભે વડ, સિંહ સમીપે રાંક.	૬
નિર્જાળ પર દુરા સડ, સમગ્ર ઉપર નહિ ટાંક;	
મની મુશક પર દુરી પગ, આન સમીપે રાંક.	૭
બુદ્ધી બુલ્લમ કરે ઘણું, સહે ન કાંઈ ઉપાય;	
કરીયે કામદાન તો, કવચિત્ દાવડો ધાય.	૮

[illegible]

● ●

१. 'सर्व' शब्द का अर्थ 'सभी' है।
 २. 'यदि' शब्द का अर्थ 'अगर' है।
 ३. 'तब' शब्द का अर्थ 'तो' है।
 ४. 'क्योंकि' शब्द का अर्थ 'कारण' है।
 ५. 'अतः' शब्द का अर्थ 'इसलिए' है।
 ६. 'अतएव' शब्द का अर्थ 'इसलिए' है।
 ७. 'अतः' शब्द का अर्थ 'इसलिए' है।
 ८. 'अतएव' शब्द का अर्थ 'इसलिए' है।

新 報 日 報 刊 載

1. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 2. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 3. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 4. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 5. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 6. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 7. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 8. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 9. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지
 10. 1990년 1월 1일부터 1991년 12월 31일까지

2018 12 15

1. 1980年 1月 1日 开始
 2. 1980年 1月 1日 结束

વગર છુદ્ધિએ જોરથી, થતું હોત જો કાજ;	
વાઘ વડે ને વાંદરાં, કરત જગતમાં રાજ.	૨
જો નિજ બળ જાણે નહિ, વરતે પર આધિન;	
હાથી આજ્ઞાએ રહે, ભાવત આગળ દીન.	૩
પોતામાં પોતાપણું, હોય તો જ સો રહેલ;	
હોય તોજ દીવો બળે, દીવામાં દીવેલ.	૪
મળે ખરો ઉસ્તાદ ત્યાં, કંઠણ રહી ન શકાય;	
હીરો હઠે ન લોહથી, પણ હવમાં બળી જાય.	૫
હિકમત ધરે હજાર પણ, ગત પ્રમાણે થાય;	
નખ ઉઘાય નરેણીયે, કંઠ કદી ન કપાય.	૬
જ્યાં જોનો જથ્થો વસે, તે સ્થળ તે બળવાન;	
બળરમાં બળ શાહનું. રાનીનું બળ રાન.	૭

દુર્ગુણ વિષે.

ઉગતો અવગુણ ટાળીયે, તેજ ટાળવા જોગ;	
વળે નહિ વ્યાપી નયો, રગ ગમો જ રોગ.	૧
જાય નદી જળ પૂર પણ, જગાકાર નહી જાય;	
જાય જીવાની જન તણી, દુર્લભ નુ હોવાય.	૨
નિજ દુર્ગુણ હોવાય નહિ, પર દુર્ગુણ હોવાય;	
નિજ વાંસો હોવાય નહિ, પર વાંસો પેવાય.	૩
અજ્ઞ ચિન્હ ઉપર થકી, અનજાં કંચે સાર;	
હાતી ઉત્તર જાણીયે, મીંડુ વળે નકાર.	૪
જો દિવ મધ્યે દુષ્ટતા, તો દુર્ગુણ હોવાય,	
હામણ પડેકું પેટમાં, જ્યાં વાંસ મધાય.	૫
સફળ શી રીતે રહે, અવગુણ જ્યાં અનેક;	
જો ચારણીમાં જગ બરે છાટો ન રહે ઉક.	૬
કરે અકર્મ જીવાનીના, વૃદ્ધપણે પરતાય;	
જેમ કેરૂં કૃતયા પછી, સમજે તે શરમાય.	૭

દુર્જન વિષે

- ૧ દુર્જન મુજબી દુર્બલન, સજ્જન મુખ ગીલાસ;
સાથ મુજબી ભાગમાં, મધાતો સંધાસ.
- ૨ ઉચ્છેદ્ય સંધાસ તો, દહિયા નાક નિધન;
જે ઉચ્છેદ્ય નીચને, કશે બધ નિજ ઠાન.
- ૩ જાગને મન સમ વિષમ નહી, ગુણી અવગુણી સમાન;
આરો મરણો નવ જુએ, બસે સર્વને શ્યાન.
- ૪ દેવ તને નહિ દુષ્ટ જન, દેતાં ભવતદાન;
શાય જવાસા ધન થયે, બળીને ભરમ સમાન.
- ૫ દુર્જન દાઝીને મરે, સજ્જન કીર્તિ મુલ્યી સ્વચ્છ;
જવન મુજબી સ્પર્ધાતાં, મરે તરફથી મચ્છ.
- ૬ દિશમાં દાઝે દુર્ગુણી, પદાક્ષ કરતાં બેધ;
ચોરતણી નિંદા કર્યે, કોણી કરે વિરોધ.
- ૭ સત્યપણુ સાળીત થયે, દેખી ન તજે દેવ;
પ્રતિવાદી સાથે કરે, વાદી વેર વિશેષ.
- ૮ પાપીજન પશુ જાતિની, સરખી રીત ગદાય;
હર દેખી પાછો હઠે, સાલસ પર સજ્જ થાય.
- ૯ જ્યાં જ્યાં જોને જન વસે, ત્યાં ત્યાં બયનો આભાસ;
જાગ જનથી હરી પુર તજે, વનમાં વનચર ત્રાસ.
- ૧૦ દુઃખ પોકારે દુષ્ટને, દયા ન ઉપજે હીલ;
વાય અથ પોકાર મુલ્યી, ધરે ન ધરીએ હીલ.
- ૧૧ દુષ્ટ તને નહિ દુષ્ટતા, કદી કરીયે સત્કાર;
નિત્ય દુષ્ટ પાછો નાગને, પજુ કરડે કોવાર;
- ૧૨ દુર્જનને ગુણ હીલયે, કરે આપ અપકાર.
પ્રથમ હથે દેનારને, મકંડ કર તરવાર.
- ૧૩ દુર્જનને ગુણ હીલયે, ઉચ્છેદ્ય દુરમન થાય;
વાય પુરેલા પાંજરે, કાઢનારને ખાય.

- ચિતમાં ચાહો તેટલી, તમે કરો તકબીર;
કથીર કદી ન કનક બને, કનક ન થાય કથીર. ૧૪
- દુષ્ટ ન દુષ્ટપણું તજો, કરીને તિથિ સ્નાન;
ઝેર ઝમોળયું દુધમાં, ઝેરજ રહે નિદાન. ૧૫
- સત્સંગ સમ ગણિ સેવતાં, દુર્જન સુજન ન થાય;
ઝેરડે રસ નવ ચડે, ચેલડી સંગ સિંચાય. ૧૬
- બાય બરી ભેટયા થકી, કરીયે નહિ વિશ્વાસ;
ફાફલને લે બાયમાં, સૂડી કરે વિનાશ. ૧૭
- કૂચી રહિયે ચેતના, જો કહિ વસીયે સંગ;
કદીક સૂડી આપણી, આપણું કાપે અંગ. ૧૮
- સદ્ગુણથી સત્સંગ દોસે, ભણ્યાનણો નહિ ભેડ;
ભણ્યો તોય રાક્ષસ રહ્યો, રાવણ ચારે વેદ. ૧૯
- નિર્લજ નર લાજે નહિ, કરે કોટિ ધિક્કાર;
નાક કપાયુ તો કહે, અંગે આછો ભાર. ૨૦
- નિર્લજ જો લગ્નત ધરે, સરે ન સ્વારથ કામ;
જો વેચ્યા શરમાય તો, પેખે નહી કદી દામ. ૨૧
- નિર્લજ નિર્લજતા કરી, ઉત્સાહ ધરે અપાર;
ભાંડ અધિક ભુંડું ભણી, બાણે હું હોશીયાર. ૨૨
- શકને તો શિક્ષા વિના, કદી ન આપે સાન;
કહીયે પશુને કરગરી, તો ન તજે તોફાન. ૨૩
- ગુણીજનમા અવગુણ કહે, તે અવગુણી પ્રમાણ;
કડવી સાકરને કહે, જન તે રાગી ભણ. ૨૪
- દુર્જન સત્સંગતા ધરે, તો તન મન મળી ભાય;
અંગામાં મળી ગટરનું, જળ ગગાજળ થાય. ૨૫
- સુણતાં કીર્તિ સુજનની, દુર્જન દિલ અકળાય;
સૌ મન રીડે મેઢથી બળી જવાના લાય. ૨૬
- દુર્જન દુર્જન ન નિગમન માન;
ગાય જ ૨૭

દેવે આશય દુહને, પણ તે શોધે હાગ;	
પથ પાઈ પાળેલ પણ. કરડે કાળે નાગ.	૨૮
અધર્મી આગળ અધ ધરી. બેઠે ઘાય ભગાડ;	
પ્રાણીને મીઝી ઘટે, રથે ઝેરી આઠ.	૨૯
મુખ શી રીતે પામીયે. સજી દુહને સંગ;	
ભાવળ પાસે બેસીયે, વાગે કાઠા અંગ.	૩૦
જનમાં શોભા પામવા. કંઈક કરે છે ધર્મ;	
ભાત્રાએ જઈ દુર્જન કરે અનેક કુકર્મ.	૩૧
નગણને શુભ ફીજીયે. લાય નકામો છેક;	
ખાન બુમીમા વાવીયે ઉગે નદી કણ એક.	૩૨
તજીયે દેખી દુગુંલી, ફરી ન કરીયે સંગ;	
સર્પ તજે ને કાચળી. ફરી ધરે નદી અંગ.	૩૩
દે શીખામણ દુહને. તેને ઉપજે ત્રાસ;	
મુખોપ કરના. સીકને મથરી પામી નાશ.	૩૪
ન ગણે પા પેના. તાવ. દુર્જન હેના ત્રાસ;	
કાપે અંધ લોનડે પાળ અંધ કડવાશ.	૩૫

દુઃખ વિષે.

દુ ખ દેવ પણ જેવનુ દયા ભંડુ કાન;	
મહા દયાથી ને ગીતે દેહ વેદે. હાન.	૧
ભોટી વેહે અ.પદ. તેને. જશ ઉચરાય;	
નળ પાડવ ને નાનની વાતો બહુ વચ્ચાય.	૨
સંકટની શકા ધરે તેથી ન કાઈ કરાય;	
શીખે તરવા. શી રીતે. જે જળના નહિ લાય.	૩
મુખ પાછળ. દુ ખ દેખીયે દુ ખ પાછળ મુખ હાથ;	
દિવસ નયે ન.ત્રા પડે ન.ત્રિ પાડી દિન જોય.	૪
કદ નહન દીધા ત્રિન. પદ ત્રનુ ન પનાય;	
પારો તપ અધિક સંક. બેસે એમ જણાય.	૫

હેયે આશય દુહને, પણ તે શોધે લાગ;	
પથ પાઈ પાળેલ પણ. કરડે કાળો નાગ.	૨૮
અધર્મી આગળ અધ ધરી. બેડે ઘાય બગાડ;	
આણીને મીણે ચડે, સ્પર્શે ઝેરી ઝાડ.	૨૯
મુખ શી રીતે પામીયે. સજી દુહનો સંગ;	
ભાવળ પાસે બેસીયે. વાગે કાંઠા અંગ.	૩૦
જનમાં શોભા પામવા. કંઈક કરે છે ધર્મ;	
જાત્રાએ જઈ દુર્ગંન કરે અનેક કુકર્મ.	૩૧
નગણને ગુણ કીજીયે જાય નકામો ઉક;	
ખાનુ ભુમીમાં વાવીયે ઉગે નદી કણ એક.	૩૨
તણયે દેખી દુર્ગુણી. ફરી ન કરીયે સંગ;	
સર્પ તજે જે કાચળી. ફરી ધરે નહી અંગ.	૩૩
દે શીખામણ દુહને નેને ઉપજે ત્રાસ;	
મુખેય કન્યા સીફને. મુઘરી પામી નાશ.	૩૪
ન ગણે પદ પેતા. તાવ. દુર્ગંન દેતા ત્રાસ;	
કાષે સિંચે લાંમટો પણ અપે કડવાશ.	૩૫

દુઃખ વિષે.

દુ ખ દેવું પણ નેવતું દયા બેનું ક.મ:	
મહ દયાથી કે ગીન દેડે વેડે ક.મ.	૧
મેઠી વેડે અ.પદ. નેને. જશ ઉચનાય;	
નગ. પાટલ ને ન મની વતે. ખડું વચાય.	૨
નકલની શ.ક. ધડે નેધા ન ડાઠે ડગાય;	
શીખે તજવ. શી રીતે જે જગ.ના નહિ જાય.	૩
મુખ પાટલ દુ ખ દેખીયે દુ ખ પાટલ મુખ હાય;	
દિવસ નયે ન ત્રા રહે નાત્રિ રહી રિત વેતય	૪
કહ નહન કીમ રિત પ. ગનુ ન પનાય,	
પારે તાપ અધિક ત્રા ગચે. એન ગમાય.	૫

- રે શીખાય દુહને, પણ તે શીખે હામ;
પણ કાંઈ પામેજ પણ, કરે કાંઈ નામ. ૨૮
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૨૯
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩૦
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩૧
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩૨
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩૩
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩૪
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩૫

દુઃખ વિષે.

- દુઃખ દેવું પણ દેવડું. દયા જરૂર હામ;
મદા દયાથી શીખીને, દેહ વેદો હામ. ૧
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૨
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૩
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૪
- જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે;
જાણીને શીખે, જાણે, જાણે જોડે જાણે. ૫

- હરકત કરી ન હોત તો, શોભત નહિ સંસાર;
કંશી ફિકર નહિ હોત તો, ખાંધત રીઠ ઘરગાર. ૬
- મુખ દુઃખી હરખે રૂવે, મૂઝા પછી પસ્તાય;
સ્વભામાં કુટે હસે, જાગૃત થઈ શરમાય. ૭
- સજ્જન પણ સંકટ સમે, રસ્તો તજી પળાય;
શોભાસે કીચક થયે, જગત ઉમારગ જાય. ૮
- અશ્વ દિવસ આનંદના, રહે ઘણા દિન રોગ;
દહાડા પાંચ દિવાળીના, શ્રાધ પૂજના સોજ. ૯
- દુઃખ વેડે સમજણ પડે, સમજાવે ન જણાય;
ભાળક ડરે દીવા થકી, જ્યારે દીવે દગાય. ૧૦
- કોમળ અંતર પર દુઃખો, દેખી થાય દિલગીર;
અવયવને દુઃખ ઉપજે, આંખે આવે નીર. ૧૧
- બહુ કળીયાને કળ નહિ, બહુ દુઃખીને દુઃખ નોય;
ભાર કશો પાયેરનો, હજાર મળુ જ્યાં હોય. ૧૨
- એક તરફનું મુખ મળે, એક તરફનું જાય;
રથ બેસી ચાલે તળી, ચીંતે નહીં જોવાય. ૧૩
- મુખ ભોગવવામાં વનં દુઃખ અને ઉપદાસ;
ખાદાને પડવા તબં તતજન ન મળે યાસ. ૧૪
- દુઃખ પામે નિજ મૂલથી, કંઈ કેનો દેવ,
દાજે ઉનું ખાઈને કરે કોણપર ગેવ. ૧૫
- જેને સદન થયું નહા, દુઃખ તેને ન લગાર;
અંધ મગોના કુંડની, ચીટે નહીં સમાર. ૧૬
- મુખથી દુઃખ બીજું કરે, મનમાં બીજું હોય;
પીડા તે નિજ પેડની, કુટે માયું હોય. ૧૭
- વિષ પડ્યા જઈ વમે, પગકમી પરદેશ;
ધર્મ ચલાવ્યો ચીન જઈ, બેધે બહુ વિગેવ. ૧૮
- માત પિતા તે મું કરે, એ મુખ મજબુ નેય;
આપે જન્મ જનુની પજુ, કર્મ ન આપે હોય. ૧૯

દુઃખ પટે ગળાવ્ય ભરૂં, પાનુ પાણી વિભરી જાય;
 વિભવા મુન પચ્છાનનાં, મંગલ ગીતો ગાય. ૨૦
 અનિ નેને આપી પટે, ને ન ગળું દુઃખ મુખ;
 અનિ જીવંતીયાને જલ નરિ, અનિ દુઃખીને નરિ દુઃખ. ૨૧
 દુઃખમાં ખીરના ભારીયે, ગળવાયે શું થાય;
 ખીરવતી નગલવને, સુખ્યો અરમ ઉપાય. ૨૨

સમજણ વિષે.

ગુલસી પરપર જાય કે, ન જપનો દુઃખ કરે રાય;
 ન જપના ભરમ જુભાવીએ, ને દોહી રાય સો રાય. ૧
 ગુલસી જ્યા મંદારમાં, ભાતભાતકા લોક;
 સખરો હીલગીલ રહીએ, નરી નાચ સન્નેગ. ૨
 જેને જવરકે જોરસો, જોજનદી રૂચી જાય;
 તેરો કુદમ કે ઉદય, ધરમ વચન ન સોદાય. ૩
 લગે જુખ જવરકે ગયે, રૂચીશું લેવે જાહાર;
 અશુભ દિન મુખદી ઉદય, જાને ધરમ જીવાર. ૪
 બરોળ ગઇ યાદી રહી, યાદમાં ઘટ જાય;
 ઇંચ યાદકે દારજો, મલી મુકાવે લાન. ૫
 મીલી ન આયા મરી ન મમતા, મર મર ગયે શરીર;
 જાશા તૃપ્તિ ના મરી, કહે ગયે દાસ કળીર. ૬
 સંદેન રીયા સો દુધ બરાબર, મંગ લીયા સો ખાણી;
 જેથ લીયા સો રગત બરાબર, જોદી કળીરા બાની. ૭
 ચિન્તાસે જતુરાઇ પટે, દુઃખસે ઘટે શરીર;
 પાપસે ઘટે લક્ષ્મી, કહે ગયે દાસ કળીર. ૮
 હાગા હીસકા ધન હરે, હોયલ હીસકું હેત;
 એક જીભકે કારજો, જગ અપનો કર લેત. ૯
 અગન પલીલા રાજ હંઠ, ચોર મુથ લે જાય;
 ઇના હંઠ દુનિયા સહે, ધર્મ સહે નહિ જાય. ૧૦
 તરવર સરવર સંત જન, ચોથા વરસત મેઠ;
 પરમારથકે દારને, ચારે ધરી છે હેઠ. ૧૧

ચલતી ચક્કી ફેબકે, કબીરા બેઠા રાય;	
દોનું પડકે બીચમેં, સાબુત રદ્યા ન કોય.	૧૨
ચક્કી ચલે તો ચલને દીજયે, પડે સો મેંદા હોય;	
ખીલા સાથે લગ રહે, વાળ ન વાંકો હોય.	૧૩
છનકી છતની બુદ્ધિ હે, તિનકો દેત બતાય;	
તાકો પુરો ન માનીએ, બહોત કહાંસે લાય.	૧૪
તુઝે બીરાની કયા પડી, તું અપની નીવેડ;	
તેરી આજ ફરીયા વચે, હુએ નહી તો ખેડ.	૧૫
દાતા દાતા ચલ ગયે, રહે ગયે મખીચુસ;	
દાન માન સમજે નહી, લડનેકું મજબુત.	૧૬
સમ્યગ્દષ્ટિ જીવણ, કરે કુદુંબ પ્રતિપાળ;	
અંતર ગદસે ન્યારો રહે, જયુ ધાઈ ખેલાવે બાળ.	૧૭

દેશાટન કરવા વિષે.

વિદેશમાં વિચર્યા વિના, પેટ ન પૂર્ણ બરાય;	
પશુએ પણ પરભાતથી, જંગલ ચરવા બાય.	૧
ઘેર રહે લક્ષ્મિ ધણી, હોયે કેમ હમેશ;	
રાજા રાજ્ય વધારવા, વિચરે દૂર વિદેશ.	૨
વિદેશમાં વિચર્યા વિના, મળે ન મોડું માન;	
સમુદ્રમાં વખણાત શું, છીપ તણું સંતાન.	૩
સાગર પંથ વેપારથી, મળે બહુ ધન માલ;	
લક્ષ્મિ માટે નિધિ મચ્યો, એહ અસલનો ચાલ.	૪
પુરૂષ ફરે પરદેશ તો, તો અમ વ્યર્થ ન બાય;	
પથરા પણ પરદેશ જઈ, મુશ્કવાન કહેવાય.	૫
કહી પ્રવાસ કરે નહી, હોય આજસુ રાય;	
જંગલમાંનું બાડવું, ઉગે ત્યાંજ સુકાય.	૬
પ્રવાસથી તન મન ખીલે, પૂરણ પેટ બરાય;	
મજાત ઉઠી પડી પણ, ચારો ચરવા બાય.	૭

કળથી કારજ નીપજે, બળથી તે ન કરાય;	
આગગાડી દિન એકમાં, જુઓ દૂર જહુ બાય.	૧૫
અપજશ પણ શુભ કામનો, અપજશ નહિ ઉભસ;	
અસરમાં સૌ શુભ ગણે, કાજળની કાળાશ.	૧૬
પ્રતિપક્ષીને પણ ગમે, ભલે શિરસ્તો ભાળી;	
પરધર્મી પ્રીતે કરે, હિંદુ તણી હીવાળી.	૧૭
નિરખે ફરિ ફરિ નિજ કૃતિ, આપે ગણી અનૂપ;	
મુત નિજ ભણ્યો સિંધિયે, રાજકુંવર અનુરૂપ.	૧૮
તેને કામ ન સોંપીએ, જે હીલગીર જણાય;	
આંખે પાટો બાંધીએ, એ તે દુખણી થાય.	૧૯
બગર વિચારું કામ કરી, ધન મેળવવા ધાય;	
તે ગમારની ગાંડનું, ગોપીચંદન બાય.	૨૦
તરત કશું નવ આવડે, અજ્યાસે સડે થાય;	
લખનાં લલિયો નિપજે, પ્રથમ શુદ્ધ ન લખાય.	૨૧
ધીમે ધીમે જે બને, તરત બને નહિ તેમ;	
કુષા કિનારે ફોરના, પટે ધસાશ જેમ.	૨૨

નિંદા વિષે.

નરસા જનમા જે રહે, સકળુ પણ નિંદાય;	
ગાન કળા ગણિકા શીખી, તે શુભ સ્ત્રીયે ન ગાય.	૧
અવગુણ ગુણ કવિજન લખે, જગમાં તે રદી બાય;	
શબજીની નિંદા રદી. રામરાત્ર્ય વખણાય.	૨
નિંદા તેની નવ ગમે, જેમા જેને રવાડ;	
નિંદા કીધે બ્યસનની, બ્યરની ઘરે વિષાડ.	૩
રાજકાજ કરનારના, વખણુ નિંદા થાય;	
બાનેયા બેરવ જેમે, તે ગાળે પણ ખાય.	૪

નિર્વળ વિષે

નહાનાં પણ આજ તણા, આશયથી મુખ સહેલ;	૧
નહાનાં બહુ નેવા મળી, હાંકે મોટો મહેલ.	
પણ ગરીબની મદદથી, જળર થતુ છતાય;	૨
શમે રાંવણને હણ્યો, લઈ વાંદરાં સહાય.	
કુંકારા નિર્ધન સહે, સહે નહીં ધનવાન;	૩
થયા રાય રણછોડજી, ગાય ચારતો કાન.	
બગીચાથી સહુકો બીડે, નિર્જાળને જ નકાય;	૪
વાઘ તણા માગે નહિ, લોગ ભવાની માય.	
નિર્જાળ જન નિંદા કરી, કાઢે મનનો રોષ;	૫
પામે શંકીરાંડ મન, આપ હર્ષ સંતોષ.	
જે જન જેનો થઈ રહે, તેની લાજ ગણાય;	૬
હાથ પટે જો લૂગડે, પહેરનાર ચરમાય.	
દોણ વડાની વાતમાં, મુલે ગરીબનો સાદ;	૭
શુંગળ જેર અવાજમાં, ક્યાં તૂતીનો નાદ.	
કહો એક શા કામનો, જેથી ન સરે અર્થ;	
નાનો પણ નિશિ પતિ ભલો, શનિ એક પણ વ્યર્થ. ૮	
નજગાથીજ બની ચકે, એવા કેંક ઉપાય;	
ખડગે શીર છેદાય પણ, કાટો નહિ ઠકાય.	૯
સો નિર્જાળ શા કામના, એક ન છૂટ્યો ભય;	
સર્પ સંઘે સો પગ છતાં, ખમ્બુરે નહીં ચલાય.	૧૦
ભણ્યું અણુભણ્યું કરે, નિર્જાળ જન અપમાન;	
સપડાયો સસલો કરે, આંખો આડા કાન.	૧૧

પૈસા વિષે.

દોલીધવજ તો ચહેરામાં, નહીં ગામકે કાય;	
મગર મહાસાગર વિષે, તજાવમાં નવ હોય.	
ગ્રાસ ધણે ધનવંતને, નિર્ધનને નહિ ત્રાસ;	
સાગરનું મથન થયું, રત્ન હતાં જો પાસ.	૨

કળથી કારજ નીપજે, બળથી તે ન કરાય;
 આગગાદ્રી દિન એકમાં, જુઓ દૂર બહુ જાય.
 અપજશ પણ શુભ કામનો, અપજશ નહિ ઉભસ;
 અક્ષરમાં સૌ શુભ ગણે, કાજળની કાળાશ.
 પ્રતિપક્ષીને પણ ગમે, ભલો ચિરસ્તો ભાળી;
 પરધર્મી પ્રીતે કરે, હિંદુ તણી હીવાળી.
 નિરખે ફરિ ફરિ નિજ કૃતિ, આપે ગણી અનૂપ;
 સુત નિજ ભણ્યો સિંધિયે, રાજકુંવર અનુરૂપ.
 તેને કામ ન સોંપીએ, જે હીલગીર જણાય;
 આંખે પાટો બાંધીએ, જો તે દુખણી થાય.
 વગર વિચાર્યું કામ કરી, ધન મેળવવા ધાય;
 તે ગમારની ગાંઠનું, ગોપીચંદન જાય.
 તરત કરું નવ આવડે, અભ્યાસે સઉ થાય;
 લખતાં લહિયો નિપજે, પ્રથમ શુદ્ધ ન લખાય.
 ધીમે ધીમે જે બને, તરત બને નહિ તેમ;
 કુવા કિનારે ફોરના, પડે ધસાશ જેમ.

નિંદા વિષે.

નરસા જનમાં જે રહે, સહજુ પણ નિંદાય;
 ગાન કળા ગણિકા શીખી, તે શુભ સ્ત્રીયે ન ગાય.
 અવજુણ શુણ કવિજન લખે, જગમાં તે રહી જાય;
 સવણની નિંદા રહી, રામરાત્ર્ય વખણાય.
 નિંદા તેની નવ ગમે, જેમા જેને સ્વાદ;
 નિંદા કીધે બ્યસનની, બ્યસ્ની ધરે વિવાદ.
 રાજકાજ કરનારનાં, વખણુ નિંદા થાય;
 જાનેવા ઝારવ જમે, તે ગાળે પણ ખાય.

નિર્મળ વિંધ

- નદાનુ ચક્રુ જાજી નજી, આમયથી કૃપા અદેવ;
નદાનાં બહુ નેવા મળી, હાંકે ઝાટો અદેવ. ૧
- કનુ પ્રદીપની અરદ્રી, જગત કાનુ છુત્તાય;
હાંકે કાંતવુંને હર્યો, જાં વારદાં બહાય. ૨
- કુમાર નિર્ધન કાંકે, કાંકે નદી ધનવાન;
થયા કાંકે જાણિકજી, ગાય આરતો કાન. ૩
- જગોદારી સહુકો ગ્રીહો, નિર્મળને જ નહાય;
વાય નહોતો મારો નહિ, જોય બચાની માય. ૪
- નિર્મળ જન નિંદા કરી, કાંકે મનને કાંકે;
પામે પાંડીરાંક મન, કાંકે હાંકે બનોય. ૫
- જે જન જેનો કાંકે કાંકે, તેની લાજ ગણાય;
કાંકે પટે જે લાજ, પહેરનાર કાંકેમાય. ૬
- કાંકે નદાની વાતમાં, કાંકે ગરીબને કાંકે;
જુગત જોય બચાજમાં, ક્યાં નવીનો નાહ. ૭
- કાંકે કાંકે કાંકે કાંકે, કાંકે ન કાંકે અર્થ;
નાનો પણ નિશિ પતિ બહો, કાંકે કાંકે પણ બર્થ. ૮
- નજાણીજ બની કાંકે, કાંકે કાંકે ઉપાય;
ખડો શીંગ કાંકે પણ, કાંકે નહિ કાંકે. ૯
- સા નિર્મળ કાંકે કાંકે, કાંકે ન કાંકે જાય;
કાંકે કાંકે કાંકે પન કાંકે, ખડુરે નદી બહાય. ૧૦
- જાણુ અજાણુ કાંકે, નિર્મળ જન અપમાન;
સપડાંયો સસલો કરે, આખો આકા કાન. ૧૧

પૈસા વિંધ.

કાંકેધવજ તો કાંકેરમા, નહી ગામકે કાંકે;
મનર નહાસાગર વિંધ, તજાવમાં નવ હોય.
જાણુ ધનવંતને, નિર્ધનને નહિ ત્રાસ;
સાગરનું મધન મધુ, રત્ન હતાં જે પાસ.

કરીયે જઈ નિવાસ જ્યાં, પૈસાની પેદાશ;	
જંગલમાં મંગળ કરે, પૈસા જેની પાસ.	૩
પૈસે શું નહિ પામીયે, જુઓ જગત મોઝાર;	
હોત્યન વિષુ ગટલાલજી, પણ પરણ્યા બેવાર.	૪
સર્વ નડે શ્રીમંતને, નિર્ધનને નહી હોય;	
આંખાને પયરા હશે, જો કુળ તેમાં હોય.	૫
ગણે ન કોઈ ગરીબને, ધનપતિ ને સૌ ધાય;	
છીંકે ખાય જો ધનપતિ, ખમા ખમા કહેવાય.	૬
જેની પાસે ધન નહી, તેને શેનો ત્રાસ;	
જેગી બાંધીને મઢી, વનમાં કરે નિવાસ.	૭
દેવ તણું દેવત ઘટે, જો ધન રાખે પાસ;	
જુઓ જવાહીરથી યયો, સોમનાથનો નારા.	૮
સર્વે જન શ્રીમંતની, આગળ અરૂપ જણાય;	
હાથીનાં પગલાં વિષે, પગલાં સર્વ સમાય.	૯
પૈસાનો વગી પદ્મીનો, વિશેષ રયો વિશ્વાસ;	
રાવણ કેરી રિદ્ધિ પણ, પગમાં પામી નાશ.	૧૦

મુર્ખ વિષે.

જુદિ વગરનું માનવી, સમજે પશુ સમાન;	
વાનરને પણ છે જુઓ, હાથ પાય મુખ કાન.	૧
મુરખ ન ચહે સ્વર્ગ મુખ, ખાનપાન ગુણતાન;	
સીસુ શું કરે મુવર્ણને, ભક્ષ કર્યાનું ભાન.	૨
મોટા સાથે માન લે, ગુણહિણ નહિ વખણાય;	
હરી સાથે પુજાય પણ, મુખ જ શખ ગણાય.	૩
વસે ઘેર જઈ બેનને, ગણાય અવગુણ ગુહ;	
લક્ષ્મિ વરને કર વરી, શખ મનાયો ગુહ.	૪
અણસમજી ને અખણે, સમજે ગુણ સમાન;	
સમજાવ્યા સમજે નહિ, તાઠનથી લે સાન.	૫

મોઘ માણસ વિષે.

- મયાદે મોઢા રહે, ન્હાનાનો ન ઠરાવ;
સમુદ્ર હઠ તોડે નહી, તોડે નદી તળાવ. ૧
- છોટા જનને આશરે, નભે ન મોઢા કોય;
હાથી નાની હોડીયે, તરત ડુબાવે તોય. ૨
- મોઢાના આશ્રય વડે, કરી શકે સહુ કામ;
પથરા પણ પાણી પરે, તયાં સમને નામ. ૩
- મોઢાના આશ્રીત જનો, વગર ઉઘમે ખાય;
પવન ખાય વણ પંખવે, જે પરંતપર જાય. ૪
- મોઢા જન જેની તરફ, ચડતી તેની યાય;
સૂર્ય તરફનું ચંદ્રનું, બિંચું શીંગ જણાય. ૫
- મોઢાને સો માર્ગ દે, જુઓ જગતનો ચાલ;
જ્ઞાત મોઢા જાય છે, મણ અગણીત લે માલ. ૬
- છોટાને લાંછન ચડે, મોઢાને ન લગાર;
પાંચ પતિ પણ દ્રોપદી, સતી શીરોમણી નાર. ૭
- મોઢા ચાહે તે કરે, ન ગણે જગ ઉપદાસ;
વર્ષા જગ પાલન કરે, કદી કરે જગ નાશ. ૮
- મોઢા શીર મોઢા તલે, દખાવવાનો હસ્ત;
પીપા સીધુ અગત પણ, સૂર્ય તેજમાં અસ્ત. ૯
- ઉમદે ઉમદા જન મળી, પામે શેઠા પ્રેમ;
શેઠે સોજતમાં વસી, દીરા મોની હેમ. ૧૦
- મુખ દુઃખ સર્વ પ્રજા તણું, મોઢાને ન જણાય;
કરીયે કીળી આંખ તો, ફર ચીજ દેખાય. ૧૧
- મોઢાથી છોટા અધીક, ઉપયોગી દેખાય;
અધીક અનાજ કપાસના, છોડ થકી મુખ યાય. ૧૨
- મોઢાની સંભાળથી, છોટાં કરે નીવાસ;
હજા સાંતી નવ હોય તો, વધે ન અન્ન કપાસ. ૧૩
- ગરવા નરને નવ ગમે, ઉપરતણે ઉપચાર;
દીસે દીવાકર દીપને, સંજ્યા વગર શણગાર. ૧૪

- નિક પુરુષ ઉમદા થયી, લજ્જાય ઉમદા ભન્ય
દારનુખ ઠેરી બીનીયી, પાચર થયા પ્રખ્યાત. ૧૫
- ઘરીજ પામે ધર ભણું, સમર્થની ધર દૂર
બંદ્ર ગ્રમીય હ તે બહો, બહો દૂર િ ગૂર. ૧૬
- અધમ તોય અપીકાર પર, એલે પામે માન;
વાળ મૂકયી ને પડ્યો, રખડે રાનોરાન. ૧૭
- ઉમદાને સાદાપણું, દેમે ગમે દમિયા;
કનક દોષ હઇ દાસને, ધરે ભખત મહેરા. ૧૮
- જન્મી મોટે ધર તે; મોટે ધર પોસાય;
સરીન્દ્ર હીમાચળ ગુલા, સાગરમાં જ સમાય. ૧૯
- મોટા રીઝે નો ગણે, વરતુ અરપ અમુલ્ય,
ઉમાનાથ ઉત્તમ ગણે, ધંતુરાનાં કુલ. ૨૦
- મોટાતણી લગ્નમાં, છોટા જળ છુંદાય;
પાટે પાદ ન્યાં લટે, જાઠ તણે શય થાય. ૨૧
- ઉત્તમ જન હલકા પટે, તોય ઉચ તે ઉચ;
ઉક ન છોટા બહુવા, ભાખ્યું તોય ભરૂચ. ૨૨
- દેરા એક સમર્થને, અસમર્થના અનેક;
સો દેરા ઘંટી તણા, અને ઘંટને એક. ૨૩
- સંકટ પર અથે સહી, વડું મનુષ્ય હરખાય;
તણાય ને વિંધાય તો, વડું વિશેષ પુલાય. ૨૪
- કોઇ ન કહું સમર્થને, સળે ગમે તે સ્વાંગ;
શબુ સભામા સંચરે. ધરી ઉમા અર્ધાંગ. ૨૫
- મોટાને કહેવાય નહિ. નાનાને કહેવાય;
સામુમાં સા વાક પણ, વહુનો વાંક કઢાય. ૨૬
- અખજ સખજ અવેતણે, મોટા કરે નીભાવ;
નાં બકરી કાઢને, જેમ સમુદ્રે નાવ. ૨૭
- મોટાને ના આજણે, નાનાનું શું કામ;
ના બાણે શશી સૂરને, નદી તારાનું નામ. ૨૮

વહેમ વિપે.

માન્યાથી જો માનતા, દેહ દરદ દર જાય;
 તે સઘળા શ્રીમંતને, દેહ દરદ નવ થાય.
 એકી એકી ઉપરે, ભાષે ભવિષ્ય વાણ;
 એજ પ્રકારે આશરે, જ્યોતીષનું કૃત જાણ.
 મૂખં જોશીનો પણ કદી, સાચો શબ્દ પડેય;
 હાલ સર્પની કેટલી, બકરી ખોલી બેય.
 જ્યોતીષથી જો જોશીયો, ભવિષ્ય જાણે કોય;
 તે જોશીની પુત્રીને, રંડાપો નવ હોય.
 મૂંઠ શેઠના મંત્રથી, માણસ મારી સકાત;
 પગાર સઘળા મન્યનો, મંત્ર શાસ્ત્રીયો ખાત.
 જોગજોગ વિષે જુઓ. ખોલી હૃદય અરવિંદ;
 વૈદ્યતમા વિકટોરીયા, બની કેસરેહીંદ.
 તપાશીને જોયા વીના, ન કરો નહીં ઠરાવ;
 જૂત કહે લોળા જનો, દેખી નવો દેખાવ.
 કળી સકાય ન જે કળા, મુરખ માને મંત્ર;
 તાર કહં સંદેશડે, મંત્ર નહીં પણ તંત્ર.

વિદ્યા મહીમા વિપે.

ધન વિદ્યા અધીકારની, જોતાં હક ન જણાય;
 અંત નહિ આકાશનો, ગરુડો ગોચાં ખાય.
 સર્વ કળાનું કોઈથી, ધરાય નહિ અભિમાન;
 જુઓ કળા કુંભારની, શું જાણે વિદ્વાન.
 જે વિદ્યામાં જે કુશળ, તે જાણે તે મર્મ;
 પંડીતજન જાણે નહીં, કુંભારનું જે કર્મ.
 ભણીને મુખરે બાળપણ, તે અવતર ઉત્કર્ષ;
 યોગામું મુખયો યકી, મુખરે આખું વર્ષ.
 તટે દરીદ્ર તેહનું, બહી વિધ હોય ભણેલ;
 ફીફી છે તે કોઈદિન, મંટે આંખનો મેલ.

કર્તુરી કે કૈશર નથી, નથી કુમુદ કપુરજી;	શુદ્ધ ૨
અનર કે અર્જુન નથી, નથી ગમે મધુરજી.	
માંમ દુષિર રમ મેદને, મલ-મૂત્ર બદેલજી;	શુદ્ધ ૩
મલ અને નશ નાદિકો, ગમે અર્જુન કામજી;	
અપવિત્ર જીવા પદાર્થનું, એ છે અશુભ કામજી;	શુદ્ધ ૪
પેદા થયું અપવિત્રથી, હોના લાલજે નામજી.	
લાળને લીટ પડવા દે, ધામે ધાય છે ધાળજી;	શુદ્ધ ૫
દેખાય છે નિત્ય દ્રષ્ટિએ, ખોટી વસ્તુની ખાળજી.	
દુર્ગમે ગમેય છે, રાગ દોષનું ધામજી;	શુદ્ધ ૬
માણ ગયા પછી દોષને, કશું આવે ન કામજી.	
ઉત્તમ અંજાને વસ્ત્રો, દુષ્ટ વાળે છે દાટજી;	શુદ્ધ ૭
અંતર માંદી અપાર છે, કોષ કામના કાટજી.	
દાડકાંનું દાઘ પાંજરે, તેનું શું અભિમાનજી;	શુદ્ધ ૮
કેશવ તે કેમ તું થયો, બુદ્ધી બા નહિ બાનજી.	

પ્રમુ પાસે અરજી.

[શું કદું કરની મારી રાગ-એ રાગ.]

અરજી એક અમારી, ના.....ય અરજી એક હમારી;	અરજી-ટેક.
હયે અધમપણથી ઉમારી, ના.....ય.	
દુષ્ટજનોની મટા દુષ્ટતા, એય સર્વનું થાઓ;	
અધમજનોની મટી અધમતા, ધર્મ પંથ તે ધાઓ.	નાથ ૧
સવળા મારગ મુઝે સદુને, અવળાથી અગસાઓ;	
દરે કામ દોષિત કરવામાં, એ સફળુદ્ધિ આવો.	નાથ ૨
સંત શિષ્ય વ્યાધિ સદુ વિરમી, પરમાર્થ પથરાઓ;	
વિવશ મતિ બદલીને બદુધા, સમસ્ત મહિ સમાઓ.	નાથ ૩

મૈત્રી ભાવના.

(રાગ ઉપર પ્રમાણે)

સફળુ ૨સથી સુધારી-નાથ.... તારક હયે હવે તારી.	
મૈત્રીભાવ સદા રહે મનમાં, દુશ્મનતા દુર થાઓ;	
નિરખી પરના શુભ મુજ અંતર, પ્રસન્નતા પ્રસરાઓ....નાથ-તા ૧	

નીરખે નારી પારદી મુરખ, વચન વિપય રૂઝ ખાંખેરે. તારીં ૩
 છંદ્ર ધનુષ્ય જ્યું પલકમાં પડે, દેહ ખેદ સમ દાખેરે;
 ઇંદિયા ગર્વ હરે મોઝું મુરખ, એમ હલે આગમ આખેરે. તારીં ૪
 રત્નચંદ્ર જગ દેખ અગીરતા, બંધીયા કર્મ ચીપાકેરે;
 સીવપુર આસ લગી મોય ચતગુરૂ, મોક્ષનળી અનિલાપારે. તારીં ૫

ઉપદેશી સજ્જાય.

(દયા ધરમ નદિ મનમેં, મુખડા આ દરપનમે ૨ એ ટેક.)

જળવગ પુલ રહે પુલવાહી, બાર રહે તિન બનમેં;
 એક દિન એમી રોઝ ભવેગી, પુલ ઉટોળી તનમે. (૨) મુખડાં ૧
 મુખાચંદન અભિર અગરલ, શોભે ગોરે તનમે (૨)
 ધન જોખન દુગરકા પાની, હલભવેગા છીનમે. (૨) મુખડાં ૨
 નદીયાં બેરી નાવ પુસની, ઉતરે ચાહે સનમે (૨)
 ગુરૂ મુખ હોય સો પાર ઉતરે, નુગુરા ખૂટે ઉનમે.. (૨) મુખડાં ૩
 દોહી દોહી માયા જોડી, મુરત રહિ નિજ ધનમેં; (૨)
 દશ દરવાજા ઘેર લીયા જળ, રહી ગર્હ મનકી મનમેં. (૨) મુખડાં ૪
 પગીયાં બાંપિ પગ પગવારે, તમ ભુક્ષા ભુક્ષનમેં; (૨)
 હલે કંખીરા મુને બાઈ સાધુ, લપટ રહેગા મનમેં. (૨) મુખડાં ૫

અથ શ્રી શ્રાવકના ત્રગ મનોરથની સજ્જાય.

(નીંદરકી વેગ્ન હુઈ રહી રે-એ દેથી.)

આરંભ પરીચ્છ છાંરીને, આદરશુરે દેહી સંજમ બારકે;
 ભોગ થકી વિરમી કરી, બેસીશુ રે કેહી ભાવની નાવકે;
 એમ શ્રાવક મન ચિંતવે. ॥ ૧ ॥
 પડીમાં મોક્ષની પાવહી, વંધાઈરે મારા વૃતના અંશકે;
 તે દીન હું સુખીએ યાશું, જેમ સુખીયોરે હોવે ખગ નીર માંસકે;
 એમ શ્રાવક મન ચિંતવે. ॥ ૨ ॥
 પાત્ર તણ ગૃહ વાસના, દેહી હોમુંરે ગ્રોભિત અણગારકે;
 સૂત્ર સદાવર હંસલો, વનવાસીરે સંજમ તપધારકે;
 એમ શ્રાવક મન ચિંતવે. ॥ ૩ ॥

